

การประชุมวิชาการระดับชาติ
ม.อ.ตรัง วิจัย ประจำปี 2562

ครั้งที่
8

โดย คณะพาณิชย์ศาสตร์และการจัดการ
มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
วิทยาเขตตรัง

The 8th PSU Trang National Conference on Research across Disciplines 2019

สาขาวิชาการบัญชี/การเงิน

PSUNC 2019 "วิจัยก้าวใหม่เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน"

Research and Innovation for Sustainable Development

คำนำ

การวิจัยเป็นงานค้นคว้าที่ผ่านกระบวนการศึกษาข้อมูลเพื่อแสวงหาคำตอบและให้ได้มาซึ่งองค์ความรู้และนวัตกรรมนับเป็นพื้นฐานสำคัญในการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศให้เติบโตอย่างรวดเร็ว วิทยาลัยของมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ระบุว่า “มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์เป็นมหาวิทยาลัยเพื่อนวัตกรรมและสังคมที่มีความเป็นเลิศทางวิชาการและเป็นกลไกหลักในการพัฒนาภาคใต้และประเทศ มุ่งสู่มหาวิทยาลัยชั้นนำ 1 ใน 5 ของอาเซียน ภายใน พ.ศ. 2570 ” มีพันธกิจในการสร้างความเป็นผู้นำทางวิชาการและนวัตกรรม โดยมีการวิจัยเป็นฐานเพื่อการพัฒนาภาคใต้และประเทศ เชื่อมโยงสู่สังคมและเครือข่ายสากล ในส่วนมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตตรัง ได้ให้ความสำคัญในการส่งเสริมและสนับสนุนให้เกิดผลงานวิจัย/ผลงานสร้างสรรค์อย่างต่อเนื่องตลอดมา มีการส่งเสริมและสนับสนุนให้ใช้การวิจัยในกระบวนการเรียนการสอน รวมทั้งการขับเคลื่อนให้มีการเผยแพร่ผลงานวิจัย โดยการจัดให้มีการประชุมวิชาการระดับชาติ ม.อ. ตรัง วิจัย (PSU Trang National Conference on Research across Discipline) ให้เป็นเวทีนำเสนอผลงานวิชาการสำหรับ นักศึกษา อาจารย์ บุคลากร และนักวิจัย จากสถาบันการศึกษาต่าง ๆ ก่อให้เกิดการแลกเปลี่ยนองค์ความรู้ใหม่และประสบการณ์ที่หลากหลายจากผู้เชี่ยวชาญในแต่ละสาขาวิชา อันจะนำไปสู่การสร้างสรรคผลงานทางวิชาการใหม่ให้เป็นที่ประจักษ์ มีการต่อยอดผลงานวิชาการที่สามารถตอบสนองต่อความต้องการของชุมชน ส่งเสริมให้ธุรกิจของประเทศมีความเข้มแข็ง ตามแนวคิดของการจัดประชุมวิชาการระดับชาติ ม.อ. ตรัง วิจัย ครั้งที่ 8 ประจำปี 2562 “วิจัยก้าวใหม่ เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน”

เอกสารการประชุมทางวิชาการ ในโครงการการจัดประชุมวิชาการระดับชาติ ม.อ. ตรัง วิจัย ครั้งที่ 8 ประจำปี 2562 นี้ ประกอบด้วยผลงานวิชาการ จำนวนทั้งสิ้น 121 เรื่อง จัดเป็นผลงานวิจัย จำนวน 113 เรื่อง ผลงานสร้างสรรค์ จำนวน 6 เรื่อง บทความวิชาการ จำนวน 2 เรื่อง การนำเสนอผลงานวิชาการจัดแบ่งเป็น 3 กลุ่มสาขา ดังนี้ กลุ่มที่ 1 กลุ่มการจัดการ ประกอบด้วย สาขาบริหารธุรกิจ/การประกันภัยและการจัดการความเสี่ยง จำนวน 7 เรื่อง สาขาการตลาด จำนวน 49 เรื่อง สาขาการจัดการการท่องเที่ยว จำนวน 15 เรื่อง สาขาการจัดการเทคโนโลยีสารสนเทศ จำนวน 10 เรื่อง สาขาการบัญชี/การเงิน จำนวน 14 เรื่อง กลุ่มที่ 2 กลุ่มมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ ประกอบด้วย สาขารัฐประศาสนศาสตร์/การบริหารรัฐกิจ จำนวน 18 เรื่อง กลุ่มที่ 3 กลุ่มงานสร้างสรรค์ด้านศิลปะการแสดงและการจัดการ ประกอบด้วย สาขาศิลปะการแสดงและการจัดการ จำนวน 8 เรื่อง

ในนามคณะกรรมการดำเนินการจัดประชุมขอขอบคุณผู้ทรงคุณวุฒิทั้งภายในและภายนอกมหาวิทยาลัยรวมทั้งผู้เข้าร่วมในการนำเสนอผลงานวิจัยผู้เข้าร่วมการประชุมและขอขอบคุณคณะกรรมการดำเนินงานทุกท่านที่มีส่วนให้การประชุมสำเร็จลุล่วงไปด้วยดี

คณะกรรมการดำเนินงาน
การประชุมวิชาการระดับชาติ ม.อ. ตรัง วิจัย ประจำปี 2562

สารบัญ

คำนำ.....	III
สารจากอธิการบดี มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.....	VII
สารจากรองอธิการบดีวิทยาเขตตรัง มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตตรัง.....	VIII
สารจากคณบดี คณะพาณิชยศาสตร์และการจัดการ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตตรัง ...	IX
การประชุมวิชาการระดับชาติ ม.อ. ตรัง วิจัย ครั้งที่ 8 ประจำปี 2562.....	XI
กำหนดการประชุมวิชาการระดับชาติ ม.อ. ตรัง วิจัย ครั้งที่ 8 ประจำปี 2562.....	XV
วิทยากรพิเศษ ผศ. ดร. อัครวิทย์ กาญจนโอภาส.....	XVII
รายนามกองบรรณาธิการและผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาผลงานวิจัย บทความวิชาการและผลงาน สร้างสรรค์.....	XXI
รายนามผู้ทรงคุณวุฒิวิพากษ์ผลงานวิจัยบทความวิชาการและผลงานสร้างสรรค์.....	XXIV
ผลงานวิจัย/บทความวิชาการ	

1. ปัจจัยการปฏิบัติงานตรวจสอบที่มีผลต่อคุณภาพงานสอบบัญชีของผู้สอบบัญชีในเขต
กรุงเทพมหานครและสมุทรปราการ..... 1
กัญญา เจียนบุญเหียง จารุวรรณ โคตรบึง และ รสिता สังข์บุญนาค
คณะบัญชี มหาวิทยาลัยธนบุรี
2. ความรู้ความเข้าใจที่มีต่อการปรับปรุงโครงสร้างอัตราภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาปี 2560 ของ
ประชาชนผู้มีเงินได้ในเขตบางนา กรุงเทพมหานคร 13
กนิษฐา เตียนกระโทก จุฑาทิพย์ กับอิน และ ปุณยนุช ยิ่งกินนัง
คณะบัญชี มหาวิทยาลัยธนบุรี
3. คุณลักษณะของนักบัญชีที่มีผลต่อการจ้างงานในสำนักงานสอบบัญชีในกรุงเทพมหานคร 37
สรณสิริ ไกวัฒนชัย อัจจราภรณ์ เล็ดลอด และ เมญจวรรณ แจ่งขำโถม
คณะบัญชี มหาวิทยาลัยธนบุรี
4. การศึกษาคุณสมบัติของนักบัญชีที่ตรงกับความต้องการของสำนักงานบัญชีในจังหวัดตรัง.....65
นัทจัน แก้วแก้ว ระริน เครือวรรณ และจตุพร ฮกกา
คณะวิทยาลัยการโรงแรมและการท่องเที่ยว มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย วิทยาเขตตรัง
5. การศึกษาปัจจัยในการพิจารณารับงานทำบัญชีของสำนักงานทำบัญชีในจังหวัด
นครศรีธรรมราช 75
พัชรี สุธาโพชนิ ระริน เครือวรรณ วนพิชญา เจ็ดโถม และชยณรรจ์ ขาวปลอด
คณะวิทยาลัยการโรงแรมและการท่องเที่ยว มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย วิทยาเขตตรัง
6. ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกสถานประกอบการสหกิจศึกษาของนักศึกษาหลักสูตรบัญชี
บัณฑิต: กรณีศึกษามหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์..... 85
รัชติมากร คิตยาการ, ชุรายา ตือเร๊ะ, ปุณยาพร พรอนุวงศ์ และคณะ
สำนักวิชาการจัดการ มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์
7. ปัจจัยแรงจูงใจในการทำงานที่มีประสิทธิภาพของพนักงานบัญชีในรัฐวิสาหกิจแห่งหนึ่ง 95
ธนวรรณ แจ่งขำโถม และปุณยนุช ยิ่งกินนัง
คณะบัญชี มหาวิทยาลัยธนบุรี

สารบัญ (ต่อ)

8. การพัฒนาสมุดบัญชีรายรับรายจ่าย เพื่อวิเคราะห์พฤติกรรมการใช้จ่ายเงินและการออม
กรณีศึกษา นักศึกษาระดับปริญญาตรี ปี 1 คณะพาณิชยศาสตร์และการจัดการ
มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตตรัง 109
นราภรณ์ ไชยรัตน์, พภาแก้ว พรหมศิริ และปาริชาติ บุรพาศิริวัฒน์
คณะพาณิชยศาสตร์และการจัดการ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตตรัง
9. การประเมินอัตราผลตอบแทนและความเสี่ยงของหลักทรัพย์ในอุตสาหกรรมบริการ
กลุ่มธุรกิจการแพทย์ โดยใช้แบบจำลองสามปัจจัยของ Fama-French 123
พินทุอร เกียรติมณีรัตน์ และบพดล โตวิชัยกุล
คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยศิลปากร
10. ความสัมพันธ์ของการลงทุนในนวัตกรรมกับผลการดำเนินงาน: หลักฐานเชิงประจักษ์จากบริษัท
ในกลุ่มอุตสาหกรรมเกษตรและอาหารที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย 133
ชัชดาณี ไกรทอง, บุรีศรี บุญรัตน์, วิภาส ทวีชศรี และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ปาริชาติ มณีมัย
คณะพาณิชยศาสตร์และการจัดการ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
11. ปัจจัยการเลือกเรียนและความคาดหวังในการเข้าศึกษา สาขาวิชาชีพบัญชี ระดับประกาศนียบัตร
วิชาชีพ (ปวช.) ของวิทยาลัยพณิชยการบางนา 145
ปุณยนุช ยิ่งกินนัง และนิพนธ์พนธ์ กมลธีระวิทย์
คณะบัญชี มหาวิทยาลัยธนบุรี
12. ปัจจัยเชิงสาเหตุที่มีผลกระทบต่อต้นทุนการจัดการโลจิสติกส์และผลการดำเนินงานของวิสาหกิจ
ชุมชนในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ของประเทศไทย 159
สุภัทรา สงครามศรี
ประจำหลักสูตรบริหารธุรกิจดุขุภัณฑ์บัณฑิต มหาวิทยาลัยเวสเทิร์น
13. การวิเคราะห์ต้นทุนและผลตอบแทนการผลิตพริกจินดาเขียวของเกษตรกร
ตำบลควนชะลิก และตำบลแหลม อำเภหั่วไทร จังหวัดนครศรีธรรมราช 171
อาภาติยา วัฒนกุล, กานต์มณี เพชรสังข์, กัญญารัตน์ พรหมศิริ และคณะ
สำนักวิชาการจัดการ หลักสูตรเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์
14. การควบคุมต้นทุนของธุรกิจสปาใน อ.เมือง จ.นครศรีธรรมราช 183
פורร์ริษา หนี้อาบุบภาด, จันทรศร อินทฤทธิ์, ณัฐริกา สุขสาสี่, นิจวรรณ ศิริกุลชัยกิจ และคณะ
สำนักวิชาการจัดการ หลักสูตรอุตสาหกรรมท่องเที่ยว

สารจากอธิการบดี มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ มีวิสัยทัศน์ที่ว่า “มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ เป็นมหาวิทยาลัย เพื่อนวัตกรรมและสังคมที่มีความเป็นเลิศทางวิชาการ และเป็นกลไกหลักในการพัฒนาภาคใต้และประเทศ มุ่งสู่มหาวิทยาลัยชั้นนำ 1 ใน 5 ของอาเซียนภายในปี 2570” ซึ่งจะเห็นได้ว่ามหาวิทยาลัยให้ความสำคัญเป็นอย่างมากต่อการส่งเสริมการวิจัย ค้นคว้า และพัฒนาองค์ความรู้เพื่อนำไปสู่การสร้างนวัตกรรมใหม่ๆอันจะเป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อการพัฒนาภูมิภาค ประเทศไทยรวมถึงการก้าวไปสู่ตำแหน่งที่สูงขึ้นในภูมิภาคอาเซียน

การจัดการประชุมวิชาการระดับชาติ ม.อ. ตรัง วิจัย ครั้งที่ 8 ประจำปี 2562 โดย คณะพาณิชยศาสตร์ และการจัดการมีวัตถุประสงค์เปิดโอกาสให้นักศึกษาระดับปริญญาตรี อาจารย์ และนักวิจัยทั่วประเทศได้นำเสนอผลงานทางวิชาการสู่สาธารณชน และสร้างความร่วมมือทางด้านการวิจัยระหว่างมหาวิทยาลัย อันจะนำไปสู่การสร้างสรรค์ผลงานทางวิชาการใหม่ การต่อยอดผลงานวิชาการ ที่สามารถตอบสนองต่อความต้องการของชุมชน รวมทั้งส่งเสริมให้ธุรกิจของประเทศมีความเข้มแข็งและมีการพัฒนาต่อเนื่องอย่างยั่งยืนนั้น สอดคล้องต่อวิสัยทัศน์ของมหาวิทยาลัยเป็นอย่างมาก

ผมขอขอบคุณคณะพาณิชยศาสตร์ และการจัดการ ที่เล็งเห็นความสำคัญและมุ่งมั่นจัดโครงการประชุมวิชาการระดับชาติอย่างต่อเนื่อง และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าการประชุมวิชาการระดับชาติ ม.อ. ตรัง วิจัย ครั้งที่ 8 นี้ จะเปิดโอกาสให้กับอาจารย์ นักวิจัย นักศึกษา ของมหาวิทยาลัยต่างๆ ตลอดจนผู้สนใจทุกท่านได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน เพื่อพัฒนาศักยภาพงานวิจัยที่ได้มาประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อสังคมและประเทศชาติในอนาคตต่อไป

นิวัติ แก้วประดับ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. นิวัติ แก้วประดับ)

อธิการบดีมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

29 มีนาคม 2562

สารจากรองอธิการบดีวิทยาเขตตรัง มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตตรัง

การจัดโครงการประชุมวิชาการระดับชาติ ม.อ. ตรัง วิจัย ประจำปี 2562 ในวันที่ 29 มีนาคม 2562 นี้ นับเป็นครั้งที่ 8 ของการจัดพื้นที่เพื่อเปิดโอกาสให้นักวิจัย นักศึกษาและผู้ที่มีความสนใจได้มีโอกาสนำเสนอ เผยแพร่ผลงานการวิจัย แลกเปลี่ยนความรู้และรับฟังข้อเสนอแนะจากผู้เชี่ยวชาญ ซึ่งแสดงให้เห็นได้ชัดเจนถึงความมุ่งมั่นและตั้งใจอย่างต่อเนื่องของคณะพาณิชยศาสตร์และการจัดการ วิทยาเขตตรัง ต่อการเป็นเป็นส่วนสำคัญในการพัฒนาและสนับสนุนการสร้างงานวิจัย และงานสร้างสรรค์ให้มีความก้าวหน้ามากขึ้น อันจะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาสังคม ประเทศชาติ รวมทั้งภูมิภาคต่อไป

โครงการประชุมวิชาการระดับชาติ ม.อ. ตรัง วิจัย ครั้งที่ 8 ประจำปี 2562 ในครั้งนี้ นับเป็นการพัฒนาอีกขั้นหนึ่งของการมีส่วนร่วมในการพัฒนาและสนับสนุนการวิจัยที่ประสบความสำเร็จของทางคณะฯ เห็นได้จากจำนวนผลงาน และจำนวนผู้สนใจที่เข้าร่วมนำเสนอมีจำนวนเพิ่มมากขึ้นอย่างต่อเนื่อง

มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตตรัง ขอขอบคุณคณะพาณิชยศาสตร์และการจัดการ คณะกรรมการผู้จัดโครงการ ตลอดจนผู้เข้าร่วมโครงการทุกท่าน ที่มีส่วนร่วมในการพัฒนาและขับเคลื่อนการสร้างผลงานวิจัย งานสร้างสรรค์ให้มีความก้าวหน้า และขอให้โครงการประชุมวิชาการระดับชาติ ม.อ. ตรัง วิจัย ครั้งที่ 8 ประจำปี 2562 “วิจัยก้าวใหม่ เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน” ประสบความสำเร็จ บรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ทุกประการ

อุดมพล พิชนิไพบุลย์

(รองศาสตราจารย์ ดร.อุดมพล พิชนิไพบุลย์)

รองอธิการบดีวิทยาเขตตรัง

มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตตรัง

สารจากคณบดี คณะพาณิชยศาสตร์และการจัดการ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตตรัง

โครงการประชุมวิชาการระดับชาติ ม.อ. ตรัง วิจัย เป็นโครงการที่คณะพาณิชยศาสตร์และการจัดการ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตตรัง ให้ความสำคัญและจัดขึ้นทุกปี ซึ่งในปีพ.ศ. 2562 นี้ นับเป็นครั้งที่ 8 โดยมีจุดประสงค์เพื่อเผยแพร่องค์ความรู้ที่เกิดจาก ผลงานวิจัยของนักศึกษาระดับปริญญาตรี บัณฑิตศึกษา นักวิชาการ และนักวิจัย รวมทั้งการเปิดโอกาสให้มีการแลกเปลี่ยนความรู้ทั้งในด้านเนื้อหา กระบวนการวิจัย และองค์ความรู้ ระหว่างผู้เข้าร่วมการประชุมทางวิชาการกับผู้ทรงคุณวุฒิ อันจะนำไปสู่การต่อยอดและปรับปรุงงานวิจัยให้มีคุณภาพ และเกิดผลงานวิจัยที่มีมาตรฐาน ได้รับการเผยแพร่อย่างกว้างขวาง

โครงการประชุมวิชาการระดับชาติ ม.อ. ตรัง วิจัย ประจำปี 2562 : วิจัยก้าวใหม่ เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน Research and Innovation for Sustainable Development ครั้งที่ 8 นี้ จัดขึ้นในวันที่ 29 มีนาคม 2562 ณ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตตรัง โดยมีจำนวนผลงานทางวิชาการที่เข้าร่วมนำเสนอเป็นจำนวนมาก แสดงให้เห็นถึงความสนใจและการตระหนักต่อความสำคัญของการนำองค์ความรู้ที่ได้จากการวิจัย ค้นคว้า มาเผยแพร่ แลกเปลี่ยน อันจะนำไปสู่การพัฒนาต่อยอดให้มีคุณค่าและเป็นประโยชน์ต่อสังคมมากขึ้น

คณะพาณิชยศาสตร์และการจัดการหวังเป็นอย่างยิ่งว่าโครงการประชุมวิชาการในครั้งนี้จะ เป็นประโยชน์ต่อผู้เข้าร่วมประชุมและผู้สนใจทุกท่าน ในการพัฒนาผลงานวิจัยและนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ต่อไป และขอขอบพระคุณผู้ทรงคุณวุฒิ คณาจารย์ และบุคลากรทุกท่าน ที่มีส่วนร่วมในการจัดโครงการในครั้งนี้

ปรารธนา หลีกภัย

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ปรารธนา หลีกภัย)

คณบดีคณะพาณิชยศาสตร์และการจัดการ
ประธานคณะกรรมการดำเนินการจัดการประชุม
วิชาการระดับชาติ ม.อ.ตรัง วิจัย ประจำปี 2562
29 มีนาคม 2562

X

การประชุมวิชาการระดับชาติ ม.อ. ตรัง วิจัย ครั้งที่ 8 ประจำปี 2562
The 8th PSU Trang National Conference on Research across Disciplines 2019

การประชุมวิชาการระดับชาติ ม.อ. ตรัง วิจัย ครั้งที่ 8 ประจำปี 2562
The 8th PSU Trang National Conference on Research across Disciplines 2019

“วิจัยก้าวใหม่ เพื่อการพัฒนายั่งยืน”

Research and Innovation for Sustainable Development

โดย คณะพาณิชยศาสตร์และการจัดการ

วันศุกร์ที่ 29 มีนาคม 2562

ณ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตตรัง

1. หลักการและเหตุผล

ผลงานวิจัย/ผลงานสร้างสรรค์ เป็นงานค้นคว้าที่ผ่านกระบวนการศึกษาข้อมูลเพื่อแสวงหาคำตอบและองค์ความรู้ใหม่ อันก่อให้เกิดความก้าวหน้าทางวิชาการ ซึ่งเป็นองค์ประกอบสำคัญที่ช่วยให้การพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศเป็นไปอย่างรวดเร็ว

คณะพาณิชยศาสตร์และการจัดการ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตตรัง เล็งเห็นและตระหนักถึงความสำคัญดังกล่าว จึงได้ดำเนิน การจัดการประชุมวิชาการระดับชาติ ม.อ. ตรัง วิจัย ขึ้น เพื่อมุ่งส่งเสริมให้ นักศึกษา อาจารย์ และนักวิจัยรุ่นใหม่ทั้งในภาครัฐและเอกชน สร้างสรรค์องค์ความรู้ใหม่ที่เป็นประโยชน์ต่อสังคมโดยสนับสนุนการเป็นเวทีนำเสนอผลงานวิชาการ ตลอดจนเป็นสื่อกลางเผยแพร่ผลงานวิจัย/ผลงานสร้างสรรค์สู่สาธารณชนทั้งในประเทศและต่างประเทศ สร้างบรรยากาศทางวิชาการ แลกเปลี่ยนประสบการณ์ ข้อเสนอแนะความคิดเห็น รวมถึงเป็นการส่งเสริมและสนับสนุนให้อาจารย์ นักวิจัย และนักศึกษาของมหาวิทยาลัย ได้ตระหนักถึงความสำคัญของการทำผลงานวิจัย/ผลงานสร้างสรรค์มากยิ่งขึ้น สร้างความร่วมมือทางด้านงานวิจัยระหว่างมหาวิทยาลัย อันจะนำไปสู่การสร้างสรรคผลงานทางวิชาการใหม่ให้เป็นที่ประจักษ์ ต่อยอดผลงานวิชาการที่สามารถตอบสนองต่อความต้องการของชุมชน รวมทั้งส่งเสริมให้ธุรกิจของประเทศมีความเข้มแข็งและมีการพัฒนาต่อเนื่องอย่างยั่งยืน

2. วัตถุประสงค์

- 2.1 เพื่อกระตุ้นและสร้างบรรยากาศในการสร้างสรรค์ผลงานวิจัย/ผลงานสร้างสรรค์
- 2.2 เพื่อเผยแพร่ผลงานวิจัย/ผลงานสร้างสรรค์ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี ปริญญาโท อาจารย์และนักวิจัยให้แพร่หลายมากขึ้น
- 2.3 เพื่อเป็นเวทีนำเสนอผลงานวิจัย/ผลงานสร้างสรรค์ ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี ปริญญาโท อาจารย์และนักวิจัยรุ่นใหม่สู่สาธารณชน
- 2.4 เพื่อเปิดโอกาสให้มีการแลกเปลี่ยนองค์ความรู้ระหว่างหน่วยงานและสถาบันการศึกษาต่างๆ

3. รูปแบบการดำเนินการ

- 3.1 การบรรยายทางวิชาการโดยวิทยากร
- 3.2 การนำเสนอผลงานวิชาการภาคบรรยาย (Oral Presentation) ประเภทบทความวิจัย หรือบทความวิชาการ
- 3.3 การนำเสนอผลงานสร้างสรรค์

4. สาขาที่เปิดรับผลงาน

ผลงานของนักศึกษาระดับปริญญาตรี นักศึกษาระดับปริญญาโท อาจารย์ และนักวิจัย

- 1) กลุ่มการจัดการ ประกอบด้วย
  - บริหารธุรกิจ/การประกันภัยและการจัดการความเสี่ยง
  - การตลาด
  - การจัดการการท่องเที่ยว
  - การจัดการเทคโนโลยีสารสนเทศ
  - การบัญชี/การเงิน
- 2) กลุ่มมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ ประกอบด้วย
  - รัฐประศาสนศาสตร์/การบริหารรัฐกิจ
  - ภาษาอังกฤษ
- 3) ด้านศิลปะการแสดงและการจัดการ ประกอบด้วย
  - ศิลปะการแสดงและการจัดการ

5. วัน-เวลาดำเนินงาน

วันศุกร์ที่ 29 มีนาคม 2562 เวลา 08.00 – 16.30 น.

6. สถานที่ดำเนินงาน

อาคารเรียนรวม 1 และ 2 มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตตรัง

7. ผู้เข้าร่วมโครงการ

ประกอบด้วยบุคคลต่าง ๆ ดังนี้

- 7.1 นักศึกษา อาจารย์ นักวิชาการ จากสถาบันอุดมศึกษาทั่วประเทศ
- 7.2 ผู้สนใจทั่วไป

8. การเสนอผลงาน

- 8.1 รูปแบบของการเสนอผลงานภาคบรรยาย
นำเสนอผลงานแบบบรรยาย เรื่องละ 1 คน โดยใช้ Power Point ประกอบการนำเสนอ เรื่องละไม่เกิน 12 นาที ตอบข้อซักถามไม่เกิน 3 นาที รวมทั้งสิ้นไม่เกิน 15 นาที
- 8.2 รูปแบบของการเสนอผลงานสร้างสรรค์
นำเสนอผลงานแบบบรรยายและการแสดง เรื่องละ 1 คน โดยใช้ Power Point ประกอบการนำเสนอแบบบรรยายเรื่องละไม่เกิน 5 นาที และนำเสนอแบบการแสดงไม่เกิน 10 นาที รวมทั้งสิ้นไม่เกิน 15 นาที
- 8.3 การส่งผลงานวิจัย
ผู้นำเสนอผลงาน ส่งแบบฟอร์มลงทะเบียนและผลงาน พร้อมแนบเอกสารที่เกี่ยวข้อง ส่งไปที่ www.psunc.trang.psu.ac.th
- 8.4 กำหนดการ
- เปิดรับผลงาน
- ตั้งแต่บัดนี้ – วันศุกร์ ที่ 25 มกราคม 2562
- แจ้งผลการพิจารณาผลงาน
- ภายในวันศุกร์ ที่ 1 กุมภาพันธ์ 2562
- ชำระค่าลงทะเบียนสำหรับผลงานที่ผ่านการพิจารณา
- ภายในวันพุธ ที่ 5 กุมภาพันธ์ 2562
- แจ้งข้อเสนอแนะจากผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อการปรับปรุงแก้ไขผลงาน
- ภายในวันศุกร์ ที่ 22 กุมภาพันธ์ 2562
- เจ้าของผลงานส่งคืนผลงานที่ปรับปรุงแก้ไขแล้ว
- ภายในวันศุกร์ ที่ 1 มีนาคม 2562
- ประกาศรายชื่อผลงานที่ได้รับอนุมัติให้นำเสนอ
- ภายในวันอังคาร ที่ 5 มีนาคม 2562
- ลงทะเบียนและชำระค่าลงทะเบียนสำหรับผู้เข้าร่วมประชุมทั่วไป
- ภายในวันที่ 8 มีนาคม 2562
- การประชุมวิชาการระดับชาติ ม.อ. ตรัง วิจัย ครั้งที่ 8 ประจำปี 2562
- วันศุกร์ ที่ 29 มีนาคม 2562
- 8.5 อัตราค่าลงทะเบียน
ผู้นำเสนอผลงาน	ชำระค่าลงทะเบียน	เรื่องละ 1,500 บาท
ผู้เข้าร่วมประชุมทั่วไป	ชำระค่าลงทะเบียน	คนละ 1,000 บาท
- ชำระค่าลงทะเบียนโดยการโอนผ่านบัญชี
ธนาคาร ไทยพาณิชย์ สาขาตรัง
ชื่อบัญชี มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตตรัง (บัญชีออมทรัพย์)
เลขที่บัญชี 512 – 2461 – 962

9. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

- 9.1 นักศึกษาในระดับปริญญาตรี/ปริญญาโท อาจารย์ นักวิจัย ได้เผยแพร่ผลงานสู่สาธารณชน
- 9.2 เกิดการพัฒนาคุณภาพของงานวิจัย/ผลงานสร้างสรรค์
- 9.3 ผู้เข้าร่วมประชุมมีโอกาสแลกเปลี่ยนความรู้ระหว่างนักวิจัย/ผลงานสร้างสรรค์จากสถาบันต่างๆ

10. รายละเอียดเพิ่มเติมดูได้ที่

www.psunc.trang.psu.ac.th

ติดต่อคุณวิภาวรรณ อินุรักษ์ โทรศัพท 0 7520 1731 E-mail: wiphaphun.i@psu.ac.th

11. ติดต่อสอบถามข้อมูลการรับสมัครผลงานแยกตามสาขา ดังนี้

สาขา: บริหารธุรกิจ/การประกันภัยและการจัดการความเสี่ยง

ผู้รับผิดชอบ: คุณนงลักษณ์ เทตบุตร โทร: 0-7520-1770

อีเมล: nonglak.k@psu.ac.th

สาขา: การตลาด

ผู้รับผิดชอบ: คุณกานตรัตน์ ชุมคง โทร: 0-7520-1731

อีเมล: karntarut.c@psu.ac.th

สาขา: การจัดการเทคโนโลยีสารสนเทศ

ผู้รับผิดชอบ: คุณสินีนารถ บุญพรหมสุข โทร: 0-7520-1735

อีเมล: sineenart.kh@psu.ac.th

สาขา: การบัญชี/การเงิน

ผู้รับผิดชอบ: คุณงามทิพย์ ชูเชิดรัตน์ โทร: 0-7520-1774

อีเมล: ngamthip.c@psu.ac.th

สาขา: การจัดการการท่องเที่ยว

ผู้รับผิดชอบ: คุณสุรียันต์ บุญเลิศวรกุล โทร: 0-7520-1721

อีเมล: suriyan.b@psu.ac.th

สาขา: รัฐประศาสนศาสตร์/การบริหารรัฐกิจ

ผู้รับผิดชอบ: คุณวีณา แพพื่น โทร: 0-7520-1726

อีเมล: weena.p@psu.ac.th

สาขา: ภาษาอังกฤษ

ผู้รับผิดชอบ: คุณสุรัญญา หนูบรินทร์ โทร: 0-7520-1774

อีเมล: sutanya.n@psu.ac.t

สาขา: ศิลปะการแสดงและการจัดการ

ผู้รับผิดชอบ: คุณสุรัญญา หนูบรินทร์ โทร: 0-7520-1774

อีเมล: sutanya.n@psu.ac.th

กำหนดการ
การประชุมวิชาการระดับชาติ ม.อ. ตรัง วิจัย ครั้งที่ 8 ประจำปี 2562
The 8th PSU Trang National Conference on Research across Disciplines 2019
“วิจัยก้าวใหม่ เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน”
Research and Innovation for Sustainable Development
วันศุกร์ที่ 29 มีนาคม 2562
ณ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตตรัง

เวลา	กำหนดการ
08.30 - 09.00 น.	ลงทะเบียน
09.00 - 09.30 น.	พิธีเปิด
09.30 - 10.00 น.	มอบเกียรติบัตรผลงานวิจัยและผลงานสร้างสรรค์ดีเด่น
10.00 - 10.45 น.	บรรยายพิเศษ เรื่อง “University in Disruptive Era” โดย ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อัศววิทย์ กาญจนโอภาส ผู้ช่วยผู้อำนวยการ สำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ (สวทช.) และ CEO Food Innopolis Thailand ห้องบรรยาย L2221 และห้องบรรยาย L2211 (ถ่ายทอด) อาคารเรียนรวม 2 ชั้น 2
10.45 - 11.00 น.	พัก
11.00 - 12.00 น.	การนำเสนอผลงานภาคบรรยาย ช่วงที่ 1 แบ่งเป็น 7 กลุ่ม คือ กลุ่ม 1 สาขาวิชาบริหารธุรกิจ/การประกันภัยและการจัดการความเสี่ยง ห้องที่ 1 L1232 อาคารเรียนรวม 1 ชั้น 2 กลุ่ม 2 สาขาวิชาการตลาด ห้องที่ 1 L2111 อาคารเรียนรวม 2 ชั้น 1 ห้องที่ 2 L2112 อาคารเรียนรวม 2 ชั้น 1 ห้องที่ 3 L2113 อาคารเรียนรวม 2 ชั้น 1 ห้องที่ 4 L2121 อาคารเรียนรวม 2 ชั้น 1 ห้องที่ 5 L2122 อาคารเรียนรวม 2 ชั้น 1 กลุ่ม 3 สาขาวิชาการจัดการการท่องเที่ยว ห้องที่ 1 L2212 อาคารเรียนรวม 2 ชั้น 2 ห้องที่ 2 L2222 อาคารเรียนรวม 2 ชั้น 2 กลุ่ม 4 สาขาวิชาการจัดการเทคโนโลยีสารสนเทศ ห้องที่ 1 L1215 อาคารเรียนรวม 1 ชั้น 2 กลุ่ม 5 สาขาวิชาการบัญชี/การเงิน ห้องที่ 1 L2211 อาคารเรียนรวม 2 ชั้น 2 กลุ่ม 6 สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์/การบริหารรัฐกิจ ห้องที่ 1 L1211 อาคารเรียนรวม 1 ชั้น 2 ห้องที่ 2 L1221 อาคารเรียนรวม 1 ชั้น 2 กลุ่ม 7 กลุ่มสาขาศิลปะการแสดงและการจัดการ ห้องที่ 1 L1224 อาคารเรียนรวม 1 ชั้น 2
12.00- 13.00 น.	รับประทานอาหารเที่ยง ณ ห้อง L1132, L1133 และ L1134 อาคารเรียนรวม 1 ชั้น 1
13.00-14.30 น.	การนำเสนอผลงานภาคบรรยาย ช่วงที่ 2 แบ่งเป็น 7 กลุ่ม (ต่อ)
14.30 - 14.45 น.	พักรับประทานอาหารว่าง
14.45 - 16.00 น.	การนำเสนอผลงานภาคบรรยาย ช่วงที่ 3 แบ่งเป็น 7 กลุ่ม (ต่อ) มอบเกียรติบัตรสำหรับผู้นำเสนอผลงาน

วิทยากรพิเศษ ผศ. ดร. อัครวิทย์ กาญจนโอภาส

ประวัติ

ชื่อ-นามสกุล (ภาษาไทย)	นายอัครวิทย์ กาญจนโอภาส
(ภาษาอังกฤษ)	Mr. Akkharawit Kanjana-Opas
ตำแหน่ง	ผู้ช่วยศาสตราจารย์
หน่วยงาน	อุทยานวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา 90112
อีเมล	akkharawit.k@psu.ac.th akkharawit.k@gmail.com

ประวัติการศึกษา

ปริญญาตรี	วท.บ.(อุตสาหกรรมเกษตร) เกียรตินิยมอันดับสอง ม.สงขลานครินทร์ พ.ศ. 2532
ปริญญาโท	วท.ม. (เทคโนโลยีทางชีวภาพ) จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย พ.ศ. 2536
ปริญญาเอก	Ph.D. (Oceanography-Marine Chemistry) Scripps Institution of Oceanography University of California San Diego W.ศ. 2545

สาขาที่มีความชำนาญเป็นพิเศษ

เทคโนโลยีชีวภาพทางทะเล เน้นผลิตภัณฑ์ธรรมชาติจากทะเล
(Marine Biotechnology, Marine Natural Products)
ทรัพย์สินทางปัญญาและการจัดการทรัพย์สินทางปัญญา
(Intellectual Property and Intellectual Property Management)
การประกอบการธุรกิจเทคโนโลยี (Technopreneurship)

ประสบการณ์ในการทำงาน

มีนาคม 2532-พฤษภาคม 2533	ผู้ช่วยวิจัยภาควิชาอุตสาหกรรมเกษตร คณะทรัพยากรธรรมชาติ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
มกราคม-ธันวาคม 2536	นักเคมี บริษัทโคคา-โคลา (ประเทศไทย) จำกัด
กันยายน 2543-มกราคม 2545	ผู้ช่วยวิจัย Scripps Institution of Oceanography University of California San Diego, USA.
มกราคม 2537-2549	อาจารย์ภาควิชาเทคโนโลยีชีวภาพอุตสาหกรรม คณะอุตสาหกรรมเกษตร มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
ธันวาคม 2547-2549	คณะทำงานเตรียมความพร้อมในการจัดตั้งศูนย์บ่มเพาะธุรกิจทาง เทคโนโลยี
กรกฎาคม 2548-พฤษภาคม 2549	โครงการอุทยานวิทยาศาสตร์ภาคใต้ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
1 มิถุนายน 2549-2554	ผู้ช่วยอธิการบดีฝ่ายวิจัยและนวัตกรรม มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
1 มิถุนายน 2549-2554	รองผู้อำนวยการสำนักวิจัยและพัฒนาฝ่ายกิจการพิเศษ รองผู้อำนวยการฝ่ายการจัดการทรัพย์สินทางปัญญาและถ่ายทอด เทคโนโลยี ศูนย์บ่มเพาะวิสาหกิจ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

ประสบการณ์ในการทำงาน (ต่อ)

กรกฎาคม 2549-ปัจจุบัน	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ภาควิชาเทคโนโลยีชีวภาพอุตสาหกรรม คณะอุตสาหกรรมเกษตร มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
สิงหาคม 2551-ปัจจุบัน	ผู้อำนวยการโครงการอุทยานวิทยาศาสตร์ภาคใต้
สิงหาคม 2553-ปัจจุบัน	ผู้อำนวยการอุทยานวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
มกราคม 2558-ปัจจุบัน	คณะทำงานรัฐมนตรีกระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ดร.พีเชษฐ ดุรงค์เวโรจน์

การฝึกอบรม ดูงาน

มีนาคม-พฤษภาคม 2538	ฝึกอบรมทางด้านเทคโนโลยีสิ่งแวดล้อม ณ The Northern Alberta Institute of Technology, Edmonton, Alberta ประเทศแคนาดา
มีนาคม-ธันวาคม 2546	ฝึกอบรมทางด้านเทคโนโลยีชีวภาพอุตสาหกรรม ณ Gesellschaft fur Biotechnologie Forschung (GBF) ประเทศสหพันธ์รัฐเยอรมัน
พฤษภาคม-กรกฎาคม 2547	ฝึกอบรมทางด้าน Bioindustry ณ ประเทศญี่ปุ่น
ตุลาคม-พฤศจิกายน 2547	ฝึกอบรมทางด้านทักษะการเป็นผู้ประกอบการสำหรับบุคคลากรทางด้าน วิทยาศาสตร์ ณ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
กรกฎาคม 2549	ฝึกอบรมทางด้านทรัพย์สินทางปัญญา ณ สำนักงานสิทธิบัตร และสถาบันนวัตกรรม ประเทศญี่ปุ่น
พฤษภาคม 2550	ฝึกอบรมด้านสิทธิทางทรัพย์สินทางปัญญาของทรพยากรชีวภาพ ณ ประเทศสวีเดน
มีนาคม 2551	ฝึกอบรมการเขียนคำขอสิทธิบัตร (South East Asian Drafting) โดย สำนักงานสิทธิบัตร ยุโรป และ International Federation of Intellectual Property Attorneys (FICPI)
มิถุนายน-กันยายน 2551	ฝึกอบรมตัวแทนสิทธิบัตรมืออาชีพ ณ กรมทรัพย์สินทางปัญญา
มิถุนายน 2554	ฝึกอบรมหลักสูตร Patent and Intellectual Property Law, Center for Advanced Study & Research on Intellectual Property, School of Law, University of Washington
มิถุนายน 2557	อบรมหลักสูตร Licensing Academy in Intellectual Property and Technology Transfer, University of California, Davis

รางวัลที่เคยได้รับ

2553	รางวัลนักวิจัยที่มีผลงานตีพิมพ์สูงสุด 20 อันดับแรก มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
2551	รางวัลนักวิจัยที่มีผลงานตีพิมพ์สูงสุด 20 อันดับแรก มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
2550	รางวัลผลงานวิจัยดีเด่นในโอกาสครบรอบ 40 ปี มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
2550	Best Poster Presentation Award, 12 th Marine Natural Products Conference, February 4-9, 2007. Queenstown, New Zealand
2549	รางวัลอาจารย์ตัวอย่างรุ่นใหม่ คณะอุตสาหกรรมเกษตร

การเป็นวิทยากร/อาจารย์พิเศษ

อาจารย์พิเศษวิชาการจัดการทรัพย์สินทางปัญญา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
วิทยากรในหัวข้อทรัพย์สินทางปัญญาและงานวิจัย ให้กับสำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ
วิทยากรในหัวข้อทรัพย์สินทางปัญญาและการจัดการทรัพย์สินทางปัญญาให้กับมหาวิทยาลัยมหิดล
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ มหาวิทยาลัยขอนแก่น มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์
มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา และ
สถาบันวิจัยของรัฐและเอกชน
วิทยากรในหัวข้อการจัดการงานวิจัยและการใช้ประโยชน์งานวิจัยสู่เชิงพาณิชย์ให้กับมหาวิทยาลัย
เชียงใหม่ และ สวทช.
วิทยากรด้านทรัพย์สินทางปัญญาแก่ประเทศในอาเซียน (โดย World Intellectual Property Organi-
zation) วิทยากรให้กับ USPTO
วิทยากรให้กับ USPTO

รายนามกองบรรณาธิการและผู้ทรงคุณวุฒิ พิจารณาผลงานวิจัย บทความวิชาการและผลงานสร้างสรรค์

- 1. กลุ่มสาขาวิชาบริหารธุรกิจ/การประกันภัยและการจัดการความเสี่ยง**
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ปรีชา วิจิตรธรรมรส
คณะสถิติประยุกต์ สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์
ดร.อิสริยะ สัตกุลพิบูลย์
คณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ดร.นุชชรา พึ่งวิริยะ
คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา
ดร.พงษ์พีช เพชรสกุลวงศ์
คณะพาณิชยศาสตร์และการจัดการ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตตรัง
ดร.นฤบาล ยมะคุปต์
คณะพาณิชยศาสตร์และการจัดการ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตตรัง
- 2. กลุ่มสาขาวิชาการตลาด**
รองศาสตราจารย์ ดร.ศิวฤทธิ์ พงศกรรังศิลป์
สำนักวิชาการจัดการ มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธีรศักดิ์ จินดาบถ
คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่
ดร.สิทธิชัย นवलเศรษฐ์
คณะเทคโนโลยีการจัดการ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย
ดร.ปิยะนุช ปริษานนท์
คณะพาณิชยศาสตร์และการจัดการ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตตรัง
ดร.วรางคณา ต้นทสันติสกุล
คณะพาณิชยศาสตร์และการจัดการ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตตรัง
ดร.พงศกร พิษยदनย์
คณะพาณิชยศาสตร์และการจัดการ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตตรัง
- 3. กลุ่มสาขาวิชาการจัดการการท่องเที่ยว**
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วลัยชลี วัฒนาเจริญศิลป์
วิทยาลัยนานาชาติ มหาวิทยาลัยมหิดล
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สมพงษ์ อำนวยเงินตรา
วิทยาลัยนานาชาติ มหาวิทยาลัยมหิดล
ดร.เมธาวี ว่องกิจ
คณะพาณิชยศาสตร์และการจัดการ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตตรัง

4. กลุ่มสาขาวิชาการจัดการเทคโนโลยีสารสนเทศ

ดร.สยาม แยมแสงสังข์

คณะเทคโนโลยีสารสนเทศ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี

อาจารย์รุชดี บิลหมัด

คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่

ดร.สุพัฒนนา สุขรัตน์

คณะพาณิชยศาสตร์และการจัดการ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตตรัง

ดร. อัจฉรา หลีระพงศ์

คณะพาณิชยศาสตร์และการจัดการ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตตรัง

ดร. จุไรรัตน์ พุทธิรักษ์

คณะพาณิชยศาสตร์และการจัดการ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตตรัง

5. กลุ่มสาขาวิชาการบัญชี

ดร.ปัญญา สัมฤทธิ์ประดิษฐ์

บริษัท ปูนซิเมนต์ไทย จำกัด (มหาชน)

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ปาริชาติ มณีมัย

คณะพาณิชยศาสตร์และการจัดการ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตตรัง

ดร.มัทนชัย สุทธิพันธ์ุ์

คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่

ดร.สุรณีย์ ช่วยเรือง

คณะพาณิชยศาสตร์และการจัดการ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตตรัง

ดร.นิพัทธ์ โพรธีวิจิตร

คณะพาณิชยศาสตร์และการจัดการ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตตรัง

ดร.ดลينا อมรเหมานนท์

คณะพาณิชยศาสตร์และการจัดการ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตตรัง

6. กลุ่มสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์/การบริหารรัฐกิจ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุวิทย์ จันทร์เพชร

คณะพาณิชยศาสตร์และการจัดการ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตตรัง

ดร.ทวนธง ครุทจ้อน

คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ

ดร.กรวิทย์ เกาะกลาง

คณะศิลปศาสตร์และวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตสุราษฎร์ธานี

ดร.วิสุทธินิ ธาณีรัตน์

คณะพาณิชยศาสตร์และการจัดการ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตตรัง

ดร.อรอุมา สุปัตตนกุล

คณะพาณิชยศาสตร์และการจัดการ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตตรัง

ดร.ณรงค์ฤทธิ์ ปริสุทธิกุล

คณะพาณิชยศาสตร์และการจัดการ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตตรัง

7. กลุ่มสาขาวิชาภาษาอังกฤษธุรกิจ

ดร. ณัฐกฤตา โชติภักครนสุข

คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จิราพร เขี่ยมคำนวน

คณะพาณิชยศาสตร์และการจัดการ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตตรัง

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.รัชฎาภรณ์ จันทร์อุดม

คณะศิลปศาสตร์และวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตสุราษฎร์ธานี

8. กลุ่มสาขาวิชาศิลปะการแสดงและการจัดการ

ดร.สมโภชน์ เกตุแก้ว

สาขาวิชาศิลปะการแสดงและการจัดการ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตตรัง

รายนามผู้ทรงคุณวุฒิวิพากษ์ ผลงานวิจัยบทความวิชาการและผลงานสร้างสรรค์

1. **กลุ่มสาขาวิชาบริหารธุรกิจ/การประกันภัยและการจัดการความเสี่ยง**
ดร.อิสริยะ สัตกุลพิบูลย์
คณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
2. **กลุ่มสาขาวิชาการตลาด**
รองศาสตราจารย์ ดร.ศศิวิมล สุขบท
คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธีรศักดิ์ จินดาบถ
คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่
ดร.นิจกานต์ หนูอุไร
คณะเศรษฐศาสตร์และบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยทักษิณ
ดร.อรจันทร์ ศิริโชติ
คณะเศรษฐศาสตร์และบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยทักษิณ
ดร.สิริภัทร์ โชติช่วง
คณะศิลปศาสตร์และวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตสุราษฎร์ธานี
3. **กลุ่มสาขาวิชาการจัดการการท่องเที่ยว**
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชัยรัตน์ จุสปาโล
คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย
ดร.ห้าวหาญ ทวีเส็ง
คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่
4. **กลุ่มสาขาวิชาการจัดการเทคโนโลยีสารสนเทศ**
ดร. สุนิสา สถาพรวงษา
คณะเทคโนโลยีสารสนเทศ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี
5. **กลุ่มสาขาวิชาการบัญชี**
รองศาสตราจารย์ ดร.พนารัตน์ ปานมณี
คณะบัญชี มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย
6. **กลุ่มสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์/การบริหารรัฐกิจ**
ดร.อนุวัศ สุวรรณวงศ์
วิทยาลัยนวัตกรรมการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา
ดร.วิวัฒน์ ฤทธิมา
วิทยาลัยการจัดการเพื่อการพัฒนา มหาวิทยาลัยทักษิณ

7. กลุ่มสาขาวิชาศิลปะการแสดงและการจัดการ

รองศาสตราจารย์ ดร.จินตนา สายทองคำ

คณะศิลปนาฏดุริยางค์ สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.บุปผชาติ อุปลัมภนรากร

คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร

คุณกฤษฎี ชัยศิลป์บุญ

ผู้จัดการบริษัทกฤษฎีทีม ออร์แกไนเซอ์ แอนด์ เฟอร์ฟอร์มเม้นส์

ผู้เชี่ยวชาญด้านศิลปะการแสดงและการจัดการธุรกิจการแสดง

นายยุทธนา อัมระรงค์

หัวหน้าคณะศิลปินคิดบวกศิลป์

ดร.สมโภชน์ เกตุแก้ว

สาขาวิชาศิลปะการแสดงและการจัดการ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตตรัง

ปัจจัยการปฏิบัติงานตรวจสอบที่มีผลต่อคุณภาพงานสอบบัญชีของผู้สอบบัญชีในเขต
กรุงเทพมหานครและสมุทรปราการ
Audit Factors Affecting Audit Quality of Accounting Office in the Region
Bangkok and Samutprakarn

กัญญา เจียบุญเที่ยง¹ จารุวรรณ โคตรบั้ง¹ และ รสिता สังข์บุญนา²
Kanya Chiabunhian¹ Jaruwun Kotbong¹ and Rasita Sangboonnak²

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยการปฏิบัติงานตรวจสอบบัญชีที่มีผลต่อคุณภาพงานสอบบัญชีของผู้สอบบัญชีในเขตกรุงเทพมหานครและสมุทรปราการ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณใช้การบรรยายสถิติเชิงพรรณนา ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ ผู้สอบบัญชีในสำนักงานบัญชีเขตกรุงเทพมหานครและสมุทรปราการ จำนวน 115 คน คิดเป็นอัตราตอบกลับร้อยละ 34.95 เครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ การหาค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย การหาค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบสมมติฐาน

ผลการวิจัยพบว่า ผู้สอบบัญชี มีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยการปฏิบัติงานตรวจสอบที่มีผลต่อคุณภาพงานสอบบัญชีโดยรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ปัจจัยด้านจรรยาบรรณในการประกอบอาชีพ และด้านทักษะการติดต่อสื่อสาร อยู่ในระดับมากที่สุด ปัจจัยด้านความเป็นอิสระของผู้สอบบัญชี และด้านทักษะวิชาชีพการสอบบัญชี อยู่ในระดับมาก จากการทดสอบสมมติฐาน พบว่า ปัจจัยด้านความเป็นอิสระของผู้สอบบัญชี ด้านทักษะการติดต่อสื่อสาร ด้านทักษะวิชาชีพการสอบบัญชี และด้านจรรยาบรรณในการประกอบวิชาชีพอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05

คำสำคัญ : คุณภาพงานสอบบัญชี

ABSTRACT

The purpose of this research is to investigate the factors affecting auditing quality of auditors in Bangkok and Samutprakarn.

This research was a qualitative research using descriptive statistics. The sample was 115 questionnaires, accounting for 34.95%. The data collection instrument was a questionnaire used for data analysis. Frequency, percentage, mean, standard deviation and hypothesis testing.

The results showed that the auditors had opinions on the audit performance fac-

¹ นักศึกษาปริญญาตรีคณะบัญชี มหาวิทยาลัยธนบุรี
Bachelor Student, Faculty of Accountancy, Thonburi University

² อาจารย์ประจำสังกัดศูนย์การจัดการหลักสูตรระดับปริญญาตรี คณะบริหารธุรกิจเพื่อสังคม มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
Lectures, Faculty of Business Administration for Society, Srinakharinwirot University

tors that affected the overall quality of the audit work at a high level. And when considering each side, it was found. Ethical Code in Occupations and communication skills. At the highest level Independence Factors of the Auditor And professional skills, auditing Very high Based on the hypothesis testing, it was found that the factor of independence of the auditor Communication skills Professional skills audit The ethics of the profession was statistically significant at 0.05.

Keywords : Audit Quality

บทนำ

การจัดทำบัญชีนั้นมีความสำคัญยิ่งสำหรับทุกองค์กร เนื่องจากข้อมูลทางบัญชีเป็นสิ่งที่แสดงถึงความเป็นไปของธุรกิจ ช่วยให้ผู้ประกอบการทราบถึงผลการดำเนินงานและฐานะทางการเงิน และสามารถให้ข้อมูลสารสนเทศดังกล่าวในการกำหนดนโยบายและกำหนดทิศทางการกลยุทธ์เพื่อวางแผนและตัดสินใจในการดำเนินงาน การประเมินความสำเร็จของธุรกิจ นอกจากนี้ข้อมูลทางบัญชียังเป็นเครื่องมือสำคัญที่จะทำให้ผู้ประกอบการทราบถึงปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นกับธุรกิจของตน เพื่อให้สามารถแก้ปัญหาได้ทัน่วงที แต่อย่างไรก็ตามผู้ประกอบการยังขาดความรู้ทางบัญชี หรือขาดความเชื่อมั่นในคุณภาพของพนักงานบัญชี จึงต้องอาศัยบริการจากสำนักงานสอบบัญชีภายนอก ดังนั้น สำนักงานสอบบัญชีจึงมีบทบาทสำคัญอย่างยิ่งในการสนับสนุนให้มีการจัดทำบัญชีอย่างถูกต้อง ในปี 2558 พบว่ามีธุรกิจที่จดทะเบียนกับกรมพัฒนาธุรกิจการค้าที่ให้บริการด้านการจัดทำบัญชี การบัญชี และการตรวจสอบบัญชี และการให้คำปรึกษาด้านภาษี รวมจำนวนทั้งสิ้น 5,039 ราย (กรมพัฒนาธุรกิจการค้า, 2558) การส่งเสริมและการกำกับดูแลธุรกิจให้มีธรรมาภิบาล มีภารกิจที่เร่งด่วนที่จะต้องดำเนินการสร้างความพร้อมเพื่อรองรับการเป็นประชาคมอาเซียน คือ การยกระดับสำนักงานบัญชีไทยสู่เกณฑ์มาตรฐานคุณภาพ เพื่อให้ข้อมูลทางบัญชีและรายงานทางการเงินของธุรกิจมีความถูกต้องน่าเชื่อถือ ซึ่งสำนักงานบัญชีที่ได้รับการรับรองคุณภาพจากกรมพัฒนาธุรกิจการค้า จะต้องผ่านการตรวจสอบประเมินอย่างเข้มข้นจากองค์การมาตรฐานสากล (ISO) หรือหน่วยตรวจอิสระที่กรมพัฒนาธุรกิจการค้าให้ความเห็นชอบ

สำนักงานสอบบัญชีในประเทศไทยส่วนใหญ่เป็นสำนักงานสอบบัญชีขนาดกลางและขนาดเล็กซึ่งอาจได้รับผลกระทบจากการนำมาตรฐานดังกล่าวมาปฏิบัติ เช่น มีบุคลากรไม่เพียงพอต่อการควบคุมคุณภาพ ซึ่งเป็นปัจจัยในการพัฒนาระบบควบคุมคุณภาพ

ปัจจุบันการตรวจสอบบัญชีเข้ามามีบทบาทในการประกอบธุรกิจอย่างมาก เพราะต้องการความน่าเชื่อถือจากการตรวจสอบงบการเงินของบริษัท จึงทำให้ผู้ประกอบการคำนึงถึงและให้ความสนใจเกี่ยวกับคุณภาพในงานสอบบัญชีเป็นอย่างมาก ซึ่งส่วนใหญ่แล้วก็จะเลือกใช้สำนักงานสอบบัญชีที่มีความน่าเชื่อถือและไว้วางใจ

กรุงเทพมหานครและสมุทรปราการเป็นเขตเมืองเศรษฐกิจของประเทศและการบริษัทต่าง ๆ ที่จดทะเบียนจัดตั้งจำนวนมากที่สุดในประเทศไทย ทำให้เป็นพื้นที่ที่น่าสนใจในการศึกษาครั้งนี้

ดังนั้นคณะผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาว่า ปัจจัยในการปฏิบัติงานตรวจสอบของผู้สอบบัญชีที่มีผลต่อคุณภาพงานสอบบัญชีในสำนักงานบัญชี การนำมาตรฐานการควบคุมคุณภาพสำนักงานสอบบัญชีมาปฏิบัติเพื่อเป็นประโยชน์ต่อสำนักงานสอบบัญชี ผู้สอบบัญชีและหน่วยงานกำกับดูแล สามารถกำหนดเวลา

แนวทางและวิธีปฏิบัติที่เหมาะสม เพื่อเสริมสร้างคุณภาพการสอบบัญชี ให้นำเชื่อถือ และได้รับการยอมรับจากผู้ใช้งบการเงินต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาถึงปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อคุณภาพงานสอบบัญชีของผู้สอบบัญชีในสำนักงานสอบบัญชี

สมมติฐานของการวิจัย

ปัจจัยในการปฏิบัติงานตรวจสอบบัญชีที่มีผลต่อคุณภาพงานของผู้สอบที่แตกต่างกัน

ขอบเขตของการวิจัย

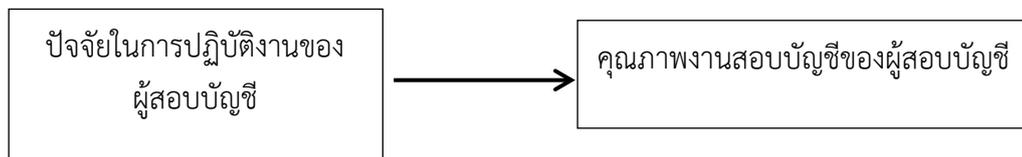
การศึกษางานวิจัย เรื่อง “ปัจจัยในการปฏิบัติงานตรวจสอบของผู้สอบบัญชีที่มีผลต่อสำนักงานสอบบัญชีในเขตกรุงเทพมหานครและจังหวัดสมุทรปราการ” ได้กำหนดขอบเขตในการศึกษาดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย
ประชากรที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ คือ ผู้สอบบัญชี
กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ คือ สำนักงานสอบบัญชี
2. ตัวแปรที่ศึกษา
ตัวแปรอิสระ ประกอบด้วย เพศ, อายุ, ระดับการศึกษา, ตำแหน่งงาน, ปัจจัยในการปฏิบัติงาน
ตัวแปรตาม ประกอบด้วย คุณภาพงานสอบบัญชี

กรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย

ตัวแปรอิสระ

ตัวแปรตาม

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

เพื่อเป็นแนวทางให้ผู้สอบบัญชีได้มีการพัฒนาประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการตรวจสอบบัญชีมากยิ่งขึ้น

การทบทวนวรรณกรรม

ในส่วนของการทบทวนวรรณกรรมเพื่อให้ครอบคลุมการวิจัย ผู้วิจัยได้แบ่งออกเป็น 2 หัวข้อประกอบด้วย

1. ปัจจัยด้านประชากรศาสตร์

ลักษณะทางด้านประชากรศาสตร์ เป็นความหลากหลายด้านภูมิหลังของบุคคลซึ่งได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพ ลักษณะโครงสร้างของร่างกาย ความอาวุโสในการทำงาน เป็นต้น โดยจะแสดงถึงความเป็นมาของแต่ละบุคคลจากอดีตถึงปัจจุบัน ในหน่วยงานหรือในองค์กรต่างๆ ซึ่งประกอบด้วยพนักงานหรือ

บุคลากรในระดับต่างๆ ซึ่งมีลักษณะพฤติกรรมกรรมการแสดงออกที่แตกต่างกันมีสาเหตุมาจากความแตกต่างทางด้านประชากรศาสตร์หรือภูมิหลังของบุคคลนั่นเอง

กรณีการ เหมือนประเสริฐ (2548) ได้กล่าวว่า ในหน่วยงานองค์กรต่างๆ จะประกอบไปด้วยบุคลากรในระดับต่างๆ เป็นจำนวนมาก บุคคลแต่ละคนจะมีพฤติกรรมที่แตกต่างกันออกไป ลักษณะพฤติกรรมของบุคคลที่แสดงออกแตกต่างกันนี้ มีสาเหตุมาจากปัจจัยต่างๆ ซึ่งได้แก่ อายุ เพศ สถานภาพ ระยะเวลาในการปฏิบัติงานในองค์กร ลักษณะพฤติกรรมในการทำงานของบุคคล

2. ปัจจัยด้านการปฏิบัติงานคุณภาพของงานสอบบัญชี

แนวคิดเกี่ยวกับคุณภาพงานสอบบัญชี

ด้านคุณภาพงานสอบบัญชี งานวิจัยโดยทั่วไปมักจะกำหนดความหมายของคุณภาพงานสอบบัญชีไว้เกี่ยวข้องกับ การตรวจสอบที่มีการปฏิบัติตามมาตรฐานการสอบบัญชีแล้วยังมีนิยามเกี่ยวกับคุณภาพงานสอบบัญชีไว้อย่างหลากหลายโดย Wooten Niemi and Sundgren (2008) พบว่าผู้ใช้บริการงานสอบบัญชีนิยมเลือกผู้ตรวจสอบบัญชีที่มีคุณภาพของงานสอบบัญชี โดยงานวิจัยนี้ระบุความจำเป็นที่ผู้ตรวจสอบบัญชีที่ต้องคำนึงถึงคุณภาพในการสอบบัญชีมากขึ้นว่ามีสาเหตุมาจากความซับซ้อนที่เกิดขึ้นของกิจการที่ได้รับการตรวจสอบ และในกรณีที่กิจการต้องการเงินทุนโดยการกู้ยืมจากธนาคาร เนื่องจากธนาคารและผู้ให้กู้ยืมรายอื่นๆมักให้ความเชื่อถือกับงบการเงินที่ได้รับการรับรองจากผู้สอบบัญชีที่มีคุณภาพสูง ซึ่งเป็นไปในการทำงานเองเดียวกันกับวิโรจน์ เลาหวิโชค (2547) ที่พบว่า บริษัทให้ความสำคัญในการเลือกใช้บริการสำนักงานสอบบัญชีโดยคำนึงถึงการนำผลงานที่ได้จากผู้สอบบัญชีไปใช้งานต่อได้

Wooten (2003) ได้ทำการรวบรวมและปัจจัยที่มีผลต่อคุณภาพงานสอบบัญชี สรุปปัจจัยที่มีผลต่อคุณภาพงานสอบบัญชีมีดังนี้

1. ปัจจัยด้านขนาดของสำนักงานบัญชี

ผลการศึกษาที่หลากหลายเกี่ยวกับความแตกต่างของคุณภาพงานสอบบัญชีของสำนักงานสอบบัญชีขนาดใหญ่กับสำนักงานสอบบัญชีขนาดเล็ก มีงานวิจัยที่เห็นว่าสำนักงานสอบบัญชีขนาดใหญ่มีคุณภาพดีกว่าเพราะต้องรักษาชื่อเสียงไว้และยังมีทรัพยากรมากเพียงพอในการเพิ่มทักษะของกับพนักงานให้สูงขึ้น แต่มีงานวิจัยบางเรื่องพบว่า ความจริงแล้วคุณภาพงานสอบบัญชีระหว่างสำนักงานสอบบัญชีขนาดใหญ่และขนาดเล็กไม่ได้แตกต่างกัน

2. ปัจจัยด้านสำนักงานสอบบัญชี ประกอบด้วย

2.1 ด้านบุคคล งานสอบบัญชีที่มีคุณภาพดีนั้นอาจเกิดจากการที่สำนักงานสอบบัญชีมีทีมงานตรวจสอบ ที่มีความรู้เกี่ยวกับวิชาชีพที่ก้าวหน้าเป็นปัจจุบัน มีความสามารถและมีความเชี่ยวชาญในการปฏิบัติงานทางวิชาชีพเป็นอย่างดี ซึ่งการที่ทรัพยากรมนุษย์ของสำนักงานจะมีคุณภาพดีนั้นส่วนหนึ่งย่อมขึ้นอยู่กับกระบวนการจ้างงานและการฝึกอบรมที่มีประสิทธิภาพของสำนักงานบัญชี

2.2 การควบคุมคุณภาพงานสอบบัญชี สำนักงานสอบบัญชีที่มีระบบการควบคุมคุณภาพงานสอบบัญชีและมีกระบวนการปฏิบัติงานตรวจสอบที่เข้มงวดและเหมาะสมจะสามารถช่วยลดความเสี่ยงจากการตรวจ

2.3 ประสิทธิภาพการตรวจสอบ ในอุตสาหกรรมที่ธุรกิจของลูกค้านำมาซึ่งงานที่สำนักงานสอบบัญชีมีลูกค้าซึ่งดำเนินงานอยู่ในอุตสาหกรรมประเภทเดียวกันเป็นจำนวนมากจะช่วยให้ผู้สอบบัญชีมีความ

เข้าใจอย่างลึกซึ้งรวมถึงทักษะในการระบุความเสี่ยงของบริษัทซึ่งดำเนินงานอยู่ในอุตสาหกรรมดังกล่าว พร้อมทั้งแนวทางในการวางแผนการตรวจสอบที่มีประสิทธิภาพมากกว่าผู้สอบบัญชีทั่วไป

3. ปัจจัยด้านทีมงานตรวจสอบ

3.1 ความเอาใจใส่ในการปฏิบัติงานตรวจสอบของผู้สอบบัญชีพบว่าความเอาใจใส่ในการปฏิบัติงานตรวจสอบของผู้สอบบัญชีผู้เป็นหุ้นส่วน (Partner) และผู้จัดการ (Manager) มีความสัมพันธ์กับคุณภาพงานสอบบัญชี

3.2 การปฏิบัติงานเยี่ยงผู้ประกอบการวิชาชีพ สมาชิกในทีมงานตรวจสอบที่ปฏิบัติงานเยี่ยงผู้ประกอบการวิชาชีพ มีแนวโน้มที่จะปฏิบัติงานตรวจสอบได้อย่างถูกต้องและไม่แสดงความเห็นต้องบการเงินที่มีได้ทำการตรวจสอบอย่างสมบูรณ์ การใช้วิจารณญาณในการสังเกตและสงสัยเยี่ยงผู้ประกอบการวิชาชีพ ที่มีแนวโน้มว่าจะไม่ยอมรับหลักฐานการตรวจสอบที่ไม่เพียงพอและไม่เหมาะสม

3.3 ประสบการณ์การตรวจสอบในบริษัทลูกค้า การตรวจสอบงบการเงินของบริษัทลูกค้าเป็นระยะเวลานานมีแนวโน้มที่จะมีความรู้ความเข้าใจที่ดีในกระบวนการดำเนินธุรกิจของบริษัทลูกค้า ซึ่งจะช่วยให้ผู้สอบบัญชีสามารถระบุถึงจุดที่มีความเสี่ยงสูง และจุดที่เคยเกิดข้อผิดพลาดซึ่งได้ตรวจพบในปีก่อนๆ เพื่อจะได้ให้ความใส่ใจในจุดดังกล่าวเป็นพิเศษ และวางแผนการตรวจสอบได้อย่างเหมาะสม

3.4 ประสบการณ์การตรวจสอบ ในอุตสาหกรรมที่ธุรกิจของลูกค้าดำเนินงาน การมีประสบการณ์การตรวจสอบบริษัทลูกค้าที่ดำเนินงานอยู่ในอุตสาหกรรมเดียวกันเป็นจำนวนมากจะทำให้ทีมงานตรวจสอบมีความรู้ ความชำนาญในการตรวจสอบบริษัทที่อยู่ในอุตสาหกรรมดังกล่าว ซึ่งจะทำให้ผู้สอบบัญชีมีความเชื่อมั่นในการประเมินหลักฐานการตรวจสอบของบริษัทดังกล่าว

วิธีการดำเนินงานวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ สำนักงานสอบบัญชีในกรุงเทพมหานคร จำนวน 1,665 แห่ง และจังหวัดสมุทรปราการ จำนวน 198 แห่ง รวมเป็นจำนวน 1,863 แห่ง (กรมพัฒนาธุรกิจการค้ากระทรวงพาณิชย์ ณ วันที่ 20 มีนาคม 2560) โดยผู้ตอบแบบสอบถามคือผู้สอบบัญชี ซึ่งเป็นตัวแทนของสำนักงานสอบบัญชี

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย โดยกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตร ของ ทาโร ยามาเน (TARO YAMANE, 1967) ที่ระดับความเชื่อมั่น 95% โดยจะใช้ตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้จำนวน 329 แห่ง

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลสำหรับการศึกษา คือ แบบสอบถามที่สร้างขึ้นโดยอาศัยแนวทางที่ได้ศึกษาจากเอกสาร แนวคิด และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมา ซึ่งการวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ ที่ใช้แบบสอบถามทั้งแบบปลายปิดและปลายเปิด ซึ่งได้แบ่งสอบถามเป็น 4 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามได้แก่ เพศ อายุ วุฒิการศึกษา ประสบการณ์ทำงาน จำนวนลูกค้า รูปแบบของสำนักงานสอบบัญชี

ส่วนที่ 2 คุณภาพของงานสอบบัญชี

ส่วนที่ 3 ปัจจัยการปฏิบัติงานของสำนักงานบัญชี

ส่วนที่ 4 ข้อเสนอแนะและแนวทางปรับปรุงการปฏิบัติงานผู้สอบบัญชี

ซึ่งในส่วนที่ 2 และ 3 เป็นคำถามแบบมาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scale) ตามวิธีของลิคเคอร์ท (Likert) แบ่งเป็น 5 ระดับ ดังนี้

ค่าระดับคะแนน

ระดับความเห็น

ค่าระดับคะแนนเท่ากับ 5	หมายถึง	เห็นด้วยมากที่สุด
ค่าระดับคะแนนเท่ากับ 4	หมายถึง	เห็นด้วยมาก
ค่าระดับคะแนนเท่ากับ 3	หมายถึง	เห็นด้วยปานกลาง
ค่าระดับคะแนนเท่ากับ 2	หมายถึง	เห็นด้วยน้อย
ค่าระดับคะแนนเท่ากับ 1	หมายถึง	เห็นด้วยน้อยที่สุด

การกำหนดเกณฑ์ในการให้คะแนนเฉลี่ยออกเป็น 5 ระดับ โดยทำการกำหนดช่วงค่าระดับคะแนน

ดังนี้

$$\begin{aligned} \text{ช่วงคะแนน} &= \frac{\text{คะแนนสูงสุด} - \text{คะแนนต่ำสุด}}{\text{จำนวนชั้น}} \\ &= \frac{5 - 1}{5} \\ &= 0.8 \end{aligned}$$

ดังนั้น เกณฑ์ที่ใช้ในการแปลความหมายข้อมูล โดยใช้การวัดข้อมูลแบบ 5 Point Likert Scale และกำหนดแต่ละช่วงย่อยเป็น 5 ระดับ โดยกำหนดช่วงคะแนนของการวัดค่าเฉลี่ยได้ ดังนี้

คะแนนเฉลี่ย	ตั้งแต่ 4.21 – 5.00	หมายถึง	มากที่สุด
คะแนนเฉลี่ย	ตั้งแต่ 3.41 – 4.20	หมายถึง	มาก
คะแนนเฉลี่ย	ตั้งแต่ 2.61 – 3.40	หมายถึง	ปานกลาง
คะแนนเฉลี่ย	ตั้งแต่ 1.81 – 2.60	หมายถึง	น้อย
คะแนนเฉลี่ย	ตั้งแต่ 1.00 – 1.80	หมายถึง	น้อยที่สุด

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการจัดทำงานวิจัยฉบับนี้ เพื่อให้ทราบถึงปัจจัยในการปฏิบัติงานตรวจสอบที่ส่งผลต่อคุณภาพงานสอบบัญชีของผู้สอบ โดยลักษณะของการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แหล่งข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data) ซึ่งได้รับข้อมูลจากการเก็บรวบรวมแบบสอบถามของกลุ่มตัวอย่างคือ สำนักงานสอบบัญชีเขตกรุงเทพมหานครและสมุทรปราการ จำนวน 329 แห่ง เพื่อศึกษาปัจจัยในการปฏิบัติงานตรวจสอบที่ส่งผลต่อคุณภาพงานสอบบัญชีของผู้สอบในสำนักงานบัญชี

ผลการเก็บรวบรวมโดยใช้แบบสอบถาม พบว่าแบบสอบถามที่ได้รับกลับมามีเพียงจำนวน 115 ชุด คิดเป็นอัตราตอบกลับ (Response Rate = $(115/329) \times 100 = 34.95\%$)

การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ ผู้วิจัยได้ทำการตรวจสอบความครบถ้วนของข้อมูลในแบบสอบถามที่เก็บรวบรวมข้อมูลได้ทั้ง 115 ชุด และทำการลงรหัสข้อมูลเพื่อนำไปทำการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติเพื่อทำการวิจัย ทั้งนี้ได้มีการนำค่าสถิติมาใช้ในการวิเคราะห์ ดังนี้

1. การวิเคราะห์สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) ประกอบด้วย
  - 1.1 การวิเคราะห์ค่าความถี่ (Frequencies) และค่าร้อยละ (Percentage) ซึ่งเป็นข้อมูลของผู้ตอบแบบสอบถาม
  - 1.2 การวิเคราะห์ค่าเฉลี่ย (Mean : $\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ใช้สำหรับการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไป ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยในการปฏิบัติงานของผู้สอบบัญชีและคุณภาพงานสอบบัญชีของผู้สอบ และใช้ค่าเฉลี่ย (Range) เป็นค่าสถิติที่ใช้ในการแปลผล
2. สถิติเชิงอนุมาน (Inferential Statistics)
  - 2.1 การเปรียบเทียบความแตกต่าง (Independent Sample t-test) ใช้ทดสอบเปรียบเทียบความแปรปรวนของตัวแปรอิสระ ซึ่งจำแนกไม่เกิน 2 กลุ่ม ผลจะปรากฏเป็นค่า Sig (Significant) เป็นการบอกนัยสำคัญทางสถิติ ถ้า Sig น้อยกว่า 0.05 แสดงยอมรับสมมติฐาน หมายความว่า ตัวแปรต้นที่แตกต่างกัน มีผลต่อตัวแปรที่แตกต่างกัน แต่ถ้า Sig. มากกว่า 0.05 แสดงว่าปฏิเสธสมมติฐาน หมายความว่าตัวแปรต้นที่แตกต่างกัน ไม่มีผลต่อตัวแปรตามที่แตกต่างกัน
  - 2.2 การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-Way Anova) ผลจะปรากฏเป็นค่า Sig (Significant) เป็นการบอกนัยสำคัญทางสถิติ ถ้า Sig น้อยกว่า 0.05 แสดงยอมรับสมมติฐาน หมายความว่า ตัวแปรต้นที่แตกต่างกัน มีผลต่อตัวแปรตามที่แตกต่างกัน แต่ถ้า Sig. มากกว่า 0.05 แสดงว่าปฏิเสธสมมติฐาน หมายความว่าตัวแปรต้นที่แตกต่างกัน ไม่มีผลต่อตัวแปรตามที่แตกต่างกัน

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตารางที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถาม (n = 115)

ตัวแปร / ตัวชี้วัด	จำนวน	ร้อยละ
1. เพศหญิง	83	72.2
2. อายุน้อยกว่า 35 ปี	83	72.2
3. ระดับการศึกษาระดับปริญญาตรี	96	83.5
4. ประสบการณ์ทำงานต่ำกว่า 10 ปี	82	71.3
5. ไม่มีผู้ช่วยสอบบัญชีที่อยู่ในความดูแล	66	57.4
6. งบการเงินที่รับผิดชอบต่ำกว่า 10 งบการเงิน	63	54.8

จากตารางที่ 1 พบว่ากลุ่มตัวอย่างจำนวนทั้งสิ้น 115 คน ส่วนใหญ่ (1) เพศหญิง จำนวน 83 คน คิดเป็นร้อยละ 72.2 (2) อายุน้อยกว่า 35 ปี จำนวน 83 คน คิดเป็นร้อยละ 72.2 (3) ระดับการศึกษาปริญญาตรี จำนวน 96 คน คิดเป็นร้อยละ 83.5 (4) ประสบการณ์การทำงานต่ำกว่า 10 ปี จำนวน 82 คน คิดเป็นร้อยละ 71.3 (5) ไม่มีผู้ช่วยสอบบัญชีที่อยู่ในความดูแล จำนวน 66 คน คิดเป็นร้อยละ 57.4 (6) งบการเงินที่รับผิดชอบต่ำกว่า 10 งบการเงิน จำนวน 63 คน คิดเป็นร้อยละ 54.8

ส่วนที่ 2 คุณภาพงานสอบบัญชีของผู้สอบบัญชี

ตารางที่ 2 การแสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณภาพงานสอบบัญชี

คุณภาพงานสอบบัญชี	Mean	Std. Deviation	ระดับความคิดเห็น
1. ผู้สอบบัญชีได้รับหลักฐานการสอบบัญชีที่เหมาะสมอย่างเพียงพอจะช่วยลดความเสี่ยง	3.89	.685	มาก
2. ผู้สอบบัญชีมีการจัดสรรทรัพยากร ระยะเวลาและขอบเขตของวิธีการตรวจสอบของผู้สอบ	3.90	.680	มาก
3. ผู้สอบบัญชีมีการวางแผนอย่างเหมาะสมซึ่งช่วยให้มีการใช้ทรัพยากรที่เพียงพอต่อการปฏิบัติ	4.08	.785	มาก
4. ผู้สอบบัญชีสามารถประเมินประสิทธิภาพระบบการควบคุมภายใน รวมถึงประเมินสภาพแวดล้อม	3.93	.814	มาก
5. ผู้สอบบัญชีสามารถตรวจสอบรายการสาระสำคัญเฉพาะด้านโดยใช้ผู้ช่วย(ถ้ามี)เพื่อลดความเสี่ยง	4.03	.748	มาก
6. ผู้สอบบัญชีสามารถใช้ดุลยพินิจและความเป็นอิสระในการวางแผนและปฏิบัติงานตรวจสอบ	3.92	.829	มาก
7. ผู้สอบบัญชีมีทักษะในการใช้เทคนิคการตรวจสอบและการใช้เครื่องมือที่ทันสมัย	4.17	.712	มาก
8. ผู้สอบบัญชีได้ปฏิบัติตามมาตรฐานการรายงานทางการเงินที่เกี่ยวข้องกับการตรวจสอบธุรกิจ	3.99	.843	มาก
โดยรวม	4.4957	.65392	มากที่สุด

จากตารางที่ 2 พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถามมีความเห็นเกี่ยวกับคุณภาพงานสอบบัญชีอยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยระหว่าง 3.89 – 4.17 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ค่าเฉลี่ยที่มากที่สุดคือ ผู้สอบบัญชีมีทักษะในการใช้เทคนิคการตรวจสอบและการใช้เครื่องมือที่ทันสมัย ($X=4.17$) รองลงมาคือผู้สอบบัญชีมีการวางแผนอย่างเหมาะสมซึ่งช่วยให้มีการใช้ทรัพยากรที่เพียงพอต่อการปฏิบัติ ($X=4.08$) ส่วนด้านที่มีระดับค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือผู้สอบบัญชีได้รับหลักฐานการสอบบัญชีที่เหมาะสมอย่างเพียงพอจะช่วยลดความเสี่ยง ($X=3.89$)

ส่วนที่ 3 การทดสอบสมมติฐานการวิจัย

ตารางที่ 3 แสดงการเปรียบเทียบปัจจัยการปฏิบัติงานตรวจสอบที่มีผลต่อคุณภาพงานสอบบัญชีในเขต กรุงเทพมหานครและสมุทรปราการ

Variable		Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
ด้านความเป็นอิสระของผู้สอบบัญชี	Between Groups	10.569	2	5.285	15.275	.000
	Within Groups	38.748	112	.346		
	Total	49.317	114			
ด้านทักษะการติดต่อสื่อสาร	Between Groups	18.363	2	9.181	107.470	.000
	Within Groups	9.568	112	.085		
	Total	27.931	114			
ด้านทักษะวิชาชีพการสอบบัญชี	Between Groups	9.553	2	4.776	16.720	.000
	Within Groups	31.993	112	.286		
	Total	41.546	114			
ด้านจรรยาบรรณในการประกอบวิชาชีพ	Between Groups	19.139	2	9.569	119.355	.000
	Within Groups	8.980	112	.080		
	Total	28.118	114			

จากตารางที่ 3 ผลการวิเคราะห์พบว่า ตัวแปรอิสระ ได้แก่ ด้านความเป็นอิสระของผู้สอบบัญชี ด้านทักษะการติดต่อสื่อสาร ด้านทักษะวิชาชีพการสอบบัญชี และด้านจรรยาบรรณในการประกอบวิชาชีพ มีค่า Sig. เท่ากับ 0.000 ซึ่งน้อยกว่า 0.05 หมายความว่า ปัจจัยดังกล่าวมีความสัมพันธ์กับคุณภาพงานสอบบัญชี

อภิปรายผล

ผลจากแบบสอบถาม โดยผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 72.2 เพศชายร้อยละ 27.8 ส่วนใหญ่มีอายุน้อยกว่า 35 ปี คิดเป็นร้อยละ 72.2 รองลงมามีอายุระหว่าง 35-45 ปี คิดเป็นร้อยละ 25.2 การศึกษาส่วนใหญ่อยู่ในระดับปริญญาตรี ร้อยละ 83.5 รองลงมาต่ำกว่าปริญญาตรี ร้อยละ 9.6 ประสบการณ์ทำงานส่วนใหญ่ต่ำกว่า 10 ปี ร้อยละ 71.3 รองลงมา อยู่ระหว่าง 10-15 ปี ร้อยละ 21.7 ส่วนใหญ่ไม่มีผู้ช่วยสอบบัญชีในความดูแล ร้อยละ 57.4 รองลงมาต่ำกว่า 5 คน ร้อยละ 26.1 และมีงบการเงินที่รับผิดชอบสอบทาน ต่ำกว่า 10 งบการเงิน ร้อยละ 54.8 รองลงมาอยู่ระหว่าง 10-20 งบการเงิน ร้อยละ 18.3

สมมติฐานที่ 1 ปัจจัยการปฏิบัติงานด้านความเป็นอิสระของผู้สอบบัญชีมีผลต่อคุณภาพงานสอบบัญชีที่แตกต่างกัน

ผลการทดสอบสมมติฐานข้อที่ 1 ยอมรับสมมติฐาน โดยสะท้อนให้เห็นว่า ลักษณะการปฏิบัติงานด้านความเป็นอิสระของผู้สอบบัญชีมีผลต่อคุณภาพงานสอบบัญชี สอดคล้องกับ สาวิตรี อ่องธรรมกุล (2547) พบว่าด้านความเป็นอิสระของผู้สอบบัญชี ผู้ใช้งบการเงินมีความคาดหวังให้ผู้สอบบัญชีไม่ควรมีความสัมพันธ์กับฝ่ายบริหารของบริษัทที่ตรวจสอบและไม่ควรรับของกำนัลจากบริษัทที่ตรวจสอบ โดยแนวโน้มส่วนใหญ่ผู้ใช้งบการเงินเห็นด้วย อาจเป็นผลมาจากสิ่งเหล่านี้รบกวนให้ผู้สอบบัญชียินยอมปฏิบัติตามคำขอของฝ่ายบริหารก่อให้เกิดความผิดพลาดในการแสดงความเห็นต่องบ

สมมติฐานที่ 2 ปัจจัยการปฏิบัติงานด้านทักษะการติดต่อสื่อสารที่มีผลต่อคุณภาพงานสอบบัญชีที่แตกต่างกัน

ผลการทดสอบสมมติฐานข้อที่ 2 ยอมรับสมมติฐาน โดยสะท้อนให้เห็นว่า ลักษณะการปฏิบัติงานด้านการทักษะติดต่อสื่อสารมีผลต่อคุณภาพงานสอบบัญชี สอดคล้องกับบุญช่วง ศรีธรรมาภรณ์ (2559) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์สัมพันธ์ที่ดีกับประสิทธิภาพการทำงานของนักบัญชีธุรกิจอุตสาหกรรมในเขตจังหวัดร้อยเอ็ด ผลการวิจัยพบว่านักบัญชีธุรกิจอุตสาหกรรมมีความเห็นด้วยเกี่ยวกับการมีมนุษย์สัมพันธ์ที่ดีโดยรวมและเป็นรายด้านอยู่ในระดับมาก ได้แก่ ด้านการศักยภาพของตน ด้านการเรียนรู้ความรับผิดชอบ และด้านการติดต่อสื่อสาร

สมมติฐานที่ 3 ปัจจัยในการปฏิบัติงานด้านทักษะวิชาชีพการสอบบัญชีที่มีผลต่อคุณภาพงานสอบบัญชีที่แตกต่างกัน

ผลการทดสอบสมมติฐานข้อที่ 3 ยอมรับสมมติฐาน โดยสะท้อนให้เห็นว่าลักษณะการปฏิบัติงานด้านทักษะวิชาชีพการสอบบัญชีมีผลต่อคุณภาพงานสอบบัญชี สอดคล้องกับ Bedard (1989) พบว่าผู้สอบบัญชีรับอนุญาตที่มีความชำนาญมาก จะสามารถแก้ไขปัญหาการปฏิบัติงานสอบบัญชีได้ดีกว่า ส่งผลให้การสอบบัญชีก็จะมีคุณภาพซึ่งงานสอบบัญชีที่มีคุณภาพคือการที่งบการเงินปราศจากข้อผิดพลาดใดๆ ดังนั้นถ้าหากผู้สอบบัญชีทำงานบกพร่องไม่ได้ใช้ความรู้ความสามารถอย่างเต็มที่ หรือละเลยต่อข้อผิดพลาดซึ่งสื่อว่างานสอบบัญชีไม่มีคุณภาพ (Jeong, 2004) ทักษะด้านการบัญชี ด้านทักษะด้านการบัญชี ด้านการสอบบัญชี ด้านกฎหมายที่เกี่ยวข้องและด้านเทคโนโลยีสารสนเทศมีผลกระทบต่อเชิงบวกกับคุณภาพของรายงานการตรวจสอบและรับรองบัญชี ด้านความถูกต้อง ดังที่กล่าวไว้แล้วว่าผู้สอบบัญชีผู้สอบบัญชีต้องเป็นบุคคลที่มีความรู้ความสามารถ มีทักษะในการปฏิบัติงานตรวจสอบ จะส่งผลให้การจัดทำรายงานการตรวจสอบและรับรองบัญชีมีความถูกต้อง ซึ่งความถูกต้องเป็นคุณลักษณะหนึ่งของสารสนเทศที่ดี (ซึ่งความถูกต้องเป็นคุณลักษณะหนึ่งของสารสนเทศที่ดี (อรุช คงรุ่งโชค, 2551 ; เมธสิทธิ์ พูลดี, 2550)

สมมติฐานที่ 4 ปัจจัยในการปฏิบัติงานด้านจรรยาบรรณในการประกอบวิชาชีพที่มีผลต่อคุณภาพงานสอบบัญชีที่แตกต่างกัน

ผลการทดสอบสมมติฐานข้อที่ 4 ยอมรับสมมติฐาน โดยสะท้อนให้เห็นว่า ลักษณะการปฏิบัติงานด้านจรรยาบรรณในการประกอบวิชาชีพมีผลต่อคุณภาพงานสอบบัญชี สอดคล้องกับ นิพันธ์ เห็นโชคชัย และศิลปพร ศรีจันทเพชร (2557) ซึ่งได้กล่าวไว้ว่าในการปฏิบัติงานตรวจสอบงบการเงิน เพื่อให้ผลงาน

ของผู้สอบบัญชีเป็นที่เชื่อถือแก่ผู้ใช้งบการเงิน ผู้สอบบัญชีต้องปฏิบัติตามหลักการพื้นฐานที่สำคัญ สิ่งหนึ่งก็คือจรรยาบรรณของผู้ประกอบวิชาชีพที่กำหนดโดยสมาคมผู้ประกอบวิชาชีพหรือโดยหน่วยงานกำกับดูแลตามกฎหมายในประเทศไทย นอกจากนี้ยังพบว่ามรรยาทของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตด้านความซื่อสัตย์สุจริตมีความสัมพันธ์และกระทบเชิงบวกกับคุณภาพการสอบบัญชีโดยรวม ผู้สอบบัญชีอาชีพอากรที่มีความซื่อสัตย์สุจริต ยังเป็นคุณสมบัติที่ต้องการของเจ้าของกิจการหรือหุ้นส่วนผู้จัดการของห้างหุ้นส่วนขนาดเล็ก (ไพโรจน์ เกตุภักดิ์กุล, 2545)

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะการวิจัยครั้งนี้

1. การตอบแบบสอบถามของตัวแทนสำนักงานสอบบัญชี ควรที่จะให้ความร่วมมือมากกว่านี้เพื่อที่จะได้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อการทำการศึกษา
2. การปฏิบัติงานตรวจสอบบัญชีควรมีผู้ช่วยในการตรวจสอบและแบ่งงานเป็นทีมในการปฏิบัติงานเพื่อที่จะให้คุณภาพของงานสอบบัญชีมีประสิทธิภาพมากขึ้น

ข้อเสนอแนะการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรขยายขนาดกลุ่มตัวอย่างในการทำวิจัยให้ใหญ่ขึ้น เช่น ผู้สอบบัญชีรับอนุญาตในประเทศไทย
2. ควรทำการศึกษาปัจจัยอื่นๆ ที่อาจส่งผลกระทบต่อคุณภาพงานสอบบัญชี เช่น สภาพแวดล้อมขององค์กร, ด้านการทำงานเป็นทีม เป็นต้น

เอกสารอ้างอิง

- กรมพัฒนาธุรกิจการค้า กระทรวงพาณิชย์. (2558). หลักเกณฑ์และเงื่อนไขในการรับรองคุณภาพสำนักงานบัญชี พ.ศ.2558,(ประกาศ). กรุงเทพมหานคร.
- กนกอร แก้วประภา, รติยา ไชลาหยงส์ และอรพรรณ ชันว้ง. คุณภาพการสอบบัญชีและการจัดการกำไร. วารสารมหาวิทยาลัยนเรศวร2556;21(2):37-44.
- บุญช่วง ศรีธรรมาภรณ์ และคณะ. (2552). ความสัมพันธ์ระหว่างความเชี่ยวชาญการสอบบัญชีของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตในประเทศไทย. วารสารการบัญชีและการจัดการ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- นลินรัตน์ เต๋นดอนทราย. 2547. ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมที่ทำให้คุณภาพงานสอบบัญชีลดลง : มุมมองของผู้ช่วยผู้สอบบัญชีและผู้จัดการงานสอบบัญชี. วิทยานิพนธ์ปริญญาบัญชีมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบัญชี ภาควิชาการบัญชี คณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- นิพนธ์ เห็นโชคชัยชนะและศิลปพร ศรีจันเพชร. (2557). การสอบบัญชี. กรุงเทพมหานคร: ทีพีเอ็นเพรส.

- ไพโรจน์ เกตุภักดิ์สกุล. (2545). การวิจัยเชิงสำรวจเกี่ยวกับคุณสมบัติ ความรู้ความชำนาญของผู้สอบบัญชี ภาษีอากรที่ห้างหุ้นส่วนขนาดเล็กฝั่งประสงค์ : เขตกรุงเทพมหานคร, วิทยานิพนธ์ บัญชีมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ศิลปพร ศรีจันเพชร. 2552. การควบคุมคุณภาพงานสอบบัญชี. วารสารวิชาชีพบัญชี. 5(13): 21-30.
- วีรณา ติรณะประกิจ และศิลปพร ศรีจันเพชร. 2552. ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมที่ทำให้คุณภาพงานสอบบัญชีลดลง. วารสารวิชาชีพบัญชี. 5(13): 21-30.
- อมรา เพียรบุษชา. (2555). ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อการปฏิบัติงานตรวจสอบบัญชีของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตในเขตกรุงเทพมหานคร. มหาวิทยาลัยศรีปทุม.
- Bedard, Jean. (1989). Expertise in Auditing: Myth or Reality, Accounting Organization and Society. 14(1-2), 113-131.
- Jeong, Seok Woo and Rho, Joonhwa. (2004). Big Six auditors and audit Quality: The Korean evidence. The International Journal of Accounting. Vol.39, 175-196.
- Yamane, T. (1973). Statistic: An Introductory Analysis. New York: Harper and Row.
- Wooten, T.C. (2003). Research about audit quality. The CPA Journal 73(1).

ความรู้ความเข้าใจที่มีต่อการปรับปรุงโครงสร้างอัตราภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาปี 2560 ของประชาชนผู้มีเงินได้ในเขตบางนา กรุงเทพมหานคร Knowledge and understanding for the improving of structure personal income tax rates 2017 in Bangna Bangkok

กนิษฐา เตียนกระโทก¹ จุฑาทิพย์ ทับอิน¹ และ ปุณยนุช ยังทินนัง²
Kanittha Diankratok¹ Jutatip Tabin¹ และ Punyanut Youngtinnung²

บทคัดย่อ

งานวิจัยเรื่องความรู้ความเข้าใจที่มีต่อการปรับปรุงโครงสร้างอัตราภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาปี 2560 ของประชาชนผู้มีเงินได้ในเขตบางนา กรุงเทพมหานคร มีวัตถุประสงค์ในการวิจัยคือ เพื่อศึกษาระดับความรู้ ความเข้าใจที่มีต่อการปรับปรุงโครงสร้างอัตราภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาปี 2560 ของประชาชนผู้มีเงินได้ในเขตบางนา จังหวัดกรุงเทพมหานคร โดยมีกลุ่มตัวอย่าง 398 ตัวอย่าง โดยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบทาร์โรยานา และเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ สถิติเชิงพรรณนาและสถิติเชิงอนุมาน

ผลการวิจัยพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มีอายุระหว่าง 20 – 30 ปี จบการศึกษาระดับปริญญาตรี ประกอบอาชีพเป็นพนักงานบริษัท/ลูกจ้าง รายได้ต่อปีอยู่ในช่วง 180,001 – 360,000 บาท มีประสบการณ์ในการทำงานอยู่ในระหว่าง 1 – 5 ปี เคยมีประสบการณ์ในการยื่นภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา แต่ไม่เคยได้รับการอบรมเกี่ยวกับภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา รับข่าวสารเกี่ยวกับภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาผ่านอินเทอร์เน็ต/Social media ผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่าระดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการปรับปรุงโครงสร้างอัตราภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาปี 2560 อยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ โดยคะแนน 17 คะแนน เป็นระดับคะแนนที่ผู้ตอบแบบสอบถามทำได้จำนวนมากที่สุด และตัวแปรที่มีผลต่อความรู้ความเข้าใจที่มีต่อการปรับปรุงโครงสร้างอัตราภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาปี 2560 คืออาชีพ ประสบการณ์ในการยื่นภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา และการอบรมเกี่ยวกับภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา

คำสำคัญ : ความรู้ความเข้าใจ / ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา

ABSTRACT

Knowledge-Based Research on the Personal Income Tax Rate in 2017. The purpose is to research to study the level of knowledge and Understanding on the improvement of the personal income tax structure of 2017 in Bangna, Bangkok. Population and sample from Bangna, Bangkok. Total samplings are 398 samples were sampled using TARROYANA sampling method and collected using questionnaire. Statistics used in data analysis in-

¹ นักศึกษาปริญญาตรีคณะบัญชี มหาวิทยาลัยธนบุรี
Bachelor Student, Faculty of Accountancy, Thonburi University

² อาจารย์ประจำคณะบัญชี มหาวิทยาลัยธนบุรี
Lectures, Faculty of Accountancy, Thonburi Univeristy

clude descriptive statistics and inferential statistics.

The research found that the majority of respondents were female. Age between 20-30 years old. Employees are employees / employees. Annual income is in the range of 180,001 - 360,000 baht. Experience in working from 1 to 5 years with experience in filing personal income tax. But never trained about personal income tax. Get news about the income tax through the Internet / Social media test results hypothesis. It was found that the level of knowledge about the adjustment of the personal income tax rate in the year 2560 was moderate. This is in line with the set assumptions, with a score of 17, the highest number of respondents. And the variables that affect the understanding of the improvement of the personal income tax rate in the year 2017 is the experience in filing personal income tax. And training on personal income tax.

Keywords : Understanding / Personal income tax

บทนำ

จากนั้นก็เข้าสู่ยุคของการปรับโครงสร้างระบบภาษีอากรครั้งใหญ่ วันที่ 1 มกราคม 2535 ตรงกับสมัยของรัฐบาลนายอานันท์ ปันยารชุน นายกรัฐมนตรี ประเทศไทยมีการนำระบบภาษีมูลค่าเพิ่มมาใช้แทนภาษีการค้า พร้อมกับปรับโครงสร้างอัตราภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาเหลือเพียง 5 อัตราต่อมาในปี 2542 รัฐบาลนายชวน หลีกภัย ประกาศยกเว้นภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาให้กับผู้มีรายได้ไม่ถึง 50,000 บาท ไม่ต้องเสียภาษี และในปี 2546 พ.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตร เป็นนายกรัฐมนตรี ประกาศยกเว้นภาษีให้กับผู้มีรายได้ไม่เกิน 100,000 บาทจากนั้นปี 2551 รัฐบาลสมชาย วงศ์สวัสดิ์ ยกเว้นภาษีให้กับผู้มีรายได้ไม่เกิน 150,000 บาท และมีผลบังคับใช้มาจนถึงปี 2559 และล่าสุดเมื่อวันที่ 6 กุมภาพันธ์ 2560 ที่ผ่านกรมสรรพากรได้มีการแถลงข่าวเรื่อง การปรับโครงสร้างภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาใหม่ โดยให้เริ่มมีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม 2560 เป็นต้นไป ตามประกาศในราชกิจจานุเบกษา เรื่องพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ 44) พ.ศ. 2560 เกี่ยวกับการปรับปรุงโครงสร้างภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา

ในการปรับโครงสร้างภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาตลอดระยะเวลาที่ผ่านของกรมสรรพากร ทำให้ประชาชนต้องคอยติดตามการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลาและต้องศึกษาหาความรู้ ทำความเข้าใจต่อการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงอัตราและโครงสร้างภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาตลอดเวลา

จากที่ได้กล่าวมาข้างต้นผู้ศึกษาจึงสนใจที่จะศึกษาระดับความรู้ความเข้าใจที่มีต่อการปรับปรุงโครงสร้างอัตราภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาที่เริ่มบังคับใช้ตั้งแต่ปี 2560 ของประชาชนผู้มีรายได้ในเขตบางนา จังหวัดกรุงเทพมหานคร ว่าความรู้ความเข้าใจอยู่ในระดับใด โดยผลการศึกษาในครั้งนี้เป็นแนวทางสำหรับการให้บริการความรู้ ความเข้าใจ ในเรื่องของสิทธิประโยชน์ที่ประชาชนพึงจะได้รับจากการปรับปรุงโครงสร้างอัตราภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาในปี 2560 ของสำนักงานกรมสรรพากรต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาความรู้ ความเข้าใจที่มีต่อการปรับปรุงโครงสร้างอัตราภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาปี 2560 ของประชาชนผู้มีรายได้ในเขตบางนา จังหวัดกรุงเทพมหานคร

สมมติฐานของการวิจัย

1. ประชาชนผู้มีเงินได้ในเขตบางนา จังหวัดกรุงเทพมหานคร มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการปรับปรุงโครงสร้างอัตราภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาปี 2560 อยู่ในระดับปานกลาง
2. ประชาชนผู้มีเงินได้ในเขตบางนา จังหวัดกรุงเทพมหานคร ที่มีเพศ อายุ การศึกษา อาชีพ รายได้ ต่อปี ประสบการณ์ในการทำงาน ประสบการณ์ในการยื่นภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา การได้รับอบรมความรู้เกี่ยวกับภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา และการรับรู้ข่าวสาร ที่เกี่ยวข้องกับภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับเรื่องการปรับโครงสร้างอัตราภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาแตกต่างกัน

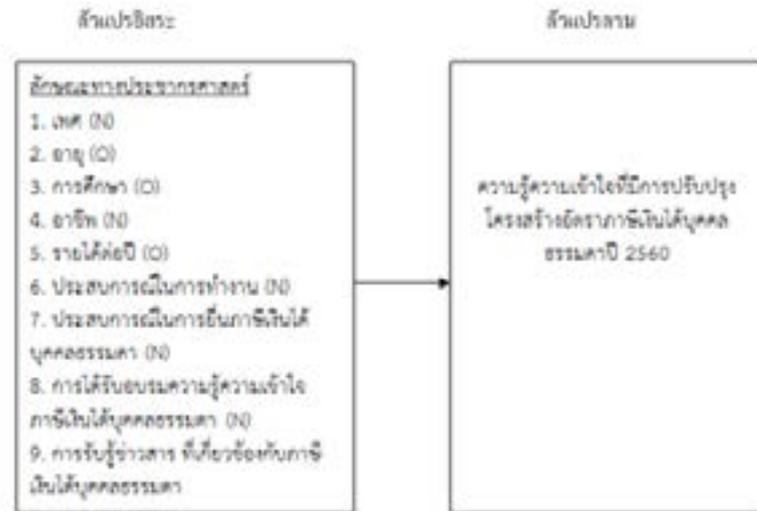
ขอบเขตของการวิจัย

1. ขอบเขตด้านพื้นที่ การศึกษาครั้งนี้กำหนดขอบเขตการศึกษาไว้เฉพาะในพื้นที่เขตบางนา จังหวัดกรุงเทพมหานคร
2. ขอบเขตด้านประชากร ประชากรที่ทำการศึกษาคือ ประชาชนผู้มีเงินได้บุคคลธรรมดา ในเขตบางนา จังหวัดกรุงเทพมหานคร

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. เพื่อนำข้อมูลที่ได้มาใช้เป็นแนวทางสำหรับการให้บริการความรู้ด้านภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาแก่ประชาชนผู้มีเงินได้ในเขตบางนา จังหวัดกรุงเทพมหานคร
2. เพื่อให้ทราบถึงความรู้ ความเข้าใจของประชาชนผู้มีเงินได้ในเขตบางนา จังหวัดกรุงเทพมหานคร เกี่ยวกับการปรับปรุงโครงสร้างอัตราภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาในปี 2560
3. เพื่อให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง นำข้อมูลที่ได้ ไปใช้ในการดำเนินการจัดเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาได้อย่างมีประสิทธิภาพ

กรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย

การทบทวนวรรณกรรม

ในส่วนของการทบทวนวรรณกรรมเพื่อให้ครอบคลุมการวิจัย ผู้วิจัยได้แบ่งออกเป็น 4 หัวข้อประกอบด้วย

1. ปัจจัยด้านประชากรศาสตร์

ศิริวรรณ เสรีรัตน์ (2538) ได้ให้คำจำกัดความว่า หมายถึง ลักษณะทางประชากรศาสตร์ ประกอบด้วย อายุ เพศ ขนาดครอบครัว สถานภาพ รายได้ อาชีพ ระดับการศึกษา องค์ประกอบ เหล่านี้เป็นเกณฑ์ที่นิยมนำมาใช้ในการแบ่งส่วนการตลาด ลักษณะประชากรศาสตร์เป็นสิ่งที่สำคัญ และสถิติที่วัดได้ของประชากรที่จะสามารถช่วยกำหนดตลาดของกลุ่มเป้าหมาย รวมทั้งทำให้ง่ายต่อ การวัดมากกว่าตัวแปรทางด้านอื่นๆ ตัวแปรทางด้านประชากรที่สำคัญ ประกอบด้วย 1. อายุ (Age) หมายถึง อายุของกลุ่มของผู้บริโภคซึ่งมีความสัมพันธ์ต่อการบริโภคสินค้าหรือ บริการที่จะสามารถตอบสนองความต้องการของผู้บริโภคที่มีอายุแตกต่างกัน นักการตลาดจึงใช้ ประโยชน์จากด้านอายุเพื่อเป็นตัวแปรทางด้านประชากรศาสตร์ที่แตกต่างกัน ของส่วนตลาดได้ ทำการค้นคว้าหาความต้องการของตลาดส่วนเล็ก (Niche Market) โดยมุ่งความสำคัญที่ตลาดอายุ ส่วนนั้นๆ 2. เพศ (Sex) หมายถึง ตัวแปรทางที่เป็นส่วนในการแบ่งส่วนการตลาดเช่นกัน ดังนั้นนักการตลาดจึงต้องศึกษาตัวแปรนี้อย่างรอบครอบ เพราะว่าในยุคปัจจุบันนั้นตัวแปรทางด้านเพศมีการ เปลี่ยนแปลงในพฤติกรรมของการบริโภคไปจากเมื่อก่อน การเปลี่ยนแปลงดังกล่าวอาจมีสาเหตุจาก การที่ผู้หญิงออกไปทำงานนอกบ้านมากขึ้น 3. ลักษณะครอบครัว (Marital Status) หมายถึง ลักษณะของครอบครัวนับว่าเป็นเป้าหมาย ที่สำคัญของการใช้กลยุทธ์ทางการตลาดมาโดยตลอด และมีความสำคัญอย่างยิ่งในส่วนที่เกี่ยวข้องกับ หน่วยของผู้บริโภค นักการตลาดจะสนใจจำนวน และลักษณะของบุคคลในครัวเรือนที่ใช้สินค้าใด สินค้าหนึ่งรวมถึงยังใส่ใจในการพิจารณา ลักษณะทางประชากรศาสตร์และโครงสร้างด้านสื่อที่ เกี่ยวข้องกับผู้ที่เป็นคนตัดสินใจในครอบครัวเพื่อที่จะช่วยทำให้พัฒนากลยุทธ์การตลาดได้อย่างเหมาะสม 4. รายได้ การศึกษา และอาชีพ (Income, Educa-

tion and Occupation) หมายถึง ตัวแปรที่สำคัญต่อการกำหนดส่วนของตลาด โดยทั่วไปแล้วนักการตลาดจะสนใจกลุ่มผู้บริโภคที่มีรายได้ สูง แต่อย่างไรก็ตามครอบครัวที่มีรายได้ต่ำเป็นตลาดที่มีขนาดใหญ่ ปัญหาสำคัญของการแบ่งส่วน การตลาดโดยยึดถือเกณฑ์รายได้เพียงอย่างเดียวก็คือ รายได้จะเป็นตัวชี้วัดความสามารถของผู้บริโภค ในการซื้อสินค้าหรือไม่มีความสามารถในการซื้อสินค้า ในขณะที่เดียวกันการเลือกซื้อสินค้า แท้ที่จริง แล้วอาจใช้เกณฑ์ รูปแบบการดำรงชีวิต รสนิยม อาชีพ การศึกษา ฯลฯ เป็นตัวกำหนดเป้าหมายได้ 17 เช่นกัน แม้รายได้เป็นตัวแปรที่นิยมใช้แต่นักการตลาดส่วนใหญ่จะเชื่อมโยงเกณฑ์รายได้ร่วมกับตัวแปรด้านประชากรศาสตร์หรืออื่นๆ เพื่อให้สามารถกำหนดตลาดเป้าหมายให้ชัดเจนมากยิ่งขึ้น

จากแนวคิดเกี่ยวกับตัวแปรของลักษณะประชากรศาสตร์ ผู้ศึกษาสนใจที่จะศึกษาลักษณะประชากรศาสตร์ด้านเพศ อายุ การศึกษา อาชีพ รายได้ต่อปี ประสบการณ์ในการทำงาน และประสบการณ์ในการยื่นภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา เนื่องจากเป็นตัวแปรที่ส่งผลต่อด้านความรู้ และความเข้าใจที่สำคัญในการปรับโครงสร้างอัตราภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาปี 2560

2. ทฤษฎีเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจ

วันเพ็ญ สายชล (2549) ให้ความหมายของความรู้เอาไว้ว่า ความรู้ คือความจำซึ่งเกิดจากการเรียนรู้มาก่อน ไม่ว่าจะเป็นความจำในลักษณะทั่วไป วิธีการ กระบวนการในการเรียนรู้ โครงสร้าง ลำดับ และ ความเข้าใจหมายถึง ความสามารถนำความรู้ต่างๆ มาสื่อสารให้คนอื่นได้เข้าใจจากสิ่งที่เราได้เรียนรู้มานั้น ในขณะที่ สมศรี ชันทอง (2550) กล่าวว่า ความหมายของคำว่า ความรู้คือความสามารถในการจดจำ ข้อเท็จจริง รวมถึงรายละเอียดต่างๆ จากการศึกษา การสังเกต การได้ยิน การมองเห็น และจำประสบการณ์ที่ได้สั่งสมมา

รวีวรรณ ชินะตระกูล (2533) กล่าวว่า การสร้างแบบทดสอบเพื่อเป็นเครื่องมือวัดพฤติกรรม ด้านความรู้ ความจำที่เป็นที่รู้จักแบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ

1. แบบอัตนัย เป็นแบบทดสอบที่ผู้สอบต้องเขียนตอบ เป็นการยากที่จะควบคุมการ ตอบของผู้สอบได้
2. แบบปรนัย เป็นแบบทดสอบที่มีรูปแบบ (Structure) มากที่สุด สามารถใช้วัดผลได้

จากที่กล่าวมาข้างต้นผู้วิจัยสรุปว่า ในการสร้างเครื่องมือวัดความรู้ความเข้าใจจะต้องคำนึงถึงความสอดคล้องกับนิยาม ซึ่งในที่นี้คือนิยามความรู้ ความเข้าใจในการปรับโครงสร้างอัตราภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาปี 2560 โดยรูปแบบเครื่องมือที่ใช้วัดมีทั้งแบบปรนัยและอัตนัย โดยผู้วิจัยสนใจที่จะใช้แบบสอบถามที่มีลักษณะเป็นปรนัยแบบถูกผิด (True - False) มาเป็นเครื่องมือในการวัดความรู้ความเข้าใจ

3. ทฤษฎีเกี่ยวกับการรับรู้

สถิต (2529) กล่าวว่า การรับรู้ หมายถึง การรับสัมผัสสิ่งเร้าแล้วแปรความหมายได้

สุภาณี และคณะ (2545) กล่าวว่า การรับรู้ หมายถึง การที่บุคคลสำนึก (Aware) และมีปฏิกิริยาตอบสนองต่อสิ่งเร้าโดยผ่านระบบสัมผัสซึ่ง ได้แก่ ระบบรับสัมผัสในตา หู จมูก ลิ้น ผิวหนังและกล้ามเนื้อ ข่าวสารที่ได้รับสัมผัสจากสิ่งแวดล้อมจะถูกส่งไปยังสมอง เพื่อให้เกิดความรู้สึกเป็นการได้เห็น ได้ยิน ได้กลิ่น ได้รส ความรู้สึกร้อนหนาว และความเจ็บปวด

สิทธิโชค (2546) กล่าวว่า การรับรู้ หมายถึง กระบวนการที่อินทรีย์หรือสิ่งมีชีวิตพยายามทำความเข้าใจสิ่งแวดล้อมโดยผ่านทางประสาทสัมผัสกระบวนการนี้เริ่มต้นจากการใช้อวัยวะสัมผัสจากสิ่งเร้า และจัดระบบสิ่งเร้าใหม่ภายในระบบการคิดในสมอง หลังจากนั้นจึงแปรความหมายว่าสิ่งเร้าที่สัมผัสเข้ามา นั้นคืออะไร

เสรี (2546) กล่าวว่า การรับรู้เป็นกระบวนการในการตีความข่าวสาร เพื่อให้เกิดความเข้าใจ จากความหมายของการรับรู้ที่กล่าวมา สรุปได้ว่า การรับรู้คือการแสดงออกถึงความรู้สึกนึกคิด ความรู้ ความเข้าใจในเรื่องต่างๆ ซึ่งเกิดขึ้นในจิตใจของแต่ละบุคคล โดยผ่านกระบวนการตีความหรือแปลความหมายของข้อมูลสิ่งเร้าจากอวัยวะรับความรู้สึกแล้วจึงแสดงออกถึงความรู้ ความเข้าใจจากการตีความนั้น อันจะนำไปสู่การตอบสนองต่อไป

มนัสพงศ์ พัฒนวิบูลย์ (2553) กล่าวว่า กระบวนการของการรับรู้จะเกิดขึ้นต้องประกอบด้วย

1. อากาสัมผัส หมายถึง อากาสที่อวัยวะรับสัมผัสสิ่งเร้า หรือสิ่งเร้าผ่านเข้ามากระทบกับอวัยวะรับสัมผัสต่างๆ เพื่อให้คนเรารับรู้ภาวะแวดล้อมรอบตัว
2. การแปลความหมายจากอากาส ส่วนสำคัญที่จะช่วยทำให้การแปลความตี หรือถูกต้องเพียงใดนั้นต้องอาศัยองค์ประกอบคือ

- 2.1 สติปัญญาหรือความเฉลียวฉลาด
- 2.2 การสังเกตหรือพิจารณา
- 2.3 ความสนใจหรือความตั้งใจ
- 2.4 คุณภาพของจิตใจขณะนั้น

3. ความรู้เดิม หรือประสบการณ์เดิม ได้แก่ ความคิด ความรู้ และการกระทำที่ได้เคยปรากฏแก่ผู้นั้นมาแล้วในอดีต มีความสำคัญมากสำหรับช่วยในการตีความ หรือแปลความหมายของการสัมผัสได้แจ่มชัด ความรู้เดิมและประสบการณ์เดิมที่ได้สะสมไว้ สำหรับช่วยในการแปลความหมายได้ดีนั้น จะต้องมีความสมบูรณ์คือ

3.1 เป็นความรู้ที่แน่นอน ถูกต้องชัดเจน

3.2 ต้องมีปริมาณมาก กล่าวคือ รู้หลายอย่างจึงจะช่วยแปลความหมายต่างๆ ได้สะดวกและถูกต้อง

สรุปได้ว่า การรับรู้เป็นกระบวนการเบื้องต้นที่แสดงออกถึงความรู้สึกนึกคิด และนำผู้รับสารไปสู่การมีความรู้จนไปสู่การเปลี่ยนแปลงทัศนคติและพฤติกรรม มักเกิดขึ้นตามประสบการณ์ และสั่งสมทางสังคมของผู้รับสาร กระบวนการรับรู้มีความแตกต่างกันทั้งในลักษณะของผู้รับสารและทางจิตวิทยาของผู้รับสาร

4. ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา

ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา คือ ภาษีที่จัดเก็บจากบุคคลไม่ว่าจะเป็นชนชาติใดก็ตาม โดยเป็นไปตามกฎหมายที่กำหนด โดยหากบุคคลนั้นมีรายได้ที่ต้องนำไปเสียภาษีจะต้องแสดงรายการของตนเองตามแบบแสดงรายการภาษีภายในระยะเวลาที่กฎหมายกำหนด และเพื่อเป็นการบรรเทาภาระภาษีที่ต้องชำระกฎหมายกำหนดให้ผู้จ่ายทำหน้าที่หักภาษี ณ ที่จ่ายจากเงินได้ที่จ่ายบางส่วน

โดยบุคคลที่มีหน้าที่เสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา ได้แก่

1. บุคคลธรรมดา คือ ผู้ที่มีเงินได้ตามที่กฎหมายกำหนด โดยผู้มีเงินได้จะต้องมีแหล่งเงินได้ที่จ่ายจากในประเทศไทย

2. ห้างหุ้นส่วนสามัญหรือคณะบุคคลที่มิใช่นิติบุคคล แบ่งเป็น 2 ประเภทดังนี้

2.1 ห้างหุ้นส่วนสามัญ หมายถึง ห้างหุ้นส่วนสามัญที่มีได้จดทะเบียนเป็นนิติบุคคล มีบุคคลตั้งแต่ 2 คนขึ้นไป ตกลงเข้าหุ้นกันเพื่อร่วมกันทำธุรกิจตามวัตถุประสงค์จะแบ่งปันกำไรอันพึงจะได้

2.2 คณะบุคคลที่มิใช่นิติบุคคล หมายถึง บุคคลตั้งแต่ 2 คนขึ้นไปตกลงทำกิจการร่วมกัน โดยไม่มีวัตถุประสงค์ที่แบ่งผลกำไรอันพึงจะได้

3. ผู้ถึงแก่ความตายระหว่างปีภาษี หมายถึง บุคคลธรรมดาที่ถึงความตายระหว่างปีภาษีก่อนที่จะยื่นแบบแสดงรายการเสียภาษี

4. กองมรดกที่ยังไม่ได้แบ่ง หมายถึง กองมรดกของผู้ตายที่ยังไม่ได้แบ่งให้กับทายาท

ประเภทของเงินได้ที่ต้องเสียภาษี

ตามกฎหมาย เงินได้ที่ต้องเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา เรียกว่า “เงินได้พึงประเมิน” โดยต้องเป็นเงินได้พึงประเมินตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม – 31 ธันวาคม ของปีนั้น ๆ โดยประเภทของเงินได้ได้แก่

1. เงิน
2. ทรัพย์สินซึ่งอาจคิดคำนวณได้เป็นเงิน ที่ได้รับจริง
3. ประโยชน์ซึ่งอาจคิดคำนวณได้เป็นเงิน
4. เงินค่าภาษีอากรที่ผู้จ่ายเงินหรือผู้อื่นออกแทนให้
5. เครดิตภาษีตามที่กฎหมายกำหนด

ประเภทของเงินได้พึงประเมินตามการแบ่งของกรมสรรพากร

มาตรา 40 แห่งประมวลรัษฎากร ได้กำหนดประเภทของเงินได้พึงประเมินไว้ดังนี้

1. เงินได้ประเภทที่ 1 ม.40 (1) ได้แก่ เงินได้เนื่องจากการจ้างแรงงานไม่ว่าจะเป็น
2. เงินได้ประเภทที่ 2 ม.40 (2) ได้แก่ เงินได้เนื่องจากหน้าที่หรือตำแหน่งงานที่ทำ หรือจากการรับทำงาน

3. เงินได้ประเภทที่ 3 ม.40 (3) ได้แก่ ค่าแห่งกู้ตวิธิลล์ ค่าแห่งลิขสิทธิ์ หรือสิทธิอย่างอื่น

4. เงินได้ประเภทที่ 4 ม.40 (4) ได้แก่ ดอกเบี้ย เงินปันผล เงินส่วนแบ่งกำไร เงินลดทุน เงินเพิ่มทุน ผลประโยชน์ที่ได้จากการโอนหุ้น ฯลฯ เป็นต้น

5. เงินได้ประเภทที่ 5 ม.40 (5) เงินหรือประโยชน์อย่างอื่นที่ได้เนื่องจาก

(ก) การให้เช่าทรัพย์สิน

(ข) การผิดสัญญาเช่าซื้อสินทรัพย์

(ค) การผิดสัญญาซื้อขาย เงินผ่อนซึ่งผู้ขายได้รับคืนทรัพย์สินที่ซื้อขายนั้น โดยไม่ต้องคืนเงินหรือประโยชน์ที่ได้รับไว้แล้ว

6. เงินได้ประเภทที่ 6 ม.40 (6) เงินได้จากวิชาชีพอิสระ คือ วิชากฎหมาย การประกอบโรคศิลป์ วิศวกรรม สถาปัตยกรรม การบัญชี ประณีตศิลปกรรม หรือวิชาอิสระอื่นซึ่งได้มีพระราชกฤษฎีกากำหนดชนิดไว้

7. เงินได้ประเภทที่ 7 ม.40 (7) เงินได้จากการรับเหมาที่ผู้รับเหมาต้องลงทุนด้วยการจัดหา

สัมภาระในส่วนสำคัญนอกจากเครื่องมือ

8. เงินได้ประเภทที่ 8 ม.40 (8) เงินได้จากการธุรกิจ การพาณิชย์ การเกษตร การอุตสาหกรรม การขนส่ง หรือการอื่นนอกจากที่ระบุไว้ใน ม.40 (1) ถึง ม.40 (7) แล้ว

การคำนวณการหักค่าใช้จ่ายเงินได้พึงประเมิน

กฎหมายได้กำหนดเกณฑ์การหักค่าใช้จ่ายของเงินได้พึงประเมินประเภทต่าง ๆ ดังนี้

1. เงินได้ประเภทที่ 1 และ 2 หักค่าใช้จ่ายได้ไม่เกิน 50% ของเงินได้พึงประเมินทั้งสองประเภทแต่รวมกันแล้วต้องไม่เกิน 100,000 บาท

2. เงินได้ประเภทที่ 3 หักค่าใช้จ่ายได้เฉพาะเงินได้ที่ป็นค่าแห่งกุตวิลล์ ให้หักได้ 50% แต่ไม่เกิน 100,000 บาท

3. เงินได้ประเภทที่ 4 ตามกฎหมายไม่ยอมให้หักค่าใช้จ่ายใดๆ ทั้งสิ้น

4. เงินได้ประเภทที่ 5 หักได้ตามอัตราที่จ่ายจริงหรืออัตราเหมาดังนี้

- ค่าเช่าบ้าน โรงเรือน สิ่งปลูกสร้าง แพ หักค่าใช้จ่ายได้ 30%
- ค่าเช่าที่ดินที่ใช้ในการเกษตร หักค่าใช้จ่ายได้ 20%
- ค่าเช่าที่ดินที่มีได้ใช้ในการเกษตร หักค่าใช้จ่ายได้ 15%
- ค่าเช่ายานพาหนะ หักค่าใช้จ่ายได้ 30%
- ค่าทรัพย์สินอื่นๆ นอกจากนี้ หักค่าใช้จ่ายได้ 10%

5. เงินได้ประเภทที่ 6 หักได้ตามที่จ่ายจริงหรืออัตราเหมาดังนี้

- ประกอบโรคศิลปะ หักค่าใช้จ่ายได้ 60% หรือตามที่จ่ายจริง
- กฎหมาย วิศวกรรม สถาปัตยกรรม บัญชี ประณีต ศิลปกรรม หักได้ 30 % หรือตามที่

จ่ายจริง

6. เงินได้ประเภทที่ 7 หักค่าใช้จ่ายได้ตามที่จ่ายจริงหรืออัตราเหมา 60%

7. เงินได้ประเภทที่ 8 รายได้อื่นนอกเหนือจาก 1 – 7 (พระราชกฤษฎีกา ฉบับที่ 629:2560) หักค่าใช้จ่ายได้ 40% และ 60%

สิทธิในการลดหย่อนภาษี

การหักลดหย่อน หมายถึง รายการต่างๆ ที่กฎหมายกำหนดให้หักได้ตามภาระหรือพฤติกรรมของบุคคลนั้น ๆ มีดังต่อไปนี้

1. กรณีบุคคลธรรมดา

1.1 ผู้มีเงินได้ 6,000 บาท

1.2 คู่สมรส (ไม่มีเงินได้) 60,000 บาท

1.3 บุตร คนละ 30,000 บาท โดยบุตรต้องเป็นของผู้มีเงินได้มีทั้งบุตรชอบด้วยกฎหมายและบุตรบุญธรรม ให้นำบุตรชอบด้วยกฎหมายทั้งหมดมาหักก่อนได้ไม่จำกัดจำนวนบุตร แล้วจึงนำบุตรบุญธรรมมาหัก โดยจำกัดไม่เกิน 3 คน

1.4 ค่าอุปการะเลี้ยงดูบิดามารดาของผู้มีเงินได้และของคู่สมรสที่ไม่มีเงินได้ หักได้คนละ 30,000

บาท โดยบิดามารดาต้องมีอายุ 60 ปีขึ้นไปและไม่มีเงินได้พึงประเมินเกิน 30,000 บาทในปีภาษีนั้น

1.5 ค่าอุปการะเลี้ยงดูคนพิการหรือคนทุพพลภาพ หักได้คนละ 60,000 บาท ทั้งนี้คนพิการหรือคนทุพพลภาพต้องไม่มีเงินได้พึงประเมินเกิน 30,000 บาทในปีภาษี สามารถหักได้ไม่จำกัดจำนวนคนพิการ

1.6 เบี้ยประกันสุขภาพบิดามารดาของผู้มีเงินได้ และบิดามารดาของคู่สมรสที่ไม่มีเงินได้ ตามจำนวนที่จ่ายจริง แต่ไม่เกิน 15,000 บาท ต่อปีภาษีนั้น

1.7 เบี้ยประกันชีวิตของผู้มีเงินได้หักได้ตามจำนวนที่จ่ายจริง แต่ไม่เกิน 100,000 บาท โดยต้องเป็นประกันชีวิตที่มีอายุกรมธรรม์ 10 ปีขึ้นไป และ บริษัทรับทำประกันชีวิตประกอบกิจการในประเทศไทย ส่วนคู่สมรส (ที่ไม่มีเงินได้) หักลดหย่อนได้ตามที่จ่ายจริง แต่ไม่เกิน 10,000 บาท

1.8 เงินสะสมที่จ่ายเข้ากองทุนสำรองเลี้ยงชีพ หักลดหย่อนได้ตามจำนวนที่ได้จ่ายไปจริงแต่ไม่เกิน 10,000 บาท ส่วนที่เกิน 10,001 – 490,000 บาท ให้นำไปหักออกจากเงินได้พึงประเมิน โดยเงินที่จ่ายเข้ากองทุนสำรองเลี้ยงชีพต้องไม่เกินร้อยละ 15 ของเงินค่าจ้าง

1.9 เงินค่าซื้อหน่วยลงทุนในกองทุนรวมเพื่อการเลี้ยงชีพ (RMF) ตามกฎหมายว่าด้วยหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ พ.ศ.2535 ใช้สิทธิได้ไม่เกินร้อยละ 15 ของเงินได้พึงประเมินที่ได้รับซึ่งต้องเสียภาษีเงินได้ แต่ไม่เกิน 500,000 บาท เมื่อรวมกับเงินสะสมที่จ่ายเข้ากองทุนสำรองเลี้ยงชีพ กองทุนบำเหน็จบำนาญข้าราชการ (กบข.) หรือกองทุนสงเคราะห์ตามกฎหมายว่าด้วยโรงเรียนเอกชนแล้ว ต้องไม่เกิน 500,000 บาท

1.10 เงินค่าซื้อหน่วยลงทุนในกองทุนรวมหุ้นระยะยาว (LTF) ตามกฎหมายว่าด้วยหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ พ.ศ.2535 ไม่เกินร้อยละ 15 ของเงินได้พึงประเมิน แต่ไม่เกิน 500,000 บาท (ตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม พ.ศ. 2559 ถึงวันที่ 31 ธันวาคม พ.ศ. 2562 ถือหน่วยลงทุนต่อเนื่องกันไม่น้อยกว่า 7 ปีปฏิทิน)

1.11 เงินสมทบที่จ่ายเข้ากองทุนประกันสังคม หักได้ตามจำนวนที่จ่ายจริงตามกฎหมายว่าด้วยประกันสังคม

1.12 ดอกเบี้ยเงินกู้ยืมเพื่อการมีที่อยู่อาศัย

- ผู้มีเงินได้กู้ยืมคนเดียว หักได้ตามจำนวนที่จ่ายจริง แต่ไม่เกิน 100,000 บาท

- ผู้มีเงินได้หลายคนร่วมกันกู้ยืม หักได้ตามส่วนจำนวนผู้กู้ร่วม แต่รวมกันต้องไม่เกินจำนวนที่จ่ายจริงและไม่เกิน 100,000 บาท

1.13 การซื้ออสังหาริมทรัพย์ที่เป็นอาคารพร้อมที่ดิน หรือห้องชุดในอาคารชุดนั้น หักได้ ตามจำนวนที่จ่ายเป็นค่าซื้ออสังหาริมทรัพย์ฯ ที่มีมูลค่าไม่เกิน 3,000,000 บาท แต่ไม่เกินร้อยละ 20 ของมูลค่าอสังหาริมทรัพย์ที่เป็นอาคารพร้อมที่ดิน หรือห้องชุดในอาคารชุดนั้นเพื่อใช้เป็นที่อยู่อาศัยของตนซึ่งได้จดทะเบียนโอนกรรมสิทธิ์ในระหว่างวันที่ 13 ต.ค. 2558 ถึง 31 ธ.ค. 2559

1.14 เงินบริจาค สามารถหักค่าลดหย่อนได้ตามรายละเอียด ดังนี้

- เงินบริจาคเพื่อสนับสนุนการศึกษา กีฬา และโรงพยาบาล หักได้ 2 เท่าของจำนวนที่จ่ายจริงแต่ไม่เกิน ร้อยละ 10 ของเงินได้หลังจากหักค่าใช้จ่ายและค่าลดหย่อนก่อนหักลดหย่อนเงินบริจาค

- เงินบริจาคทั่วไป หักได้ตามจำนวนที่จ่ายจริงหักได้ 1 เท่าของจำนวนที่จ่ายจริงแต่ไม่เกินร้อยละ 10 ของเงินได้หลังจากหักค่าใช้จ่ายและค่าลดหย่อนก่อนหักลดหย่อนเงินบริจาค

อัตราภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาปี 2561

ตารางที่ 2.1 อัตราภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาที่มีผลบังคับใช้วันที่ 1 มกราคม 2560

ช่วงเงินได้สุทธิ (บาท)	อัตราภาษี (ร้อยละ)
1 – 150,000	ได้รับยกเว้น
150,001 – 300,000	5
300,001 – 500,000	10
500,001 – 750,000	15
750,001 – 1,000,000	20
1,000,001 – 2,000,000	25
2,000,001 – 5,000,000	30
5,000,001 ขึ้นไป	35

ที่มา : กรมสรรพากร, 2560 : เลขที่ข่าว ปชส.11/2560

ผู้มีเงินได้ มีหน้าที่ต้องยื่นแบบแสดงรายการภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาตามแบบแสดงรายการดังต่อไปนี้

ตารางที่ 2.2 กำหนดการยื่นแบบแสดงรายการภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา

ชื่อ แบบ	ใช้ยื่นกรณี	กำหนดเวลายื่น
ภ.ง.ด. 90	มีเงินได้พึงประเมินทุกประเภท	มกราคม – มีนาคม ของปีภาษีถัดไป
ภ.ง.ด. 91	มีเงินได้เฉพาะเงินได้พึงประเมินประเภทที่ 1 ม.40 (1) ประเภทเดียว	มกราคม – มีนาคม ของปีภาษีถัดไป
ภ.ง.ด. 93	มีเงินได้ขอชำระภาษีล่วงหน้า	ก่อนถึงกำหนดเวลา การยื่นแบบตามปกติ
ภ.ง.ด. 94	ยื่นครั้งปีสำหรับผู้มีเงินได้พึงประเมินเฉพาะประเภทที่ 5,6,7 และ 8	กรกฎาคม – กันยายน ของปีภาษีนั้น
ภ.ง.ด. 95	คนต่างด้าวผู้มีเงินได้จากการจ้างแรงงานจำ สำนักงานปฏิบัติการภูมิภาค	มกราคม – มีนาคม ของปีภาษีถัดไป

 ที่มา : กรมสรรพากร, 2560 ความรู้เรื่องภาษี www.rd.go.th

วิธีการดำเนินงานวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ ประชาชนผู้มีเงินได้ที่จะต้องเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาในเขต
บางนา จังหวัดกรุงเทพมหานคร จำนวน 90,852 คน (ข้อมูล ณ เดือนธันวาคม พ.ศ. 2560, กรมการ
ปกครอง)

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ผู้วิจัยใช้วิธีสุ่มตัวอย่าง โดยกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างตามสูตร

ของ ทาโร ยามาเน (Taro Yamane, 1967) ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 398 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลสำหรับการศึกษา คือ แบบสอบถามที่สร้างขึ้นโดยอาศัยแนวทางที่ได้ศึกษาจากเอกสาร แนวคิด และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมา ซึ่งการวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ ที่ใช้แบบสอบถามทั้งแบบปลายปิดและปลายเปิด ซึ่งได้แบ่งสอบถามเป็น 3 ส่วน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นคำถามที่เกี่ยวข้องกับลักษณะประชากรศาสตร์ ได้แก่ เพศ อายุ การศึกษา อาชีพ รายได้ต่อปี ประสบการณ์ในการทำงาน ประสบการณ์ในการยื่นภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา การอบรมความรู้เกี่ยวกับภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา และการรับรู้ข่าวสารที่เกี่ยวข้องกับภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา มีคำถามทั้งหมด 9 ข้อ ประกอบด้วยคำถามในลักษณะเป็นคำถามปลายปิดแบบตรวจสอบรายการ (Checklist) กำหนดให้ผู้ตอบแบบสอบถามเลือกตอบเพียงแค่ 1 คำตอบ

ตอนที่ 2 ความรู้ความเข้าใจที่มีต่อการปรับปรุงโครงสร้างอัตราภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาปี 2560 จำนวน 30 ข้อ โดยให้ผู้ตอบแบบสอบถามตอบว่า ใช่ หรือ ไม่ใช่ โดยมีเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

เกณฑ์การให้คะแนน

ตอบใช่	ได้คะแนน	1	คะแนน
ตอบไม่ใช่	ได้คะแนน	0	คะแนน

โดยนำค่าคะแนนที่ผู้ตอบแบบสอบถามตอบได้ถูกต้องมาเทียบกับเกณฑ์การประเมินดังต่อไปนี้

ค่าคะแนน	0 – 9	หมายถึง มีความรู้ความเข้าใจอยู่ในระดับน้อย
ค่าคะแนน	10 – 20	หมายถึง มีความรู้ความเข้าใจอยู่ในระดับปานกลาง
ค่าคะแนน	21 – 30	หมายถึง มีความรู้ความเข้าใจอยู่ในระดับมาก

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามปลายเปิด คำถามจะเกี่ยวกับปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะที่มีต่อการปรับปรุงโครงสร้างภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาปี 2560 จำนวน 3 ข้อ ซึ่งให้ผู้ตอบแบบสอบถามได้ตอบตามโดยอิสระ เพื่อให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องใช้เป็นแนวทางในการปรับปรุงแก้ไขเกี่ยวกับมาตรการทางภาษีต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อนำมาวิเคราะห์ ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลตามขั้นตอนดังนี้

1. ข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data) เก็บข้อมูลจากการสำรวจโดยใช้แบบสอบถามเก็บข้อมูลจากประชาชนทั่วไปในเขตบางนา โดยก่อนที่ผู้วิจัยจะแจกแบบสอบถามทั้งหมด 398 ชุดให้แก่ผู้ตอบแบบสอบถาม ผู้วิจัยได้ชี้แจงให้ผู้ตอบแบบสอบถามได้เข้าใจถึงวัตถุประสงค์และอธิบายวิธีการตอบแบบสอบถามก่อนเพื่อให้ได้ข้อมูลที่ถูกต้องครบถ้วน

2. ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) ศึกษาจากแหล่งข้อมูลที่มีผู้วิจัยได้ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลเอาไว้แล้ว ได้แก่ งานวิจัย บทความ วารสาร สิ่งพิมพ์ เว็บไซต์ และเอกสารต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนข้อมูลที่เผยแพร่บนอินเทอร์เน็ตที่มีความน่าเชื่อถือและสามารถอ้างอิงได้

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้วิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป (Statistical Package for the Social Sciences: SPSS) โดยการเก็บรวบรวมข้อมูลจากการตอบแบบสอบถามเปลี่ยนเป็นรหัส

ตัวเลข (Code) แล้วบันทึกลงในโปรแกรม เพื่อดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติตามรูปแบบการวิเคราะห์โดยใช้ สถิติดังนี้

1. วิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) ได้แก่ ใช้ตารางแจกแจงความถี่ (Frequency) แสดงผลเป็นร้อยละ (Percentage) เพื่ออธิบายลักษณะข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่าง ค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) เพื่ออธิบายความรู้ความเข้าใจที่มีต่อการปรับปรุงโครงสร้างอัตราภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาปี 2560 แตกต่างจากค่ากลางมากน้อยเพียงใด (ธานินทร์ ศิลป์จารุ, 2553)

2. วิเคราะห์ข้อมูลด้วยวิธีสถิติเชิงอนุมานหรือสถิติอ้างอิง (Inferential Statistics) ใช้วิเคราะห์ข้อมูลสมมติฐาน ได้แก่

2.1 สถิติวิเคราะห์ค่าที่ (Independent sample t-test) โดยทดสอบความแตกต่าง คะแนนเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่ม เพื่อใช้ทดสอบสมมติฐานข้อที่ 1 ด้านเพศ ประสบการณ์ในการยื่นภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา และการอบรมความรู้เกี่ยวกับภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา ที่แตกต่างกันมีผลต่อความรู้ความเข้าใจที่มีต่อการปรับปรุงโครงสร้างอัตราภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาต่างกัน ที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 โดยตัวแปรต้นเป็นคำถามที่เป็นมาตรวัดข้อมูลประเภทนามบัญญัติ (Nomina Scale) และตัวแปรตามเป็นมาตรวัดข้อมูลประเภทอัตราภาคขั้น (Interval Scale)

2.2 สถิติวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA เพื่อทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยกลุ่มตัวอย่างมากกว่า 2 กลุ่ม โดยใช้ทดสอบสมมติฐานข้อที่ 1 ด้านอายุ การศึกษา อาชีพ รายได้ต่อปี ประสบการณ์ในการทำงาน และการรับรู้ข่าวสารที่เกี่ยวข้องกับภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา โดยตัวแปรต้นเป็นคำถามที่เป็นมาตรวัดข้อมูลประเภทนามบัญญัติ (Nominal Scale) หรือประเภทเรียงลำดับ (Ordinal Scale) และตัวแปรตามเป็นมาตรวัดข้อมูลประเภทอัตราภาคขั้น (Interval Scale)

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

จำแนกเป็น เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ต่อปี ประสบการณ์ในการทำงาน ประสบการณ์ในการยื่นภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา การอบรมเกี่ยวกับภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา และการรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา โดยนำเสนอในรูปแบบของจำนวนและร้อยละ ดังนี้

ตารางที่ 1 แสดงความถี่ (Frequency) และร้อยละ (Percentage) ด้านข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามของประชาชนผู้มีเงินได้ในเขตบางนา

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1. เพศ		
ชาย	181	45.5
หญิง	217	54.5
รวม	398	100
2. อายุ		
20 – 30 ปี	174	43.7
31 – 40 ปี	144	36.2
41 – 50 ปี	64	16.1
50 ปีขึ้นไป	16	4.0
รวม	398	100
3. ระดับการศึกษา		
ต่ำกว่าปริญญาตรี	164	41.2
ปริญญาตรี	223	56.0
สูงกว่าปริญญาตรี	11	2.8
รวม	398	100
4. อาชีพ		
พนักงานบริษัท/ลูกจ้าง	271	68.1
ข้าราชการ/พนักงานของรัฐ/เจ้าหน้าที่ของรัฐ	61	15.3
พนักงานรัฐวิสาหกิจ	24	6.0
เจ้าของกิจการ	19	4.8
อาชีพอิสระ	23	5.8
อื่นๆ โปรดระบุ	0	0
รวม	398	100

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน (คน)	ร้อยละ
5. รายได้ต่อปี		
ต่ำกว่า 180,000 บาท	66	16.6
180,001 – 360,000 บาท	205	51.5
360,001 – 720,000 บาท	107	26.9
720,001 – 1,440,000 บาท	19	4.8
1,440,001 ขึ้นไป	1	0.2
รวม	398	100
6. ประสบการณ์ในการทำงาน		
ต่ำกว่า 1 ปี	33	8.3
1 – 5 ปี	206	51.8
6 – 10 ปี	93	23.4
11 ปีขึ้นไป	66	16.6
รวม	398	100
7. ประสบการณ์ในการยื่นภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา		
เคย	274	62.1
ไม่เคย	151	37.9
รวม	398	100
8. การอบรมเกี่ยวกับภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา		
เคย	164	41.2
ไม่เคย	234	58.8
รวม	398	100
9. การรับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา		
โทรทัศน์	146	36.7
วิทยุ	4	1.0
หนังสือพิมพ์	14	3.5
อินเทอร์เน็ต/Social Media	169	42.5
นิตยสาร/วารสาร	3	0.8
ญาติพี่น้อง/เพื่อน	18	4.5
การอบรม/สัมมนาทางวิชาการ	28	7.0
ตำราเรียน/หนังสือเรียน	16	4.0
อื่นๆ โปรตระบุ	0	0
รวม	398	100

จากตารางที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามจำนวน 398 คน จำแนกตามตัวแปรได้ดังนี้

1. เพศ พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 217 คน คิดเป็นร้อยละ 54.5 และส่วนน้อยเป็นเพศชาย จำนวน 181 คน คิดเป็นร้อยละ 45.5

2. อายุ พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ มีอายุระหว่าง 20 – 30 ปี จำนวน 174 คน คิดเป็นร้อยละ 43.7 รองลงมา มีอายุระหว่าง 31 – 40 ปี จำนวน 144 คน คิดเป็นร้อยละ 36.2 อายุ 41 – 50 ปี จำนวน 64 คน คิดเป็นร้อยละ 16.1 และน้อยที่สุดคือ อายุ 50 ปีขึ้นไป จำนวน 16 คน คิดเป็นร้อยละ

ละ 4.0 ตามลำดับ

3. ระดับการศึกษา พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่จบการศึกษาระดับปริญญาตรีจำนวน 223 คน คิดเป็นร้อยละ 56.0 และรองลงมาได้แก่การศึกษาดำรงปริญญาตรี มีจำนวน 164 คน คิดเป็นร้อยละ 41.2 และการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี มีจำนวนน้อยที่สุดคือ 11 คน คิดเป็นร้อยละ 2.8 ตามลำดับ

4. อาชีพ พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเป็นพนักงานบริษัท/ลูกจ้าง จำนวน 271 คน คิดเป็นร้อยละ 68.1 รองลงมาคืออาชีพข้าราชการ/พนักงานของรัฐ/เจ้าหน้าที่รัฐ จำนวน 61 คน คิดเป็นร้อยละ 15.3 อาชีพพนักงานรัฐวิสาหกิจ จำนวน 24 คน คิดเป็นร้อยละ 6.0 อาชีพอิสระ จำนวน 23 คน คิดเป็นร้อยละ 5.8 และน้อยที่สุดคือ เจ้าของกิจการจำนวน 19 คน คิดเป็นร้อยละ 4.8 ตามลำดับ

5. รายได้ที่ได้รับต่อปี พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่รายได้ต่อปีอยู่ในช่วง 180,001 – 360,000 บาท จำนวน 205 คน คิดเป็นร้อยละ 51.5 รองลงมาคือรายได้ต่อปีอยู่ในช่วง 360,001 – 720,000 บาท จำนวน 107 คน คิดเป็นร้อยละ 26.9 รายได้ต่อปีอยู่ในช่วงต่ำกว่า 180,000 บาท จำนวน 66 คน คิดเป็นร้อยละ 16.6 รายได้ต่อปีอยู่ในช่วง 720,001 – 1,440,000 บาท จำนวน 19 คน คิดเป็นร้อยละ 4.8 และน้อยที่สุดคือรายได้ต่อปีอยู่ในช่วง 1,440,001 ขึ้นไป จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 0.3 ตามลำดับ

6. ประสบการณ์ในการทำงาน พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีประสบการณ์ในการทำงานอยู่ในระหว่าง 1 – 5 ปี จำนวน 206 คน คิดเป็นร้อยละ 51.8 รองลงมาคือมีประสบการณ์ในการทำงานอยู่ในระหว่าง 6 – 10 ปี จำนวน 93 คน คิดเป็นร้อยละ 23.4 คน ประสบการณ์ในการทำงานอยู่ในระหว่าง 11 ปีขึ้นไป จำนวน 66 คน คิดเป็นร้อยละ 16.6 และน้อยที่สุดคือ ประสบการณ์ในการทำงานที่ต่ำกว่า 1 ปี จำนวน 33 คน คิดเป็นร้อยละ 8.3 ตามลำดับ

7. ประสบการณ์ในการยื่นภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เคยมีประสบการณ์ในการยื่นภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา จำนวน 247 คน คิดเป็นร้อยละ 62.1 และไม่เคยยื่นภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาจำนวน 151 คน คิดเป็นร้อยละ 37.9

8. การอบรมเกี่ยวกับภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ไม่เคยได้รับการอบรมเกี่ยวกับภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา จำนวน 234 คน คิดเป็นร้อยละ 58.8 และเคยได้รับการอบรมเกี่ยวกับภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาจำนวน 164 คน คิดเป็นร้อยละ 41.2

9. การรับข่าวสารเกี่ยวกับภาษีเงินได้ธรรมดา พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่รับข่าวสารเกี่ยวกับภาษีเงินได้ธรรมดาผ่านอินเทอร์เน็ต/Social media จำนวน 169 คน คิดเป็นร้อยละ 42.5 รองลงมาคือรับข่าวสารเกี่ยวกับภาษีเงินได้ธรรมดาผ่านโทรทัศน์ จำนวน 146 คน คิดเป็นร้อยละ 36.7 การรับข่าวสารเกี่ยวกับภาษีเงินได้ธรรมดาผ่านการอบรม/สัมมนาทางวิชาการ จำนวน 28 คน คิดเป็นร้อยละ 7.0 การรับข่าวสารเกี่ยวกับภาษีเงินได้ธรรมดาผ่านญาติพี่น้อง/เพื่อน จำนวน 18 คน คิดเป็นร้อยละ 4.5 การรับข่าวสารเกี่ยวกับภาษีเงินได้ธรรมดาผ่านตำราเรียน/หนังสือเรียน จำนวน 16 คน คิดเป็นร้อยละ 4.0 การรับข่าวสารเกี่ยวกับภาษีเงินได้ธรรมดาผ่านหนังสือพิมพ์ จำนวน 14 คน คิดเป็นร้อยละ 3.5 การรับข่าวสารเกี่ยวกับภาษีเงินได้ธรรมดาผ่านวิทยุจำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 1.0 และที่น้อยที่สุดคือการรับข่าวสารเกี่ยวกับภาษีเงินได้ธรรมดาผ่านนิตยสาร/วารสาร จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 0.8 ตามลำดับ

ส่วนที่ 2 เป็นการเปรียบเทียบระดับความรู้ความเข้าใจที่มีต่อการปรับปรุงโครงสร้างอัตราภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาปี 2560 ของประชาชนในเขตบางนา จังหวัดกรุงเทพมหานคร ตามตัวแปรเพศ อายุ การศึกษา อาชีพ รายได้ต่อปี ประสบการณ์ในการทำงาน ประสบการณ์ในการยื่นภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา การอบรมความรู้เกี่ยวกับภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา และการรับรู้ข่าวสารที่เกี่ยวข้องกับภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา

ตารางที่ 2 เปรียบเทียบระดับความรู้ความเข้าใจที่มีต่อการปรับปรุงโครงสร้างอัตราภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาปี 2560 ของประชาชนในเขตบางนา จังหวัดกรุงเทพมหานคร ตามตัวแปรเพศ

ตัวแปร	N	$\bar{X}$	SD	t	Sig.
ชาย	181	18.65	5.350	-2.326	0.117
หญิง	217	19.93	5.562	-2.334	

Sig. = 0.05

จากตารางที่ 2 พบว่าระดับความรู้ความเข้าใจที่มีต่อการปรับปรุงโครงสร้างอัตราภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาปี 2560 ของประชาชนในเขตบางนา จังหวัดกรุงเทพมหานคร ตามตัวแปรเพศ ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยเพศหญิง มีค่าเฉลี่ยที่ 19.93 และเพศชายมีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 18.65 ตามลำดับ

ตารางที่ 3 เปรียบเทียบระดับความรู้ความเข้าใจที่มีต่อการปรับปรุงโครงสร้างอัตราภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาปี 2560 ของประชาชนในเขตบางนา จังหวัดกรุงเทพมหานคร ตามตัวแปรอายุ

ตัวแปร	แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig
อายุ	Between Groups	110.162	3	36.721	1.401	0.242
	Within Groups	10324.155	394	26.205		
	Total	10434.917	397			

Sig = 0.05

จากตารางที่ 3 พบว่าระดับความรู้ความเข้าใจที่มีต่อการปรับปรุงโครงสร้างอัตราภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาปี 2560 ของประชาชนในเขตบางนา จังหวัดกรุงเทพมหานคร ตามตัวแปรอายุ ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตารางที่ 4 เปรียบเทียบระดับความรู้ความเข้าใจที่มีต่อการปรับปรุงโครงสร้างอัตราภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาปี 2560 ของประชาชนในเขตบางนา จังหวัดกรุงเทพมหานคร ตามตัวแปรการศึกษา

ตัวแปร	แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig
วุฒิการศึกษา	Between Groups	41.903	2	20.951	0.796	0.452
	Within Groups	10393.014	395	26.311		
	Total	10434.917	397			

Sig = 0.05

จากตารางที่ 4 พบว่าระดับความรู้ความเข้าใจที่มีต่อการปรับปรุงโครงสร้างอัตราภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาปี 2560 ของประชาชนในเขตบางนา จังหวัดกรุงเทพมหานคร ตามตัวแปรวุฒิการศึกษาไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตารางที่ 45 เปรียบเทียบระดับความรู้ความเข้าใจที่มีต่อการปรับปรุงโครงสร้างอัตราภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาปี 2560 ของประชาชนในเขตบางนา จังหวัดกรุงเทพมหานคร ตามตัวแปรอาชีพ

ตัวแปร	แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig
อาชีพ	Between Groups	558.638	4	139.659	5.557	0.000*
	Within Groups	9876.279	393	25.130		
	Total	10434.917	397			

Sig = 0.05

จากตารางที่ 5 พบว่าระดับความรู้ความเข้าใจที่มีต่อการปรับปรุงโครงสร้างอัตราภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาปี 2560 ของประชาชนในเขตบางนา จังหวัดกรุงเทพมหานคร ตามตัวแปรอาชีพ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

เมื่อนำผลมาวิเคราะห์ไปเปรียบเทียบความแตกต่างเป็นรายคู่ ที่ระดับความเชื่อมั่น 95% โดยใช้สูตรตามวิธี Least Significant Difference (LSD) ดังต่อไปนี้

ตารางที่ 6 การทดสอบระดับความรู้ความเข้าใจที่มีต่อการปรับปรุงโครงสร้างอัตราภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาปี 2560 ของประชาชนในเขตบางนา จังหวัดกรุงเทพมหานคร ตามตัวแปรอาชีพ

อาชีพ	$\bar{x}$	พ.นง. บ.จก. 19.50	ช.ร.ก. 21.95	พ.นง. ร.ัฐฯ 22.92	เจ้าของ ก.ิจการ 21.32	อาชีพ อ.ิสระ 21.52
พนักงานบริษัท/ลูกจ้าง	19.50	-	.001*	.001*	.127	.064
ข้าราชการ/พนักงานของรัฐ/เจ้าหน้าที่รัฐ	21.95	-	-	.424	.630	.727
พนักงานรัฐวิสาหกิจ	22.92	-	-	-	.299	.341
เจ้าของกิจการ	21.32	-	-	-	-	.895
อาชีพอิสระ	21.52	-	-	-	-	-

* แตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 6 ระดับความรู้ความเข้าใจที่มีต่อการปรับปรุงโครงสร้างอัตราภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาปี 2560 ของประชาชนในเขตบางนา จังหวัดกรุงเทพมหานคร ตามตัวแปรอาชีพ พบว่าความรู้ความเข้าใจที่มีต่อการปรับปรุงโครงสร้างอัตราภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาปี 2560 ของประชาชนในเขตบางนา จังหวัดกรุงเทพมหานคร มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยผู้มีอาชีพพนักงานรัฐวิสาหกิจมีค่าเฉลี่ย 22.92 มีความรู้ความเข้าใจที่มีต่อการปรับปรุงโครงสร้างอัตราภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาปี 2560 สูงกว่าผู้มีอาชีพพนักงานบริษัท/ลูกจ้างที่มีค่าเฉลี่ย 19.50 ข้าราชการ/พนักงานของรัฐ/เจ้าหน้าที่รัฐที่มีค่าเฉลี่ย 21.95 เจ้าของกิจการที่มีค่าเฉลี่ย 21.32 และอาชีพอิสระที่มีค่าเฉลี่ย 21.52 ตามลำดับ

ตารางที่ 7 เปรียบเทียบระดับความรู้ความเข้าใจที่มีต่อการปรับปรุงโครงสร้างอัตราภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาปี 2560 ของประชาชนในเขตบางนาจังหวัดกรุงเทพมหานครตามตัวแปรรายได้ต่อปี

ตัวแปร	แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig
รายได้ต่อปี	Between Groups	99.100	4	24.775	0.942	0.440
	Within Groups	10335.818	393	26.300		
	Total	10434.917	397			

Sig = 0.05

จากตารางที่ 7 พบว่าระดับความรู้ความเข้าใจที่มีต่อการปรับปรุงโครงสร้างอัตราภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาปี 2560 ของประชาชนในเขตบางนา จังหวัดกรุงเทพมหานคร ตามตัวแปรรายได้ต่อปี ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตารางที่ 8 เปรียบเทียบระดับความรู้ความเข้าใจที่มีต่อการปรับปรุงโครงสร้างอัตราภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาปี 2560 ของประชาชนในเขตบางนาจังหวัดกรุงเทพมหานครตามตัวแปรประสบการณ์ใน

การทำงาน

ตัวแปร	แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig
ประสพการณ์ในการทำงาน	Between Groups	96.006	3	32.002	1.220	0.302
	Within Groups	96.006	394	26.241		
	Total	10434.917	397			

Sig = 0.05

จากตาราง 8 พบว่าระดับความรู้ความเข้าใจที่มีต่อการปรับปรุงโครงสร้างอัตราภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาปี 2560 ของประชาชนในเขตบางนา จังหวัดกรุงเทพมหานคร ตามตัวแปรประสพการณ์ในการทำงาน ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตารางที่ 9 เปรียบเทียบระดับความรู้ความเข้าใจที่มีต่อการปรับปรุงโครงสร้างอัตราภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาปี 2560 ของประชาชนในเขตบางนาจังหวัดกรุงเทพมหานครตามตัวแปรประสพการณ์ในการยื่นภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา

ตัวแปร	N	$\bar{X}$	SD	t	Sig.
เคย	247	20.89	5.608	7.708	0.000*
ไม่เคย	151	16.81	4.237	8.236	

Sig = 0.05

จากตารางที่ 9 พบว่าระดับความรู้ความเข้าใจที่มีต่อการปรับปรุงโครงสร้างอัตราภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาปี 2560 ของประชาชนในเขตบางนา จังหวัดกรุงเทพมหานคร ตามตัวแปรประสพการณ์ในการยื่นภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยคนที่เคยมีประสพการณ์ในการยื่นภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา มีค่าเฉลี่ยที่ 20.89 และคนที่ไม่เคยมีประสพการณ์ในการยื่นภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 16.81 ตามลำดับ

ตารางที่ 10 เปรียบเทียบระดับความรู้ความเข้าใจที่มีต่อการปรับปรุงโครงสร้างอัตราภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาปี 2560 ของประชาชนในเขตบางนาจังหวัดกรุงเทพมหานคร ตามตัวแปรการอบรมความรู้เกี่ยวกับภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา

ตัวแปร	N	$\bar{X}$	SD	t	Sig.
เคย	164	22.61	5.606	11.427	0.000*
ไม่เคย	234	17.06	4.090	10.827	

Sig = 0.05

จากตารางที่ 10 พบว่าระดับความรู้ความเข้าใจที่มีต่อการปรับปรุงโครงสร้างอัตราภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาปี 2560 ของประชาชนในเขตบางนา จังหวัดกรุงเทพมหานคร ตามตัวแปรการอบรมความรู้เกี่ยวกับภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยคนที่เคยอบรม

ความรู้เกี่ยวกับภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา มีค่าเฉลี่ยที่ 22.61 และคนที่ไม่เคยอบรมความรู้เกี่ยวกับภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 17.06 ตามลำดับ

ตารางที่ 11 เปรียบเทียบระดับความรู้ความเข้าใจที่มีต่อการปรับปรุงโครงสร้างอัตราภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาปี 2560 ของประชาชนในเขตบางนาจังหวัดกรุงเทพมหานคร ตามตัวแปรการรับรู้ข่าวสารที่เกี่ยวข้องกับภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา

ตัวแปร	แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig
การรับรู้ข่าวสาร	Between Groups	100.952	7	14.422	0.544	0.801
	Within Groups	10333.965	390	26.497		
	Total	10434.917	397			

Sig = 0.05

จากตารางที่ 11 พบว่าระดับความรู้ความเข้าใจที่มีต่อการปรับปรุงโครงสร้างอัตราภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาปี 2560 ของประชาชนในเขตบางนาจังหวัดกรุงเทพมหานคร ตามตัวแปรการรับรู้ข่าวสารที่เกี่ยวข้องกับภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

อภิปรายผล

ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มีอายุระหว่าง 20 – 30 ปี จบการศึกษาระดับปริญญาตรี ประกอบอาชีพเป็นพนักงานบริษัท/ลูกจ้าง รายได้ต่อปีอยู่ในช่วง 180,001 – 360,000 บาท มีประสบการณ์ในการทำงานอยู่ในระหว่าง 1 – 5 ปี เคยมีประสบการณ์ในการยื่นภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาแต่ไม่เคยได้รับการอบรมเกี่ยวกับภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา และรับข่าวสารเกี่ยวกับภาษีเงินได้ธรรมดาผ่านอินเทอร์เน็ต/Social media

ระดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการปรับปรุงโครงสร้างอัตราภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาปี 2560 อยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ โดยคะแนน 17 คะแนน เป็นระดับคะแนนที่ผู้ตอบแบบสอบถามทำได้จำนวนมากที่สุด สอดคล้องกับงานวิจัยของสายสมร สังข์เมฆ (2555) ซึ่งผลวิจัยพบว่าระดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาของประชาชนในจังหวัดภูเก็ต แบ่งออกเป็น 3 ระดับคือ มาก ปานกลาง น้อย กลุ่มตัวอย่างร้อยละ 13.72 มีความรู้ความเข้าใจในระดับปานกลาง และยังสอดคล้องกับ วิภาดา สุขสวัสดิ์ (2558) ทำการศึกษาความรู้ ความเข้าใจของผู้เสียภาษีอากรที่มีผลต่อทัศนคติการเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาของสำนักงานสรรพากรพื้นที่กรุงเทพมหานคร 13 (เขตคลองเตย) พบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีความรู้ ความเข้าใจในกฎหมายภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาในระดับปานกลาง

ระดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการปรับปรุงโครงสร้างอัตราภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา ตามตัวแปรเพศ อายุ การศึกษา อาชีพ รายได้ต่อปี ประสบการณ์ในการทำงาน ประสบการณ์ในการยื่นภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา การได้รับอบรมความรู้เกี่ยวกับภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา และการรับรู้ข่าวสาร ที่เกี่ยวข้องกับภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับเรื่องการปรับโครงสร้างอัตราภาษีเงินได้บุคคล

ธรรมดาแตกต่างกัน พบว่ามีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ดังนี้

1. เพศ อายุ การศึกษา รายได้ต่อปี ประสบการณ์ในการทำงาน และการรับรู้ข่าวสาร ที่เกี่ยวข้องกับภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับเรื่องการปรับโครงสร้างอัตราภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาปี 2560 ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

2. อาชีพพนักงานรัฐวิสาหกิจมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการปรับปรุงโครงสร้างอัตราภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาปี 2560 มากกว่า พนักงานบริษัท ข้าราชการ เจ้าของกิจการ และอาชีพอิสระ

3. ผู้ที่เคยมีประสบการณ์ในการยื่นภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับเรื่องการปรับโครงสร้างอัตราภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาปี 2560 มากกว่าผู้ที่ไม่เคยมีประสบการณ์ในการยื่นภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา

4. ผู้ที่เคยได้รับการอบรมความรู้เกี่ยวกับภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับเรื่องการปรับโครงสร้างอัตราภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาปี 2560 มากกว่าผู้ที่ไม่เคยได้รับการอบรมความรู้เกี่ยวกับภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา

ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุวรรณิ รุ่งจตุรงค์ (2555) ทำการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความรู้ความเข้าใจในการจัดทำบัญชีตามมาตรฐานการบัญชีสำหรับกิจการที่ไม่มีส่วนได้เสียสาธารณะ ตามสมมติฐานข้อที่ 1 พบว่า ผู้ทำบัญชีที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อความรู้ ความเข้าใจในการจัดทำบัญชีตามมาตรฐานการรายงานทางการเงิน สำหรับกิจการที่ไม่มีส่วนได้เสียสาธารณะ โดยรวมไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ต่อมาคือสมมติฐานที่ 3 พบว่า ผู้ทำบัญชีที่มีระดับตำแหน่งต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อความรู้ความเข้าใจในการจัดทำบัญชีตามมาตรฐานการรายงานทางการเงิน สำหรับ กิจการที่ไม่มีส่วนได้ เสียสาธารณะโดยรวมแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และสมมติฐานข้อที่ 5 พบว่าผู้ทำบัญชีที่มีการอบรมเพื่อพัฒนาความรู้ ตาม พรบ.การบัญชี 2543 ต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อความรู้ ความเข้าใจในการจัดทำบัญชีตามมาตรฐานการรายงานทางการเงิน สำหรับกิจการที่ไม่มีส่วนได้เสียสาธารณะโดยรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ รวมถึง วิภาดา สุขสวัสดิ์ (2558) ทำการศึกษาความรู้ ความเข้าใจของผู้เสียภาษีอากรที่มีผลต่อทัศนคติการเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาของสำนักงานสรรพากรพื้นที่กรุงเทพมหานคร 13 (เขตคลองเตย) พบว่าอาชีพและประสบการณ์ในการคำนวณภาษีที่แตกต่างกัน มีผลต่อทัศนคติการเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาที่แตกต่างกัน และยังสอดคล้องกับ ธนรัฐชัย ผาคำ (2559) ที่ทำการศึกษปัจจัยที่มีผลต่อความต้องการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพในรูปแบบสื่อทางอิเล็กทรอนิกส์ของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี ศึกษากรณี ร่างมาตรฐานการรายงานทางการเงินสำหรับกิจการขนาดกลางและขนาดย่อม พบว่า ประสบการณ์ในการเข้าร่วมการอบรมเพื่อพัฒนาความรู้ต่อเนื่อง, ประสบการณ์เคยอบรมแบบออนไลน์ที่ต่างกัน มีความต้องการหลักสูตรอบรม/สัมมนา เกี่ยวกับมาตรฐานการรายงานทางการเงินผ่านระบบออนไลน์ที่ต่างกัน

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งนี้

ให้ความรู้เกี่ยวกับการปรับปรุงโครงสร้างอัตราภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาให้แก่กลุ่มบุคคลที่ยังมีความรู้ที่น้อย โดยการเผยแพร่ความรู้หลากหลายรูปแบบ ไม่เน้นภาษาที่เป็นทางการจนเกินไปเพื่อจะได้สร้างความเข้าใจได้ง่ายเวลาอ่าน หรือเวลารับข่าวสาร

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

ศึกษาถึงความพึงพอใจที่มีต่อการปรับปรุงโครงสร้างอัตราภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาปี 2560 และสิทธิประโยชน์ที่ได้รับจากการปรับลดหย่อนในแต่ละเรื่อง ควรใช้แบบสอบถามที่อ่านแล้วเข้าใจง่ายไม่เป็นทางการจนเกินไป เพื่อลดระยะเวลาในการทำความเข้าใจในแต่ละข้อคำถาม

เอกสารอ้างอิง

- กรรณิการ์ เหมือนประเสริฐ. (2548). ทศนคติของพนักงานที่มีความสัมพันธ์ต่อพฤติกรรมการปฏิบัติงานของพนักงานในองค์กรบริษัท คูเวต บีโตรเลียม (ประเทศไทย) จำกัด. สารนิพนธ์บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- กรมสรรพากร. (ระบบออนไลน์). สืบค้น 18 มิถุนายน 2561 [Online]. Available: <http://www.rd.go.th>
- กลุ่มนักวิชาการภาษีอากร. (2552) ภาษีอากรตามประมวลรัษฎากร 2553 กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์เรือนแก้วการพิมพ์.
- จรินทร์ นามขาน. (2558). ประสิทธิภาพการจัดเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา : กรณีศึกษาชุมชนวัดบูรณาวาส แขวงทวีวัฒนา เขตทวีวัฒนา กรุงเทพมหานคร. คณะบัญชี มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี.
- ณัฐวิทย์ เชื้อพรหม. (2556). นักศึกษาปริญญาโท หลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยรามคำแหง กิตติพันธ์ คงสวัสดิ์เกียรติผู้อำนวยการศูนย์ศึกษานโยบายศึกษาศาตราฐาน มหาวิทยาลัยรังสิต ความพึงพอใจของประชาชนต่อการยื่นชำระภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาผ่านทาง อินเทอร์เน็ต ในเขตกรุงเทพมหานคร วารสารการตลาด และการสื่อสาร ปี ที่1 ฉบับที่2 (เมษายน – มิถุนายน 2556).
- ณัฐธิดา พานิชานาว. (2559). ความพึงพอใจในการเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาผ่านอินเทอร์เน็ตของข้าราชการครู ในเขตวังทองหลาง จังหวัดกรุงเทพมหานคร. จุฬานิพนธ์บริหารธุรกิจบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการธุรกิจทั่วไป คณะการจัดการ มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- ผกาทิพย์ อุทัย. (2555). การประเมินประสิทธิผลการลดอัตราภาษีในเขตพัฒนาพิเศษเฉพาะกิจ กรณีศึกษา สำนักงานสรรพากรพื้นที่ยะลา. วิชาการค้นคว้าอิสระศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (การบริหารการพัฒนาสังคม) คณะพัฒนาสังคมและสิ่งแวดล้อม สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.

- ปภาวรินทร์ คชหิรัญ. (2558). ศึกษาการเรียนรู้ความเข้าใจและปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจในการแยกยื่นหรือยื่นรวมภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาของคู่สมรส กรณีศึกษา พนักงานเอกชนที่ทำงานในเขตลุมพินี. สารนิพนธ์ปัญหาบัณฑิต สาขาวิชาการบัญชี คณะการบัญชี มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต.
- พิชญะ อุทัยรัตน์. (2556). อาจารย์ประจำหลักสูตรบริหารธุรกิจดุขฎีบัณฑิต คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี, ปรึชญาดุขฎีบัณฑิต (บริหารธุรกิจ) การแก้ไขปรับปรุงประมวลรัษฎากรและอนุบัญญัติเพื่อสร้างความสมัครใจ ในการเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาในประเทศไทย.
- วรรณภา ปรีอทอง. (2547). การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างรูปแบบการดำเนินชีวิตกับพฤติกรรมและทัศนคติในการบริโภคอาหารชีวจิตร้านเอเดนของผู้บริโภคในเขตกรุงเทพมหานคร. ปรึชญา นิพนธ์ บธ.ม.(การตลาด). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ภาย เอกสาร.
- วิภาดา สุขสวัสดิ์. (2558). การศึกษาความรู้ ความเข้าใจ ของผู้เสียภาษีอากรที่มีผลต่อทัศนคติการเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาของสำนักงานสรรพากรพื้นที่กรุงเทพมหานคร 13 (เขตคลองเตย). บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต การบัญชี มหาวิทยาลัยสยาม.
- วันเพ็ญ สายชล. (2549). ความรู้ความเข้าใจในความเสียงด้านปฏิบัติการของพนักงานธนาคารพาณิชย์ (การค้นคว้าอิสระปรึชญามหาบัณฑิต). เชียงใหม่ : มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- รวีวรรณ ชินะตระกูล. (2533). คู่มือการทำวิจัยการศึกษา. กรุงเทพฯ: สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าลาดกระบัง.
- ศิริวรรณ เสรีรัตน์. (2538). ทฤษฎีด้านประชากรศาสตร์. กรุงเทพฯ: พัฒนาการศึกษา.
- สมศรี ชันทอง.(2550). ความพึงพอใจของผู้เสียภาษีต่อการยื่นแบบแสดงรายการภาษีมูลค่าเพิ่มทางอินเตอร์เน็ตในจังหวัดนนทบุรี (วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต) กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
- สถิต วงศ์สุวรรณค์. (2529). จิตวิทยาสังคม.กรุงเทพฯ: บำรุงสาส์น.
- สิทธิโชค วรานุสันติกุล. (2546). จิตวิทยาสังคม: ทฤษฎีและการประยุกต์.กรุงเทพฯ: เม็ดทราย พรินดี้ง.
- สุภาณี สนธิรัตน์. และคณะ. (2545). จิตวิทยาทั่วไป.กรุงเทพฯ:จามจุรีโปรดักส์.
- เสรี วงษ์มณฑา. (2547). ครบเครื่องเรื่องการสื่อสารการตลาด. กรุงเทพมหานคร: ธรรมสาร.
- สายสมร สังข์เมฆ. (2555). ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาของประชาชนในจังหวัดภูเก็ต. วิจัยวิทยาลัยราชพฤกษ์.
- สร้อยเพชร ลิสนิ. (2557). ปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิภาพการจัดเก็บภาษีกรณีศึกษา สำนักงานสรรพากรภาค 6 บัณฑิตมหาบัณฑิต. สาขาการบัญชี มหาวิทยาลัยศรีปทุม. วารสารวิชาการสมาคมสถาบันอุดมศึกษาเอกชนแห่งประเทศไทย. (สสอท.) ปีที่ 20 ฉบับที่ 2 เดือน ธันวาคม 2557.

คุณลักษณะของนักบัญชีที่มีผลต่อการจ้างงานในสำนักงานสอบบัญชีในกรุงเทพมหานคร The Characteristics of Accountants Affecting Employment in Auditing firms in Bangkok

สรณสิริ โก้วฒนชัย¹ อัจฉราภรณ์ เล็ดลอด¹ และ เบญจวรรณ แฉ่งขำโฉม²

Sonsiri Gowatnachai¹ Autchraporn Ledlord¹ and Bemjawan Changkomchome²

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เพื่อศึกษาลักษณะการดำเนินธุรกิจของสำนักงานสอบบัญชีในเขตกรุงเทพมหานคร 2) เพื่อศึกษาความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะของนักบัญชีที่พึงประสงค์ต่อสำนักงานสอบบัญชีในกรุงเทพมหานคร ที่มีลักษณะธุรกิจที่แตกต่างกัน โดยมีสมมติฐานของการวิจัย คือ สำนักงานตรวจสอบบัญชีที่มีสถานที่ตั้งที่กรุงเทพมหานครจะต้องปฏิบัติงานในหลายบริษัทที่มีรูปแบบแตกต่างกัน ย่อมจะต้องการความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณสมบัติของนักบัญชีที่แตกต่างกัน โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย และนำข้อมูลที่ได้มาทำการวิเคราะห์ เพื่อหา ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS for Windows โดยประชากรคือสำนักงานตรวจสอบบัญชี ที่ปฏิบัติงานด้านบัญชีซึ่งตรวจสอบบัญชีในกรุงเทพมหานคร ซึ่งไม่ทราบจำนวนประชากร กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในงานวิจัยครั้งนี้ได้แก่ สำนักงานตรวจสอบบัญชี ซึ่งเป็นผู้ตรวจสอบบัญชีในกรุงเทพมหานคร จำนวน 400 คน ระยะเวลาในการเก็บข้อมูลในเดือนตุลาคม 2561

ผลการวิจัยพบว่าคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักบัญชีในสำนักงานสอบบัญชีในกรุงเทพมหานครพบว่า คุณลักษณะที่พึงประสงค์ที่จำเป็นของนักบัญชีที่มีอยู่ในปัจจุบัน ระดับมากที่สุด คือ คุณลักษณะที่พึงประสงค์ในด้านคุณธรรม จริยธรรม ด้านความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบและด้านความรู้ระดับมาก คือ คุณลักษณะที่พึงประสงค์ในด้านการวิเคราะห์เชิงตัวเลขและการสื่อสารและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ ระดับน้อย คือ คุณลักษณะที่พึงประสงค์ในด้านทักษะทางปัญญา

ข้อมูลเกี่ยวกับลักษณะธุรกิจและการปฏิบัติงานทางการบัญชี ส่วนใหญ่เป็นธุรกิจรับทำบัญชีมากกว่าธุรกิจตรวจสอบบัญชี มีรูปแบบของธุรกิจเป็นบริษัทจำกัดมากกว่าห้างหุ้นส่วน ส่วนใหญ่จะเป็นพนักงานประจำ ประมาณ 5 ถึง 10 คน และระยะเวลาในการก่อตั้งส่วนใหญ่ 1 ถึง 10 ปี

คำสำคัญ : นักบัญชี / คุณลักษณะที่พึงประสงค์ / กรุงเทพมหานคร

¹ นักศึกษาปริญญาตรีคณะบัญชี มหาวิทยาลัยธนบุรี
Bachelor Student, Faculty of Accountancy, Thonburi University

² อาจารย์ประจำสังกัดศูนย์การจัดการหลักสูตรระดับปริญญาตรี คณะบริหารธุรกิจเพื่อสังคม มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
Lectures, Faculty of Business Administration for Society, Srinakharinwirot University

ABSTRACT

The purpose of this research was to study the characteristics of the auditing service companies in Bangkok operate their business and to examine the accountants' characteristics that auditing offices in Bangkok are looking for. The hypothesis of the research is that auditing firms in Bangkok which assist with numerous companies and various industries, they will have different opinions about the accountants' characteristics. The questionnaire was used as a tool for collecting data. The information was analyzed for demonstrating frequency, percentage, mean and standard deviation. The SPSS for Windows program was implemented.

The results show that the most desirable characteristics of the accountant in the auditing companies in Bangkok are ethics, interpersonal relationships, high levels of responsibility and knowledge. The second desirable characteristics are numerical analysis, communication and the ability of using information technology. Last, the lowest desirable characteristic is intellectual skill.

Most of them are accounting firms and limited companies. There have permanent employees around 5 to 10 people and the duration of the establishment is mostly 1 to 10 years.

Keywords : Accountant / Desirable Characters/ Bangkok

บทนำ

ในอดีตจนถึงปัจจุบันโลกมีการฉีกประเทศต่างๆ เข้าร่วมกันเป็นกลุ่มประชาคมเศรษฐกิจ ส่งผลก่อให้เกิดการเปิดเสรีการค้า การลงทุน เงินทุน และการเคลื่อนย้ายฝีมือแรงงานที่มีความพร้อมได้อย่างเสรี หากในประเทศใดแรงงานยังขาดคุณภาพไม่สามารถรองรับความต้องการของผู้ประกอบการจะได้รับผลกระทบเชิงลบอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ ดังนั้นประเทศไทยจึงจำเป็นต้องพัฒนาคุณภาพแรงงานให้มีศักยภาพสูงทัดเทียมกับนานาประเทศเพื่อให้คนไทยสามารถยืนหยัดอยู่อย่างมั่นคง ไม่ว่าจะป็นนักธุรกิจขนาดใหญ่หรือขนาดเล็กแม้กระทั่งหน่วยงานส่วนราชการ ทุกองค์กร จะต้องยอมรับและปรับตัวให้เข้ากับการเปลี่ยนแปลงอย่างเหมาะสมที่สุด จึงจะทำให้องค์กรสามารถดำรงอยู่ได้อย่างยั่งยืน

นักบัญชีถือเป็นอีกหนึ่งอาชีพที่ต้องอาศัยความรู้ความสามารถเฉพาะทาง และร่ำเรียนมาโดยตรงทำงานในสายงานบัญชี จนมีประสบการณ์มากพอสมควร ผ่านการประกอบอาชีพในตำแหน่งด้านบัญชีหรือผู้ตรวจสอบบัญชีมาก่อนจึงจะได้รับการยอมรับให้เป็นนักบัญชี และในปัจจุบันบทบาทของนักบัญชีได้เปลี่ยนแปลงจากเดิมอย่างมาก เนื่องมาจากสภาพเศรษฐกิจที่มีการแข่งขันที่รุนแรงมากขึ้นด้วย รวมทั้งการขยายตัวของขนาดองค์กรทำให้มีการดำเนินงานที่ซับซ้อนขึ้น ดังนั้นจึงมีความต้องการนักบัญชีที่ไม่เพียงแต่ทำบัญชีเท่านั้น แต่นักบัญชียังต้องสามารถออกแบบระบบงาน วางระบบงานและระบบบัญชี ตลอดจนสามารถตรวจสอบความผิดปกติได้ เพื่อสามารถให้นำแนะนำ เสนอข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการตัดสินใจ ถือเป็น การสร้างมูลค่าให้กับองค์กรและนำพาองค์กรสู่ความสำเร็จอย่างมั่นคง และทั้งนี้ยังเป็นอาชีพที่จะเปิดเสรีในกลุ่มประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนในปี 2558 นอกเหนือไปจากอีกหลากหลายอาชีพจึงนับว่าเป็น

โอกาสที่ดีสำหรับนักบัญชีไทยที่จะรุกเข้าไปในประเทศกลุ่มดังกล่าว และทำให้นักบัญชีไทยมีโอกาสได้พัฒนาศักยภาพของตัวเอง ซึ่งพร้อมที่จะก้าวสู่ AEC อย่างมีประสิทธิภาพและประสบความสำเร็จด้วย

ในการดำเนินธุรกิจส่วนใหญ่จะต้องมีพนักงานบัญชีทำงานด้านบัญชี ปัจจุบันการดำเนินธุรกิจได้เจริญก้าวหน้าและขยายตัวออกไปอย่างกว้างขวาง ดังนั้นจึงอาจกล่าวได้ว่า อาชีพพนักงานบัญชียังคงเป็นที่ต้องการทั้งในหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน หรือธุรกิจส่วนตัว ผู้สำเร็จการศึกษาทางด้านบัญชีสามารถที่จะประกอบอาชีพในหน่วยงานต่างๆ ได้หลายแห่ง ทั้งที่เป็นหน่วยงานของราชการ และเอกชน นักบัญชีที่ดีควรเป็นผู้ที่มีความรอบคอบ, ซื่อสัตย์, ละเอียดย, ชอบการติดต่อประชาสัมพันธ์กับคนทั่วไป, รักความก้าวหน้า, มีความคิดริเริ่ม, มีความสามารถวิเคราะห์ปัญหา, วิเคราะห์งานได้อย่างมีระบบ, ตัดสินใจเร็ว, มีความสนใจและตื่นตัวในเรื่องทั่วไปและก้าวหน้าทันโลก, เพราะงานที่เกี่ยวกับบัญชี การพาณิชย์ในองค์การธุรกิจ เป็นงานที่ทำหายและต้องแข่งขันกับคู่แข่ง ต้องมีการเคลื่อนไหวให้ทันต่อเหตุการณ์ปัจจุบันเสมอ, มีความคิดสร้างสรรค์อยู่ตลอดเวลา, ถนัดในเรื่องของคณิตศาสตร์พอสมควร เพื่อช่วยในการตัดสินใจเร็วและถูกต้องตามที่คณะกรรมการควบคุมการประกอบวิชาชีพสอบบัญชี (กบช.) กำหนดไว้ก็มีสิทธิที่จะสอบเป็นผู้ตรวจสอบบัญชีรับอนุญาตได้

การจัดทำบัญชีในปัจจุบันต้องจัดทำขึ้นตามมาตรฐานการรายงานทางการเงินนั้น สิ่งหนึ่งที่เป็นคุณลักษณะอันส่งผลต่อการปฏิบัติงานของนักบัญชีคือคุณสมบัติตามพระราชบัญญัติวิชาชีพการบัญชีที่กำหนดหลักเกณฑ์ ความรู้ ความสามารถและจริยธรรมของนักบัญชี อีกทั้งยังกำหนดให้นักบัญชีมีการพัฒนาความรู้ในด้านต่าง ๆ รวมถึงกำหนดจรรยาบรรณของผู้ประกอบวิชาชีพในด้านคุณธรรมจริยธรรม ในเรื่องความโปร่งใส ความเป็นอิสระ ความเที่ยงธรรมและความซื่อสัตย์สุจริต เพื่อให้เกิดความรับผิดชอบต่อผู้ถือหุ้น หุ้นส่วนหรือบุคคลที่มีหน้าที่ที่เกี่ยวข้องในการใช้รายงานการเงิน

จากเหตุผลที่กล่าวมาข้างต้นผู้วิจัยจึงมีความสนใจในการศึกษาลักษณะคุณลักษณะที่เป็นปัจจุบันของนักบัญชีและที่พึงประสงค์ต่อสำนักงานสอบบัญชีโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อสำรวจความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณสมบัติของนักบัญชีที่พึงประสงค์โดยการทำการเก็บรวบรวมข้อมูลจากสำนักงานสอบบัญชีในเขตกรุงเทพมหานคร ผลลัพธ์ที่ได้จากการศึกษาสามารถใช้เป็นแนวทางในการคัดเลือกพนักงานบัญชีให้มีความเหมาะสมและสอดคล้องกับการปฏิบัติงานและเป็นข้อสนเทศในการพัฒนาความรู้ ความสามารถและทักษะในการปฏิบัติงานของนักบัญชีให้มีประสิทธิภาพสูงสุด

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อคุณลักษณะของนักบัญชีที่พึงประสงค์ต่อสำนักงานสอบบัญชีในเขตกรุงเทพมหานคร

สมมติฐานของการวิจัย

สำนักงานตรวจสอบบัญชีที่มีรูปแบบแตกต่างกันย่อมจะต้องการความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณสมบัติของนักบัญชีที่แตกต่างกัน

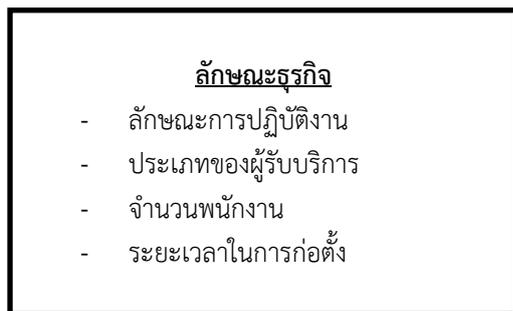
ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยเรื่อง คุณลักษณะของนักบัญชีที่มีผลต่อการจ้างงานของสำนักงานสอบบัญชีในกรุงเทพมหานคร

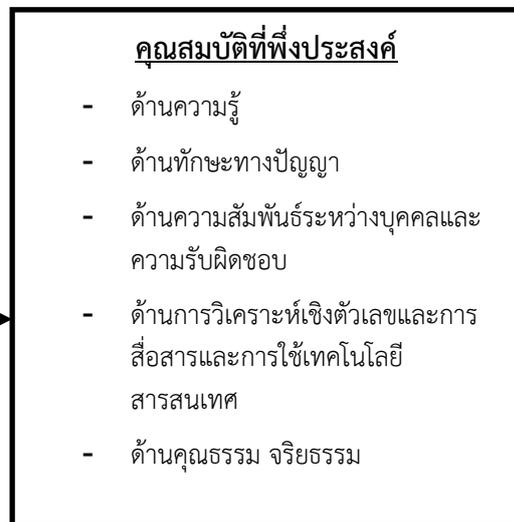
1. ขนาดประชากรกลุ่ม ที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ พนักงานฝ่ายบุคคลในสำนักงานสอบบัญชีในกรุงเทพมหานคร
2. ขนาดพื้นที่ที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ สำนักงานสอบบัญชีในกรุงเทพมหานคร
3. ระยะเวลาที่ใช้ในการวิจัย ตั้งแต่วันที่ 23 เมษายน 2561 – 15 ตุลาคม 2561
4. ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย อัตราการจ้างงานของสำนักงานสอบบัญชีในกรุงเทพมหานคร
ตัวแปรอิสระ ได้แก่ เขตพื้นที่การปฏิบัติงาน
ตัวแปรตาม ได้แก่ ความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะของนักบัญชีที่พึงประสงค์

กรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย

ตัวแปรอิสระ

ตัวแปรตาม

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. เพื่อเป็นแนวทางในการคัดเลือกพนักงานบัญชีให้มีความเหมาะสมและสอดคล้องกับการปฏิบัติงานของสำนักงานสอบบัญชี
2. เพื่อเป็นข้อเสนอแนะในการพัฒนาความรู้ความสามารถและทักษะในการปฏิบัติงานของนักทำบัญชี

การทบทวนวรรณกรรม

ในส่วนของการทบทวนวรรณกรรมเพื่อให้ครอบคลุมการวิจัย ผู้วิจัยได้แบ่งออกเป็น 2 หัวข้อประกอบด้วย

1. แนวคิดเกี่ยวกับทักษะทางวิชาชีพบัญชี

คณะกรรมการวิชาชีพบัญชีด้านการศึกษาและเทคโนโลยีการบัญชี สภาวิชาชีพบัญชี, 2550มาตรฐานการศึกษาระหว่างประเทศสำหรับผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี (International Education Standards for Professional Accountants : IES) ฉบับที่ 3 เรื่อง ทักษะทางวิชาชีพบัญชีระบุว่าคุณลักษณะต้องมีทักษะ 5 ด้าน ได้แก่

1) ทักษะทางปัญญา (Intellectual Skills) ซึ่งแบ่งย่อยได้อีก 6 ระดับตามลำดับจากน้อยไปหามาก ได้แก่ มีความรู้ มีความเข้าใจ สามารถประยุกต์ใช้ สามารถวิเคราะห์ได้ สามารถสังเคราะห์ได้ (นำองค์ความรู้หลายๆ ด้านมาประมวลเข้าด้วยกันแล้วทำการคาดการณ์และให้ผลสรุปได้) และสามารถประเมินคุณค่าได้ สิ่งที่สำคัญคือบุคคลที่พร้อมจะเป็นผู้ประกอบการวิชาชีพต้องบรรลุระดับสูงสุดของทักษะเหล่านี้ ณ ช่วงเวลาที่มีคุณสมบัติเป็นผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีทักษะทางปัญญาช่วยให้นักบัญชีแก้ปัญหาตัดสินใจและใช้ดุลยพินิจที่ดีแก้ไขสถานการณ์ที่ซับซ้อนขององค์กรได้ ทักษะทางปัญญาที่จำเป็นประกอบไปด้วยทุกเรื่อง ดังนี้

(ก) ความสามารถที่จะกำหนด ได้มา และเข้าใจ สารสนเทศจากคน สิ่งพิมพ์ และสื่ออิเล็กทรอนิกส์

(ข) ชีตความสามารถที่จะสอบถาม วิจัย คิดเชิงเหตุผลและวิเคราะห์

(ค) ความสามารถที่จะระบุและแก้ไขปัญหาที่ไม่เคยเจอมาก่อน

2) ทักษะทางวิชาการเชิงปฏิบัติและหน้าที่การงาน (Technical and Functional Skills) ประกอบด้วยทักษะทั่วไปและทักษะเฉพาะเจาะจงสำหรับผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี ซึ่งรวมถึง

(ก) ความชำนาญทางตัวเลข (การใช้คณิตศาสตร์และสถิติ) และความชำนาญด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ

(ข) การวิเคราะห์แบบจำลองการตัดสินใจและความเสี่ยง (Decision modeling and risk Analysis)

(ค) การประเมินค่า

(ง) การรายงาน และ

(จ) ความรู้ด้านกฎหมายและกฎเกณฑ์ข้อบังคับ

3) ทักษะทางคุณลักษณะเฉพาะบุคคล (Personal Skills) ซึ่งเกี่ยวข้องกับทัศนคติและพฤติกรรมของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี การพัฒนาทักษะเหล่านี้จะช่วยการเรียนรู้และการปรับคุณลักษณะเฉพาะบุคคล ซึ่งรวมถึง

(ก) ความสามารถในการจัดการตนเอง

(ข) มีความคิดริเริ่ม มีความสามารถโน้มน้าวและเรียนรู้ด้วยตนเอง

(ค) ความสามารถที่จะเลือกและเรียงลำดับทรัพยากรที่มีจำกัด และจัดแรงงานให้เสร็จตามกำหนดเวลา

(ง) ความสามารถที่จะเข้าร่วมและปรับตัวให้เข้ากับการเปลี่ยนแปลง

(จ) พิจารณาปรับใช้นิยมทางวิชาชีพ จรรยาบรรณและทัศนคติ ให้เข้ากับการตัดสินใจ

(ฉ) ความระมัดระวังสงสัยเยี่ยงผู้ประกอบวิชาชีพ

4) ทักษะทางปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและการสื่อสาร (Interpersonal and Communication Skills) ซึ่งช่วยให้ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีสามารถปฏิบัติงานร่วมกับบุคคลอื่นในองค์กรได้ดีรับและส่งสารสนเทศได้ การตัดสินใจอย่างมีเหตุผลและมีประสิทธิภาพ ส่วนประกอบของทักษะทางปฏิสัมพันธ์

ระหว่างบุคคลและการสื่อสารประกอบด้วย

- (ก) การทำงานร่วมกับผู้อื่นในกระบวนการปรึกษาหารือกันเพื่อแก้ปัญหาความขัดแย้ง
- (ข) สามารถทำงานเป็นกลุ่ม
- (ค) มีปฏิสัมพันธ์กับบุคคลที่ต่างวัฒนธรรมและความคิดเห็นต่างกันได้
- (ง) เจรจาต่อรองหนทางแก้ปัญหาและกำหนดข้อตกลงร่วมกันในสถานการณ์ทางวิชาชีพ
- (จ) การทำงานในวัฒนธรรมที่ต่างกันได้อย่างมีประสิทธิภาพ
- (ฉ) สามารถนำเสนอ อภิปราย รายงานและการปกป้องมุมมองของตนเองอย่างมีประสิทธิภาพ ผ่านการเขียนและการพูดทั้งที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการ
- (ช) ฟังและอ่านอย่างมีประสิทธิภาพ รวมถึงให้ความสำคัญกับวัฒนธรรมและภาษาที่แตกต่างกัน

5) ทักษะการบริหารองค์กรและการจัดการทางธุรกิจ (Organizational and Business Management Skills) มีความสำคัญเพิ่มขึ้นต่อผู้ประกอบการวิชาชีพบัญชีซึ่งจะมีการเรียกร้องให้เป็นผู้แสดงบทบาทในเชิงรุกในการจัดการองค์การในแต่ละวันในขณะที่ก่อนหน้านี้ บทบาทของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีอาจถูกจำกัดอยู่เพียงแค่การเก็บและรวบรวมข้อมูลเพื่อให้หน่วยงานอื่นนำไปใช้ แต่ในปัจจุบันผู้ประกอบการวิชาชีพบัญชีได้เข้าไปมีบทบาทกับหลายหน่วยงานมากขึ้น จึงมีความจำเป็นที่ต้องมีความรู้ด้านธุรกิจมากขึ้นและตระหนักในเรื่องการเมืองและมีมุมมองแบบรอบด้าน ทักษะการบริหารองค์กรและการจัดการธุรกิจ รวมถึง

- (ก) การวางแผนเชิงกลยุทธ์ การบริหารโครงการ การบริหารงานบุคคลและทรัพยากร การตัดสินใจ
- (ข) ความสามารถที่จะจัดแบ่งหน้าที่งาน และการมอบหมายงานเพื่อกระตุ้นและพัฒนาบุคลากร
- (ค) การมีภาวะความเป็นผู้นำ
- (ง) การพิจารณาและตัดสินใจได้อย่างผู้มีวิชาชีพ

2. แนวคิดเกี่ยวกับคุณลักษณะผู้ทำบัญชี

สุชาติ กิระนันท์ (2541:158-160) อาจารย์คณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยได้กล่าวไว้ในเอกสารประชุมวิชาการฉลองครบรอบ 50 ปี ในหัวเรื่อง “นักบัญชีในยุค 2000” ดังนี้

การเปลี่ยนแปลงในยุคการค้าเสรี ที่นำมาซึ่งการปรับเปลี่ยนในหลายด้าน โดยเฉพาะในด้านรูปแบบธุรกิจ ลักษณะของสินค้าและบริการที่เปลี่ยนไปตามเทคโนโลยี เป็นที่คาดได้ว่า นักบัญชีรุ่นใหม่จะต้องปรับตัวเองให้เข้ากับสภาพการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น และเตรียมตัวสำหรับการเปลี่ยนแปลงที่จะเกิดขึ้นต่อไปในเวลาข้างหน้าด้วยซึ่งนักบัญชียุคใหม่ (ควร) จะต้องมีคุณลักษณะดังต่อไปนี้

- มีความรู้พื้นฐานด้านการบัญชี และเข้าใจระบบบัญชีอย่างดี
- มีความรู้ความเข้าใจในเทคโนโลยีสารสนเทศ และสามารถใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเป็นเครื่องมือ

ในการทำงานบัญชีได้อย่างดี

- มีความเข้าใจในงานด้านอื่น ๆ ของกิจการเพื่อให้สามารถเข้าใจความต้องการฝ่ายอื่น ๆ และบริหารที่มีต่อข้อมูลและสารสนเทศทางการบัญชี
- มีความสามารถในการแปลความหมายของข้อมูลทางการบัญชีได้อย่างถูกต้องเหมาะสม
- รู้จักการนำเสนอข้อมูลและสารสนเทศทางการบัญชีที่เป็นประโยชน์ต่อผู้ใช้
- สามารถเลือกและสร้างรูปแบบการนำเสนอสารสนเทศที่เหมาะสม
- มีความสามารถในการค้นคว้า สามารถติดตามการเปลี่ยนแปลงในโลกธุรกิจและตลาดการเงิน รวมทั้งมาตรฐานการบัญชีใหม่ ๆ ที่เกิดขึ้นตลอดเวลา
- มีความตั้งใจ ใฝ่รู้ และกระตือรือร้นในการแสวงหาความรู้ใหม่ด้วยตนเอง
- มีความเป็นอิสระในการทำงานมากขึ้น
- มีจิตสำนึกและจรรยาบรรณของวิชาชีพการบัญชีและการสอบบัญชี

ผู้ทำบัญชีในปัจจุบันจะต้องมีความจริงใจต่อวิชาชีพ ใฝ่หาความรู้และมีความกระตือรือร้นที่จะหาความรู้เพิ่มเติม รู้จักประยุกต์ มีการพัฒนาตนเอง รู้จักวิเคราะห์และแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นได้เมื่อการทำงานมีปัญหา และคือผู้ที่ต้องรับผิดชอบในการทำบัญชีของผู้มีหน้าที่จัดทำบัญชีไม่ว่าจะเป็นลูกจ้างของผู้มีหน้าที่จัดทำบัญชีหรือไม่ก็ตาม เพื่อผลักดันให้วิชาชีพมีความก้าวหน้ามีคุณภาพ มาตรฐาน และจรรยาบรรณที่ดีในวิชาชีพ

3. แนวคิดเกี่ยวกับความรู้ความสามารถของนักบัญชี

แนวคิดเกี่ยวกับความรู้ความสามารถของผู้ทำบัญชี ยึดแนวทางปฏิบัติของ International Accounting Standards Committee (IASC) และ International Federation of Accountants (IFAC) ที่ได้กล่าวไว้เป็นแนวทางการศึกษา (วิชาชีพบัญชี) ระหว่างประเทศ (International Education Standards; IES)

ความรู้ความสามารถ หมายถึง ความสามารถในการเรียนรู้ และความเข้าใจในสาขางานที่ปฏิบัติ ความรู้ด้านเทคนิค รวมถึงทักษะด้านการเรียนรู้อย่างชาญฉลาดเยี่ยงผู้ประกอบการวิชาชีพ เพื่อพัฒนาให้ปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลอย่างยั่งยืน (ชนัญญา สิ้นชื่อ. 2548: 24) ความรู้ความสามารถของผู้ทำบัญชีต้องประกอบด้วย (ชัยนรินทร์ วีระสถาวรณิษฐ์. 2548: 3-5)

3.1 ความรู้ (Knowledge) ความรู้ของผู้ทำบัญชีสามารถจำแนกได้ 4 ประเภท ดังนี้

3.1.1 ความรู้ทั่วไป ประกอบด้วย (1) ความรู้เกี่ยวกับสังคม เศรษฐกิจ การเมืองและการปกครอง ทั้งในอดีต และปัจจุบัน ทั้งในประเทศ และต่างประเทศ และความสามารถที่จะวิเคราะห์ถึงผลกระทบที่1มีต่อธุรกิจและเศรษฐกิจโดยรวมของประเทศนำไปใช้ในการทำความเข้าใจเกี่ยวกับธุรกิจ และการวิเคราะห์ความเสี่ยง เป็นต้น (2) ความสำนึกในความเป็นไทย (3) ความรู้ในศิลปะ วรรณกรรมและวัฒนธรรมของโลกของภูมิภาค และของประเทศ ตลอดจนคุณค่าของศิลปะวรรณกรรม และวัฒนธรรมเหล่านั้นตลอดจน (4) ความสามารถในการคิดถาม เขียน โดยใช้ภาษาที่ง่าย กระชับ ซึ่งมีพื้นฐานมาจากความเข้าใจในความเป็นมนุษย์ ของผู้อื่นที่ตนติดต่อด้วยเพื่อการสื่อสารความหมายกับผู้อยู่นอกวิชาชีพบัญชีอีกด้วย

3.1.2 ความรู้เกี่ยวกับธุรกิจ ในยุคการค้าเสรีที่มีการแข่งขันสูง นำมาสู่การเปลี่ยนแปลงการดำเนินธุรกิจ ประกอบกับธุรกิจจะมีความเป็นนานาชาติที่ต้องดำเนินการตามมาตรฐานระหว่างประเทศมากยิ่งขึ้น

ขึ้น การรวมตัวกันระหว่างธุรกิจในรูปแบบใหม่ๆ ที่พัฒนาเพิ่มขึ้น ทุกที่ ซึ่งการดำเนินการของธุรกิจแบบนี้จำเป็นต้องใช้มาตรฐานการบัญชีที่เป็นที่ยอมรับในระดับสากล ดังนั้นผู้ประกอบการวิชาชีพบัญชีจำเป็นต้องมีพื้นฐานความรู้ด้านธุรกิจและสามารถนำไปปฏิบัติควบคู่กับการจัดทำบัญชีตามมาตรฐานที่1กำหนดไว้ได้อย่าง่องแท้

3.1.3 ความรู้เกี่ยวกับเทคโนโลยีสารสนเทศ เทคโนโลยีสารสนเทศ คือเทคโนโลยีทุกประเภทที่มีส่วนในการสร้าง จัดเก็บ และรับส่งสารสนเทศต่าง ๆ ตามความต้องการของผู้ใช้ รวมถึงเทคโนโลยีด้านคอมพิวเตอร์ทั้งส่วนที่เป็นฮาร์ดแวร์และซอฟต์แวร์ที่ทำให้สามารถจัดเก็บบำรุงรักษาและค้นคืนข้อมูล ทำการคำนวณและวิเคราะห์ข้อมูล ซึ่งในปัจจุบันเทคโนโลยีสารสนเทศมีบทบาทอย่างมากในการปฏิบัติงานด้านบัญชี เนื่องจากเทคโนโลยีสารสนเทศได้ช่วยทำให้การทำงานบัญชีมีความสะดวกมากยิ่งขึ้น จากการใช้ระบบบัญชีคอมพิวเตอร์แทนระบบการลงบัญชีด้วยมือทำให้นักบัญชีสามารถที่จะจัดทำและนำเสนอรายงานได้สะดวก

3.1.4 ความรู้เกี่ยวกับการบัญชีและเรื่องที่เกี่ยวข้อง จากการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ สังคมและการเมือง ได้นำมาซึ่งกติกาใหม่ในการดำเนินธุรกิจที่จะต้องเป็นไปตามข้อตกลงระหว่างประเทศ และกฎเกณฑ์ที่กำหนดภายในประเทศทำให้ มาตรฐานในเรื่องต่าง ๆ เปลี่ยนแปลงไป รวมถึงมาตรฐานการบัญชีระหว่างประเทศ ซึ่งนักบัญชีจำเป็นต้องมีความรู้เกี่ยวกับการบัญชีอันเป็นพื้นฐานเดิมเพื่อเป็นรากฐานที่จะศึกษาแนวทางด้านบัญชีสมัยใหม่ต่อไป นอกจากนี้ผู้ประกอบการวิชาชีพบัญชีควรที่1จะศึกษาความรู้ด้านอื่นๆ ที่มีผลต่อวิชาชีพบัญชี เช่น เศรษฐศาสตร์ธุรกิจ และกฎหมายต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับวิชาชีพ เป็นต้น ทั้งนี้โดยหลักการแล้วควรจะมีการกำหนดเป็นมาตรฐานในการวางโครงสร้างการศึกษาวิชาชีพบัญชี เพื่อให้สอดคล้องกับการจัดหลักสูตรการเรียนการสอนของสถาบันการศึกษาที่ต้องสร้างบุคคลากรทางการบัญชีให้สามารถปฏิบัติได้อย่างมีประสิทธิภาพในสภาพแวดล้อมของสังคมที่เปลี่ยนแปลงไป

3.2 การปรับปรุงความรู้ ในการปรับปรุงความรู้ด้านการศึกษาของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี ประกอบด้วยความรู้ 4 ประเภท ดังนี้

3.2.1 การประกันคุณภาพการศึกษา สถาบันการศึกษาขั้นอุดมศึกษาที่ยังอยู่ในระบบและออกนอกระบบงบประมาณ ควรต้องมีการประกันคุณภาพการศึกษาเพื่อสร้างความมั่นใจให้กับผู้เรียนว่า สถาบันที่ตนอยู่นั้นอยู่ในระบบการศึกษาเพื่อเป็นพื้นฐานการเข้าสู่วิชาชีพบัญชีได้

3.2.2 มาตรฐานการศึกษา สถาบันการศึกษาที่ได้รับการอนุมัติให้มีหลักสูตรที่สามารถใช้ต่อเนื่องกับการเข้าสู่วิชาชีพได้แล้วนั้นควรจะต้องสร้างมาตรฐานเดียวกัน ไม่ว่าจะเป็นของรัฐหรือเอกชน ไม่ว่าจะ มีขนาดใหญ่หรือเล็กก็ตาม โดยเฉพาะอย่างยิ่ง สถาบันที่มีหลายวิทยาเขต ควรสามารถแสดงให้เห็นได้ว่ามีมาตรฐานเดียวกันในนามของสถาบัน มิใช่แตกต่างกันไปตามสภาพของแต่ละวิทยาเขต ซึ่งเป็นหน้าที่ของผู้บริหารของแต่ละสถาบันนั้นๆ ที่จะต้องแก้ไขปรับปรุงสถาบันของตนเองและการกำกับดูแลในส่วนของมาตรฐานการศึกษานี้ ต้องเป็นไปอย่างต่อเนื่องและจริงจังก่อนและหลังการปรับปรุงและต้องดำเนินงานต่อเนื่องที่เป็นพื้นฐานที่มั่นคงของวิชาชีพ

3.2.3 การเข้าสู่ระบบการเป็นนักบัญชีวิชาชีพ แต่เดิมกำหนดให้จบสาขาวิชาบัญชีโดยตรง ซึ่งมีวิชาที่บังคับ ทำให้ไม่มีการยืดหยุ่น ซึ่งในปัจจุบันนักเรียนต้องเลือกแผนการศึกษาตั้งในชั้นระดับมัธยมศึกษา ซึ่งไม่มีประสบการณ์เพียงพอที่จะตัดสินใจได้ว่าตนเหมาะกับอาชีพหรือวิชาชีพใด ผลที่ปรากฏในชั้น

อุดมศึกษาจนเป็นบัณฑิตก็คือ มีความรู้และมุมมองที่ไม่กว้างพอมองภาพรวมของธุรกิจ เศรษฐกิจ สังคม การเมือง การปกครอง และการต่างประเทศไม่ครบถ้วนหรือไม่สนใจ ทำให้มีการพัฒนาตัวเองได้ไม่ทันกับการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นอย่างจากเหตุผลนี้จึงควรพิจารณาเปลี่ยนแปลงหลักเกณฑ์ให้สามารถรับบัณฑิตในสาขาวิชาอื่นมาสู่กระบวนการเตรียมตัวเป็นนักบัญชีวิชาชีพได้

3.2.4 การเป็นผู้ให้การฝึกหัดงาน ในระหว่างการฝึกหัดงานของผู้ที่ทำการศึกษาเพื่อเข้าสู่วิชาชีพบัญชี ควรจะได้รับการฝึกหัดงานจากผู้เชี่ยวชาญในเฉพาะด้านอย่างผู้สอบบัญชีรับอนุญาต เพื่อเพิ่มพูนความสามารถในการฝึกงานมากยิ่งขึ้น

3.3 ทักษะความเป็นมืออาชีพ จากแนวทางการศึกษา (วิชาชีพบัญชี) ระหว่างประเทศ (International Education Standards: IES) ได้กำหนดทักษะความเป็นมืออาชีพไว้ 5 ด้าน ดังนี้

3.3.1 ด้านการเรียนรู้อย่างชาญฉลาด (Intellectual skills) ประกอบด้วย

3.3.1.1 ความสามารถที่จะระบุได้มาจัดระบบ และเข้าใจสารสนเทศจากผู้คนสิ่งพิมพ์ และแหล่งข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์

3.3.1.2 ความสามารถในการซักถาม การทำวิจัย การคิดอย่างมีเหตุผลและเชิงวิเคราะห์ การให้เหตุผลและการวิเคราะห์อย่างละเอียดรอบคอบ

3.3.1.3 ความสามารถที่จะระบุและแก้ไขปัญหาที่ไม่เป็นระบบในสถานการณ์ที่ไม่คุ้นเคย

3.3.2 ด้านเทคนิคและการปฏิบัติหน้าที่ (Technical and Functional Skills) ประกอบด้วย ทักษะทั่วไปและทักษะเฉพาะสำหรับศาสตร์การบัญชี ทักษะเหล่านี้รวมถึง

3.3.2.1 ศาสตร์การคำนวณ (การประยุกต์เชิงคณิตศาสตร์ และเชิงสถิติ) และความสามารถระดับสูงในเรื่องเทคโนโลยีสารสนเทศ

3.3.2.2 การจำลองการตัดสินใจ และการวิเคราะห์ความเสี่ยง

3.3.2.3 การวัดมูลค่าและการรายงาน

3.3.2.4 การปฏิบัติตามกฎหมายและข้อบังคับอื่นๆ ที่ระบุไว้

3.3.3 ด้านบุคคล (Personal Skills) เกี่ยวข้องกับทัศนคติ และพฤติกรรมของนักบัญชีมืออาชีพ การพัฒนาทักษะเหล่านี้ทำให้เกิดการเรียนรู้เฉพาะตัวและการปรับปรุงตนเองให้ดีขึ้นทักษะเหล่านี้ประกอบด้วย

3.3.3.1 การบริหารจัดการตนเอง

3.3.3.2 การคิดริเริ่ม การมีอิทธิพล และการเรียนรู้ด้วยตนเอง

3.3.3.3 ความสามารถที่จะเลือกและจัดลำดับทรัพยากรที่มีอยู่จำกัดและสามารถจะจัดระบบการทำงานให้เสร็จตามกำหนดเวลา

3.3.3.4 ความสามารถที่คาดคะเนและปรับตัวให้เข้ากับการเปลี่ยนแปลง

3.3.3.5 การพิจารณานำคุณค่าแห่งวิชาชีพ จริยธรรม และทัศนคติในการตัดสินใจ

3.3.3.6 การสงสัยเยี่ยงมืออาชีพ

3.3.4 ด้านทักษะสัมพันธ์และการสื่อสาร (Interpersonal and Communication Skills) นักบัญชีมืออาชีพสามารถที่จะทำงานร่วมกับผู้อื่นในองค์กรได้รับและถ่ายทอดสารสนเทศสร้างดุลยพินิจที่มีเหตุผล และการตัดสินใจได้อย่างมีประสิทธิภาพ องค์ประกอบของทักษะด้านทักษะสัมพันธ์และทักษะด้าน

การสื่อสาร ความสามารถเหล่านี้ประกอบด้วย

- 3.3.4.1 ทำงานร่วมกับผู้อื่นในขบวนการรับและให้คำปรึกษา ทนและแก้ไขความขัดแย้ง
- 3.3.4.2 ทำงานเป็นหมู่คณะ
- 3.3.4.3 มีปฏิสัมพันธ์กับกลุ่มคนที่มีความหลากหลายในวัฒนธรรมและความสามารถที่จะเรียนรู้อย่างชาญฉลาด
- 3.3.4.4 ทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพในสถานการณ์ที่มีความหลากหลายทางวัฒนธรรม
- 3.3.4.5 นำเสนอ อภิปราย รายงาน และป้องกันความคิดอย่างมีประสิทธิภาพในรูปแบบของการสื่อสารทางวาจาหรือลายลักษณ์อักษร ทั้งที่เป็นทางการ และไม่เป็นการ
- 3.3.4.6 รับฟังและเข้าใจอย่างมีประสิทธิภาพ รวมถึงความอ่อนไหวต่อความแตกต่างด้านภาษาและวัฒนธรรม
- 3.3.5 ทักษะด้านองค์การ และทักษะผู้บริหารจัดการธุรกิจ (Organizational and Business Management Skills) เป็นสิ่งสำคัญที่นักบัญชีต้องเข้าใจแง่มุมต่างๆ ในการทำให้องค์การสามารถดำเนินไปได้ นักบัญชีมีอาชีพต้องพัฒนาวิสัยทัศน์ทางธุรกิจตลอดจนการรับรู้เข้าใจทางการเมือง และการมีวิสัยทัศน์ที่กว้างไกล ประกอบด้วย
  - 3.3.5.1 การวางแผนเชิงกลยุทธ์ การบริหารโครงการ การบริหารทรัพยากรมนุษย์ และแหล่งทรัพยากรและการตัดสินใจ
  - 3.3.5.2 ความสามารถที่จะจัดระบบ และมอบหมายงาน จูงใจและพัฒนาบุคลากร
  - 3.3.5.3 ความเป็นผู้นำ
- 3.4 ประสบการณ์ในการทำงาน ประสบการณ์ในการทำงานตามแนวทางการศึกษา (วิชาชีพบัญชี) ระหว่างประเทศ หมายถึง ประสบการณ์ในการทำงานของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีนั้นจะนับรวมตั้งแต่การปฏิบัติงานเป็นผู้ฝึกหัดงานตามหลักสูตรการเรียนการสอน ซึ่งการปฏิบัติงานดังกล่าวอาจจะทำไปพร้อมกับการเรียนได้ดังนี้
  - 3.4.1 การฝึกปฏิบัติงานนี้จะมุ่งเน้นประสบการณ์ด้านวิชาชีพ และสภาพแวดล้อมของวิชาชีพ การควบคุมดูแลประกอบด้วย ที่ปรึกษาที่มีประสบการณ์ทางด้านวิชาชีพ (Mentor) จากองค์กร ผู้จ้างงาน และผู้ฝึกงาน
  - 3.4.2 ในระหว่างการฝึกงานต้องมีการจัดทำรายงานเพื่อให้ที่ปรึกษาด้านวิชาชีพตรวจสอบเป็นระยะ
  - 3.4.3 เมื่อครบตามกำหนดเวลาแล้ว ผู้ฝึกงานจะต้องจัดทำรายงานเพื่อให้ที่ปรึกษาด้านวิชาชีพตรวจสอบหรือบางครั้งอาจมีการสอบสัมภาษณ์เพิ่มเติม
  - 3.4.4 จัดทำระบบที่มีการจัดทำรายงานเป็นระยะ ในกรณีที่ไม่สามารถไปตรวจเยี่ยมสถานที่ทำการของผู้จ้างงานที่ผ่านการพิจารณาแล้ว ว่ามีการเปลี่ยนแปลงอะไร

4. แนวคิดเกี่ยวกับลักษณะของประชากรศาสตร์

กรณีการ เหมือนประเสริฐ (2548) ได้กล่าวว่า ในหน่วยงานองค์กรต่างๆ จะประกอบไปด้วยบุคลากรในระดับต่างๆ เป็นจำนวนมาก บุคคลแต่ละคนจะมีพฤติกรรมที่แตกต่างกันออกไปลักษณะ

พฤติกรรมของบุคคลที่แสดงออกแตกต่างกันนี้ มีสาเหตุมาจากปัจจัยต่างๆ ซึ่งได้แก่ อายุ เพศ สถานภาพ ระยะเวลาในการปฏิบัติงานในองค์กร ลักษณะพฤติกรรมในการทำงานของบุคคล จะเป็นดังนี้

1. อายุกับการทำงาน (Age and Job Performance) เป็นที่ยอมรับกันว่าผลงานของบุคคลจะลดน้อยลงในขณะที่อายุเพิ่มขึ้น แต่อย่างไรก็ตามบุคคลที่มีอายุมากจะถือว่าเป็นผู้มีประสบการณ์ในการทำงานสูง และสามารถปฏิบัติหน้าที่การทำงานที่จะก่อให้เกิดผลผลิตสูงได้ นอกจากนี้จะเห็นได้ว่า คนที่อายุมากจะไม่ลาออกจากงานหรือย้ายงานแต่จะทำงานที่เดิม ทั้งนี้เพราะโอกาสในการเปลี่ยนงานมีน้อย ประกอบกับช่วงเวลาในการทำงานนานจะมีผลทำให้ได้รับค่าตอบแทนมากขึ้น ตลอดจนสวัสดิการต่างๆ ก็จะได้เพิ่มขึ้นด้วย รวมทั้งพนักงานที่มีอายุมากขึ้นจะปฏิบัติหน้าที่การทำงานอย่างสม่ำเสมอ ขาดงานน้อยกว่าพนักงานที่มีอายุน้อย

2. เพศกับการทำงาน (Gender and Job Performance) จากการศึกษาโดยทั่วไป เรื่องความสามารถเกี่ยวกับการแก้ไขปัญหาในการทำงาน แรงจูงใจ การปรับตัวทางสังคม ความสามารถในการเรียนรู้ ระหว่างเพศชายและเพศหญิงไม่มีความแตกต่างกัน แต่อย่างไรก็ตามในการศึกษาของนักจิตวิทยาพบว่า เพศหญิงจะมีลักษณะคล้ายตามมากกว่าเพศชาย และเพศชายจะมีความคิดเชิงรุกความคิดก้าวไกล และมีความคาดหวังในความสำเร็จมากกว่าเพศหญิง แต่จะไม่มี ความแตกต่างในเรื่องผลงาน และในเรื่องความพึงพอใจในงาน

3. สถานภาพการสมรสกับการทำงาน (Marital Status and Job Performance) พบว่า พนักงานที่สมรสแล้วจะขาดงาน และมีอัตราการลาออกจากงานน้อยกว่าผู้ที่เป็นโสด นอกจากนี้ยังมีความพึงพอใจในงานสูงกว่าผู้ที่เป็นโสด ตลอดจนมีความรับผิดชอบ เห็นคุณค่าของงาน และมีความสม่ำเสมอในการทำงานด้วย

4. ความอาวุโสในการทำงานกับการทำงาน (Tenure and Job Performance) ผู้อาวุโสในการทำงานจะมีผลงานสูงกว่าบรรดาพนักงานใหม่ และมีความพึงพอใจในงานสูงกว่าคนที่ มีลักษณะประชากรศาสตร์ต่างกันจะมีลักษณะทางจิตวิทยาต่างกัน (ปรมะ สตะเวทิน, 2533: 112) โดยวิเคราะห์จากปัจจัย ดังนี้

4.1 เพศ ความแตกต่างทางเพศ ทำให้บุคคลมีพฤติกรรมของการติดต่อสื่อสารต่างกัน คือ เพศหญิงมีแนวโน้มมีความต้องการที่จะส่งและรับข่าวสารมากกว่าเพศชาย ในขณะที่เพศชายไม่ได้มีความต้องการที่จะส่งและรับข่าวสารเพียงอย่างเดียวเท่านั้นแต่มีความต้องการที่จะสร้างความสัมพันธ์อันดีให้เกิดขึ้นจากการรับและส่งข่าวสารนั้นด้วย (Will, 1980: 87) นอกจากนี้เพศหญิงและเพศชายมีความแตกต่างกันอย่างมากในเรื่องความคิด ค่านิยม และทัศนคติ ทั้งนี้เพราะวัฒนธรรม และสังคม กำหนดบทบาทและกิจกรรมของคนสองเพศไว้ต่างกัน

4.2 อายุ เป็นปัจจัยที่ทำให้คนมีความแตกต่างกันในเรื่องของความคิดและพฤติกรรมคนที่อายุน้อยมักจะมีความคิดเสรีนิยมยึดถืออุดมการณ์และมองโลกในแง่ดีมากกว่าคนที่อายุมาก ในขณะที่คนที่อายุมากมักจะมีความคิดที่อนุรักษ์นิยม ยึดถือการปฏิบัติ ระมัดระวัง มองโลกในแง่ร้ายกว่าคนที่อายุน้อย เนื่องมาจากผ่านประสบการณ์ชีวิตที่แตกต่างกัน ลักษณะการใช้สื่อมวลชนก็ต่างกัน คนที่มีอายุมากมักจะใช้สื่อเพื่อแสวงหาข่าวสารหนักๆ มากกว่าความบันเทิง

4.3 การศึกษา เป็นปัจจัยที่ทำให้คนมีความคิด ค่านิยม ทัศนคติ และพฤติกรรมแตกต่างกัน คน

ที่มีการศึกษาสูงจะได้เปรียบอย่างมากในการเป็นผู้รับสารที่ดี เพราะเป็นผู้มีความกว้างขวางและเข้าใจสารได้ดี แต่จะเป็นคนที่ไม่เชื่ออะไรง่ายๆ ถ้าไม่มีหลักฐานหรือเหตุผลเพียงพอ

4.4 สถานะทางสังคมและเศรษฐกิจ หมายถึง อาชีพ รายได้ และสถานภาพทางสังคม ของบุคคล มีอิทธิพลอย่างสำคัญต่อปฏิกริยาของผู้รับสารที่มีต่อผู้ส่งสาร เพราะแต่ละคนมีวัฒนธรรมประสบการณ์ทัศนคติ ค่านิยมและเป้าหมายที่ต่างกันทฤษฎีความแตกต่างระหว่างปัจเจกบุคคล (Individual Differences Theory) ของเดอร์เฟอร์ (De Fleur, 1996) ได้เสนอหลักการพื้นฐานเกี่ยวกับทฤษฎีความแตกต่าง ระหว่าง ปัจเจกบุคคลดังนี้

4.4.1 มนุษย์เรามีความแตกต่างอย่างมากในองค์ประกอบทางจิตวิทยาบุคคล

4.4.2 ความแตกต่างนี้ บางส่วนมาจากลักษณะแตกต่างทางชีวภาคหรือทางร่างกายของแต่ละบุคคล แต่ส่วนใหญ่แล้วจะมาจากความแตกต่างกันที่เกิดขึ้นจากการเรียนรู้

4.4.3 มนุษย์ซึ่งถูกชูปเลี้ยงภายใต้สถานการณ์ต่างๆ จะเปิดรับความคิดเห็นแตกต่างกันไปอย่างกว้างขวาง

4.4.4 จากการเรียนรู้สิ่งแวดล้อมทำให้เกิดทัศนคติ ค่านิยมและความเชื่อถือที่รวมเป็นลักษณะทางจิตวิทยาส่วนบุคคลที่แตกต่างกันไป

5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

สุพัตรา เนื่องวัง (2556) ได้ศึกษาคุณสมบัติของนักบัญชีที่พึงประสงค์ของบริษัท ผาแดง อินดัสทรี จำกัด(มหาชน) จังหวัดตาก พบว่า คุณสมบัติของนักบัญชีที่พึงประสงค์ที่ผู้บริหารให้ความสำคัญมากที่สุดคือด้านการควบคุมการประกอบวิชาชีพ นอกจากนี้ยังพบว่า เขตพื้นที่ปฏิบัติงานที่แตกต่างกัน แต่คุณสมบัติตามพระราชบัญญัติการบัญชี พ.ศ.2547 คุณสมบัติด้านทักษะวิชาชีพและคุณสมบัติด้านการควบคุมการประกอบวิชาชีพบัญชีไม่แตกต่างกัน

กฤติกา มุ่งหมาย (2556) เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาศักยภาพนักบัญชีในปัจจุบันให้เป็นมาตรฐานสากลและสอดคล้องกับความพึงประสงค์ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดอุบลราชธานี กลุ่มตัวอย่างเป็นสถานประกอบการ ที่อยู่ในเขตอำเภอเมืองจังหวัดอุบลราชธานี จำนวน 400 ราย สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลคือ สถิติ One-Way ANOVA และสถิติเชิงพรรณนา ผลการวิจัย พบว่า สถานประกอบการมีความคิดเห็นต่อคุณลักษณะบัณฑิตในปัจจุบันโดยรวมทุกด้านอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านที่ค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 ลำดับแรก คือ ด้านทักษะทางวิชาชีพ ด้านจริยธรรมและทัศนคติที่ดีต่อ วิชาชีพ และด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ

กิตติยาภรณ์ อินธิปัก (2557) การศึกษาครั้ง ปัจจัยที่มีผลต่อความพร้อมและระดับความพร้อมในการรองรับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ความสัมพันธ์ของปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีในประเทศไทยกับความพร้อมในการรองรับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีในประเทศไทย และเพื่อวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของปัจจัยที่มีผลต่อความพร้อมของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีในประเทศไทยกับความพร้อมในการรองรับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีในประเทศไทยเป็นการวิจัยเชิงปริมาณโดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือการวิจัย ท การเก็บรวบรวมข้อมูลจาก สภาวิชาชีพบัญชี ในพระบรมราชูปถัมภ์การสุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาคั้งนี้ 400 คนจากวิธีการ สุ่ม

แบบวิธีการสุ่มแบบง่ายตามสะดวก โดยกลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีในประเทศไทย ผลการวิจัยพบว่าทักษะด้านภาษาอังกฤษ และภาษาอื่นในกลุ่มประเทศอาเซียนมีผลต่อความพร้อมของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีในประเทศไทยเพื่อรองรับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนมากที่สุด ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีในประเทศไทยมีความพร้อมด้านวิชาชีพบัญชีเพื่อรองรับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนมากที่สุด ปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีในประเทศไทยที่แตกต่างกันส่งผลต่อความพร้อมในการรองรับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีในประเทศไทยที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05

วิธีการดำเนินงานวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรในการศึกษา (Population) คือ สำนักงานตรวจสอบบัญชีที่ปฏิบัติงานด้านบัญชีซึ่งตรวจสอบบัญชีในกรุงเทพมหานคร ซึ่งไม่ทราบจำนวนประชากร

กลุ่มตัวอย่าง (Sample) ที่ใช้ในงานวิจัยครั้งนี้ได้แก่ สำนักงานตรวจสอบบัญชี ซึ่งเป็นผู้ตรวจสอบบัญชีในกรุงเทพมหานคร จำนวน 400 คน โดยใช้สูตรการคำนวณไม่ทราบขนาดตัวอย่างของ W.G. Cochran โดยกำหนดระดับค่าความเชื่อมั่นร้อยละ 95 และระดับค่าความคลาดเคลื่อนร้อยละ 5

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถาม (Questionnaire) ซึ่งได้สร้างขึ้นตามวัตถุประสงค์และกรอบแนวความคิดที่กำหนดขึ้น การเก็บรวบรวมข้อมูลในครั้งนี้ได้ใช้แบบสอบถามปลายปิด โดยแบ่งเนื้อหาออกเป็น 2 ตอนดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับสำนักงานตรวจสอบบัญชีในกรุงเทพมหานคร ลักษณะของแบบสอบถามเป็นแบบตัวเลือก (Check List) ประกอบด้วยข้อมูลเกี่ยวกับ ลักษณะการปฏิบัติงาน ประเภทของผู้รับบริการ จำนวนพนักงาน ระยะเวลาในการก่อตั้ง

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณสมบัติที่พึงประสงค์ของสำนักงานตรวจสอบบัญชีที่ปฏิบัติงานด้านบัญชีในกรุงเทพมหานคร ได้แก่ ด้านความรู้วิชาชีพบัญชี ด้านทักษะทางปัญญา ด้านการปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและการสื่อสาร ด้านคุณลักษณะเฉพาะบุคคล ด้านคุณค่า ทักษะคิด และจรรยาบรรณวิชาชีพ ลักษณะของแบบสอบถามเป็นแบบมาตราวัดแบบช่วง (Interval Scale) แบ่งออกเป็น 5 ระดับ ได้แก่ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด

โดยแบบสอบถามได้ให้อาจารย์ที่ปรึกษาและคณะกรรมการพิจารณางานวิจัยของคณะเป็นผู้ตรวจแบบสอบถาม และได้ทำแบบสอบถามไปทดสอบความเชื่อถือได้ของแบบสอบถาม

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ดำเนินการจัดทำแบบสอบถามตามจำนวนกลุ่มตัวอย่าง และทำการแจกแบบสอบถามให้กับสำนักงานตรวจสอบบัญชีในกรุงเทพมหานคร เพื่อทำการสำรวจความคิดเห็นตามแบบสอบถาม และดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถามที่มีความสมบูรณ์มาวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลที่รวบรวมได้จากแบบสอบถามด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์ SPSS เพื่อคำนวณหาค่าสถิติต่าง ๆ ตามต้องการโดยแบ่งได้ดังนี้

ตอนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของสำนักงานตรวจสอบบัญชีในกรุงเทพมหานคร โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) โดยการหาค่าความถี่และร้อยละ

ตอนที่ 2 การวิเคราะห์ข้อมูลความคิดเห็นเกี่ยวกับความคิดเห็นคุณลักษณะความต้องการนักบัญชีที่มีผลต่อการจ้างงานในสำนักงานตรวจสอบบัญชีในกรุงเทพมหานคร โดยใช้ สถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน(Standard Deviation) การนำเสนอข้อมูลในรูปแบบตารางควบคู่กับการบรรยายและสรุปผลการวิจัย ได้กำหนดการให้คะแนนคำตอบของแบบสอบถาม ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2535:99-100)

ระดับความคิดเห็นมากที่สุด	กำหนดให้	5 คะแนน
ระดับความคิดเห็นมาก	กำหนดให้	4 คะแนน
ระดับความคิดเห็นปานกลาง	กำหนดให้	3 คะแนน
ระดับความคิดเห็นน้อย	กำหนดให้	2 คะแนน
ระดับความคิดเห็นน้อยที่สุด	กำหนดให้	1 คะแนน

แล้วหาค่าเฉลี่ยของคำตอบแบบสอบถาม โดยใช้เกณฑ์ในการประเมินผล ดังนี้

ค่าเฉลี่ย 4.51-5.00	หมายถึง มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด
ค่าเฉลี่ย 3.51-4.50	หมายถึง มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก
ค่าเฉลี่ย 2.51-3.50	หมายถึง มีความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง
ค่าเฉลี่ย 1.51-2.50	หมายถึง มีความคิดเห็นอยู่ในระดับน้อย
ค่าเฉลี่ย 0.51-1.50	หมายถึง มีความคิดเห็นอยู่ในระดับน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 การวิเคราะห์ข้อมูลความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณสมบัติที่พึงประสงค์ของสำนักงานตรวจสอบบัญชีที่ปฏิบัติงานด้านบัญชีในกรุงเทพมหานครโดยใช้สถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) การนำเสนอข้อมูลในรูปแบบตารางควบคู่กับการบรรยายและสรุปผลการวิจัย ได้กำหนดการให้คะแนนคำตอบของแบบสอบถาม ดังนี้

(บุญชม ศรีสะอาด, 2535:99-100)

ระดับความคิดเห็นมากที่สุด	กำหนดให้ 5 คะแนน
ระดับความคิดเห็นมาก	กำหนดให้ 4 คะแนน
ระดับความคิดเห็นปานกลาง	กำหนดให้ 3 คะแนน
ระดับความคิดเห็นน้อย	กำหนดให้ 2 คะแนน
ระดับความคิดเห็นน้อยที่สุด	กำหนดให้ 1 คะแนน

แล้วหาค่าเฉลี่ยของคำตอบแบบสอบถาม โดยใช้เกณฑ์ในการประเมินผล ดังนี้

ค่าเฉลี่ย 4.51-5.00	หมายถึง มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด
ค่าเฉลี่ย 3.51-4.50	หมายถึง มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก
ค่าเฉลี่ย 2.51-3.50	หมายถึง มีความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.51-2.50 หมายถึง มีความคิดเห็นอยู่ในระดับน้อย
ค่าเฉลี่ย 0.51-1.50 หมายถึง มีความคิดเห็นอยู่ในระดับน้อยที่สุด

ตอนที่ 4 การทดสอบความสัมพันธ์ ระหว่างนักบัญชีกับสำนักงานตรวจสอบบัญชีใน กรุงเทพมหานคร โดยการวิเคราะห์สหสัมพันธ์แบบพหุคูณ(Correlation Analysis)

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ข้อมูลนี้เป็นข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม ซึ่งแสดงข้อมูลเกี่ยวกับ ตรวจสอบบัญชี ให้คำปรึกษาด้านภาษี ให้คำปรึกษาด้านธุรกิจ รับทำบัญชี กิจการเจ้าของคนเดียว กิจการแบบห้างหุ้นส่วน ห้างหุ้นส่วนสามัญ ห้างหุ้นส่วนจำกัด บริษัทจำกัด จำนวนพนักงานประจำ จำนวนพนักงานอิสระ และระยะเวลาในการก่อตั้ง ซึ่งแสดงไว้ในตารางที่ 1 ถึง 12 ดังนี้

ตารางที่ 1 แสดงร้อยละตรวจสอบบัญชี

ตรวจสอบบัญชี	จำนวน	ร้อยละ
ไม่มี	290	72.50
มี	110	27.50
รวม	400	100.00

จากตารางที่ 1 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามตรวจสอบบัญชี ไม่มี ร้อยละ 72.50 มีร้อยละ 27.50

ตารางที่ 2 แสดงร้อยละให้คำปรึกษาด้านภาษี

ให้คำปรึกษาด้านภาษี	จำนวน	ร้อยละ
ไม่มี	266	66.50
มี	134	33.50
รวม	400	100.00

จากตารางที่ 2 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามให้คำปรึกษาด้านภาษี ไม่มี ร้อยละ 66.50 มี ร้อยละ 33.50

ตารางที่ 3 แสดงร้อยละของให้คำปรึกษาด้านธุรกิจ

ให้คำปรึกษาด้านธุรกิจ	จำนวน	ร้อยละ
ไม่มี	320	80.00
มี	80	20.00
รวม	400	100.00

จากตารางที่ 3 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามให้คำปรึกษาด้านธุรกิจ ไม่มี ร้อยละ 80.00 มี ร้อยละ 20.00

ตารางที่ 4 แสดงร้อยละรับทำบัญชี

รับทำบัญชี	จำนวน	ร้อยละ
ไม่มี	187	46.80
มี	213	53.20
รวม	400	100.00

จากตารางที่ 4 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามรับทำบัญชี ไม่มี ร้อยละ 46.80 มี ร้อยละ 53.20

ตารางที่ 5 แสดงร้อยละกิจการเจ้าของคนเดียว

กิจการเจ้าของคนเดียว	จำนวน	ร้อยละ
ไม่มี	258	64.50
มี	142	35.50
รวม	400	100.00

จากตารางที่ 5 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามกิจการเจ้าของคนเดียว ไม่มี ร้อยละ 64.50 มี ร้อยละ 35.50

ตารางที่ 6 แสดงร้อยละกิจการแบบห้างหุ้นส่วน

กิจการแบบห้างหุ้นส่วน	จำนวน	ร้อยละ
ไม่มี	346	86.50
มี	54	13.50
รวม	400	100.00

จากตารางที่ 6 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามกิจการเจ้าแบบห้างหุ้นส่วน ไม่มี ร้อยละ 86.50 มี ร้อยละ 13.50

ตารางที่ 7 แสดงร้อยละบริษัทจำกัด

บริษัทจำกัด	จำนวน	ร้อยละ
ไม่มี	200	50.00
มี	200	50.00
รวม	400	100.00

จากตารางที่ 7 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามบริษัทจำกัด ไม่มี ร้อยละ 50.00 มี ร้อยละ 50.00

ตารางที่ 8 แสดงร้อยละจำนวนพนักงานประจำ

จำนวนพนักงานประจำ	จำนวน	ร้อยละ
5 ถึง 10 คน	203	50.70
11 ถึง 20 คน	132	33.00
21 ถึง 30 คน	52	13.00
31 ถึง 40 คนขึ้นไป	13	3.30
รวม	400	100.00

จากตารางที่ 8 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามจำนวนพนักงานประจำ มีพนักงาน 5 ถึง 10 คน มีจำนวนร้อยละ 50.70 มีพนักงาน 11 ถึง 20 คน มีจำนวนร้อยละ 33.00 มีพนักงาน 21 ถึง 30 คน มีจำนวนร้อยละ 13.00 มีพนักงาน 31 ถึง 40 คนขึ้นไป มีจำนวนร้อยละ 3.30

ตารางที่ 9 แสดงร้อยละจำนวนพนักงานอิสระ

จำนวนพนักงานอิสระ	จำนวน	ร้อยละ
5 ถึง 10 คน	266	65.50
11 ถึง 20 คน	106	26.50
21 ถึง 30 คน	22	5.50
31 ถึง 40 คนขึ้นไป	6	1.50
รวม	400	100.00

จากตารางที่ 9 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามจำนวนพนักงานอิสระ มีพนักงาน 5 ถึง 10 คน มีจำนวนร้อยละ 65.50 มีพนักงาน 11 ถึง 20 คน มีจำนวนร้อยละ 26.50 มีพนักงาน 21 ถึง 30 คน มีจำนวนร้อยละ 5.50 มีพนักงาน 31 ถึง 40 คนขึ้นไป มีจำนวนร้อยละ 1.50

ตารางที่ 10 แสดงร้อยละระยะเวลาในการก่อตั้ง

ระยะเวลาในการก่อตั้ง	จำนวน	ร้อยละ
1 ถึง 5 ปี	143	35.80
6 ถึง 10 ปี	112	28.00
11 ถึง 15 ปี	90	22.40
16 ถึง 20 ปีขึ้นไป	55	13.80
รวม	400	100.00

จากตารางที่ 10 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามระยะเวลาในการก่อตั้ง ระยะเวลา 1 ถึง 5 ปี มีจำนวนร้อยละ 35.80 ระยะเวลา 6 ถึง 10 ปี มีจำนวนร้อยละ 28.00 ระยะเวลา 11 ถึง 15 ปี มีจำนวนร้อยละ 22.40 ระยะเวลา 16 ถึง 20 ปีขึ้นไป มีจำนวนร้อยละ 13.80

จากตารางที่ 1 ถึง ตารางที่ 10 แสดงให้เห็นว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ทำธุรกิจเกี่ยวกับรับทำบัญชี ร้อยละ 53.20 ซึ่งส่วนมากจะเป็นบริษัทจำกัด ร้อยละ 50.00 จำนวนพนักงานประจำ จำนวน 5 ถึง 10 คน มีจำนวนร้อยละ 50.70 จำนวนพนักงานอิสระ จำนวน 5 ถึง 10 คน มีจำนวนร้อยละ 65.50 และระยะเวลาในการก่อตั้ง 1 ถึง 5 ปี มีจำนวนร้อยละ 35.80

ตารางที่ 11 แสดงการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับคุณสมบัติที่พึงประสงค์ ด้านความรู้

ด้านความรู้	Mean	Valid Percent	ระดับความคิดเห็น
1. มีความรู้ด้านบัญชีการเงิน	4.40	56.50	เห็นด้วยดีมาก
2. มีความรู้ด้านการควบคุม และการตรวจสอบภายใน	4.23	44.00	เห็นด้วยดี
3. มีความรู้ด้านภาษีอากร และกฎหมายธุรกิจ	4.37	45.00	เห็นด้วยดี
4. มีความรู้ ความเข้าใจในการวางระบบบัญชีและระบบสารสนเทศทางการบัญชี	4.19	42.30	เห็นด้วยดี
5. มีความรู้ ความเข้าใจในการคำนวณต้นทุน	4.33	47.50	เห็นด้วยดีมาก
6. มีความรู้ ความเข้าใจในการจัดทำงบการเงินและวิเคราะห์งบการเงิน	4.23	43.30	เห็นด้วยดีมาก
7. มีความรู้ด้านการบริหารและการควบคุมทางบริหาร	4.24	42.50	เห็นด้วยดี
8. มีความรู้เกี่ยวกับการตรวจสอบบัญชี และการให้ความเชื่อมั่นทางวิชาชีพ	4.31	48.00	เห็นด้วยดีมาก
ค่าเฉลี่ยรวม	4.29	46.14	เห็นด้วยดี

ผลจากตารางที่ 11 แสดงผลการวิเคราะห์พบว่าคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ด้านความรู้ ภาพรวมมีระดับความสำคัญอยู่ในระดับเห็นด้วยดี มีค่าเฉลี่ย 4.29 เมื่อพิจารณารายข้อพบว่านักบัญชีต้องมีความรู้ด้านบัญชีการเงิน มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ 4.40

ตารางที่ 12 แสดงการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับคุณสมบัติที่พึงประสงค์ ด้านทักษะทางปัญญา

ด้านความทักษะทางปัญญา	Mean	Valid Percent	ระดับความคิดเห็น
1. มีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ และแก้ไขปัญหาได้	4.23	42.00	เห็นด้วยดีมาก
2. มีความสามารถในการจัดทำและนำเสนอรายงานทางการเงินในรูปแบบที่ง่ายต่อความเข้าใจถูกต้องครบถ้วนตามหลักเกณฑ์ และทันต่อเวลา	4.23	42.00	เห็นด้วยดี
3. มีความสามารถที่จะเข้าร่วมและปรับตัวให้เข้ากับการเปลี่ยนแปลง	4.14	49.00	เห็นด้วยดี
4. มีทักษะในการนำความรู้ทางวิชาชีพบัญชีไปประยุกต์ใช้ได้อย่างถูกต้องตามหลักวิชาการ	4.12	46.50	เห็นด้วยดี
5. มีความสามารถในการปฏิบัติงานด้วยความระมัดระวังเยี่ยงผู้ประกอบการวิชาชีพ	4.40	46.50	เห็นด้วยดี
6. มีความคิดอย่างมีวิจารณญาณและเป็นระบบ	4.33	46.50	เห็นด้วยดีมาก
7. มีความสามารถประยุกต์ความรู้และทักษะทางกฎหมายในการแก้ไขปัญหาได้อย่างเหมาะสม	4.21	46.00	เห็นด้วยดี
8. มีความสามารถรวบรวม ศึกษา วิเคราะห์ และสรุปประเด็นปัญหาได้ถูกต้องตามหลักเกณฑ์ทางกฎหมาย	4.25	45.30	เห็นด้วยดี
ค่าเฉลี่ยรวม	4.29	39.66	ปานกลาง

ผลจากตารางที่ 12 แสดงผลการวิเคราะห์พบว่าคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ด้านทักษะทางปัญญา ภาพรวมมีระดับความสำคัญอยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ย 4.29 เมื่อพิจารณารายข้อพบว่านักบัญชีต้องมีความสามารถในการปฏิบัติงานด้วยความระมัดระวังเยี่ยงผู้ประกอบการวิชาชีพ มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ 4.40

ตารางที่ 13 แสดงการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับคุณสมบัติที่พึงประสงค์ ด้านความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล และความรับผิดชอบ

ด้านความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ	Mean	Valid Percent	ระดับความคิดเห็น
1. มีความสามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้	4.31	45.80	เห็นด้วยดีมาก
2. มีความใจกว้าง รับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น และให้ความร่วมมือกับผู้อื่น	4.15	44.80	เห็นด้วยดี
3. มีความเป็นผู้นำและเป็นผู้ตามที่ดี	4.25	45.50	เห็นด้วยดี
4. มีกิริยาท่าทางสุภาพ อ่อนน้อมถ่อมตน รู้จักกาลเทศะ	4.28	48.30	เห็นด้วยดี
5. มีความเป็นมิตร ให้เกียรติและยกย่องผู้ร่วมงานด้วยความยินดี	4.30	48.50	เห็นด้วยดีมาก
6. มีความสามารถในการควบคุมอารมณ์ในสถานการณ์ต่างๆได้	4.21	47.50	เห็นด้วยดี
7. มีความสามารถในการบริหารทรัพยากรมนุษย์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ	4.27	44.80	เห็นด้วยดี
8. มีความสามารถในการจัดแจงให้เสร็จตามกำหนดเวลา	4.26	50.20	เห็นด้วยดี
9. มีความสามารถในการทำงานในวัฒนธรรมที่มีความแตกต่างกันได้อย่างมีประสิทธิภาพ	4.22	46.30	เห็นด้วยดี
ค่าเฉลี่ยรวม	3.77	46.85	เห็นด้วยดี

ผลจากตารางที่ 13 แสดงผลการวิเคราะห์พบว่าคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ด้านความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ ภาพรวมมีระดับความสำคัญอยู่ในระดับเห็นด้วยดี มีค่าเฉลี่ย 3.77 เมื่อพิจารณารายข้อพบว่านักบัญชีต้องมีความสามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ 4.31

ตารางที่ 14 แสดงการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับคุณสมบัติที่พึงประสงค์ ด้านการวิเคราะห์เชิงตัวเลขและการสื่อสารและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ

ด้านการวิเคราะห์เชิงตัวเลขและการสื่อสารและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ	Mean	Valid Percent	ระดับความคิดเห็น
1. มีทักษะในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศที่เกี่ยวข้องทางด้านบัญชี	4.29	45.80	เห็นด้วยดี
2. มีความในการติดต่อสื่อสารโดยใช้เทคโนโลยีได้อย่างเหมาะสม	4.11	47.80	เห็นด้วยดี
3. มีความสามารถในการวิเคราะห์ตัวเลข แปรผลและนำเสนอข้อมูลได้อย่างเหมาะสม และใช้เป็นพื้นฐานการแก้ไขปัญหาและการตัดสินใจในชีวิตประจำวัน	4.07	41.80	เห็นด้วยดี
4. มีความสามารถใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการศึกษา ค้นคว้า การพัฒนา ที่เกี่ยวข้องกับงานบัญชีและกฎหมาย	4.12	44.80	เห็นด้วยดี
5. มีความสามารถเปรียบเทียบหลักเกณฑ์ทางกฎหมายโดยใช้สารสนเทศทางคณิตศาสตร์หรือการแสดงสถิติประยุกต์ต่อปัญหาที่เกี่ยวข้องอย่างถูกต้องและสร้างสรรค์	4.20	43.80	เห็นด้วยดีมาก
6. มีความสามารถในการสื่อสารภาษาอังกฤษ	4.17	46.30	เห็นด้วยดี
7. มีความสามารถสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพทั้งทางด้านวาจา และการเขียน เลือกรูปแบบของสื่อในการนำเสนองานต่าง ๆ ได้อย่างเหมาะสม	4.20	47.80	เห็นด้วยดี
ค่าเฉลี่ยรวม	4.16	45.44	เห็นด้วยดี

ผลจากตารางที่ 14 แสดงผลการวิเคราะห์พบว่าคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ด้านการวิเคราะห์เชิงตัวเลขและการสื่อสารและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ ภาพรวมมีระดับความสำคัญอยู่ในระดับเห็นด้วยดี มีค่าเฉลี่ย 4.16 เมื่อพิจารณารายข้อพบว่านักบัญชีต้องศึกษาการมีทักษะในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศที่เกี่ยวข้องทางด้านบัญชี มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ 4.29

ตารางที่ 15 แสดงการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับคุณสมบัติที่พึงประสงค์ ด้านคุณธรรม จริยธรรม

ด้านคุณธรรม จริยธรรม	Mean	Valid Percent	ระดับความคิดเห็น
1. มีความขยัน และอดทนต่อการทำงาน	4.38	49.30	เห็นด้วยดีมาก
2. มีความเสียสละเพื่อส่วนรวมมากกว่าส่วนตน	4.24	44.80	เห็นด้วยดี
3. มีวินัยในตนเองและมีความตรงต่อเวลา	4.33	45.80	เห็นด้วยดีมาก
4. มีความโปร่งใส มีความเป็นอิสระ และความเที่ยงธรรมและซื่อสัตย์สุจริตในการทำงาน	4.37	49.50	เห็นด้วยดีมาก
5. มีการเคารพสิทธิของผู้อื่น	4.40	53.80	เห็นด้วยดีมาก
6. มีความรักองค์กร มีความสามัคคีในหมู่คณะ	4.26	45.00	เห็นด้วยดีมาก
7. มีความสนใจใฝ่รู้ และตั้งใจเรียนรู้ตลอดเวลา	4.30	44.50	เห็นด้วยดี
8. มีการรักษาความลับต่อองค์กร ข้อมูลที่ได้ไม่ควรเผยแพร่แก่บุคคลที่สาม นอกจากการให้ข้อมูลตามกฎหมายกำหนด	4.39	54.00	เห็นด้วยดีมาก
9. มีความรู้ความสามารถและมาตรฐานในกาปฏิบัติงาน	4.28	46.30	เห็นด้วยดีมาก
10. มีความรับผิดชอบของผู้ประกอบวิชาชีพ	4.42	54.00	เห็นด้วยดีมาก
11. มีการพิจารณาปรับใช้ค่านิยมทางวิชาชีพจรรยาบรรณ และทัศนคติให้เข้ากับการตัดสินใจ	4.40	54.80	เห็นด้วยดีมาก
ค่าเฉลี่ยรวม	4.34	49.25	เห็นด้วยดีมาก

ผลจากตารางที่ 15 แสดงผลการวิเคราะห์พบว่าคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ด้านคุณธรรม จริยธรรม ภาพรวมมีระดับความสำคัญอยู่ในระดับเห็นด้วยดีมาก มีค่าเฉลี่ย 4.34 เมื่อพิจารณารายข้อพบว่าผู้ทำบัญชีต้องมีความรับผิดชอบของผู้ประกอบวิชาชีพ มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ 4.42

3. การทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะธุรกิจกับคุณสมบัติที่พึงประสงค์

ตารางที่ 16 แสดงผลการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (Correlation Analysis) ระหว่างลักษณะธุรกิจ กับคุณสมบัติที่พึงประสงค์ ด้านความรู้

รายการ	ตรวจสอบ บัญชี	ให้คำปรึกษา ด้านภาษี	ให้คำปรึกษา ด้านธุรกิจ	รับทำ บัญชี
1. มีความรู้ด้านบัญชีการเงิน	-0.007	-0.025	-0.051	-0.049
	.886	.621	.307	.325
2. มีความรู้ด้านการควบคุม และการตรวจสอบ ภายใน	-0.021	-0.075	-0.003	-0.071
	.676	.133	.959	.153
3. มีความรู้ด้านภาษีอากร และกฎหมายธุรกิจ	-0.037	-0.047	-0.001	-0.012
	.461	.348	.980	.808
4. มีความรู้ ความเข้าใจในการวางระบบบัญชี และระบบสารสนเทศทางการบัญชี	-0.058	-0.002	.061	-0.080
	.246	.965	.222	.109
5. มีความรู้ ความเข้าใจในการคำนวณต้นทุน	.017	-.100*	.044	.019
	.736	.047	.381	.708
6. มีความรู้ ความเข้าใจในการจัดทำงบการเงิน และวิเคราะห์ งบการเงิน	-.147**	-0.054	-0.015	-0.042
	.003	.278	.759	.399
7. มีความรู้ด้านการบริหารและการควบคุม ทางการบริหาร	-.104*	-0.085	.003	-0.062
	.037	.090	.960	.219
8. มีความรู้เกี่ยวกับการตรวจสอบบัญชี และ การให้ความเชื่อมั่นทางวิชาชีพ	-0.094	-.101*	-0.039	-0.013
	.060	.043	.442	.798

** Correlation is significant at the 0.01 level (2-tailed).

ตารางที่ 16 ผลการวิจัยพบว่า ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะของนักบัญชีที่มีผลต่อการจ้างงานจะต้อง มีความรู้ด้านความรู้ ความเข้าใจในการคำนวณต้นทุน และ มีความรู้เกี่ยวกับการตรวจสอบบัญชีและการให้ความเชื่อมั่นทางวิชาชีพ กับลักษณะการปฏิบัติงานของสำนักงานบัญชีด้านให้คำปรึกษาด้านภาษี มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 และ

ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะของนักบัญชีที่มีผลต่อการจ้างงานจะต้อง มีความรู้ด้านความรู้ ความเข้าใจในการจัดทำงบการเงินและการวิเคราะห์งบการเงิน และ มีความรู้ด้านการบริหารและการควบคุมทางการบริหาร กับลักษณะการปฏิบัติงานของสำนักงานบัญชีด้านตรวจสอบบัญชี มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และ 0.01 ตามลำดับ

ตารางที่ 17 แสดงผลการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (Correlation Analysis) ระหว่างลักษณะธุรกิจ กับคุณสมบัติที่พึงประสงค์ ด้านทักษะทางปัญญา

รายการ	ตรวจสอบ บัญชี	ให้คำปรึกษา ด้านภาษี	ให้คำปรึกษา ด้านธุรกิจ	รับทำบัญชี
1.มีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ และ แก้ไขปัญหาได้	-.045	-.108*	.036	-.109*
	.367	.031	.470	.030
2.มีความสามารถในการจัดทำและนำเสนอ รายงานทางการเงินในรูปแบบที่ง่ายต่อความ เข้าใจถูกต้อง ครบถ้วนตามหลักเกณฑ์ และ ทันต่อเวลา	-.026	.035	-.014	-.051
	.599	.489	.778	.310
3.มีความสามารถที่จะเข้าร่วมและปรับตัวให้ เข้ากับการเปลี่ยนแปลง	-.032	-.034	.062	-.111*
	.528	.498	.214	.027
4.มีทักษะในการนำความรู้ทางวิชาชีพบัญชีไป ประยุกต์ใช้ได้อย่างถูกต้องตามหลักวิชาการ	-.078	-.087	-.054	-.064
	.119	.083	.278	.205
5.มีความสามารถในการปฏิบัติงานด้วยควาระ มัดระวังเยี่ยงผู้ประกอบการวิชาชีพ	-.047	-.055	.005	-.058
	.348	.275	.920	.246
6.มีความคิดอย่างมีวิจารณญาณและเป็น ระบบ	.000	-.020	-.009	.059
	.997	.690	.864	.236
7.มีความสามารถประยุกต์ความรู้และทักษะ ทางกฎหมายในการแก้ไขปัญหาได้อย่าง เหมาะสม	.052	-.019	.007	.012
	.303	.707	.892	.809
8.มีความสามารถรวบรวมศึกษา วิเคราะห์ และสรุปประเด็นปัญหาได้ถูกต้องตามหลัก เกณฑ์ทางกฎหมาย	.006	-.041	-.031	-.040
	.907	.418	.534	.430

** . Correlation is significant at the 0.01 level (2-tailed).

ตารางที่ 17 ผลการวิจัยพบว่า ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะของนักบัญชีที่มีผลต่อการจ้างงานจะต้องมีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ และแก้ไขปัญหาได้ กับลักษณะการปฏิบัติงานของสำนักงานบัญชี ด้านการให้คำปรึกษาภาษี และ ด้านรับทำบัญชี มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

และค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะของนักบัญชีที่มีผลต่อการจ้างงานจะต้องความสามารถที่จะเข้าร่วมและปรับตัวให้เข้ากับการเปลี่ยนแปลงกับลักษณะการปฏิบัติงานของสำนักงานบัญชี ด้านรับทำบัญชี มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

รายการ	ตรวจสอบ บัญชี	ให้คำปรึกษา ด้านภาษี	ให้คำปรึกษา ด้านธุรกิจ	รับทำ บัญชี
1. มีความสามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้	-.093	-.079	.013	.050
	.065	.114	.802	.321
2. มีความใจกว้าง รับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น และให้ความร่วมมือกับผู้อื่น	-.009	-.101*	.034	.003
	.856	.044	.501	.956
3.มีความเป็นผู้นำและเป็นผู้ตามที่ดี	.024	-.064	.009	.011
	.639	.203	.857	.827
4.มีกิริยาท่าทางสุภาพ อ่อนน้อมถ่อมตน รู้จัก กาลเทศะ	-.010	.031	.001	.034
	.846	.543	.990	.495
5.มีความเป็นมิตร ให้เกียรติและยกย่องผู้ร่วม งานด้วยความยินดี	-.022	-.072	.000	-.045
	.654	.153	.998	.364
6. มีความสามารถในการควบคุมอารมณ์ใน สถานการณ์ต่างๆได้	-.055	-.028	.048	-.019
	.274	.579	.336	.711
7.มีความสามารถในการบริหารทรัพยากร มนุษย์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ	.027	.023	.058	-.052
	.594	.649	.249	.296
8.มีความสามารถในการจัดแจงให้เสร็จตาม กำหนดเวลา	-.013	-.049	-.034	-.078
	.797	.332	.498	.121
9.มีความสามารถในการทำงานในวัฒนธรรมที่มี ความแตกต่างกันได้อย่างมีประสิทธิภาพ	-.066	-.026	-.068	-.099*
	.189	.601	.175	.048

ตารางที่ 18 แสดงผลการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (Correlation Analysis) ระหว่าง
ลักษณะธุรกิจ กับคุณสมบัติที่พึงประสงค์ ด้านความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ

** . Correlation is significant at the 0.01 level (2-tailed).

ตารางที่ 18 ผลการวิจัยพบว่า ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะของนักบัญชีที่มีผล
ต่อการจ้างงานจะต้องมีความใจกว้าง รับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น และให้ความร่วมมือกับผู้อื่น กับลักษณะ
การปฏิบัติงานของสำนักงานบัญชี มีความสัมพันธ์กันในทิศทางตรงกันข้ามกัน ให้คำปรึกษาด้านภาษี มีนัย
สำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

และค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะของนักบัญชีที่มีผลต่อการจ้างงานจะต้องมี
ความสามารถในการทำงานในวัฒนธรรมที่มีความแตกต่างกันได้อย่างมีประสิทธิภาพกับลักษณะการปฏิบัติ
งานของสำนักงานบัญชี มีความสัมพันธ์กันในทิศทางตรงกันข้ามกันรับทำบัญชี มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ
0.05

ตารางที่ 19 แสดงผลการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (Correlation Analysis) ระหว่างลักษณะธุรกิจ กับคุณสมบัติที่พึงประสงค์ ด้านการวิเคราะห์เชิงตัวเลขและการสื่อสารและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ

รายการ	ตรวจสอบ บัญชี	ให้คำปรึกษา ด้านภาษี	ให้คำปรึกษา ด้านธุรกิจ	รับทำ บัญชี
1 มีทักษะในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศที่เกี่ยวข้องทางด้านบัญชี	-.042	-.014	-.034	-.094
	.407	.773	.500	.060
2 มีความในการติดต่อสื่อสารโดยใช้เทคโนโลยีได้อย่างเหมาะสม	.054	-.039	.079	-.146**
	.280	.441	.114	.004
3 มีความสามารถในการวิเคราะห์ตัวเลข แปรผลและนำเสนอข้อมูลได้อย่างเหมาะสม และใช้เป็นพื้นฐานการแก้ไขปัญหาและการตัดสินใจในชีวิตประจำวัน	-.118*	-.076	-.065	-.066
	.018	.127	.198	.189
4 มีความสามารถใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการศึกษาค้นคว้า การพัฒนา ที่เกี่ยวข้องกับงานบัญชีและกฎหมาย	-.053	-.005	-.038	-.113*
	.288	.919	.447	.024
5 มีความสามารถเปรียบเทียบหลักเกณฑ์ทางกฎหมายโดยใช้สารสนเทศทางคณิตศาสตร์หรือการแสดงสถิติประยุกต์ต่อปัญหาที่เกี่ยวข้องอย่างถูกต้องและสร้างสรรค์	.106*	-.035	.066	.023
	.034	.479	.191	.646
6 มีความสามารถในการสื่อสารภาษาอังกฤษ	-.009	-.032	.040	-.004
	.861	.525	.420	.930
7 มีความสามารถสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพทั้งทางด้านวาจาและการเขียน เลือกรูปแบบของสื่อในการนำเสนอ งานต่าง ๆ ได้อย่างเหมาะสม	.002	-.121*	.023	.022
	.966	.015	.650	.654

** . Correlation is significant at the 0.01 level (2-tailed).

ตารางที่ 19 ผลการวิจัยพบว่า ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะของนักบัญชีที่มีผลต่อการจ้างงานจะต้องมีความสามารถในการวิเคราะห์ตัวเลข แปรผลและนำเสนอข้อมูลได้อย่างเหมาะสม และใช้เป็นพื้นฐานการแก้ไขปัญหาและการตัดสินใจในชีวิตประจำวัน และ มีความสามารถเปรียบเทียบหลักเกณฑ์ทางกฎหมายโดยใช้สารสนเทศทางคณิตศาสตร์หรือการแสดงสถิติประยุกต์ต่อปัญหาที่เกี่ยวข้องอย่างถูกต้องและสร้างสรรค์ กับ ลักษณะการปฏิบัติงานของสำนักงานบัญชี มีความสัมพันธ์กันในทิศทางตรงกันข้ามกัน กับงานตรวจสอบบัญชี ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะของนักบัญชีที่มีผลต่อการจ้างงานจะต้องมีความสามารถสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพทั้งทางด้านวาจาและการเขียนเลือกรูปแบบของสื่อในการนำเสนอ งานต่าง ๆ ได้อย่างเหมาะสม กับ ลักษณะการปฏิบัติงานของสำนักงานบัญชี มีความสัมพันธ์กันในทิศทางตรงกันข้ามกัน กับงานให้คำปรึกษาด้านภาษี ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะของนักบัญชีที่มีผลต่อการจ้างงานจะต้องมีความในการติดต่อสื่อสารโดยใช้เทคโนโลยีได้อย่างเหมาะสมและ มีความสามารถใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการศึกษา ค้นคว้า การพัฒนา ที่เกี่ยวข้องกับงานบัญชีและกฎหมาย กับ ลักษณะการปฏิบัติงานของสำนักงาน

บัญชี มีความสัมพันธ์กันในทิศทางตรงกันข้ามกัน กับงานรับทำบัญชี ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ 0.05 และ 0.01

ตารางที่ 20 แสดงผลการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (Correlation Analysis) ระหว่าง ลักษณะธุรกิจ กับคุณสมบัติที่พึงประสงค์ ด้านคุณธรรม จริยธรรม

รายการ	ตรวจ สอบ บัญชี	ให้คำ ปรึกษาด้าน ภาษี	ให้คำ ปรึกษาด้าน ธุรกิจ	รับทำ บัญชี
1.มีความขยัน และอดทนต่อการทำงาน	-.049	-.090	-.022	.016
	.333	.071	.656	.750
2.มีความเสียสละเพื่อส่วนรวมมากกว่าส่วนตน	.017	-.049	.037	-.025
	.733	.329	.457	.613
3.มีวินัยในตนเองและมีความตรงต่อเวลา	-.037	-.025	.030	-.048
	.466	.622	.548	.337
4.มีความโปร่งใส มีความเป็นอิสระ และความเที่ยง ธรรมและซื่อสัตย์สุจริตในการทำงาน	.000	-.065	.007	-.031
	.997	.197	.884	.531
5.มีการเคารพสิทธิของผู้อื่น	-.002	-.070	-.019	.030
	.967	.160	.701	.543
6.มีความรักองค์กร มีความสามัคคีในหมู่คณะ	-.020	-.057	.023	-.065
	.689	.255	.645	.191
7.มีความสนใจใฝ่รู้ และตั้งใจเรียนรู้ตลอดเวลา	.009	-.032	.003	-.043
	.851	.523	.953	.386
8.มีการรักษาความลับต่อองค์กร ข้อมูลที่ได้ไม่ ควรเผยแพร่แก่บุคคลที่สาม นอกจากการให้ข้อมูลตาม กฎหมายกำหนด	-.059	.027	-.021	-.064
	.239	.585	.672	.204
9.มีความรู้ความสามารถและมาตรฐานในการปฏิบัติ งาน	-.051	-.031	-.037	-.085
	.309	.538	.462	.090
10.มีความรับผิดชอบของผู้ประกอบวิชาชีพ	.028	-.042	-.018	.008
	.579	.399	.723	.875
11.มีการพิจารณาปรับใช้ค่านิยมทางวิชาชีพจรรยา บรรณ และทัศนคติให้เข้ากับการตัดสินใจ	-.060	-.088	-.032	.052
	.230	.080	.524	.302

** Correlation is significant at the 0.01 level (2-tailed).

ตารางที่ 20 ผลการวิจัยพบว่า ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะของนักบัญชีที่มีด้าน
คุณธรรมจริยธรรมไม่มีผลต่อลักษณะการปฏิบัติงานของสำนักงานบัญชีในด้านต่าง ๆ ที่ระดับนัยสำคัญทาง
สถิติที่ระดับ 0.05

อภิปรายผล

การศึกษาเรื่อง คุณลักษณะของนักบัญชีที่มีต่อการจ้างงานในสำนักงานสอบบัญชีใน กรุงเทพมหานคร ซึ่งกล่าวถึงลักษณะการปฏิบัติงานและประเภทผู้รับบริการ จำนวนพนักงานประจำ จำนวนพนักงานอิสระ ระยะเวลาในก่อตั้ง ที่มีความแตกต่างกัน ทำให้มีปัจจัยของการจ้างงานใน สำนักงานสอบบัญชีแตกต่างกัน แต่ประสบการณ์การทำงานที่แตกต่างกันทำให้ปัจจัยด้านความรู้ มีความรู้ ด้านบัญชีการเงิน ความรู้เกี่ยวกับการตรวจสอบบัญชีและการให้ความเชื่อมั่นทางวิชาชีพ ลักษณะทางการ บัญชีแตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สมบูรณ์ กุมาร และ รัฐินันท์ กุมาร, 2557 คุณลักษณะด้าน ความชำนาญของผู้ทำบัญชีด้านความสามารถและลักษณะทั่วไปของธุรกิจ ด้านทักษะปัญญา มีความ สามารถในการวิเคราะห์และแก้ไขปัญหาได้ มีความสามารถในการจัดทำและนำเสนอรายงานทางการเงิน ในรูปแบบที่ง่ายต่อความเข้าใจถูกต้องครบถ้วนตามหลักเกณฑ์และทันต่อเวลา มีความสามารถรวบรวม ศึกษาวิเคราะห์หลักเกณฑ์ทางกฎหมาย ลักษณะทางด้านคิดทางปัญญาแตกต่างกัน ศุภศิมา ศรีบุญชัย (2557) ด้านคุณธรรม จริยธรรม มีความโปร่งใส มีความอิสระ และความเที่ยงธรรม และซื่อสัตย์สุจริตใน การทำงาน มีการรักษาความลับต่อองค์กร ข้อมูลที่ได้ไม่ควรเผยแพร่แก่บุคคลที่สาม นอกจากการให้ข้อมูลตาม กฎหมายกำหนด มีการเคารพสิทธิของผู้อื่น

ข้อเสนอแนะ

จากผลการศึกษาเรื่อง คุณลักษณะของนักบัญชีที่มีผลต่อการจ้างงานในสำนักงานสอบบัญชีใน กรุงเทพมหานคร มีข้อเสนอแนะดังนี้

1. นักบัญชีควรมีความรู้และทักษะทางด้านภาษาอังกฤษ
2. นักบัญชีต้องศึกษากฎหมายทางด้านภาษีอากรเพื่อนำไปใช้ในการวิเคราะห์และตรวจสอบบัญชี
3. นักบัญชีควรได้มีการพัฒนาตนเองอย่างสม่ำเสมอ เพื่อแสวงหาความรู้เพิ่มเติมเพื่อเพิ่มศักยภาพ ให้ตนเองนักบัญชีควรมีความรู้และทักษะทางด้านภาษาอังกฤษ
4. นักบัญชีควรให้ความสำคัญและปฏิบัติตามจรรยาบรรณวิชาชีพ เพื่อเป็นการเพิ่มศักยภาพให้ ตนเอง จะส่งผลต่องานที่มีประสิทธิภาพ

เอกสารอ้างอิง

- นักบัญชีและผู้สอบบัญชีรับอนุญาตแห่งประเทศไทย, สมาคม. (2538).ศัพทบัญญัติ (พิมพ์ครั้งที่6). กรุงเทพฯ: พี.เอ.ลีฟวิง. (2542). แม่บทการบัญชี. กรุงเทพฯ: พี.เอ.ลีฟวิง. (2542). มาตรฐานการบัญชีฉบับที่35 การนำเสนองบการเงิน. กรุงเทพฯ: พี.เอ.ลีฟวิง. กรมพัฒนาธุรกิจการค้า. (ม.ป.ป.). พระราชบัญญัติวิชาชีพบัญชีพ.ศ. 2547. นนทบุรี: สวัสดิการ กรมพัฒนาธุรกิจการค้า. กฤติกา มุ่งหมาย. (2556). แนวทางการพัฒนาคุณลักษณะนักบัญชีที่เป็นปัจจุบันกับคุณลักษณะนักบัญชี พึ่งประสงค์ของสถานประกอบการในเขตอำเภอเมือง จังหวัดอุบลราชธานี. รายงานผลการวิจัย. อุบลราชธานี: มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี.

- กิตติยาภรณ์ อินธิปัก. (2557). ปัจจัยที่มีผลต่อการเตรียมความพร้อมของผู้ประกอบวิชาชีพในประเทศไทย เพื่อรองรับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน. วิทยานิพนธ์ปริญญาบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยนานาชาติแสตมฟอร์ด. กรุงเทพฯ:สืบค้นจาก <http://www.do.nrct.go.th>.
- ฐิติรัตน์ มีมาก และคณะ, 2559, ความรู้ความสามารถและมาตรฐานในการปฏิบัติงานของนักบัญชีที่ส่งผลกระทบต่อคุณภาพรายงานงบการเงินขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดนครราชสีมา, มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- จตุพร ชาดิบัวหลวง ,2557, ความสัมพันธ์ระหว่างการพัฒนาวิชาชีพบัญชีและความเชี่ยวชาญในการปฏิบัติงานของผู้ทำบัญชีในจังหวัดอุบลราชธานี, มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- นันทนา ศรีพระนาม, 2557, ผลกระทบของความเชี่ยวชาญในการปฏิบัติงานการบัญชีที่มีต่อความเชื่อมั่นของลูกค้าของสำนักงานบัญชีในเขตภาคเหนือ, มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
- รัชนิกร จันทิมิ, 2559, จรรยาบรรณของนักบัญชีที่ส่งผลกระทบต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของนักบัญชีที่ปฏิบัติงานในสำนักงานบัญชีในเขตอำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา, มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
- สมบูรณ์ กุมาร และฐิตินันท์ กุมาร. 2557. คุณสมบัตินักบัญชีที่พึงประสงค์ของสถานประกอบการในจังหวัดน่าน. วารสารศรีนครินทร์วิโรฒวิจัยและพัฒนา, ปีที่ 6(12), 122-137
- สุพัตรา เนื่องวัง. 2556. คุณสมบัตินักบัญชีที่พึงประสงค์ของ บริษัทผาแดง อินดัสทรี จำกัด (มหาชน) จังหวัดตาก. วารสารมหาวิทยาลัยศรีปทุม.
- ทวีชัย อรัจฉัท และ ชุมพล รอดแจ่ม2560ความรู้และความสามารถทางวิชาชีพของนักบัญชีตามมาตรฐานระหว่างประเทศสำหรับผู้ประกอบวิชาชีพในสถานประกอบการ เขตอำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรี

การศึกษาคุณสมบัติของนักบัญชีที่ตรงกับความต้องการของสำนักงานบัญชีในจังหวัดตรัง The study of accountant qualifications that match the needs of accounting offices in Trang Province

นัทธินัน แก้วเกื้อ¹ ระริน เครือวรพันธ์² และจตุพร ฮกทา³

Nattinan Keawkua¹ Rarin Khuawaraphan² and Jatuporn Hokta³

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อสำรวจและเปรียบเทียบคุณสมบัติของนักบัญชีที่ตรงกับความต้องการของสำนักงานบัญชีในจังหวัดตรัง ประชากรในการศึกษา ได้แก่ สำนักงานบัญชีทั้งหมดในจังหวัดตรัง จำนวน 11 สำนักงาน โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล แล้วนำข้อมูลที่ได้มาทำการวิเคราะห์โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติเพื่อหาความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และทดสอบสมมติฐานด้วยสถิติ Independent Samples T-Test และ Analysis of variance (ANOVA) กำหนดนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ผลการวิจัย พบว่า ผู้บริหารสำนักงานบัญชีในจังหวัดตรังมีความคิดเห็นว่าคุณสมบัติของนักบัญชีด้านจริยธรรมมีค่าเฉลี่ยสูงสุด อยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อทดสอบเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยจำแนกตามสถานภาพทั่วไปของสำนักงานบัญชี พบว่า รูปแบบของสถานประกอบการมีค่าเฉลี่ยคุณสมบัติของนักบัญชีในภาพรวมแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนระยะเวลาในการดำเนินงาน วุฒิการศึกษาของผู้บริหาร จำนวนพนักงานบัญชี และจำนวนลูกค้าที่มาใช้บริการ มีค่าเฉลี่ยคุณสมบัติของนักบัญชีในภาพรวมไม่แตกต่างกัน

คำสำคัญ : คุณสมบัติของนักบัญชี, สำนักงานบัญชี, จังหวัดตรัง

Abstract

This research aims to explore and to compare the qualifications of accountants that match the requirements of accounting offices in Trang Province. The population of the study is 11 accounting offices in Trang Province, using questionnaires as a tool for data collection. Additionally, the collected data was analysed in order to

¹ นักศึกษาปริญญาตรี คณะวิทยาลัยการโรงแรมและการท่องเที่ยว มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย วิทยาเขตตรัง
Bachelor student Faculty of Hospitality and Tourism College Rajamangala University of Technology Srivijaya Trang Campus

² ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ประจำวิทยาลัยการโรงแรมและการท่องเที่ยว มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย วิทยาเขตตรัง
Assistant Professor, Faculty of Hospitality and Tourism College Rajamangala University of Technology Srivijaya Trang Campus

³ อาจารย์ประจำวิทยาลัยการโรงแรมและการท่องเที่ยว มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย วิทยาเขตตรัง
Lecturer, Faculty of Hospitality and Tourism College Rajamangala University of Technology Srivijaya Trang Campus

figure out frequency, percentage, mean, standard deviation, hypothesis testing with Independent Samples T-Test and Analysis of variance (ANOVA) at 0.05 significance level.

The findings showed that the accounting office managers in Trang Province pointed out the ethics is the most significant qualification of accountants. In comparing means classified by general information of accounting offices, it was found that the forms of accounting office establishments had different means of accountants in the overall statistically significant at 0.05. Conversely, the duration of incorporation, the education background of the accounting office executives, the number of accountants and the number of customers have insignificant effects on this study.

Keywords : Accountant qualification, Accounting Offices, Trang Province

บทนำ

การประกอบธุรกิจจำเป็นต้องมีการจัดทำบัญชี เพื่อให้ข้อมูลในการดำเนินธุรกิจแก่บุคคลฝ่ายต่างๆ ทั้งภายในและภายนอกกิจการ เช่น ผู้บริหาร เจ้าของกิจการ ผู้ถือหุ้นหรือผู้ลงทุน ลูกจ้าง ผู้ให้กู้ ผู้ขายสินค้าและเจ้าหนี้อื่น ลูกค้า รัฐบาลและหน่วยงานราชการ และสาธารณชน การจัดทำบัญชีมีประโยชน์ต่อกิจการ คือ เป็นเครื่องมือวัดความสำเร็จในการดำเนินธุรกิจ

ในปัจจุบันงานด้านการบัญชีมีการเปลี่ยนแปลงไปอย่างมาก เช่น เปลี่ยนจากการทำบัญชีด้วยมือเป็นการจัดทำบัญชีด้วยคอมพิวเตอร์ โดยการใช้โปรแกรมสำเร็จทางการบัญชี การยกเลิกประกาศคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 285 ที่เป็นกฎหมายการบัญชีฉบับเดิมซึ่งบังคับใช้มาตั้งแต่ปี พ.ศ. 2515 การออกพระราชบัญญัติการบัญชี พ.ศ.2543 ขึ้นแทน ได้มีการกำหนดหน้าที่และความรับผิดชอบของผู้มีหน้าที่ในการจัดทำบัญชีและผู้ทำบัญชี กำหนดคุณสมบัติและเงื่อนไขการเป็นผู้ทำบัญชี และมีการประกาศใช้พระราชบัญญัติวิชาชีพบัญชี พ.ศ. 2547 โดยพระราชบัญญัติฉบับนี้ได้กำหนดให้มีสภาวิชาชีพบัญชีขึ้น 2 ด้าน คือ ด้านการสอบบัญชีและด้านการทำบัญชี ผู้ที่จะประกอบวิชาชีพบัญชีในด้านการสอบบัญชีและการทำบัญชีจะต้องได้รับใบอนุญาตในการประกอบวิชาชีพและต้องเป็นสมาชิกสภาวิชาชีพหรือขึ้นทะเบียนไว้กับสภาวิชาชีพบัญชีก่อนโดยมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามตามที่กฎหมายกำหนด นอกจากนี้ผู้ทำบัญชีต้องมีคุณสมบัติตามที่กำหนดโดยกฎหมายแล้ว นักบัญชียังจำเป็นต้องมีคุณสมบัติด้านอื่นอีกด้วย เช่น ด้านเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ ด้านภาษาต่างประเทศ ด้านคุณธรรมและจริยธรรม พบว่าการจัดทำบัญชีของสถานประกอบการต่าง ๆ นิยมใช้บริการของสำนักงานบัญชีภายนอกมากกว่าการจ้างพนักงานบัญชีเข้ามาทำงานด้านบัญชี เพราะนอกจากการให้บริการด้านการทำบัญชีแล้ว สำนักงานบัญชียังให้บริการด้านอื่นๆ ที่ธุรกิจต้องการอีกด้วย เช่น การวางระบบบัญชี การยื่นแบบและเสียภาษี การตรวจบัญชี เป็นต้น โดยคุณภาพการให้บริการของสำนักงานบัญชียิ่งขึ้นขึ้นอยู่กับปัจจัยหลายอย่าง และส่งผลต่อคุณภาพของการให้บริการของสำนักงานบัญชี ดังนั้น ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาคุณสมบัติที่จำเป็นของนักบัญชีที่สำนักงานบัญชีในจังหวัดตรังต้องการ

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาคุณสมบัติของนักบัญชีที่ตรงกับความต้องการของสำนักงานบัญชีในจังหวัดตรัง
2. เพื่อเปรียบเทียบคุณสมบัติของนักบัญชีของสำนักงานบัญชีในจังหวัดตรัง จำแนกตามสถานภาพทั่วไปของสำนักงานบัญชี

สมมติฐานการวิจัย

สถานภาพทั่วไปของสำนักงานบัญชีในจังหวัดตรังมีความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณสมบัติของนักบัญชีแตกต่างกัน

ประโยชน์ที่รับจากการวิจัย

1. ทราบถึงคุณสมบัติของนักบัญชีที่ตรงกับความต้องการของสำนักงานบัญชีในจังหวัดตรัง
2. เพื่อเป็นข้อมูลในการพัฒนาทักษะ ความรู้ และความสามารถของนักบัญชีให้ตรงตามความต้องการของสำนักงานบัญชี

การทบทวนวรรณกรรม

เฉลิมขวัญ ครุบุญยงค์ (2557) ศึกษาเรื่อง คุณสมบัติของนักบัญชีที่พึงประสงค์สำหรับอุตสาหกรรมญี่ปุ่นในประเทศไทย พบว่า คุณสมบัติที่พึงประสงค์ของนักบัญชีที่สถานประกอบการต้องการมากที่สุด คือ คุณสมบัติด้านจรรยาบรรณ

สมบูรณ์ กุมาร และ ฐิตินันท์ กุมาร (2557) ซึ่งกล่าวถึงผู้ประกอบการธุรกิจในเขตกรุงเทพมหานคร มีความต้องการผู้ทำบัญชีที่มีคุณลักษณะด้านความชำนาญของผู้ทำบัญชีด้านความสามารถของผู้ทำบัญชีในระดับมากที่สุดและด้านคุณค่าทางวิชาชีพ ด้านความรู้ของผู้ทำบัญชีในระดับมาก และผู้ประกอบการธุรกิจที่มีลักษณะทั่วไปของธุรกิจ และการปฏิบัติงานทางการบัญชีแตกต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ไม่แตกต่างกัน

เสาวลักษณ์ จันทร์ประสิทธิ์ (2558) ศึกษาเรื่อง ความคาดหวังและความพร้อมของนักบัญชีในทัศนคติของผู้ประกอบการเมื่อเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน พบว่า ความคาดหวังของผู้ประกอบการที่มีต่อนักบัญชีสำหรับทักษะทุกด้านในภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยทักษะที่ผู้ประกอบการคาดหวังจากนักบัญชีมากที่สุด คือ การมีความรับผิดชอบในการทำงาน รองลงมาคือ ความมีคุณธรรมจริยธรรมและความมีจรรยาบรรณในวิชาชีพบัญชีสำหรับด้านความพร้อมผู้ประกอบการเห็นว่าในภาพรวมนักบัญชีมีความพร้อมในทักษะด้านต่าง ๆ อยู่ในระดับปานกลาง โดยทักษะที่นักบัญชีมีความพร้อมมากที่สุด คือ ความรับผิดชอบในการทำงาน

สรัชชช บัญญัติและไพฑูรย์ อินตะขัน (2559) ได้ศึกษาองค์ประกอบคุณลักษณะของนักบัญชียุคใหม่ภายใต้ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน กรณีศึกษา บริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ซึ่งผลจากการศึกษาพบว่า ผู้บริหารฝ่ายบัญชีมีความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะของนักบัญชียุคใหม่ในระดับมาก ได้แก่ ด้านจรรยาบรรณทางวิชาชีพ ด้านความรู้ความสามารถ ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ ด้านการวิเคราะห์และแก้ไขปัญหาและด้านภาษา ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันสามารถสรุปได้ว่า นักบัญชีในยุค AEC ต้องมีคุณลักษณะและความสามารถ ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ ด้านการวิเคราะห์และแก้ไขปัญหา ด้านจรรยาบรรณวิชาชีพ ด้านภาษาและด้านความรู้ความสามารถ

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาปัจจัยในการพิจารณารับงานทำบัญชีของสำนักงานทำบัญชีในจังหวัดนครศรีธรรมราชเป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) มีการบวนการศึกษาดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ผู้วิจัยเก็บข้อมูลจากประชากร ได้แก่ เจ้าของธุรกิจสำนักงานบัญชีในจังหวัดตรังเป็นจำนวน 11 ราย

2. การเลือกประกรในการวิจัยแบบเจาะจง (Purposive Sampling) ลักษณะของกลุ่มที่เลือกเป็นไปตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย เพราะต้องอาศัยความรู้ ความชำนาญ และประสบการณ์

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

3.1 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถาม (Questionnaire) เพื่อทราบถึงสถานภาพทั่วไปของสำนักงานบัญชีในจังหวัดตรัง ซึ่งแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ เพื่อหาค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) แล้วแปลผลโดยใช้เกณฑ์ค่าเฉลี่ย 5 ระดับ ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2553)

ค่าเฉลี่ย 4.51 – 5.00 หมายถึง ระดับมากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.51 – 4.50 หมายถึง ระดับมาก

ค่าเฉลี่ย 2.51 – 3.50 หมายถึง ระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.51 – 2.50 หมายถึง ระดับน้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00 – 1.50 หมายถึง ระดับน้อยที่สุด

3.2 การสร้างและการหาคุณภาพเครื่องมือโดยการนำไปให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความถูกต้อง และความครอบคลุมของเนื้อหาที่ต้องการศึกษาจำนวน 3 ท่าน แล้วนำมาหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item Object Congruence: IOC) ของข้อคำถามแต่ละข้อ คำถามมีค่า IOC มากกว่า 0.50 แล้วนำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองใช้ (Try Out) และคำนวณหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach Alpha Coefficient) เมื่อนำไปหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับเท่ากับ .98 และค่าอำนาจจำแนกรายข้ออยู่ระหว่าง 0.67 - 0.93

4. การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

4.1 วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของสำนักงานบัญชีในจังหวัดนครศรีธรรมราชโดยใช้สถิติความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage)

4.2 วิเคราะห์ระดับความคิดเห็นในการพิจารณารับงานทำบัญชีของสำนักงานบัญชีในจังหวัดนครศรีธรรมราชโดยใช้สถิติ ค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และทดสอบสมมติฐานด้วย Independent Sample T-Test และ Analysis of variance (ANOVA) กำหนดนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ผลการวิจัย

ตอนที่ 1 สถานภาพทั่วไปของสำนักงานบัญชี

ตารางที่ 1 จำนวนและร้อยละของสถานภาพทั่วไปของสำนักงานบัญชี

สถานภาพทั่วไปของสำนักงานบัญชี	จำนวน	ร้อยละ
1. รูปแบบการประกอบการ		
1.1 บุคคลธรรมดา	4	36.36
1.2 ห้างหุ้นส่วนสามัญนิติบุคคล	1	9.09
1.3 ห้างหุ้นส่วนจำกัด	3	27.27
1.4 บริษัทจำกัด	3	27.27
รวม	11	100.0
2. ระยะเวลาในการดำเนินงาน		
2.1 ระยะเวลาในการดำเนินงาน 1-5 ปี	-	-
2.2 ระยะเวลาในการดำเนินงาน 6-10 ปี	3	27.27
2.3 ระยะเวลาในการดำเนินงาน 11-15 ปี	2	18.18
2.4 ระยะเวลาในการดำเนินงาน 16-20 ปี	1	9.09
2.5 ระยะเวลาในการดำเนินงานมากกว่า 20 ปี	5	45.45
รวม	11	100.0
3. วุฒิการศึกษาของผู้บริหารสำนักงานบัญชี		
3.1 ปริญญาตรี	8	72.73
3.2 สูงกว่าปริญญาตรี	3	27.27
รวม	11	100.00
4. จำนวนพนักงานบัญชี		
4.1 จำนวนพนักงาน 1-10 คน	9	81.82
4.2 จำนวนพนักงาน 10-20 คน	2	18.18
รวม	11	100.0
5. จำนวนลูกค้าที่ให้บริการ		
5.1 น้อยกว่า 50 ราย	5	45.45
5.2 ตั้งแต่ 50 รายขึ้นไป	6	54.55
รวม	11	100.00

จากตารางที่ 1 พบว่า สำนักงานบัญชีในจังหวัดตรัง มีรูปแบบการประกอบการ แบบบุคคลธรรมดา จำนวน 4 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 36.36 รองลงมา มีรูปแบบการประกอบการ แบบห้างหุ้นส่วนจำกัด และ บริษัทจำกัด จำนวน 3 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 27.27 แบบห้างหุ้นส่วนสามัญนิติบุคคล จำนวน 1 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 9.09 มีระยะเวลาในการดำเนินธุรกิจในช่วงมากกว่า 20 ปี จำนวน 5 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 45.45 รองลงมา ระยะเวลาในการดำเนินงาน 6-10 ปี จำนวน 3 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 27.27 ระยะเวลาในการดำเนินงาน 11-15 ปี จำนวน 2 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 18.18 ระยะเวลาในการดำเนินงาน 16-20 ปี จำนวน 1 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 9.09 พบว่าผู้บริหารของสำนักงานบัญชี ในจังหวัดตรัง ส่วนใหญ่สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี จำนวน 8 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 72.73 และสำเร็จการศึกษาสูงกว่าระดับปริญญาตรี จำนวน 3 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 27.27 พบว่าสำนักงานบัญชีในจังหวัดตรัง ส่วนใหญ่มีพนักงาน จำนวน 1-10 คน จำนวน 9 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 81.82 รองลงมา มีจำนวนพนักงาน 10-20 คน จำนวน 2 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 18.18 สำนักงานบัญชี ในจังหวัดตรัง ให้บริการลูกค้าจำนวน 50 รายขึ้นไป จำนวน 6 แห่ง คิดเป็นร้อยละ

54.55 รองลงมาสำนักงานบัญชี ในจังหวัดตรังให้บริการลูกค้าไม่น้อยกว่า 50 ราย จำนวน 5 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 45.45

ตอนที่ 2 คุณสมบัติของนักบัญชีที่ตรงกับความต้องการของสำนักงานบัญชีในจังหวัดตรัง

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณสมบัติที่จำเป็น

คุณสมบัติของนักบัญชี		Mean	S.D.	แปลผล
1.	ด้านวิชาชีพบัญชี	4.41	.496	มาก
2.	ด้านภาษีอากรธุรกิจ	4.77	.395	มากที่สุด
3.	ด้านคอมพิวเตอร์	4.64	.458	มากที่สุด
4.	ด้านภาษา	4.73	.467	มากที่สุด
5.	ด้านจริยธรรม	4.89	.259	มากที่สุด
6.	ด้านบริหารจัดการ	3.76	.761	มากที่สุด
7.	ด้านการพัฒนาตนเอง	4.75	.401	มากที่สุด
รวม		4.56	.376	มากที่สุด

จากตารางที่ 2 พบว่า คุณสมบัติที่จำเป็นของนักบัญชีที่ต้องการในการให้บริการของสำนักงานบัญชีในจังหวัดตรัง ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\mu = 4.56$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า คุณสมบัติของนักบัญชีมีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ได้แก่ ด้านจริยธรรม มีความเหมาะสมมากที่สุด ($\mu = 4.89$) รองลงมาตามคือ ด้านภาษีอากรธุรกิจ ($\mu = 4.77$) ด้านการบริหารจัดการ ($\mu = 4.76$) ด้านพัฒนาตนเอง ($\mu = 4.75$) ด้านภาษา ($\mu = 4.73$) ด้านคอมพิวเตอร์ ($\mu = 4.64$) ส่วนด้านวิชาชีพบัญชี อยู่ในระดับความเหมาะสมมาก ($\mu = 4.41$) ตามลำดับ

ตารางที่ 3 ค่าเฉลี่ย และเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นในภาพรวมคุณสมบัติของนักบัญชีที่ตรงกับความต้องการของสำนักงานบัญชีในจังหวัดตรัง จำแนกตามรูปแบบการประกอบการ

รูปแบบการประกอบการ	N	Mean	F	Sig.
1.1 บุคคลธรรมดา	4	4.80	4.638	.043*
1.2 ห้างหุ้นส่วนสามัญนิติบุคคล	1	3.73		
1.3 ห้างหุ้นส่วนจำกัด	3	4.48		
1.4 บริษัทจำกัด	3	4.61		

จากตารางที่ 3 พบว่า ผู้บริหารสำนักงานบัญชีในจังหวัดตรัง จำแนกตามรูปแบบการประกอบการ โดยใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (Analysis of variance: ANOVA) พบว่า โดยภาพรวมให้ ความสำคัญกับคุณสมบัติของนักบัญชีที่ตรงกับความต้องการของสำนักงานบัญชีในจังหวัดตรังมีค่าเฉลี่ยที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

โดยรูปแบบการประกอบการของสำนักงานบัญชี แบบบุคคลธรรมดา ($\mu = 4.80$) รองลงมา บริษัทจำกัด ($\mu = 4.61$) ห้างหุ้นส่วนจำกัด ($\mu = 4.48$) และห้างหุ้นส่วนสามัญนิติบุคคล ($\mu = 3.73$)

ตารางที่ 4 ค่าเฉลี่ย และเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นในภาพรวมคุณสมบัติของนักบัญชีที่ตรงกับความต้องการของสำนักงานบัญชีในจังหวัดตรัง จำแนกตามระยะเวลาในการดำเนินงาน

รูปแบบการประกอบการ	N	Mean	F	Sig.
ระยะเวลาในการดำเนินงาน 6-10 ปี	3	4.47	.417	.746
ระยะเวลาในการดำเนินงาน 11-15 ปี	2	4.46		
ระยะเวลาในการดำเนินงาน 16-20 ปี	1	4.98		
ระยะเวลาในการดำเนินงานมากกว่า 20 ปี	5	4.57		

จากตารางที่ 4 พบว่า พบว่า ผู้บริหารสำนักงานบัญชีในจังหวัดตรัง จำแนกตามระยะเวลาในการดำเนินงาน โดยใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (Analysis of variance: ANOVA) พบว่า โดยภาพรวมให้ความสำคัญกับคุณสมบัติของนักบัญชีที่ตรงกับความต้องการของสำนักงานบัญชีในจังหวัดตรัง มีค่าเฉลี่ยไม่แตกต่างกัน

โดยระยะเวลาในการดำเนินงานของสำนักงานบัญชี ระยะเวลาในการดำเนินงาน 16-20 ปี

($\mu = 4.98$) รองลงมา ระยะเวลาในการดำเนินงานมากกว่า 20 ปี ($\mu = 4.57$) ระยะเวลาในการดำเนินงาน 6-10 ปี ($\mu = 4.47$) และระยะเวลาในการดำเนินงาน 11-15 ปี ($\mu = 4.46$)

ตารางที่ 5 ค่าเฉลี่ย และเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นในภาพรวมคุณสมบัติของนักบัญชีที่ตรงกับความต้องการของสำนักงานบัญชีในจังหวัดตรัง จำแนกตามวุฒิการศึกษาของผู้บริหารสำนักงานบัญชี

คุณสมบัติของนักบัญชี	ปริญญาตรี		สูงกว่าปริญญาตรี		t	Sig.
	(n = 8 คน)		(n = 3 คน)			
	μ	S.D.	μ	S.D.		
ภาพรวม	4.45	.380	4.85	.164	-1.715	.120

จากตารางที่ 5 พบว่า ผู้บริหารสำนักงานบัญชีในจังหวัดตรัง จำแนกตามวุฒิการศึกษาของผู้บริหารสำนักงานบัญชี โดยใช้การวิเคราะห์ความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่มที่เป็นอิสระต่อกัน (Independent Sample T-Test) โดยรวมแล้วค่าเฉลี่ยการให้ความสำคัญกับคุณสมบัติของนักบัญชีที่ตรงกับความต้องการของสำนักงานบัญชีในจังหวัดตรังระหว่างระดับปริญญาตรีและสูงกว่าปริญญาตรีไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 6 ค่าเฉลี่ย และเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นในภาพรวมคุณสมบัติของนักบัญชีที่ตรงกับความต้องการของสำนักงานบัญชีในจังหวัดตรัง จำแนกตามจำนวนพนักงานบัญชี

คุณสมบัติของนักบัญชี	1-10 คน		10-20 คน		t	Sig.
	(n = 9 คน)		(n = 2 คน)			
	μ	S.D.	μ	S.D.		
ภาพรวม	4.51	.396	4.79	.177	-.947	.368

จากตารางที่ 6 พบว่า ผู้บริหารสำนักงานบัญชีในจังหวัดตรัง จำแนกตามจำนวนพนักงานบัญชี โดยใช้การวิเคราะห์ความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่มที่เป็นอิสระต่อกัน (Independent Sample T-Test) โดยรวมแล้วค่าเฉลี่ยการให้ความสำคัญกับคุณสมบัติของนักบัญชีที่ตรงกับความต้องการของสำนักงานบัญชีในจังหวัดตรังระหว่างจำนวนพนักงานบัญชี 1-10 คนและจำนวนพนักงานบัญชี 10-20 คน มีค่าเฉลี่ยไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 7 ค่าเฉลี่ย และเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นในภาพรวมคุณสมบัติของนักบัญชีที่ตรงกับความต้องการของสำนักงานบัญชีในจังหวัดตรัง จำแนกตามจำนวนลูกค้าที่ให้บริการ

คุณสมบัติของนักบัญชี	น้อยกว่า 50 ราย		50 รายขึ้นไป		t	Sig.
	(n = 5 คน)		(n = 6 คน)			
	μ	S.D.	μ	S.D.		
ภาพรวม	4.73	.181	4.42	.450	1.457	.179

จากตารางที่ 7 พบว่า ผู้บริหารสำนักงานบัญชีในจังหวัดตรัง จำแนกตามจำนวนลูกค้าที่ให้บริการ โดยใช้การวิเคราะห์ความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่มที่เป็นอิสระต่อกัน (Independent Sample T-Test) โดยรวมแล้วค่าเฉลี่ยการให้ความสำคัญกับคุณสมบัติของนักบัญชีที่ตรงกับความต้องการของสำนักงานบัญชีในจังหวัดตรังระหว่างจำนวนลูกค้าที่ให้บริการน้อยกว่า 50 รายและจำนวนลูกค้าที่ให้บริการ 50 รายขึ้นไปมีค่าเฉลี่ยไม่แตกต่างกัน

สรุปและอภิปรายผลการวิจัย

สำนักงานบัญชีในจังหวัดตรัง มีรูปแบบการประกอบการส่วนใหญ่เป็นแบบบุคคลธรรมดา จำนวน 4 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 36.36 มีระยะเวลาในการดำเนินธุรกิจในช่วงมากกว่า 20 ปี จำนวน 5 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 45.45 สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี จำนวน 8 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 72.73 มีพนักงาน จำนวน 1-10 คน จำนวน 9 แห่งคิดเป็นร้อยละ 81.82 และให้บริการลูกค้าจำนวน 50 รายขึ้นไป จำนวน 6 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 54.55

คุณสมบัติที่จำเป็นของนักบัญชีที่ต้องการในการให้บริการของสำนักงานบัญชี ในจังหวัดตรัง ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า คุณสมบัติของนักบัญชีมีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ได้แก่ ด้านจริยธรรม มีความเหมาะสมมากที่สุด รองลงมาตาม คือ ด้านภาษีอากรธุรกิจ ด้านการบริหารจัดการ ด้านพัฒนาตนเอง ด้านภาษา ด้านคอมพิวเตอร์ ส่วนด้านวิชาชีพบัญชี อยู่ในระดับความเหมาะสมมาก ตามลำดับ

เปรียบเทียบระดับความคิดเห็นในภาพรวมคุณสมบัติของนักบัญชีที่ตรงกับความต้องการของสำนักงานบัญชีในจังหวัดตรัง จำแนกตามรูปแบบการประกอบการ มีค่าเฉลี่ยที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยรูปแบบการประกอบการของสำนักงานบัญชีแบบบุคคลธรรมดามีค่าเฉลี่ยสูงสุด

เปรียบเทียบระดับความคิดเห็นในภาพรวมคุณสมบัติของนักบัญชีที่ตรงกับความต้องการของสำนักงานบัญชีในจังหวัดตรัง จำแนกตามระยะเวลาในการดำเนินงาน มีค่าเฉลี่ยไม่แตกต่างกัน

เปรียบเทียบระดับความคิดเห็นในภาพรวมคุณสมบัติของนักบัญชีที่ตรงกับความต้องการของสำนักงานบัญชีในจังหวัดตรัง จำแนกตามวุฒิการศึกษาของผู้บริหารสำนักงานบัญชี มีค่าเฉลี่ยไม่แตกต่าง

กัน

เปรียบเทียบระดับความคิดเห็นในภาพรวมคุณสมบัติของนักบัญชีที่ตรงกับความต้องการของสำนักงานบัญชีในจังหวัดตรัง จำแนกตามจำนวนพนักงานบัญชี มีค่าเฉลี่ยไม่แตกต่างกัน

เปรียบเทียบระดับความคิดเห็นในภาพรวมคุณสมบัติของนักบัญชีที่ตรงกับความต้องการของสำนักงานบัญชีในจังหวัดตรัง จำแนกตามจำนวนลูกค้าที่ให้บริการ มีค่าเฉลี่ยไม่แตกต่างกัน

เอกสารอ้างอิง

- เฉลิมขวัญ คุรุชบุญยงค์. (2557). **คุณสมบัติของนักบัญชีที่พึงประสงค์สำหรับอุตสาหกรรมญี่ปุ่นในประเทศไทย**. สำนักงานวิจัยแห่งชาติ
- บุญชม ศรีสะอาด. (2553). **การวิจัยเบื้องต้น** (พิมพ์ครั้งที่ 5). กรุงเทพมหานคร. สำนักพิมพ์สุวีริยาสาส์น.
- สมบูรณ์ กุมาร และ ฐิตินันท์ กุมาร. (2557). **คุณสมบัติของนักบัญชีที่พึงประสงค์ของสถานประกอบการในจังหวัดน่าน**. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- เสาวลักษณ์ จันทรประสิทธิ์. (2558). **ความคาดหวังและความพร้อมของนักบัญชีในทรศนะของผู้ประกอบการ ในจังหวัดสงขลาเมื่อเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน**. มหาวิทยาลัยทักษิณ.
- สร้ชนุช บุญวุฒิ และไพฑูรย์ อินตะขัน. (2559). **การศึกษาองค์ประกอบคุณลักษณะของนักบัญชียุคใหม่ภายใต้ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน**. สำนักงานวิจัยแห่งชาติ.

การศึกษาปัจจัยในการพิจารณารับงานทำบัญชีของสำนักงานทำบัญชีในจังหวัด นครศรีธรรมราช

A study of Factors in Determining Accounting Work of the Accounting Office in Nakhon Si Thammarat Province

พัชรี สุธาโพชน¹ ระริน เครือวรพันธ์² ณพิชญา เฉิดโฉม³ และชายนรงค์ ชาวปลอด³

Patcharee Suthaphot¹ Rarin Khuwaraphan² Napitchya Cherdchom³

and Chayanan Khaoplod³

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยในการพิจารณารับงานทำบัญชีและเปรียบเทียบการพิจารณารับงานทำบัญชีของสำนักงานทำบัญชีจังหวัดนครศรีธรรมราช ซึ่งประชากรในการศึกษา ประกอบด้วย สำนักงานบัญชีทั้งหมดในจังหวัดนครศรีธรรมราช จำนวน 21 สำนักงาน โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย แล้วนำข้อมูลที่ได้มาทำการวิเคราะห์ด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ และสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ประกอบด้วย ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และทดสอบสมมติฐานด้วย Analysis of variance (ANOVA) กำหนดนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ผลการวิจัย พบว่า การพิจารณารับงานทำบัญชีของสำนักงานทำบัญชีในจังหวัดนครศรีธรรมราช ในภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านจะเห็นได้ว่าแต่ละด้านมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากและด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ด้านความเรียบร้อยของเอกสารลูกค้า และเมื่อเปรียบเทียบการพิจารณารับงานของสำนักงานรับทำบัญชีจำแนกตามข้อมูลทั่วไปขององค์กร พบว่า ระยะเวลาที่สำนักงานบัญชีจดทะเบียนจัดตั้งขึ้น ทุนจดทะเบียนของสำนักงานทำบัญชี จำนวนพนักงาน และจำนวนลูกค้า ที่แตกต่างกัน มีปัจจัยในการพิจารณารับงานทำบัญชีไม่แตกต่างกัน

คำสำคัญ : การพิจารณารับงาน, สำนักงานบัญชี, นครศรีธรรมราช

Abstract

The objective of this research is to study the factors in considering accounting works and to compare the consideration of accounting works of accounting offices in Nakhon Si Thammarat Province. The population of the study consisted of 21 accounting of

¹ นักศึกษาปริญญาตรี คณะวิทยาลัยการโรงแรมและการท่องเที่ยว มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย วิทยาเขตตรัง
Bachelor student Faculty of Hospitality and Tourism College Rajamangala University of Technology Srivijaya Trang Campus

² ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ประจำวิทยาลัยการโรงแรมและการท่องเที่ยว มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย วิทยาเขตตรัง
Assistant Professor, Faculty of Hospitality and Tourism College Rajamangala University of Technology Srivijaya Trang Campus

³ อาจารย์ประจำวิทยาลัยการโรงแรมและการท่องเที่ยว มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย วิทยาเขตตรัง
Lecturer, Faculty of Hospitality and Tourism College Rajamangala University of Technology Srivijaya Trang Campus

fices in Nakhon Si Thammarat Province. The questionnaire was used as a tool for collecting data in this research. Moreover, the data were analysed using frequency, percentage, mean, standard deviation and hypothesis testing with the Analysis of Variance (ANOVA) at 0.05 significance level by using a statistical computer program.

The findings showed that the overall acceptance of accounting work of the accounting offices in Nakhon Si Thammarat was at a high level. When considering each aspect, it can be seen that each aspect has a high level of mean and the highest significant aspect is the readiness of customer documents. In comparing the consideration of accepting work of the accounting offices classified by general information of the organization, it was found that there was no difference in considering accounting works for the accounting offices that have the different established period, registered capital, number of employees and number of customers.

Keywords : Considering accounting works, Accounting Offices, Nakhon Si Thammarat Province

บทนำ

ปัจจุบันธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมมีการขยายตัวเป็นจำนวนมากในทุกๆ ปี ประกอบกับด้านกฎหมายพระราชบัญญัติวิชาชีพบัญชี พ.ศ. 2543 ที่กำหนดให้นิติบุคคลมีหน้าที่ต้องจัดทำงบการเงินเพื่อยื่นภาษีเป็นประจำทุกปี ส่งผลให้นิติบุคคลต้องหันมาใช้บริการสำนักงานบัญชีในการจัดทำบัญชีและงบการเงินมากขึ้น (กรมพัฒนาธุรกิจการค้า, 2555) เพื่อให้การจัดทำบัญชีที่ถูกต้อง ครบถ้วน และสามารถนำส่งภาษีได้ถูกต้องทันเวลา

แต่เนื่องจากลักษณะงานทำบัญชีเป็นงานที่อาศัยความครบถ้วน ถูกต้องของงบการเงินและทันเวลาตามที่กฎหมายกำหนด ซึ่งในทุกๆ ปี กฎหมายกำหนดให้นิติบุคคลมีหน้าที่ยื่นงบการเงิน และชำระภาษีนิติบุคคลภายในเดือนพฤษภาคม ทำให้สำนักงานรับทำบัญชีบางแห่งไม่สามารถยื่นงบการเงินและเสียภาษีนิติบุคคลได้ทันเวลาตามที่กฎหมายกำหนด ทำให้สำนักงานบัญชีมีภาระค่าใช้จ่ายเพิ่มขึ้นเนื่องจากค่าเบี้ยปรับจากการเสียภาษีล่าช้า และส่งผลกระทบต่อชื่อเสียงและความเชื่อมั่นของสำนักงานบัญชี (จันทิมา อุ่มชูวัฒนา, 2554) เนื่องจากเอกสารประกอบการบันทึกบัญชีของกิจการอาจทำบัญชีไม่เรียบร้อย ครบถ้วน บางครั้งความร่วมมือของลูกค้าสามารถลดปัญหาที่เกิดขึ้นจากการรับทำบัญชีได้

เศรษฐกิจจังหวัดนครศรีธรรมราช ปี 2561 คาดว่าจะขยายตัว ร้อยละ 3.5 ส่วนในปี 2562 คาดว่าจะขยายตัวจากปีก่อนที่ ร้อยละ 4.5 เนื่องจากในปี 2562 จะมีการจัดตั้งนิคมอุตสาหกรรมนครศรีธรรมราช ภายใต้แนวคิดเพื่อการแปรรูปเพิ่มมูลค่าผลผลิตสินค้าเกษตร โดยเฉพาะยางพารา ปาล์มน้ำมัน และผลไม้ โดยใช้นวัตกรรมและเทคโนโลยีสมัยใหม่ (สำนักงานคลังจังหวัดนครศรีธรรมราช, 2561) โดยอุตสาหกรรมส่วนใหญ่เป็นอุตสาหกรรมแปรรูปผลผลิตทางการเกษตร เช่น อุตสาหกรรมยางพารา โรงสีข้าว การแปรรูปอาหารทะเล เป็นต้น (สำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัดนครศรีธรรมราช, 2557) ดังนั้น งบการเงินจึงสำคัญเพราะเป็นเครื่องมือที่ใช้ในการวิเคราะห์ว่าองค์กรจะไปทิศทางใด

ผู้วิจัยจึงได้เล็งเห็นถึงความสำคัญในการพิจารณารับทำบัญชีของสำนักงานบัญชีในจังหวัด

นครศรีธรรมราช ที่สามารถลดความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นจากการทำบัญชีและมีความละเอียดรอบคอบมากยิ่งขึ้น ซึ่งจะเป็นประโยชน์ของลูกค้าในการตรวจสอบเอกสารต่างๆ ก่อนส่งมอบงานหรือข้อมูลทางการบัญชี เพื่อให้สำนักงานบัญชีดำเนินงานที่รับสำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี มีประสิทธิภาพ ทันตามเวลาที่กฎหมายกำหนด เกิดประโยชน์สูงสุดกับลูกค้า และสร้างความน่าเชื่อถือกับสำนักงานบัญชี

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. จำแนกตามข้อมูลทั่วไปของสำนักงานบัญชีในจังหวัดนครศรีธรรมราช

สมมติฐานการวิจัย

การพิจารณาปริมาณของสำนักงานรับทำบัญชีในจังหวัดนครศรีธรรมราช แตกต่างกัน

ประโยชน์ที่รับจากการวิจัย

1. เพื่อทราบถึงปัจจัยการพิจารณาปริมาณทำบัญชีของสำนักงานทำบัญชีในจังหวัดนครศรีธรรมราช
2. บริษัทลูกค้าที่ต้องการจ้างสำนักงานทำบัญชีสามารถเตรียมความพร้อมในด้านต่างๆ เพื่อให้การทำบัญชีมีความสะดวก และถูกต้องตามที่กฎหมายกำหนด

ข้อจำกัดของการวิจัย

ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาปัจจัยในการพิจารณาปริมาณทำบัญชีของสำนักงานทำบัญชีในจังหวัดนครศรีธรรมราช เป้าหมายซึ่งเป็นสำนักงานทำบัญชีในจังหวัดนครศรีธรรมราช ที่จดทะเบียนกับกระทรวงพาณิชย์ ในปี 2560 ซึ่งมีจำนวนทั้งหมด 21 สำนักงาน

การทบทวนวรรณกรรม

ความหมายของการบัญชี

ปาริชาติ มณีมัย (2553) ได้อธิบายถึงความหมายของการบัญชีไว้ดังนี้

การบัญชี (Accounting) หมายถึง การเก็บรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์และจัดบันทึกการ จำแนก และการจัดประเภทรายการค้าออกเป็นหมวดหมู่ รวมทั้งสรุปผลรายงานและเหตุการณ์ทางการเงินที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจอย่างมีหลักเกณฑ์ เพื่อจัดทำเป็นรายงานทางการเงิน โดยแสดงข้อมูลเกี่ยวกับฐานะการเงิน ผลการดำเนินงานของกิจการ และการเปลี่ยนแปลงฐานะการเงินในรูปของหน่วยเงินตรา เสนอต่อผู้ใช้งบการเงินทุกประเภททั้งภายในและภายนอกกิจการ เพื่อเป็นประโยชน์ในการนำข้อมูลเหล่านั้นไปใช้ในการตัดสินใจทางเศรษฐกิจ

การทำบัญชี (Bookkeeping) หมายถึง การบันทึกรายการทางบัญชีที่เกิดขึ้น เพื่อเป็นหลักฐานในการจัดทำรายงานทางการเงิน ได้แก่ การจดบันทึกรายการขั้นต้น การจัดหมวดหมู่โดยการแยกประเภทรายการและสรุปผลจัดทำงบการเงิน แต่ไม่รวมถึงส่วนของวิเคราะห์และการแปลความหมายของข้อมูล ดังนั้นหน้าที่บัญชีจึงเป็นส่วนหนึ่งของการบัญชี (Accounting)

การรวบรวม (Collecting) หมายถึง การรวบรวมข้อมูล หรือรายการค้าที่เกิดขึ้นประจำวันและหลักฐานข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินธุรกิจ เช่น หลักฐานการซื้อเชื่อ/ขายเชื่อ หลักฐานการรับ/จ่ายเงิน

เป็นต้น

การบันทึก (Recording) หมายถึง การจดบันทึกรายการค่าที่เกิดขึ้นในแต่ละครั้งให้ถูกต้อง ตามหลักการบัญชีที่รับรองทั่วไป พร้อมกับบันทึกข้อมูลให้อยู่ในรูปของหน่วยเงินตรา

การจำแนก (Classifying) หมายถึง การนำข้อมูลที่จดบันทึกไว้แล้ว ทำการจำแนกให้เป็นหมวดหมู่ของบัญชีประเภทต่าง ๆ เช่น หมวดสินทรัพย์ หนี้สิน ส่วนของเจ้าของ(Equity) รายได้และค่าใช้จ่าย

การสรุปข้อมูล (Summarizing) เป็นการนำข้อมูลที่ได้จำแนกให้เป็นหมวดหมู่ดังกล่าวแล้วมาสรุปเป็นรายงานทางการเงิน (Accounting Report) ซึ่งแสดงถึงผลการดำเนินงานและฐานะการเงินของธุรกิจ ตลอดจนการได้มาและใช้ไปของเงินสดในรอบระยะเวลาบัญชีหนึ่ง

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาปัจจัยในการพิจารณารับงานทำบัญชีของสำนักงานทำบัญชีในจังหวัดนครศรีธรรมราช เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) มีการบวนการศึกษาดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ผู้วิจัยเก็บข้อมูลจากประชากร ได้แก่ เจ้าของธุรกิจสำนักงานบัญชีในจังหวัดนครศรีธรรมราช เป็นจำนวน 21 ราย

2. การเลือกประกรในการวิจัยแบบเจาะจง (Purposive Sampling) ลักษณะของกลุ่มที่เลือก เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย เพราะต้องอาศัยความรู้ ความชำนาญ และประสบการณ์ในการพิจารณารับงานทำบัญชี

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

3.1 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถาม (Questionnaire) เพื่อทราบถึงข้อมูลทั่วไป และปัจจัยในการพิจารณารับงานทำบัญชีของสำนักงานบัญชีในจังหวัดนครศรีธรรมราช ซึ่งแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ เพื่อหาค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) แล้วแปลผลโดยใช้เกณฑ์ค่าเฉลี่ย 5 ระดับ ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2553)

ค่าเฉลี่ย 4.51 – 5.00 หมายถึง ระดับมากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.51 – 4.50 หมายถึง ระดับมาก

ค่าเฉลี่ย 2.51 – 3.50 หมายถึง ระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.51 – 2.50 หมายถึง ระดับน้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00 – 1.50 หมายถึง ระดับน้อยที่สุด

3.2 การสร้างและการหาคุณภาพเครื่องมือโดยการนำไปให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความถูกต้อง และความครอบคลุมของเนื้อหาที่ต้องการศึกษาจำนวน 3 ท่าน แล้วนำมาหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item Object Congruence: IOC) ของข้อคำถามแต่ละข้อ คำถามมีค่า IOC มากกว่า 0.50 แล้วนำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองใช้ (Try Out) และคำนวณหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach Alpha Coefficient) เมื่อนำไปหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ เท่ากับ .98 และค่าอำนาจจำแนกรายข้ออยู่ระหว่าง 0.68 - 0.94

4. การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

4.1 วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของสำนักงานบัญชีในจังหวัดนครศรีธรรมราชโดยใช้สถิติความถี่

(Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage)

4.2 วิเคราะห์ระดับความคิดเห็นในการพิจารณาจ้างงานทำบัญชีของสำนักงานบัญชีในจังหวัดนครศรีธรรมราชโดยใช้สถิติ ค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และทดสอบสมมติฐานด้วย Analysis of variance (ANOVA) กำหนดนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

สรุปผลการวิจัย

1. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของสำนักงานรับทำบัญชีในจังหวัดนครศรีธรรมราช

ตารางที่ 1 จำนวนและร้อยละข้อมูลทั่วไปของสำนักงานรับทำบัญชีในจังหวัดนครศรีธรรมราช

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน (บริษัท)	ร้อยละ
1. ระยะเวลาที่สำนักงานบัญชีจดทะเบียนจัดตั้งขึ้น		
1) ต่ำกว่าหรือเท่ากับ 5 ปี	7	33.30
2) 6 – 10 ปี	8	38.10
3) 11-15 ปี	3	14.30
4) 16 – 20 ปี	-	-
5) 21 – 25 ปี	2	9.50
6) มากกว่า 25 ปี	1	4.80
รวม	21	100.00
2. ทุนจดทะเบียนของสำนักงานทำบัญชี		
1) ต่ำกว่าหรือเท่ากับ 100,000 บาท	2	9.50
2) 100,001 – 200,000 บาท	7	33.30
3) 200,001 – 300,000 บาท	9	42.90
4) 300,001 – 400,000 บาท	1	4.80
5) 400,001 – 500,000 บาท	-	-
6) มากกว่า 500,000 บาท	2	9.50
รวม	21	100.00
3. จำนวนพนักงาน		
1) ต่ำกว่าหรือเท่ากับ 10 คน	14	66.70
2) 11 – 20 คน	5	23.80
3) 21 – 30 คน	2	9.50
4) 31 – 40 คน	-	-
5) มากกว่า 40 คน	-	-
รวม	21	100.00
4. จำนวนลูกค้า		
1) ต่ำกว่าหรือเท่ากับ 20 ราย	2	9.50
2) 21 – 30 ราย	-	-
3) 31 – 40 ราย	-	-
4) 41 – 50 ราย	4	19.00
5) 51 – 60 ราย	6	28.60
6) มากกว่า 60 ราย	9	42.90
รวม	21	100.00

จากตารางที่ 1 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีระยะเวลาที่จดทะเบียนจัดตั้งสำนักงาน 6 – 10 ปี จำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 38.10 รองลงมาคือ มีระยะเวลา ต่ำกว่าหรือเท่ากับ 5 ปี จำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 33.30 ระยะเวลา 11 - 15 ปี จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 14.30 ระยะเวลา 21

- 25 ปี จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 9.50 และระยะเวลา มากกว่า 25 ปี จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 4.80 ส่วนใหญ่มีทุนจดทะเบียน 200,001 – 300,000 บาท จำนวน 9 คน คิดเป็นร้อยละ 42.90 รองลงมาคือ มีทุนจดทะเบียน 100,001 – 200,000 บาท จำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 33.30 ทุนจดทะเบียน ต่ำกว่าหรือเท่ากับ 100,000 บาทและมากกว่า 500,000 บาท จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 9.50 และทุนจดทะเบียน 300,001 – 400,000 บาท จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 4.80 ส่วนใหญ่มีจำนวนพนักงาน ต่ำกว่าหรือเท่ากับ 10 คน จำนวน 14 คน คิดเป็นร้อยละ 66.70 รองลงมาคือ มีจำนวนพนักงาน 11 – 20 คน จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 23.80 และจำนวนพนักงาน 21 – 30 คน จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 9.50 ส่วนใหญ่มีจำนวนลูกค้า มากกว่า 60 ราย จำนวน 9 คน คิดเป็นร้อยละ 42.90 รองลงมาคือ มีจำนวนลูกค้า 51 – 60 ราย จำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 28.60 จำนวนลูกค้า 41 – 50 ราย จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 19.00 และจำนวนลูกค้า ต่ำกว่าหรือเท่ากับ 20 ราย จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 9.50

2. ผลการวิเคราะห์ระดับการพิจารณารับงานของสำนักงานรับทำบัญชี

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และแปลผลระดับความคิดเห็นในภาพรวมของสำนักงานรับทำบัญชีในจังหวัดนครศรีธรรมราช

การพิจารณารับงานทำบัญชี		Mean	S.D.	แปลผล
1.	คุณลักษณะของลูกค้า	3.67	.708	มาก
2.	งบการเงินของลูกค้า	3.92	.531	มาก
3.	ขอบเขตงานทำบัญชีของสำนักงาน	4.16	.523	มาก
4.	ความเรียบร้อยของเอกสารลูกค้า	4.29	.717	มาก
5.	ความถูกต้องในการเสียภาษีของลูกค้า	4.12	.631	มาก
6.	ความรู้ความสามารถและความเชี่ยวชาญของสำนักงานรับทำบัญชี	4.18	.288	มาก
7.	ทัศนคติของผู้บริหารของลูกค้า	4.11	.331	มาก
8.	ปัจจัยด้านราคา	3.98	.680	มาก
9.	สถานที่และการเดินทาง	3.83	.501	มาก
รวม		4.03	.200	มาก

จากตารางที่ 2 พบว่าการพิจารณารับงานทำบัญชีของสำนักงานรับทำบัญชีในจังหวัดนครศรีธรรมราช ในภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.03$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านจะเห็นได้ว่าแต่ละด้านมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากและด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 ด้าน ได้แก่ ด้านความเรียบร้อยของเอกสารลูกค้า ($\mu = 4.29$) รองลงมา คือ ด้านความรู้ความสามารถและความเชี่ยวชาญของสำนักงานรับทำบัญชี ($\mu = 4.18$) และด้านขอบเขตงานทำบัญชีของสำนักงาน ($\mu = 4.16$) ตามลำดับ

3. เปรียบเทียบการพิจารณารับงานของสำนักงานรับทำบัญชี

สมมติฐาน: การพิจารณารับงานของสำนักงานรับทำบัญชีในจังหวัดนครศรีธรรมราชแตกต่างกัน ตารางที่ 3 ค่าเฉลี่ย และเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นในภาพรวมของสำนักงานรับทำบัญชีในจังหวัดนครศรีธรรมราช จำแนกตามระยะเวลาที่สำนักงานบัญชีจดทะเบียนจัดตั้งขึ้น

ระยะเวลาที่สำนักงานบัญชีจดทะเบียนจัดตั้งขึ้น	N	Mean	F	Sig.
1) ต่ำกว่า หรือเท่ากับ 5 ปี	7	3.94	.800	.543
2) 6 - 10 ปี	8	4.09		
3) 11 - 15 ปี	3	4.07		
4) 21 - 25 ปี	2	3.93		
5) มากกว่า 25 ปี	1	4.19		
รวม	21	4.04		

จากตารางที่ 3 พบว่า ความคิดเห็นของผู้บริหารของสำนักงานรับทำบัญชีในจังหวัดนครศรีธรรมราชที่มีระยะเวลาจดทะเบียนจัดตั้งขึ้น มากกว่า 25 ปี มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.19$) รองลงมา มีระยะเวลา 6-10 ปี ($\mu = 4.09$) ระยะเวลา 11 - 15 ปี ($\mu = 4.07$) ระยะเวลาต่ำกว่า หรือเท่ากับ 5 ปี ($\mu = 3.94$) และระยะเวลา 21 - 25 ปี ($\mu = 3.94$) ตามลำดับ

เมื่อนำค่าเฉลี่ยวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (Analysis of variance: ANOVA) พบว่า ค่าเฉลี่ยโดยภาพรวมของผู้บริหารให้ความสำคัญกับการพิจารณารับงานของสำนักงานรับทำบัญชีในจังหวัดนครศรีธรรมราช ไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 4 ค่าเฉลี่ย และเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นในภาพรวมของสำนักงานทำบัญชีในจังหวัดนครศรีธรรมราช จำแนกตามทุนจดทะเบียนของสำนักงานทำบัญชี

ทุนจดทะเบียนของสำนักงานทำบัญชี	N	Mean	F	Sig.
1) ต่ำกว่าหรือเท่ากับ 100,000 บาท	2	4.11	.758	.568
2) 100,001 - 200,000 บาท	7	4.04		
3) 200,001 - 300,000 บาท	9	3.99		
4) 300,001 - 400,000 บาท	1	4.31		
5) มากกว่า 500,000 บาท	2	3.92		
รวม	21	4.07		

จากตารางที่ 4 พบว่า ความคิดเห็นของผู้บริหารของสำนักงานรับทำบัญชีในจังหวัดนครศรีธรรมราชที่มีทุนจดทะเบียนของสำนักงานทำบัญชี มีทุนจดทะเบียน 300,001 - 400,000 บาท มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.31$) รองลงมา มีทุนจดทะเบียนต่ำกว่าหรือเท่ากับ 100,000 บาท

($\mu = 4.11$) ทุนจดทะเบียน 200,001 - 300,000 บาท ($\mu = 4.04$) ทุนจดทะเบียน 200,001 - 300,000 บาท ($\mu = 3.99$) และทุนจดทะเบียนมากกว่า 500,000 บาท ($\mu = 3.92$) ตามลำดับ

เมื่อนำค่าเฉลี่ยวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (Analysis of variance: ANOVA) พบว่า ค่าเฉลี่ยโดยภาพรวมของผู้บริหารให้ความสำคัญกับการพิจารณารับงานของสำนักงานรับทำบัญชีในจังหวัดนครศรีธรรมราช ไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 5 ค่าเฉลี่ย และเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นในภาพรวมของสำนักงานทำบัญชีในจังหวัด นครศรีธรรมราช จำแนกตามจำนวนพนักงาน

จำนวนพนักงาน	N	Mean	F	Sig.
1) ต่ำกว่าหรือเท่ากับ 10 คน	14	4.03	.029	.972
2) 11 - 20 คน	5	4.02		
3) 21 - 30 คน	2	4.06		
รวม	21	4.04		

จากตารางที่ 5 พบว่า ความคิดเห็นของผู้บริหารของสำนักงานรับทำบัญชีในจังหวัด นครศรีธรรมราชที่มีจำนวนพนักงาน 21 - 30 คน มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.06$) รองลงมา มีพนักงานต่ำกว่าหรือเท่ากับ 10 คน ($\mu = 4.03$) และพนักงาน 11 - 20 คน ($\mu = 4.02$) ตามลำดับ

เมื่อนำค่าเฉลี่ยวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (Analysis of variance: ANOVA) พบว่า ค่าเฉลี่ยโดยภาพรวมของผู้บริหารให้ความสำคัญกับการพิจารณารับงานของสำนักงานรับทำบัญชีในจังหวัด นครศรีธรรมราช ไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 6 ค่าเฉลี่ยและเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นในภาพรวมของสำนักงานทำบัญชีในจังหวัด นครศรีธรรมราช จำแนกตามจำนวนลูกค้า

จำนวนลูกค้า	N	Mean	F	Sig.
1) ต่ำกว่า หรือเท่ากับ 20 ราย	2	3.84	.690	.571
2) 41-50 ราย	4	4.06		
3) 51-60 ราย	6	4.02		
4) มากกว่า 60 ราย	9	4.06		
รวม	21	4.00		

จากตารางที่ 6 พบว่า ความคิดเห็นของผู้บริหารของสำนักงานรับทำบัญชีในจังหวัด นครศรีธรรมราชที่มีจำนวนลูกค้า 41 - 50 ราย และมากกว่า 60 ราย มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.06$) รองลงมา มีลูกค้า 51 - 60 ราย ($\mu = 4.02$) และลูกค้าต่ำกว่าหรือเท่ากับ 20 ราย ($\mu = 4.06$) ตามลำดับ

เมื่อนำค่าเฉลี่ยวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (Analysis of variance: ANOVA) พบว่า ค่าเฉลี่ยโดยภาพรวมของผู้บริหารให้ความสำคัญกับการพิจารณารับงานของสำนักงานรับทำบัญชีในจังหวัด นครศรีธรรมราช ไม่แตกต่างกัน

สรุปและอภิปรายผลการวิจัย

ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีระยะเวลาที่จดทะเบียนจัดตั้งสำนักงาน 6 - 10 ปี จำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 38.10 มีทุนจดทะเบียน 200,001 - 300,000 บาท จำนวน 9 คน คิดเป็นร้อยละ 42.90 มีจำนวนพนักงาน ต่ำกว่าหรือเท่ากับ 10 คน จำนวน 14 คน คิดเป็นร้อยละ 66.70 และมีจำนวนลูกค้า มากกว่า 60 ราย จำนวน 9 คน คิดเป็นร้อยละ 42.90

การพิจารณารับงานทำบัญชีของสำนักงานทำบัญชีในจังหวัดนครศรีธรรมราชในภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ด้านความเรียบร้อยของเอกสารลูกค้า และเมื่อจำแนกตามข้อมูลทั่วไปของสำนักงานบัญชี พบว่า

1. จำแนกตามระยะเวลาที่สำนักงานบัญชีจดทะเบียนจัดตั้งขึ้น พบว่า ความคิดเห็นของผู้บริหารของสำนักงานรับทำบัญชีในจังหวัดนครศรีธรรมราช มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก และค่าเฉลี่ยโดยภาพรวมของผู้บริหารให้ความสำคัญกับการพิจารณารับงานของสำนักงานรับทำบัญชีในจังหวัดนครศรีธรรมราช ไม่แตกต่างกัน

2. จำแนกตามทุนจดทะเบียนของสำนักงานทำบัญชี ความคิดเห็นของผู้บริหารของสำนักงานรับทำบัญชีในจังหวัดนครศรีธรรมราชที่มีทุนจดทะเบียนของสำนักงานทำบัญชีอยู่ในระดับมาก และค่าเฉลี่ยโดยภาพรวมของผู้บริหารให้ความสำคัญกับการพิจารณารับงานของสำนักงานรับทำบัญชีในจังหวัดนครศรีธรรมราช ไม่แตกต่างกัน

3. จำแนกตามจำนวนพนักงาน ความคิดเห็นของผู้บริหารของสำนักงานรับทำบัญชีในจังหวัดนครศรีธรรมราช อยู่ในระดับมาก และค่าเฉลี่ยโดยภาพรวมของผู้บริหารให้ความสำคัญกับการพิจารณารับงานของสำนักงานรับทำบัญชีในจังหวัดนครศรีธรรมราช ไม่แตกต่างกัน

4. จำแนกตามจำนวนลูกค้า ความคิดเห็นของผู้บริหารของสำนักงานรับทำบัญชีในจังหวัดนครศรีธรรมราช อยู่ในระดับมาก และค่าเฉลี่ยโดยภาพรวมของผู้บริหารให้ความสำคัญกับการพิจารณารับงานของสำนักงานรับทำบัญชีในจังหวัดนครศรีธรรมราช ไม่แตกต่างกัน

ข้อเสนอแนะ

งานวิจัยนี้เป็นการศึกษาถึงปัจจัยที่ใช้พิจารณารับงานทำบัญชีของสำนักงานทำบัญชีในจังหวัดนครศรีธรรมราช เพื่อเป็นแนวทางในการปรับปรุงและพัฒนาสำนักงานทำบัญชีให้มีคุณภาพมากขึ้น ดังนั้นจึงควรขยายผลการวิจัยไปยังกลุ่มของสำนักงานทำบัญชีในจังหวัดอื่น ๆ ที่อยู่ในประเทศไทย หรือขยายผลการวิจัยไปยังกลุ่มของสำนักงานทำบัญชีในต่างประเทศ เพื่อศึกษาถึงปัจจัยที่ใช้พิจารณารับงานทำบัญชีของสำนักงานทำบัญชี เพื่อจะได้นำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์เปรียบเทียบ ระหว่างสำนักงานทำบัญชีในจังหวัดนครศรีธรรมราช และสำนักงานทำบัญชีต่างประเทศ เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาลำดับถัดไป

เอกสารอ้างอิง

- กรมพัฒนาธุรกิจการค้า. (2555). ประกาศกรมพัฒนาธุรกิจการค้า เรื่องหลักเกณฑ์และวิธีการในการยื่นงบการเงิน พ.ศ. ๒๕๕๕. กรุงเทพมหานคร: กระทรวงพาณิชย์.
- จันทิมา อุ่มชูวัฒนา. (2554). ปัจจัยที่ใช้พิจารณารับงานทำบัญชีของสำนักงานทำบัญชีในเขตกรุงเทพมหานคร. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2553). การวิจัยเบื้องต้น (พิมพ์ครั้งที่ 5). กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์สุวีริยาสาส์น.
- ปาริชาติ มณีมัย. (2551). หลักการบัญชีขั้นต้น. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์
- สำนักงานคลังจังหวัดนครศรีธรรมราช. (2561). รายงานประมาณการเศรษฐกิจจังหวัดนครศรีธรรมราช. สืบค้นจาก <https://www.cgd.go.th/cs/nrt/nrt/รายงานภาวะเศรษฐกิจ.html>
- สำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัดนครศรีธรรมราช. (2557). รายงานภาวะอุตสาหกรรมของจังหวัดนครศรีธรรมราช ปี 2557. สืบค้นจาก <http://www.industry.go.th/nakornsrihammarat/index.php>

ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกสถานประกอบการสหกิจศึกษาของนักศึกษาหลักสูตร
บัญชีบัณฑิต: กรณีศึกษามหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์
FACTORS AFFECTING DECISION OF STUDENTS IN BACHELOR OF ACCOUNTANCY PROGRAM TO CHOOSE COOPERATIVE ORGANIZATION: A CASE STUDY OF WALAILAK UNIVERSITY

รัชติมากร กิตยาการ¹, ชูรายา ตือเร๊ะ¹, ปุณยาพร พรอนูนวงศ์¹,ฟาติมา ณ นคร¹,ดวงกมล พรอนูนวงศ์¹,
พัชรินทร์ ภารเพ็ง¹, ภัทราวดี กระจายโภชน¹, ประภาดา ศรีสุวรรณ²

Rachtimakorn Kityakan¹, Suraya Dereh¹, Punyaporn Pornanuwong¹,
Fatima Nanakorn¹, Duangkamol Pornanuwong¹, Phatcharin Phanphoeng¹,
Pattrawadee Krajyapote¹, Praphada Srisuwan²

บทคัดย่อ

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้มีวัตถุประสงค์หลักเพื่อสำรวจปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกสถานประกอบการสหกิจศึกษาของนักศึกษาหลักสูตรบัญชีบัณฑิต มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์ โดยประชากรคือ นักศึกษาหลักสูตรบัญชีบัณฑิต สำนักวิชาการจัดการ มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์ ชั้นปีการศึกษาที่ 4 และบัณฑิตผู้เคยผ่านการปฏิบัติสหกิจศึกษา ซึ่งได้กลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 114 คน เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามออนไลน์ วิเคราะห์ค่าทางสถิติผ่านโปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ (SPSS) โดยกำหนดระดับความเชื่อมั่นที่ร้อยละ 95 ซึ่งแบบสอบถามส่วนที่ 1 เป็นข้อมูลทั่วไป และส่วนที่ 2 เก็บข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกสถานประกอบการสหกิจศึกษา โดยข้อมูลในแต่ละส่วนใช้สถิติเชิงพรรณนา และสถิติเชิงอนุมานในการวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับ

ผลการวิจัยพบว่าปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกสถานประกอบการปฏิบัติสหกิจศึกษาของนักศึกษาหลักสูตรบัญชีบัณฑิต มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์มากที่สุด โดยเรียงลำดับตามความสำคัญจากมากไปน้อย คือ ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมในการทำงาน ปัจจัยด้านค่านิยม ปัจจัยด้านภูมิศาสตร์ ปัจจัยด้านลักษณะงาน และปัจจัยด้านการเงินและสวัสดิการ นอกจากนี้ยังพบว่า ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมในการทำงาน ปัจจัยด้านค่านิยม และปัจจัยด้านภูมิศาสตร์ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกสถานประกอบการปฏิบัติสหกิจศึกษาครั้งล่าสุดอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

คำสำคัญ : สหกิจศึกษา ปัจจัย สถานประกอบการ

Abstract

The main objective of this paper is to explore the factors underlying students' decision to choose cooperative organization while studying in Department of Accountancy at Walailak University. All 4th year students and the graduate students who had completed

¹ นักศึกษาปริญญาตรี สำนักวิชาการจัดการ มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์ นครศรีธรรมราช
Bachelor Student, School of Management, Walailak University, Nakhon Si Thammarat

² อาจารย์ประจำสำนักวิชาการจัดการ มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์ นครศรีธรรมราช
Lecturer, School of Management, Walailak University, Nakhon Si Thammarat

their cooperative education in Accounting Program at Walailak University became the population of the research. The sample were 114 of them. They filled out online questionnaires. Data was interpreted by SPSS Statistics, a software package used for statistical analysis. The reliability value was 0.95. The first part of questionnaire was general data and the second part of questionnaire was the factors affecting accounting students' decision to choose cooperative organization. The data in each part were analyzed using descriptive statistics and inferential statistics respectively.

The results indicated that the most influential factors were working environment, value, geographic, job characteristics, and financial and welfare, in descending order of importance. In addition, the factors of working environment, value and geographic had a statistically significant influence students' decision to choose cooperative organization that they have been working on in the last time.

Keywords: Cooperative education, Factor, and Organization

บทนำ

หลักสูตรบัญชีบัณฑิต มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์ดำเนินงานด้านสหกิจศึกษาเป็นระยะเวลา 20 ปี โดยแบ่งการปฏิบัติสหกิจศึกษาออกเป็น 3 ครั้ง ซึ่งนักศึกษาจะได้รู้จักตนเอง เรียนรู้ชีวิตจากการปฏิบัติงานจริง และถือเป็นโอกาสในการนำเสนอความสามารถให้สถานประกอบการได้รู้จัก การปฏิบัติสหกิจศึกษาจะเป็นสิ่งที่จะช่วยสนับสนุนให้นักศึกษาสามารถก้าวไปสู่เส้นทางการทำงานได้อย่างราบรื่นมากยิ่งขึ้น ทั้งนี้ นักศึกษาแต่ละคนต่างมีมุมมองที่หลากหลายในการใช้ปัจจัยต่าง ๆ ตัดสินใจเลือกสถานประกอบการสหกิจศึกษา สิ่งที่มีมักจะพบเจอบ่อยครั้ง คือ ปัญหาของนักศึกษาที่ตัดสินใจเลือกสถานประกอบการสหกิจศึกษาผิดพลาด ส่วนหนึ่งอาจเป็นเพราะการไม่มีประสบการณ์ในการตัดสินใจมาก่อน จึงก่อให้เกิดปัญหาหลาย ๆ อย่างตามมา เช่น ความลำบากใจในการทำงาน ความเครียด ตลอดจนเกิดปัญหากับสถานประกอบการและมหาวิทยาลัย และปัญหาเหล่านี้ยังคงมีอยู่ในนักศึกษารุ่นปัจจุบัน ผู้วิจัยจึงเล็งเห็นความสำคัญของปัญหา และต้องการช่วยเหลือนักศึกษาในการแก้ไขปัญหาดังกล่าว

ดังนั้น คณะผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกสถานประกอบการสหกิจศึกษา ว่าปัจจัยใดควรพิจารณาเป็นปัจจัยหลักที่จะทำให้ให้นักศึกษาพึงพอใจในการตัดสินใจ แม้จะต้องตัดสินใจใหม่ก็ยังคงตัดสินใจเหมือนเดิม และจะแนะนำผู้อื่นต่อไป โดยศึกษาปัจจัยทั้งหมด 8 ด้าน คือ ปัจจัยด้านลักษณะงาน ปัจจัยด้านโอกาสในการเรียนรู้และพัฒนาตัวเอง ปัจจัยด้านความมั่นคงในการทำงาน ปัจจัยด้านความสัมพันธ์กับเพื่อนร่วมงาน ปัจจัยด้านการเงินและสวัสดิการ ปัจจัยด้านชื่อเสียงองค์กร ปัจจัยด้านค่านิยม และปัจจัยด้านภูมิศาสตร์ ที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกสถานประกอบการ สหกิจศึกษา เพื่อสามารถนำข้อมูลที่ได้รับจากการศึกษาไปช่วยสนับสนุนการตัดสินใจของนักศึกษาให้มีคุณภาพมากยิ่งขึ้น และเพื่อใช้เป็นข้อมูลในการแนะนำเพื่อนหรือรุ่นน้องในการเลือกสถานประกอบการสหกิจศึกษาในครั้งล่าสุด

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกสถานประกอบการสหกิจศึกษาของนักศึกษาหลักสูตรบัญชีบัณฑิต มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์
2. เพื่อเป็นข้อมูลส่งเสริมการตัดสินใจสำหรับการเลือกสถานประกอบการสหกิจศึกษา

ประโยชน์ที่รับจากการวิจัย

1. มหาวิทยาลัยสามารถใช้เป็นข้อมูลส่งเสริมการปรับปรุงและพัฒนานโยบายด้านการสหกิจศึกษาให้มีประสิทธิภาพสูงสุด และเพื่อคัดสรรสถานประกอบการสหกิจศึกษาที่มีคุณภาพให้สอดคล้องกับความต้องการของนักศึกษา
2. สถานประกอบการสามารถใช้เป็นข้อมูลในการปรับปรุงระบบบริหารงานบุคคล และแนวทางในการจูงใจนักศึกษาที่สถานประกอบการต้องการให้ไปสหกิจศึกษาที่ยังสถานประกอบการของตน
3. ใช้เป็นข้อมูลส่งเสริมการตัดสินใจสำหรับการเลือกสถานประกอบการสหกิจศึกษา และข้อมูลในการแนะนำเพื่อนหรือรุ่นน้องในการเลือกสถานประกอบการสหกิจศึกษา
4. เป็นประโยชน์แก่ผู้ที่เกี่ยวข้องและผู้ที่ต้องการศึกษานำผลการวิจัยไปประยุกต์ใช้ในด้านอื่น ๆ

การทบทวนวรรณกรรม

สหกิจศึกษาเป็นการจัดการศึกษาแบบบูรณาการร่วมมือระหว่างสถาบันอุดมศึกษากับสถานประกอบการ เพื่อเตรียมความพร้อมด้านการประกอบอาชีพและการเข้าสู่ระบบการทำงานของบัณฑิตก่อนสำเร็จการศึกษา และเพื่อพัฒนาคุณภาพบัณฑิตตามความต้องการของตลาดแรงงาน การพัฒนาคุณภาพบัณฑิตไทยโดยใช้สหกิจศึกษานั้น สถาบันอุดมศึกษาจะต้องดำเนินการตามมาตรฐานการดำเนินงานสหกิจศึกษาของสมาคมสหกิจศึกษาไทย เพื่อสร้างความเชื่อมั่นให้แก่นักศึกษาและสถานประกอบการที่รับนักศึกษาเข้าปฏิบัติงาน ในส่วนของสถานประกอบการที่เข้าร่วมจัดสหกิจศึกษานั้น จะต้องเป็นสถานประกอบการที่สอดคล้องกับสาขาวิชาชีพที่นักศึกษากำลังศึกษา มีนโยบายสนับสนุน สหกิจศึกษาที่ชัดเจน และกำหนดผู้รับผิดชอบ เพื่อให้คำแนะนำหรือถ่ายทอดงานแก่นักศึกษา (พาทีศ คงโสมมา, 2555) โดยบทความวิจัยฉบับนี้มุ่งเน้นไปที่ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกสถานประกอบการ สหกิจศึกษา และสามารถสรุปได้ 8 ปัจจัย ดังนี้

1. ลักษณะงาน Steers & Porter (1987) กล่าวว่า ลักษณะงาน หมายถึง ลักษณะของงานที่บุคคลจะต้องปฏิบัติให้เป็นผลสำเร็จ มีความยากง่าย ซับซ้อน ทำหาย ความรู้ ความสามารถ บ่งบอกถึงวิธีการปฏิบัติ และผลตอบแทนซึ่งได้จากงาน ซึ่งสอดคล้องกับความคิดของ สมยศ นาวิกาน (2544) ได้กล่าวว่า คุณลักษณะของงาน หมายถึง ลักษณะงานของบุคคลที่ปฏิบัติ ได้แก่ ขนาดของความรับผิดชอบของบุคคล ความแตกต่างกันของงาน และขนาดของการตอบสนองความพอใจของงาน
2. โอกาสในการเรียนรู้และพัฒนาตัวเอง งานวิจัยของ รสสุคนธ์ ภู่น้อย (2560) กล่าวว่า ปัจจัยด้านโอกาสในการพัฒนาตนเอง เรื่องได้รับการสนับสนุนในการฝึกอบรม ได้ใช้ความรู้ ความสามารถ และความคิดสร้างสรรค์ในการปฏิบัติงาน การพัฒนางานที่รับผิดชอบ สามารถถ่ายทอดความรู้ให้กับบุคคลอื่นได้ มีอิทธิพลต่อความพึงพอใจในการทำงาน สอดคล้องกับ อัจฉริยา ปทุมวัน (2552) พบว่า วิทยทำงานตอนต้นให้ความสำคัญกับปัจจัยด้านโอกาสในการเรียนรู้และพัฒนาตนเองในระดับค่อนข้างมาก

3. ความมั่นคงในการทำงาน งานวิจัยของ ภาณุวัฒน์ ชาร์กซ์ (2559) ได้กล่าวว่า ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกทำงานของพนักงานมากที่สุด ได้แก่ ปัจจัยด้านความมั่นคงของบริษัท ซึ่งสอดคล้องกับการวิจัยของ รสสุคนธ์ ภู่น้อย (2560) กล่าวว่า ปัจจัยด้านความก้าวหน้าและความมั่นคงในงาน เรื่องความพอใจในความก้าวหน้าในหน้าที่ หน่วยงานมีความมั่นคง ตำแหน่งหน้าที่ที่มีความมั่นคง และมีความก้าวหน้าในอาชีพ มีอิทธิพลต่อความพึงพอใจในการทำงาน

4. ความสัมพันธ์กับเพื่อนร่วมงาน งานวิจัยของ เนตรสวรรค์ จินตนาวิลี (2553) กล่าวว่า การมีสัมพันธภาพที่ดีระหว่างเพื่อนร่วมงาน ช่วยให้การดำเนินงานเป็นไปอย่างราบรื่น เกิดความรักความสามัคคี และเต็มใจช่วยเหลือซึ่งกันและกัน เกิดความผูกพันในองค์กรส่งผลให้ทำงานอย่างมีความสุข ทำให้เกิดการติดต่อสื่อสารที่มีคุณภาพ เกิดความช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ตลอดจนความสามัคคีในหน่วยงาน นำมาซึ่งความสุขในการทำงาน

5. การเงินและสวัสดิการ งานวิจัยของ สุวิพิชญ์ เขจรบุตร (2556) กล่าวว่า ปัจจัยด้านค่าตอบแทน ที่ยุติธรรมและเพียงพอ เป็นปัจจัยที่มีผลต่อคุณภาพชีวิตการทำงาน อยู่ในระดับปานกลาง สอดคล้องกับ อัจฉริยา ปทุมวัน (2552) พบว่า ปัจจัยด้านค่าตอบแทนและสวัสดิการเป็นปัจจัยที่วัยทำงานตอนต้นในเขตกรุงเทพมหานครให้ความสำคัญในลำดับรองๆ แต่ก็ยังให้ความสำคัญค่อนข้างมาก

6. ชื่อเสียงองค์กร สาคร สมเสริฐ (2555) ได้กล่าวว่า บริษัทที่มีชื่อเสียงและมีความมั่นคงได้ให้การดูแลในเรื่องของค่าตอบแทนและสวัสดิการต่าง ๆ แก่พนักงานเป็นอย่างดี เปิดโอกาสให้พนักงานศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้นเพื่อปรับตำแหน่งและเงินเดือน อาจกล่าวได้ว่าสิ่งเหล่านี้ทำให้พนักงานทุกคนมีความภาคภูมิใจในความเป็นพนักงานของบริษัทที่มีชื่อเสียงและมีความมั่นคง และอยากทำงานในบริษัทนั้นต่อไป

7. ค่านิยม ทฤษฎีของ Schwartz (2012) กล่าวว่า ค่านิยมเป็นความเชื่อที่สั่งสมมาอย่างยาวนานหรือเป็นเป้าหมายที่พึงปรารถนา บุคคลจะใช้ค่านิยมเพื่อเป็นแนวทางในการดำเนินชีวิต และเป็นข้อกำหนดในการประเมินสิ่งต่าง ๆ ในขณะที่องค์กรเองก็จะใช้ค่านิยมเพื่อกำหนดวิสัยทัศน์พันธกิจและกลยุทธ์ในการดำเนินงานด้วยเช่นกัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ พัชรินทร์ ชูติพงษ์รุ่งโรจน์ (2558) ได้กล่าวว่า ปัจจัยด้านค่านิยมส่งผลเชิงบวกต่อระดับการตัดสินใจเลือกทำงานกับสำนักงานสอบบัญชีขนาดใหญ่ 4 แห่งของ First Jobber

8. ภูมิศาสตร์ งานวิจัยของ มนตรี เขียนดวงจันทร์ (2561) พนักงานที่มีภูมิลำเนาเดิมในจังหวัดสมุทรสาคร มีระดับแรงจูงใจ หากเลือกพนักงานที่มีภูมิลำเนาเดียวกันกับสถานที่ตั้งของอุตสาหกรรมจะทำให้อัตราการคงอยู่ของพนักงานสูงกว่าการเลือกพนักงานที่ไม่ได้อยู่ในภูมิลำเนาเดียวกับอุตสาหกรรม ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากมีความรู้สึกอยากทำงานในบ้านเกิดของตนเอง

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ นักศึกษาชั้นปีการศึกษาที่ 4 ปีการศึกษา 2561 และบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษา ปีการศึกษา 2560 หลักสูตรบัญชีบัณฑิต มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์ จัดส่งแบบสอบถามทางระบบออนไลน์ไปยังประชากรจำนวนทั้งหมด 122 คน ได้รับการตอบกลับจำนวน 114 คน คิดเป็นร้อยละ 93.44 ของจำนวนแบบสอบถามที่จัดส่ง และใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ (SPSS) วิเคราะห์ข้อมูล ณ ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 โดยมีการวิเคราะห์ตามลำดับ ดังนี้

1. วิเคราะห์ค่าสถิติพื้นฐานของข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม และระดับความเห็นของ

ปัจจัยมีผลต่อการตัดสินใจเลือกสถานประกอบการในการสหกิจศึกษา

2. วิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์ของ Cronbach's Alpha
3. วิเคราะห์ค่าสหสัมพันธ์ของการตัดสินใจเลือกสถานประกอบการสหกิจศึกษาครั้งล่าสุด
4. วิเคราะห์องค์ประกอบ (Factor Analysis) ด้วยวิธีการสกัดปัจจัย
5. วิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis)

สรุปผลการวิจัย

จากการวิจัย พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 102 คน คิดเป็นร้อยละ 89.47 และเพศชายเป็นจำนวน 12 คน คิดเป็นร้อยละ 10.53 ซึ่งเป็นนักศึกษาปัจจุบัน จำนวน 68 คน คิดเป็นร้อยละ 59.65 และบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาแล้วจำนวน 46 คน คิดเป็นร้อยละ 40.35

ตารางที่ 1 ปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกสถานประกอบการสหกิจศึกษา

ปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกสถานประกอบการสหกิจศึกษา	ค่าน้ำหนักองค์ประกอบ	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
1. ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมในการทำงาน (Cronbach's Alpha = 0.915)		4.501	0.614
1.1) ท่านต้องการการทำงานแบบเป็นที่แน่นอน และมีความเป็นกันเอง	0.821	4.579	0.563
1.2) ท่านต้องการเพื่อนร่วมงานที่ให้ความร่วมมือในการปฏิบัติงานอย่างเต็มที่ และเต็มความสามารถ	0.807	4.509	0.584
1.3) ท่านต้องการเพื่อนร่วมงานที่รับฟังความคิดเห็นของท่าน	0.803	4.447	0.653
1.4) ท่านต้องการหัวหน้างานหรือพนักงานที่ปรึกษาที่คอยถ่ายทอดความรู้ และให้คำแนะนำ	0.790	4.579	0.578
1.5) ท่านต้องการเพื่อนร่วมงานที่ให้การยอมรับท่าน และให้ความช่วยเหลือ	0.765	4.456	0.640
1.6) ท่านต้องการความก้าวหน้าในการทำงาน เช่น โอกาสในการทำงาน ณ สถานประกอบการนั้นในอนาคต	0.756	4.553	0.581
1.7) ท่านต้องการสถานประกอบการที่พนักงานเชื่อมั่นว่าหากตนปฏิบัติงานอย่างเต็มความสามารถและผลงานได้มาตรฐาน จะสามารถปฏิบัติงานได้ตลอดไป	0.713	4.465	0.654
1.8) ท่านต้องการสถานประกอบการที่มีความมั่นคง	0.688	4.544	0.567
1.9) ท่านต้องการสถานประกอบการที่มีการเผยแพร่ความรู้ใหม่ๆ อย่างทันทั่วถึง และทั่วถึง	0.657	4.377	0.709
2. ปัจจัยด้านค่านิยม (Cronbach's Alpha = 0.916)		4.002	0.744
2.1) ท่านต้องการสถานประกอบการที่พิจารณารับพนักงานที่มีประสบการณ์ในองค์กรมาก่อน	0.816	4.088	0.782

ปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกสถานประกอบการสหกิจศึกษา		ค่าน้ำหนัก องค์ประกอบ	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน
2.2)	ท่านต้องการสถานประกอบการที่มีตำแหน่งที่ได้รับการยกย่องในสังคม	0.772	4.035	0.690
2.3)	ท่านเลือกสถานประกอบการตามคำแนะนำจากรุ่นพี่ หรือ คณาจารย์	0.744	3.912	0.771
2.4)	ท่านต้องการสถานประกอบการที่ทำให้ท่านได้รับเกียรติยศ จากการทำงาน	0.728	3.974	0.734
3. ปัจจัยด้านลักษณะงาน (Cronbach's Alpha = 0.917)			4.025	0.766
3.1)	ท่านต้องการงานที่มีเนื้อหางานหลากหลาย หรือมีการสลับ เปลี่ยนประเภทของงานที่ได้รับมอบหมาย	0.760	4.061	0.779
3.2)	ท่านต้องการใช้ภาษาต่างประเทศในการทำงาน	0.705	3.807	0.830
3.3)	ท่านต้องการสถานประกอบการที่มีโปรแกรมส่งพนักงานไป ทำงานยังสาขาต่างประเทศ หรือสนับสนุนให้เรียนรู้ภาษาต่างประเทศ	0.660	3.974	0.814
3.4)	ท่านชอบงานที่มีความน่าสนใจ และท้าทายความสามารถ	0.646	4.061	0.669
3.5)	ท่านต้องการใช้เทคโนโลยีในการทำงาน	0.637	4.219	0.738
4. ปัจจัยด้านการเงินและสวัสดิการ (Cronbach's Alpha = 0.916)			4.186	0.788
4.1)	งานที่ท่านเลือกต้องมีค่าตอบแทนที่ได้รับหรือเบี่ยเลี้ยงอย่างเหมาะสม	0.819	4.307	0.742
4.2)	งานที่ท่านเลือกต้องมีสวัสดิการต่าง ๆ อย่างเหมาะสม เช่น หอพัก อาหาร เครื่องแบบพนักงาน และรถรับส่งพนักงาน	0.732	4.246	0.771
4.3)	งานที่ท่านเลือกต้องมีค่าเดินทางให้ท่านหรือมีรถรับส่งให้ท่าน เพื่อไปปฏิบัติงานนอกสถานที่	0.694	4.061	0.823
4.4)	งานที่ท่านเลือกต้องมีวันหยุดให้ท่านไม่ต่ำกว่า 2 วันต่อ สัปดาห์	0.627	4.132	0.815
5. ปัจจัยด้านภูมิศาสตร์ (Cronbach's Alpha = 0.921)			3.697	0.984
5.1)	ท่านต้องการสถานประกอบการที่ตั้งอยู่ใกล้ภูมิลำเนา	0.822	3.649	1.047
5.2)	ท่านต้องการสถานประกอบการที่ท่านเคยไปหรือรู้จักเป็นอย่างดี	0.682	3.746	0.920

จากตารางที่ 1 ปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกสถานประกอบการสหกิจศึกษาทั้ง 5 ปัจจัยเหล่านี้ มาจาก ค่าน้ำหนักขององค์ประกอบ (Factor Loading) ของตัววัดในปัจจัยที่มากกว่า 0.6 ซึ่งจากเดิมมี 8 กลุ่ม ปัจจัยแต่เมื่อทำการสกัดปัจจัยแล้ว สามารถจัดเป็นกลุ่มปัจจัยใหม่ได้ทั้งหมด 5 กลุ่มปัจจัย โดยทุกปัจจัยมี ค่าความเชื่อมั่น (Reliability) โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์ของ Cronbach's Alpha ที่มากกว่า 0.7 แสดงว่า แบบสอบถามที่ผู้วิจัยจัดทำขึ้นนั้นมีความน่าเชื่อถือ สามารถนำไปทดสอบสมมติฐานและนำไปใช้ใน

กระบวนการวิจัยต่อไปได้

ตารางที่ 2 การหาความสัมพันธ์ตัวแปรตามทั้ง 2 ตัวแปร

	ตัวแปรตาม	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ค่าสหสัมพันธ์แบบ Pearson	Sig
9.1)	หากท่านสามารถตัดสินใจใหม่ได้อีกครั้ง ท่านจะยังเลือกสถานประกอบการสหกิจศึกษาเช่นเดิม	3.93	0.87	0.616	0.000
9.2)	ท่านจะแนะนำเพื่อนหรือรุ่นน้องให้เลือกสถานประกอบการสหกิจศึกษาที่ท่านได้ไปปฏิบัติงานมาในครั้งล่าสุด	4.06	0.834		

จากตารางที่ 2 ทั้ง 2 ตัวแปร มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญ ($r = 0.616, p < 0.01$) จึงสรุปได้ว่าคำถาม 2 คำถามดังกล่าว เป็นคำถามที่วัดการตัดสินใจโดยใช้ตัวแปรเดียวกัน

ตารางที่ 3 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการตัดสินใจเลือกสถานประกอบการสหกิจศึกษา

ตัวแปรตาม	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
การตัดสินใจเลือกสถานประกอบการสหกิจศึกษาครั้งล่าสุด		
การตัดสินใจเลือกสถานประกอบการสหกิจศึกษาครั้งล่าสุด	4.00	0.766

ตารางที่ 4 การวิเคราะห์ปัจจัย (Factor Analysis)

Component	Initial Eigenvalues		
	Total	% of Variance	Cumulative %
1. ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมในการทำงาน	9.175	38.231	38.231
2. ปัจจัยด้านค่านิยม	2.578	10.742	48.973
3. ปัจจัยด้านลักษณะงาน	1.753	7.306	56.279
4. ปัจจัยด้านการเงินและสวัสดิการ	1.467	6.112	62.390
5. ปัจจัยด้านภูมิศาสตร์	1.267	5.280	67.671

จากตารางที่ 4 การวิเคราะห์ปัจจัย (Factor Analysis) โดยใช้วิธีการสกัดปัจจัย (Principal Component Analysis) และใช้วิธีการหมุนแกนปัจจัยแบบ Varimax ทำให้เหลือตัวแปรเพียง 5 ตัวแปร จากทั้งหมด 8 ตัวแปร โดยใช้เกณฑ์การตัดสินใจจำนวนที่เหมาะสมจากการพิจารณาค่า Eigenvalue ที่มีค่ามากกว่า 1

ตารางที่ 5 การวิเคราะห์การถดถอย (Multiple Regression Analysis)

	Model	Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
1	Regression	29.678	5	5.936	7.694	.000
	Residual	83.322	108	.771		
	Total	113.000	113			

จากตารางที่ 5 การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) โดยใช้วิธีการถดถอยเชิงเส้น (ANOVA) นำตัวแปรเข้าสมการด้วยวิธี save factor score เพื่อพิจารณาค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยโดยพิจารณาค่า Sig. เปรียบเทียบกับค่า α 0.05

ตารางที่ 6 ผลการวิเคราะห์การถดถอยเชิงเส้น (Coefficients)

Model	B	Unstandardized Coefficients		Standardized Coefficients	t	Sig.
		Std. Error	Beta			
1 (Constant)		1.171	.082		.000	1.000
ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมในการทำงาน		.313	.083	.313	3.792	.000
ปัจจัยด้านค่านิยม		.304	.083	.304	3.676	.000
ปัจจัยด้านลักษณะงาน		.130	.083	.130	1.572	.119
ปัจจัยด้านการเงินและสวัสดิการ		.033	.083	.033	.394	.694
ปัจจัยด้านภูมิศาสตร์		.233	.083	.233	2.820	.006

จากตารางที่ 6 การวิเคราะห์การถดถอยเชิงเส้น (Coefficients) เพื่อหาปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกสถานประกอบการสหกิจศึกษาครั้งล่าสุด อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และจากค่าสัมประสิทธิ์ของสมการถดถอย (Beta Coefficient) ซึ่งเป็นค่าที่แสดงถึงความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระและตัวแปรตาม ในกรณีนี้ตัวแปรอิสระตัวใดมีค่า Beta Coefficient สูง แสดงว่าตัวแปรอิสระตัวนั้นส่งผลต่อตัวแปรตามมาก

อภิปรายผล

จากการวิเคราะห์องค์ประกอบ (Factor Analysis) พบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกสถานประกอบการสหกิจศึกษา อย่างมีนัยสำคัญ ประกอบด้วย 5 ปัจจัย ได้แก่ (1) ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมในการทำงาน (2) ปัจจัยด้านค่านิยม (3) ปัจจัยด้านลักษณะงาน (4) ปัจจัยด้านการเงินและสวัสดิการ และ (5) ปัจจัยด้านภูมิศาสตร์ และจากการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) พบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกสถานประกอบการสหกิจศึกษาครั้งล่าสุดอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ เรียงลำดับตามความสำคัญจากมากไปน้อย ดังนี้

1. ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมในการทำงาน ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกสถานประกอบการสหกิจศึกษาครั้งล่าสุด โดยพิจารณาจากการทำงานแบบเป็นที่ป็นน้องที่มีความเป็นกันเอง หัวหน้างานและเพื่อนร่วมงานให้ความร่วมมือในการทำงาน รับฟังความคิดเห็น ถ่ายทอดความรู้ ให้คำแนะนำ เพื่อความก้าวหน้าในการทำงาน และความมั่นคงขององค์กร ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ Organ, Podsakoff & MacKenzie (2006) กล่าวว่า สภาพแวดล้อมมีส่วนสำคัญที่มีอิทธิพลต่อการเกิดพฤติกรรมที่เป็นสมาชิกที่ดีขององค์กร

2. ปัจจัยด้านค่านิยม ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกสถานประกอบการสหกิจศึกษาครั้งล่าสุด โดยพิจารณาจากสถานประกอบการที่พิจารณารับพนักงานที่มีประสบการณ์ในองค์กรมาก่อน สถานประกอบการที่มีตำแหน่งที่ได้รับการยกย่องในสังคม การเลือกสถานประกอบการตามคำแนะนำจากรุ่นพี่หรือ

คณาจารย์ และสถานประกอบการที่ทำให้ตนเองได้รับเกียรติยศจากการทำงาน ซึ่งสอดคล้องกับทฤษฎีของ Schwartz (2012) กล่าวว่า ค่านิยมเป็นความเชื่อที่สั่งสมมาอย่างยาวนานหรือเป็นเป้าหมายที่พึงปรารถนา บุคคลจะใช้ค่านิยมเพื่อเป็นแนวทางในการดำเนินชีวิต และเป็นข้อกำหนดในการประเมินสิ่งต่าง ๆ ในขณะที่ต้องการเองก็จะใช้ค่านิยมเพื่อกำหนดวิสัยทัศน์พันธกิจและกลยุทธ์ในการดำเนินงานด้วยเช่นกัน

3. ปัจจัยด้านภูมิศาสตร์ ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกสถานประกอบการสหกิจศึกษาระดับสูงที่สุด โดยพิจารณาจากสถานประกอบการที่ตั้งอยู่ใกล้ภูมิลำเนา และสถานประกอบการที่เคยไปหรือรู้จักเป็นอย่างดี ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ มนตรี เขียนดวงจันทร์ (2561) เรื่องปัจจัยด้านสถานภาพส่วนบุคคล ที่มีผลกระทบต่อแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของพนักงานในอุตสาหกรรมผลิตและส่งออกเสื้อผ้าสำเร็จรูป จังหวัดสมุทรสาคร กล่าวว่า พนักงานที่มีภูมิลำเนาเดิมในจังหวัดสมุทรสาคร มีระดับแรงจูงใจ หากเลือกพนักงานที่มีภูมิลำเนาเดียวกันกับสถานที่ตั้งของอุตสาหกรรมจะทำให้อัตราการคงอยู่ของพนักงานสูงกว่าการเลือกพนักงานที่ไม่ได้อยู่ในภูมิลำเนาเดียวกับอุตสาหกรรม ทั้งนี้อาจเนื่องจากมีความรู้สึกอยากทำงานในบ้านเกิดของตนเอง

แม้งานบัญชีจะถือเป็นวิชาชีพอิสระ แต่การเริ่มเรียนรู้การปฏิบัติงานจริงในสถานประกอบการยังคงต้องอาศัยการทำงานเป็นทีม โดยเฉพาะนักศึกษาสหกิจศึกษาคควรส่งเสริมให้คำนึงถึงทักษะทางสังคม และความรู้ที่จะได้รับจากการถ่ายทอดของบุคลากรในสถานประกอบการเป็นหลัก โดยยังคงเปิดใจรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น ค่านิยมของสังคม และมีจิตสำนึกรักภูมิลำเนาของตน ซึ่งอาจเป็นไปได้ว่า นักศึกษาผู้ปฏิบัติสหกิจศึกษาเป็นครั้งสุดท้ายมักตัดสินใจเลือกสถานประกอบการสหกิจศึกษาที่มีความมั่นคง และใกล้ภูมิลำเนาของตนเอง เพื่อให้สามารถปฏิบัติงานใกล้บ้านได้อย่างต่อเนื่องภายหลังจากสำเร็จการศึกษาแล้ว อย่างไรก็ตามการตัดสินใจเลือกสถานประกอบการสหกิจศึกษายังคงขึ้นอยู่กับ ดุลยพินิจของนักศึกษาแต่ละคน ผู้วิจัยเป็นเพียงผู้ให้ข้อมูลในการสนับสนุนการตัดสินใจเลือกสถานประกอบการสหกิจศึกษาแก่นักศึกษาเท่านั้น

บทสรุป

ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกสถานประกอบการปฏิบัติสหกิจศึกษาของนักศึกษาหลักสูตรบัญชีบัณฑิต มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์มากที่สุดอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยเรียงลำดับตามความสำคัญจากมากไปน้อย ได้แก่ ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมในการทำงาน ปัจจัยด้านค่านิยม และปัจจัยด้านภูมิศาสตร์ โดยในการสหกิจศึกษานักศึกษาจะคำนึงถึงปัจจัยเหล่านี้เป็นหลัก เพราะปัจจัยที่สร้างโอกาสให้นักศึกษาได้ไปในสถานประกอบการที่ตนเองต้องการ ได้รู้จักตนเองและพัฒนาตนเองให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ได้เรียนรู้การปฏิบัติงานจริง ได้นำเสนอความสามารถของตนเองให้สถานประกอบการนั้นได้รู้จัก และทำให้นักศึกษาสามารถก้าวไปสู่เส้นทางการทำงานได้อย่างราบรื่นมากยิ่งขึ้น

เอกสารอ้างอิง

เนตรสวรรค์ จินตนาวลี. (2553). ความสุขในการทำงานของพยาบาลวิชาชีพในโรงพยาบาล จังหวัดสมุทรสาคร (วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรบัณฑิต, มหาวิทยาลัยศิลปากร, กรุงเทพมหานคร).

สืบค้นจาก <http://www.thapra.lib.su.ac.th>

พรทวี เกื้อนคำแสน. (2559). ปัจจัยที่มีผลต่อแรงจูงใจในการตัดสินใจเลือกทำงานของพนักงานระดับ

- ปฏิบัติการในนิคมอุตสาหกรรมเหมราช อีสเทิร์นซีบอร์ด จังหวัดระยอง (บทความวิจัยปริญญา
มหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยนานาชาติแสตมฟอร์ด, กรุงเทพมหานคร). สืบค้นจาก [https://
tci-thaijo.org](https://tci-thaijo.org)
- พัชรินทร์ ชูติพงศ์รุ่งโรจน์. (2558). ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกเข้าทำงานกับสำนักงานสอบบัญชี
ขนาดใหญ่ 4 แห่ง (งานวิจัยปริญญามหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, กรุงเทพมหานคร).
สืบค้นจาก <http://ethesisarchive.library.tu.ac.th>
- พาทิศ คงโสมมา. (2555). สหกิจศึกษากับการพัฒนาคุณภาพบัณฑิตไทย. วารสารมหาวิทยาลัยนครพนม,
2(3), 18-21.
- ภาณุวัฒน์ ชารักษ์. (2559). ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกทำงานกับบริษัท ปูนซีเมนต์ไทย
(มหาชน) จำกัด ของพนักงานปัจจุบัน (ภาคนิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยนานาชาติ
แสตมฟอร์ด, กรุงเทพมหานคร). สืบค้นจาก <http://doi.nrct.go.th>
- มนตรี เขียนดวงจันทร์. (2561). ปัจจัยด้านสถานภาพส่วนบุคคลที่มีผลกระทบต่อแรงจูงใจในการปฏิบัติ
งานของพนักงานในอุตสาหกรรมผลิตและส่งออกเสื้อผ้าสำเร็จรูปจังหวัดสมุทรสาคร (บทความ
วิจัย, มหาวิทยาลัยธนบุรี, กรุงเทพมหานคร). สืบค้นจาก <http://www.thonburi-u.ac.th>
- รสสุคนธ์ ภู่น้อย. (2560). คุณภาพชีวิตการทำงานของพนักงานบริษัทในเขตนิคมอุตสาหกรรมอมตะนคร
ชลบุรี (งานวิจัยปริญญามหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต, กรุงเทพมหานคร). สืบค้นจาก
<https://www.tci-thaijo.org>
- สมยศ นาวิการ. (2544). ทฤษฎีองค์การ = Organization theory. กรุงเทพมหานคร: บรรณกิจ.
สาคร สมเสริฐ. (2555). อัตลักษณ์ของมนุษย์เงินเดือน: เปรียบเทียบคนทำงานคอปกขาวกับคนทำงานคอป
กน้ำเงินของบริษัทผลิตอาหารแห่งหนึ่งในเขตเมือง. วารสารปัญญาภิวัฒน์, 2(1), 696-698.
- สุวพิชญ์ เขจรบุตร. (2556). การศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อคุณภาพชีวิตการทำงานของพนักงานองค์การ
บริหารส่วนตำบล จังหวัดประจวบคีรีขันธ์. วารสารศิลปการศึกษาศาสตร์วิจัย, 5(2), 255-257.
- อัจฉริยา ปทุมวัน. (2552). ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการเลือกงานและการพัฒนาตนเอง ในการทำงานของวัย
ทำงานตอนต้นในเขตกรุงเทพมหานคร (วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัย
ธรรมศาสตร์, กรุงเทพมหานคร). สืบค้นจาก <http://tdc.thailis.or.th>
- Organ, D. W., Podsakoff, P. M., & MacKenzie, S. B. (2006). Organizational citizenship
behavior: Its nature, antecedents, and consequences. Thousand Oaks, CA: Sage.
- Schwartz, S. H. (2012). An overview of the Schwartz theory of basic values. Online
Readings in Psychology and Culture, 2(1), 11.
- Steers, R. M., & Porter, L. W. (1987). Motivation and work behavior. (4thed.). New York:
McGraw-Hill.

ปัจจัยแรงจูงใจในการทำงานที่มีประสิทธิภาพของพนักงานบัญชีในรัฐวิสาหกิจแห่งหนึ่ง Motivation factors for effective work of accounting staff in state enterprises

ธนวรรณ แฉ่งชำโถม¹ ปุณยนุช ยังกินนัง¹

Thanawan Changkomchome¹ Punyanut Youngtinnung¹

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา ปัจจัยแรงจูงใจในการทำงานที่มีประสิทธิภาพของพนักงานบัญชีในรัฐวิสาหกิจ และ เพื่อศึกษาระดับประสิทธิภาพในการทำงานของพนักงานบัญชีในรัฐวิสาหกิจแห่งหนึ่งโดยเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มประชากรจำนวน 172 คน โดยมีตัวแปรด้านแรงจูงใจได้แก่ นโยบายและการบริหาร การได้รับความยอมรับนับถือ เงินเดือนและสวัสดิการ ความก้าวหน้าในการทำงาน บรรยากาศในการทำงาน ส่วนการวัดประสิทธิภาพ มีตัวแปรที่วัดเป็น 2 มิติ คือการทำงานทันเวลา และความถูกต้องของงาน ผลการวิจัยโดยการวิเคราะห์สมการถดถอยพหุคูณด้วยวิธี Stepwise พบว่า ตัวแปรที่เป็นสมการทำนายระดับความมีประสิทธิภาพในการทำงานได้แก่ ความก้าวหน้าในการทำงาน เงินเดือนและสวัสดิการ และ บรรยากาศในการทำงาน

คำสำคัญ แรงจูงใจ ระดับประสิทธิภาพในการทำงาน พนักงานบัญชี ความก้าวหน้าในการทำงาน

Abstract

This research aims to study the motivation factors that effected work of accounting staff in state enterprises and to study the level of work efficiency of accounting staff in a state enterprise. Data were collected from 172 population groups. The motivation variables are policy and administration , salary and welfare , career path and working atmosphere. The effectiveness Performance measure in 2 dimensions of variables. They are timeliness and accuracy of work. The results of the study by multiple regression analysis using Stepwise method, it was found that the predictive equation for level of the efficiency of working was Career path , salary and welfare and working atmosphere.

Keywords : motivation factors , effectiveness Performance , accounting staff , career path

¹อาจารย์ประจำคณะบัญชี มหาวิทยาลัยธนบุรี

Lecturer, Faculty of accountancy, Thonburi University

บทนำ

ปัจจุบันองค์กรภาครัฐหรือเอกชนได้ให้ความสำคัญกับบุคลากร เพราะถือว่าบุคลากรเป็นทรัพยากรอันมีค่าที่สุดเป็นปัจจัยที่สำคัญที่สุดที่จะสร้างสรรค์งานให้เจริญก้าวหน้า การที่องค์กรจะประสบความสำเร็จตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้หรือไม่ั้น ผู้บริหารต้องแน่ใจว่าพนักงานทุกคนในองค์กรจะต้องปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ ถ้าพนักงานปฏิบัติงานไม่เต็มที่ได้รับประสิทธิภาพในการทำงานก็ย่อมส่งผลกระทบต่อผลิตภาพซึ่งจะทำให้เกิดความล่าช้าและมีผลกระทบต่อความสำเร็จของงาน การสร้างแรงจูงใจเป็นอีกปัจจัยหนึ่งถือว่ามีความสำคัญเป็นอย่างมาก เนื่องจากพนักงานแต่ละคนมีแรงจูงใจในการทำงานที่แตกต่างกัน บางคนทำงานเพื่อหวังที่จะได้รับค่าจ้างเป็นเงินเดือนเป็นผลตอบแทน แต่บางคนอาจจะมีความต้องการทางจิตใจ จึงจำเป็นต้องใช้วิธีการจูงใจเพื่อให้พนักงานใช้ความสามารถและปฏิบัติงานได้อย่างเต็มที่มากกว่าปล่อยให้ปฏิบัติงานโดยขาดปัจจัยการจูงใจซึ่งจะกลายเป็นข้อจำกัดอันนำไปสู่การหมดกำลังใจในการปฏิบัติงานความสำคัญของแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของพนักงานในองค์กรเพื่อจะสามารถทำให้พนักงานทำงานได้อย่างมีความสุข และทุ่มเทกำลังกาย กำลังใจ สติปัญญา เพื่อให้งานนั้นประสบความสำเร็จสูงสุด ส่งผลให้องค์กรบรรลุเป้าหมายตามที่คาดหวังไว้

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาปัจจัยแรงจูงใจในการทำงานที่มีประสิทธิภาพของพนักงานบัญชีในรัฐวิสาหกิจ
2. เพื่อศึกษาระดับประสิทธิภาพในการทำงานของพนักงานบัญชีในรัฐวิสาหกิจ
3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยแรงจูงใจในการทำงาน และประสิทธิภาพของพนักงานบัญชีในรัฐวิสาหกิจแห่งหนึ่ง

ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

1. ทราบถึงปัจจัยแรงจูงใจในการทำงานที่มีประสิทธิภาพของพนักงานบัญชีในรัฐวิสาหกิจ
2. ทราบถึงระดับประสิทธิภาพในการทำงานพนักงานบัญชีในรัฐวิสาหกิจ
3. เพื่อแนวทางเสนอแนะให้แก่องค์กรรัฐวิสาหกิจในการเพิ่มประสิทธิภาพการทำงานของพนักงานบัญชี โดยใช้ปัจจัยแรงจูงใจที่เหมาะสม

ทบทวนวรรณกรรม

1. แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับแรงจูงใจ โดยมีผู้ให้ความหมายของแรงจูงใจดังนี้
 สุมธ เตียววิศเรศ (2527, หน้า 4) กล่าวว่า แรงจูงใจ หมายถึง การกระตุ้นที่ทำให้มนุษย์กระทำการกิจกรรมหรือมีพฤติกรรมออกมา และเป็นพฤติกรรมที่ดำเนินไปสู่เป้าหมายอย่างใดอย่างหนึ่ง แรงจูงใจเป็นสาเหตุที่ก่อให้เกิดการแสดงพฤติกรรมเพื่อตอบสนองความต้องการที่มีอยู่และความต้องการที่มีความเข้มข้นมากที่สุดจะเป็นแรงจูงใจให้มนุษย์เราแสดงพฤติกรรมออกมา
 ชาญเดช วีรกุล (2552, หน้า 3) กล่าวว่า แรงจูงใจ หมายถึง สิ่งเร้าจากภายใน สิ่งจูงใจหรือสิ่งโน้มน้าวใจให้บุคคลเกิดพฤติกรรมเกิดความคิด ความเชื่อมั่นและความมานะพยายามที่จะกระทำและคงไว้ซึ่งการกระทำนั้นๆ เพื่อจะบรรลุเป้าหมายหรือวัตถุประสงค์ใดวัตถุประสงค์หนึ่งตามที่ได้ตั้งไว้

สุชาดา สุขบำรุงศิลป์ (2553, หน้า 17) กล่าวว่า แรงจูงใจ คือสิ่งที่อยู่ภายในตัวบุคคลเป็นแรงขับ เป็นพลังของแต่ละคนที่ทำให้กระทำอย่างใดอย่างหนึ่งจนสำเร็จโดยมีกระบวนการเกิดจากการที่มนุษย์ทุกคนมีความคาดหวัง ความต้องการ และเป้าหมายในชีวิต ทำให้เกิดแรงขับเพื่อนำไปสู่เป้าหมาย เพราะฉะนั้นแรงจูงใจจึงมีอิทธิพลในการกระตุ้นให้บุคคลแสดงพฤติกรรมออกมาทิศทางใดทิศทางหนึ่ง และรักษาพฤติกรรมนั้นไว้เพื่อให้ตนเองนั้นได้สิ่งที่คาดหวัง หรือต้องการ

สรุปได้ว่า แรงจูงใจ คือ สิ่งกระตุ้น หรือสิ่งเร้า ที่ทำให้คนมีพลังในการใช้ความรู้ ความสามารถที่มีอยู่ และแสวงหาความรู้ใหม่ ในการทำงานด้วยความเต็มใจ และมีความสุขกับการทำงาน เพื่อจะบรรลุเป้าหมายหรือวัตถุประสงค์ขององค์การ และโดยทฤษฎีแรงจูงใจ ได้แก่ ทฤษฎีลำดับขั้นความต้องการของมาสโลว์ ทฤษฎีของ เฮร์ซเบอร์ก (Herzberg) ทฤษฎีความคาดหวังของวรูม (Vroom) และทฤษฎีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ของแมคคิลเลนด เป็นต้น

2. แนวคิดกับประสิทธิภาพ มีผู้ให้ความหมายของ ประสิทธิภาพดังนี้คือ

ไรท์ และสมิท (Ryan & Smith, 1954) ได้พูดถึงประสิทธิภาพของบุคคลว่าเป็นความสัมพันธ์ระหว่างผลลัพธ์ในแง่บวกกับสิ่งที่ทุ่มเทและลงทุนให้กับงานซึ่งประสิทธิภาพในการทำงานนั้น มองจากแง่ของการทำงานของแต่ละบุคคล โดยพิจารณาเปรียบเทียบสิ่งที่ให้กับงาน เช่น ความพยายาม กำลังงานกับผลลัพธ์ที่ได้รับจากงานนั้นๆ

ชูป กาญจนประกร (2509) ได้ให้ความเห็นเกี่ยวกับประสิทธิภาพไว้คล้ายคลึงกับการบริหารงานด้านธุรกิจแต่เป็นการบริหารงานในระบบราชการและบวกกับความพึงพอใจไว้ด้วยกล่าวคือ ประสิทธิภาพเป็นแนวคิดหรือความมุ่งมาดปรารถนาในการบริหารในระบอบประชาธิปไตยในอันที่จะให้บริหารราชการให้ผลสูงสุดคุ้มกับการที่ได้ใช้จ่ายเงินภาษีอากรในการบริหารประเทศและจะต้องก่อให้เกิดความพึงพอใจแก่ประชาชน

สรุปได้ว่าประสิทธิภาพในการทำงานหมายถึงความพร้อมและความพยายามและรวมไปถึงความสามารถที่จะปฏิบัติงานให้สำเร็จตามเป้าหมาย

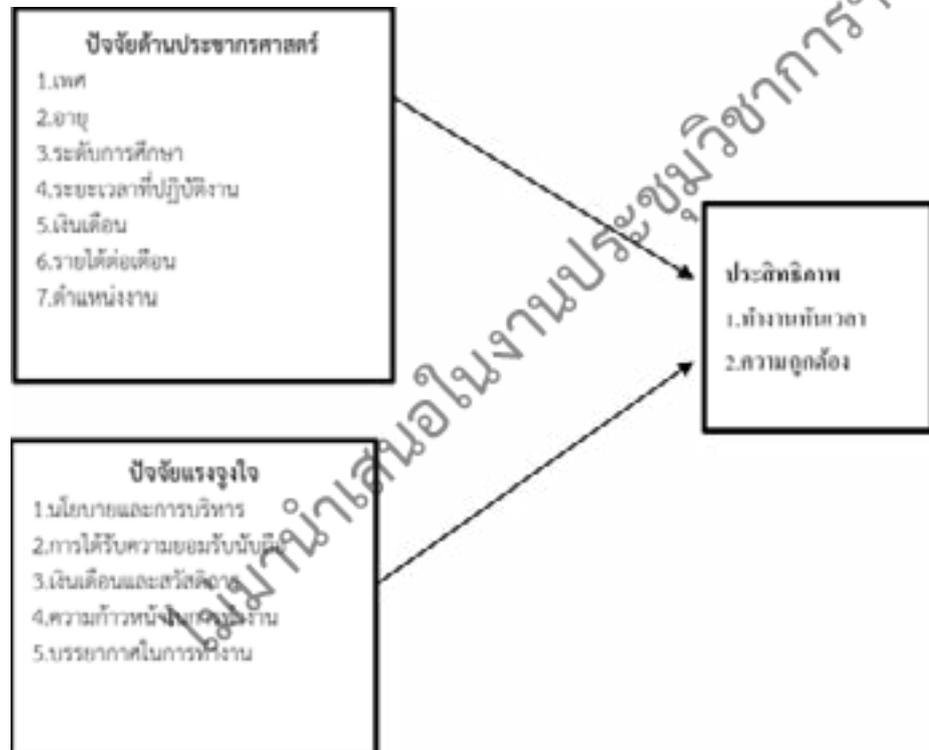
3. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ดุจพร ปิยะพันธ์. (2556) ศึกษาเรื่องแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของบุคลากร ฝ่ายบัญชี กองคลัง สำนักพระราชวัง ศึกษาโดยกำหนดตัวแปรจำนวน 5 ด้าน คือ ด้านความสำเร็จในการ ปฏิบัติหน้าที่ ด้านความรับผิดชอบ ด้านค่าตอบแทนและสวัสดิการ ด้านนโยบายและการบริหารงาน และด้านการปกครองบังคับบัญชาของผู้บังคับบัญชา พบว่าแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของบุคลากร ฝ่ายบัญชี กองคลัง สำนักพระราชวัง โดยภาพรวมอยู่ใน ระดับมากและเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า แรงจูงใจอยู่ในระดับมาก คือ ด้านความรับผิดชอบ รองลงมา คือ ด้านความสำเร็จในการปฏิบัติหน้าที่ ด้านการปกครองบังคับบัญชาของผู้บังคับบัญชา แรงจูงใจอยู่ในระดับปานกลาง คือ ด้านค่าตอบแทนและสวัสดิการ และลำดับท้ายสุด คือ ด้าน นโยบายและการบริหารงาน ตามลำดับ

เกศรินทร์ งามเลิศ. (2559) ศึกษาเรื่องแรงจูงใจที่มีผลต่อประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของพนักงาน และลูกจ้าง องค์การคลังสินค้า ผลการศึกษา พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นหญิง อายุระหว่าง 31-40 ปี มีสถานภาพโสด ระดับการศึกษาปริญญาตรีรายได้ต่อเดือน 15,001-25000 บาท และมีประสบการณ์ในการทำงานต่ำกว่า 5 ปี ระดับประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของบุคลากรในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด และ แรงจูงใจที่มีผลต่อประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของพนักงาน และลูกจ้าง องค์การคลังสินค้า ได้แก่ ด้านความสัมพันธ์กับเพื่อนร่วมงาน ด้านนโยบายและการบริหาร และด้านความมั่นคงในการทำงาน

สมมติฐานการวิจัย ปัจจัยแรงจูงใจในการทำงาน มีความสัมพันธ์ต่อประสิทธิภาพของพนักงานบัญชีในรัฐวิสาหกิจแห่งหนึ่ง

กรอบแนวคิด

วิธีดำเนินการวิจัย

รูปแบบการวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณโดยมีขั้นตอนการพัฒนากรอบแนวคิดด้วยการวิจัยเอกสาร (Documentary research) เพื่อศึกษาถึง ปัจจัยแรงจูงใจในการปฏิบัติงานที่มีประสิทธิภาพของพนักงานบัญชีพนักงานบัญชีในรัฐวิสาหกิจและแนวทางในการเพิ่มประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน

ประชากร และ กลุ่มตัวอย่าง (เป็นจำนวนเดียวกัน) ในการวิจัยครั้งนี้ คือ พนักงานบัญชี ในรัฐวิสาหกิจ ตั้งแต่เดือนพฤษภาคม 2561 – มิถุนายน 2561 กลุ่มประชากรตัวอย่างทั้งหมดจำนวน 172 คน

เครื่องมือที่ใช้ คือ แบบสอบถาม (Questionnaire) โดย กำหนดตัวแปรที่ได้จากการศึกษาจากทฤษฎี เอกสาร บทความ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องโดยวิเคราะห์ตัวแปร ลักษณะของเครื่องมือคือแบบสอบถาม แบ่งเป็น 4 ส่วนดังต่อไปนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วย เพศ อายุ ระดับการศึกษา ระยะเวลาที่ปฏิบัติงาน เงินเดือน/ รายได้ต่อเดือน ตำแหน่งงาน

ส่วนที่ 2 ปัจจัยแรงจูงใจ ประกอบด้วย (1) นโยบายและการบริหาร (2) การได้รับความยอมรับนับถือ (3) เงินเดือน (4) ความก้าวหน้าในการทำงาน (5) บรรยากาศในการทำงาน

ส่วนที่ 3 ประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน ประกอบด้วย (1) ทำงานทันเวลา และ (2) ความถูกต้อง

การวิเคราะห์ข้อมูล

หลังจากรวบรวมข้อมูลแล้วจะนำข้อมูลมาทำการประมวลผล โดยแบ่งการวิเคราะห์ข้อมูลออกเป็น 3 ส่วน ดังนี้

แบบสอบถามส่วนที่ 1 จะนำมาวิเคราะห์โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) เพื่ออธิบายข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วย ความถี่ (Frequency) และร้อยละ (Percentage)

แบบสอบถามส่วนที่ 2 และ ส่วนที่ 3 จะนำมาวิเคราะห์โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) เพื่อวัดระดับแรงจูงใจในการปฏิบัติงาน และประสิทธิภาพในการทำงาน ประกอบด้วย ความถี่ (Frequency) และร้อยละ (Percentage) โดยใช้การวัดระดับ ดังนี้

สำคัญมากที่สุด	=	5	คะแนน
สำคัญมาก	=	4	คะแนน
สำคัญปานกลาง	=	3	คะแนน
สำคัญน้อย	=	2	คะแนน
สำคัญน้อยที่สุด	=	1	คะแนน

โดยเกณฑ์การแปลผลจะพิจารณาจากค่าเฉลี่ยที่ได้จากการวัดระดับความรู้สึกจากนั้นนำค่าเฉลี่ยมาแปลผลตามเกณฑ์ ดังนี้

ค่าเฉลี่ย 4.21 - 5.00	แสดงว่ามีการประเมินในระดับสำคัญมากที่สุด
ค่าเฉลี่ย 3.41 - 4.20	แสดงว่ามีการประเมินในระดับสำคัญมาก
ค่าเฉลี่ย 2.61 - 3.40	แสดงว่ามีการประเมินในระดับสำคัญปานกลาง
ค่าเฉลี่ย 1.81 - 2.60	แสดงว่ามีการประเมินในระดับสำคัญน้อย
ค่าเฉลี่ย 1.00 - 1.80	แสดงว่ามีการประเมินในระดับสำคัญน้อยที่สุด

การสร้างและทดสอบประสิทธิภาพของเครื่องมือ จะทำการทดสอบประสิทธิภาพของเครื่องมือก่อนเก็บข้อมูล โดยมีขั้นตอนดังต่อไปนี้

การทดสอบความตรงและความเที่ยงของข้อคำถาม

ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาและสำรวจข้อมูลเบื้องต้นเพื่อกำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัย โดยศึกษาจากเอกสาร แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ขั้นตอนที่ 2 การสร้างแบบสอบถาม ปัจจัยแรงจูงใจในการทำงานที่มีประสิทธิภาพต่อพนักงานบัญชีในรัฐวิสาหกิจ โดยการสังเคราะห์ผลที่ได้จากขั้นตอนที่ 1 มาสร้างแบบสอบถาม

ขั้นตอนที่ 3 นำแบบสอบถาม เรื่อง ปัจจัยแรงจูงใจในการทำงานที่มีประสิทธิภาพต่อพนักงาน บัญชีในรัฐวิสาหกิจแห่งหนึ่ง เพื่อวัดความสอดคล้องของข้อคำถามในแบบสอบถามกับ วัตถุประสงค์ (Index of item-Objective Congruence : IOC) ซึ่งผลที่ได้ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) อยู่ที่ 0.67-1.00

ขั้นตอนที่ 4 เก็บข้อมูลจากกลุ่มที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างจำนวน 30 ชุด (Try out) มาวิเคราะห์หาค่าความเที่ยง (Reliability Test) ซึ่งเป็นการวัดค่าความสอดคล้องภายใน (Internal Consistency Method) ด้วยวิธีการของสัมประสิทธิ์แอลฟา ครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) ผลที่ได้จากการทดสอบความเที่ยงของมาตรวัดโดยวิธีการนี้ จะช่วยทำให้ค่าสัมประสิทธิ์ของความเที่ยงที่สูงขึ้น รวมทั้งช่วยให้ผู้วิจัย ตัดรายการคำถามที่มีค่าความเที่ยงต่ำออก (Alpha if Item Deleted)(สุชาติ ประสิทธิ์รัฐสินธุ์ (2544) เพื่อนำแบบสอบถามมาปรับปรุงแก้ไข เพื่อจัดทำแบบสอบถามให้เป็นฉบับที่สมบูรณ์ก่อนนำไปเก็บข้อมูล โดยผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามไปทดสอบ (Try out) 30 ชุด จากกลุ่มตัวอย่างในหน่วยงานอื่น การทดสอบได้ค่า สัมประสิทธิ์แอลฟา ครอนบาค 0.927

การทดสอบสมมติฐาน โดยใช้สถิติ สมการถดถอยสหสัมพันธ์ (Multiple Linear Regression)

สรุปผลการวิจัย

การวิเคราะห์จากแบบสอบถามพนักงานบัญชีในรัฐวิสาหกิจ จำนวน 172 คน ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามเป็นดังนี้ คือ ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นหญิง จำนวน 139 คน (คิดเป็นร้อยละ 80.8) มีอายุระหว่าง 31-40 ปี เป็นส่วนใหญ่มีจำนวน 64 คน (คิดเป็นร้อยละ 37.2) รองลงมา มีอายุ 41-50 ปี มีจำนวน 51 คน (คิดเป็นร้อยละ 29.7) ส่วนใหญ่มีสถานภาพสมรส จำนวน 130 คน (คิดเป็นร้อยละ 75.6) โดยมีระดับการศึกษา ส่วนใหญ่ ปริญญาตรี จำนวน 98 คน (คิดเป็นร้อยละ 57.0) รองลงมา ปวส./อนุปริญญาตรีจำนวน 60 คน (คิดเป็นร้อยละ 34.9) ระยะเวลาที่ปฏิบัติงานส่วนใหญ่ 6-10 ปี จำนวน 59 คน (คิดเป็นร้อยละ 34.3) รายได้ต่อเดือนส่วนใหญ่อยู่ที่ 15,001-20,000 บาท จำนวน 56 คน (คิดเป็นร้อยละ 32.6) และตำแหน่งงานส่วนใหญ่เป็นพนักงาน จำนวน 148 คน (คิดเป็นร้อยละ 86.0)

จากแบบสอบถามที่มีความสมบูรณ์ ผู้วิจัยได้นำมาวิเคราะห์ข้อมูล ระดับปัจจัยแรงจูงใจในการทำงานต่อพนักงานบัญชีในรัฐวิสาหกิจแห่งหนึ่ง

จำนวนผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 172 คน พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีปัจจัยแรงจูงใจในการทำงานดังนี้คือ

ตารางที่ 1 แรงจูงใจด้านนโยบายและการบริหาร

นโยบายและการบริหาร		SD.	ระดับประเมิน	ลำดับที่
1. หน่วยงานของท่านมีโครงสร้างและอัตรากำลังเหมาะสมกับสภาพในปัจจุบัน	4.09	0.574	มาก	2
2. หน่วยงานของท่านมีนโยบายชัดเจนในการปฏิบัติงาน	4.00	0.432	มาก	4
3. หน่วยงานของท่านมอบหมายงานให้แก่พนักงานอย่างเหมาะสม	4.00	0.551	มาก	3

นโยบายและการบริหาร		SD.	ระดับประเมิน	ลำดับที่
4. การเปลี่ยนแปลงนโยบายขององค์กรมีผลกระทบท่อการทำงานของท่าน	3.86	0.561	มาก	5
5. การบริหารงานของหน่วยงานมีความเหมาะสมกับสภาพงานที่ปฏิบัติ	4.98	0.529	มากที่สุด	1
รวม	3.98	0.415	มาก	

จากตารางที่ 1 การวิเคราะห์ค่าสถิติพื้นฐานของนโยบายและการบริหาร พบว่า การบริหารงานของหน่วยงานมีความเหมาะสมกับสภาพงานที่ปฏิบัติ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด (=4.98 SD.= 0.529) รองลงมาคือ หน่วยงานมีโครงสร้างและอัตรากำลังเหมาะสมกับสภาพในปัจจุบัน มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก (=4.09 SD.= 0.574) ถัดมาคือ หน่วยงานมีการมอบหมายงานให้แก่พนักงานอย่างเหมาะสม มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก (=4.00 SD.= 0.551

ตารางที่ 2 ด้านการได้รับการยอมรับนับถือ

การได้รับความยอมรับนับถือ		SD.	ระดับประเมิน	ลำดับที่
6. ผู้บังคับบัญชายอมรับฟังความคิดเห็นที่ท่านเสนอ	3.85	0.537	มาก	3
7. ท่านได้รับความเชื่อถือจากเพื่อนร่วมงานและผู้บังคับบัญชา	3.87	0.588	มาก	2
8. ท่านได้รับการแสดงความยินดีจากเพื่อนร่วมงานเมื่อท่านปฏิบัติงานบรรลุผลสำเร็จ	3.97	0.545	มาก	1
9. ผลงานของท่านได้รับการยอมรับจากผู้บังคับบัญชา	3.72	0.583	มาก	4
10. ผู้บังคับบัญชากล่าวยกย่องชมเชยผลการปฏิบัติงาน	3.68	0.569	มาก	5
รวม	3.82	0.426	มาก	

จากตารางที่ 2 การวิเคราะห์ค่าสถิติพื้นฐานของการได้รับความยอมรับนับถือ พบว่า การได้รับการแสดงความยินดีจากเพื่อนร่วมงานเมื่อท่านปฏิบัติงานบรรลุผลสำเร็จ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก (=3.97 SD.= 0.545) รองลงมาคือ การได้รับความเชื่อถือจากเพื่อนร่วมงานและผู้บังคับบัญชา มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก (=3.87 SD.= 0.588) ถัดมาคือ ผู้บังคับบัญชยอมรับฟังความคิดเห็นที่เสนอ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก (=3.85 SD.= 0.537)

ตารางที่ 3 ด้านเงินเดือนและสวัสดิการ

เงินเดือนและสวัสดิการ		SD.	ระดับ ประเมิน	ลำดับที่
11. ค่าจ้างที่ได้รับจากการทำงานเหมาะสมกับ ความรู้ความสามารถของท่าน	3.73	0.588	มาก	4
12. การปรับเงินเดือนขึ้นอยู่กับการปฏิบัติงานของ ท่าน	3.75	0.583	มาก	3
13. องค์กรของท่านให้ค่าจ้างและผลตอบแทนน้อย กว่าที่อื่น	3.50	0.625	มาก	5
14. สวัสดิการที่ท่านได้รับครอบคลุมหมดแล้ว	4.09	0.722	มาก	1
15. เงินเดือนและสวัสดิการที่ได้รับทำให้ท่านมีชีวิต อย่างสุขสบาย	4.07	0.725	มาก	2
รวม	3.83	0.517	มาก	

จากตารางที่ 3 การวิเคราะห์ค่าสถิติพื้นฐานของเงินเดือนและสวัสดิการ พบว่า สวัสดิการที่ได้รับครอบคลุมหมดแล้ว มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=4.09$ SD.= 0.722) รองลงมาคือ เงินเดือนและสวัสดิการที่ได้รับทำให้มีชีวิตอย่างสุขสบาย มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=4.07$ SD.= 0.725) ถัดมาคือ การปรับเงินเดือนขึ้นอยู่กับการปฏิบัติงาน มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=3.75$ SD.= 0.583)

ตารางที่ 4 ด้านความก้าวหน้าในการทำงาน

ความก้าวหน้าในการทำงาน		SD.	ระดับ ประเมิน	ลำดับที่
16. งานที่ท่านทำอยู่มีโอกาที่จะเลื่อนตำแหน่ง	3.81	0.630	มาก	1
17. ที่ทำงานสนับสนุนให้ท่านไปฝึกอบรมเพื่อ เพิ่มพูนความรู้	3.79	0.613	มาก	2
18. ท่านได้รับความเป็นธรรมในเรื่องการทำงาน และการแต่งตั้งโยกย้าย	3.67	0.601	มาก	3
19. ท่านรู้สึกพอใจในความก้าวหน้าในตำแหน่ง หน้าที่การทำงานในขณะนี้	3.60	0.688	มาก	4
20. การพิจารณาการเลื่อนตำแหน่งไม่ได้อยู่บน หลักการปฏิบัติที่ดี	1.79	0.564	น้อยที่สุด	5
รวม	3.33	0.417	ปานกลาง	

จากตารางที่ 4 การวิเคราะห์ค่าสถิติพื้นฐานของความก้าวหน้าในการทำงาน พบว่างานที่ทำอยู่มีโอกาที่จะเลื่อนตำแหน่ง มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=3.81$ SD.= 0.630) รองลงมาคือ ที่ทำงานสนับสนุนให้ไปฝึกอบรมเพื่อเพิ่มพูนความรู้ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=3.79$ SD.= 0.613) ถัดมาคือ การได้รับความเป็นธรรมในเรื่องการทำงานและการแต่งตั้งโยกย้าย มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=3.67$ SD.= 0.601

ตารางที่ 5 ด้านบรรยากาศในการทำงาน

บรรยากาศในการทำงาน	SD.	ระดับ ประเมิน	ลำดับที่
21. การปรับปรุงสภาพแวดล้อมของหน่วยงานท่าน มีผลทำให้การปฏิบัติงานของท่านดีขึ้น	3.55	0.623	มาก 5
22. สภาพแวดล้อมภายในหน่วยงานที่เหมาะสม ทำให้ท่านมีความสุขในการทำงาน	3.75	0.640	มาก 2
23. ขั้นตอนในการปฏิบัติงานเป็นปัญหาและ อุปสรรคต่อการทำงานของท่าน	3.64	0.689	มาก 4
24. สถานที่ทำงานของท่านเอื้ออำนวยต่อการ ปฏิบัติงาน	3.74	0.624	มาก 3
25. อุปกรณ์ เครื่องมือ เครื่องใช้ ในการปฏิบัติงาน มีเพียงพอและใช้การได้ดี	3.82	0.670	มาก 1
รวม	3.70	0.514	มาก

จากตารางที่ 5 การวิเคราะห์ค่าสถิติพื้นฐานของบรรยากาศในการทำงาน พบว่า อุปกรณ์ เครื่องมือ เครื่องใช้ ในการปฏิบัติงานมีเพียงพอและใช้การได้ดี มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=3.82$ SD.= 0.670) รองลงมาคือ สภาพแวดล้อมภายในหน่วยงานที่เหมาะสมทำให้มีความสุขในการทำงาน มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=3.75$ SD.= 0.640) ถัดมาคือ สถานที่ทำงานเอื้ออำนวยต่อการปฏิบัติงาน มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=3.74$ SD.= 0.624)

ตารางที่ 6 ประสิทธิภาพด้านการทำงานทันเวลา

ทำงานทันเวลา	SD.	ระดับ ประเมิน	ลำดับที่
1. ท่านทำงานเสร็จก่อนเวลาเสมอ	3.98	0.639	มาก 1
2. ท่านมีการติดตามงานที่ปฏิบัติอยู่เสมอ	3.95	0.590	มาก 2
3. ท่านตรงต่อเวลาและรักษาเวลาในการปฏิบัติ งาน	3.93	0.573	มาก 3

ทำงานทันเวลา		SD.	ระดับ ประเมิน	ลำดับที่
4. ท่านมีการจัดลำดับความสำคัญของงานที่ต้องส่งมอบ ก่อน-หลัง ได้ถูกต้องเสมอ	3.84	0.519	มาก	5
5. ท่านวางแผนงานโดยมีการประมาณการหรือกำหนดเวลาที่ใช้ปฏิบัติงานกำกับไว้เสมอ	3.84	0.592	มาก	4
6. ท่านบริหารเวลาตามที่วางแผนไว้ได้ที่กำหนดเสมอ	3.78	0.535	มาก	6
7. ท่านวิเคราะห์ถึงผลต่างเวลาที่ใช้ในการปฏิบัติงานเพื่อปรับปรุงการวางแผนการทำงานให้ทันกำหนดเวลาเสมอ	3.73	0.568	มาก	7
รวม	3.87	0.475	มาก	

จากตารางที่ 6 การวิเคราะห์ค่าสถิติพื้นฐานของตัวแปรแฝงทำงานทันเวลา พบว่า มีการทำงานเสร็จก่อนเวลาเสมอ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=3.98$ SD.= 0.639) รองลงมาคือ มีการติดตามงานที่ปฏิบัติอยู่เสมอ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=3.95$ SD.= 0.590) ถัดมาคือ การตรงต่อเวลาและรักษาเวลาในการปฏิบัติงาน มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=3.93$ SD.= 0.573)

ตารางที่ 7 ประสิทธิภาพด้านความถูกต้อง

ความถูกต้อง		SD.	ระดับ ประเมิน	ลำดับที่
8. ท่านปฏิบัติงานด้วยความละเอียดรอบคอบ	3.86	0.529	มาก	2
9. ท่านตั้งใจทำงานให้เสร็จด้วยดีอย่างเต็มที่และรวดเร็ว	3.91	0.586	มาก	1
10. ท่านสามารถแก้ไขความผิดพลาดของงานได้อย่างเหมาะสม	3.79	0.506	มาก	3
11. ท่านมีการวางแผนในการทำงานเพื่องานให้ถูกต้อง	3.76	0.555	มาก	5
12. ท่านมีการตรวจทานงานทุกครั้ง	3.76	0.565	มาก	4
13. ท่านได้รับการตำหนิในเรื่องความผิดพลาดของงานอยู่เสมอ	1.77	0.504	น้อยที่สุด	8
14. ผู้ที่ได้รับผลงานของท่านชื่นชมผลงานของท่านเนื่องจากไม่มีข้อผิดพลาด	3.45	0.735	มาก	7

ความถูกต้อง		SD.	ระดับ ประเมิน	ลำดับที่
15. ผลงานของท่านถูกต้องตรงตามวัตถุประสงค์ ของงานโดยไม่ต้องปรับแก้	3.60	0.644	มาก	6
รวม	3.49	0.386	มาก	

จากตารางที่ 7 การวิเคราะห์ค่าสถิติพื้นฐานของตัวแปรแฝงความถูกต้อง พบว่า มีความตั้งใจทำงานให้เสร็จด้วยดีอย่างเต็มที่และรวดเร็ว มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=3.91$ SD.= 0.586) รองลงมา คือ มีการปฏิบัติงานด้วยความละเอียดรอบคอบ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=3.86$ SD.= 0.529) ถัดมา คือ สามารถแก้ไขความผิดพลาดของงานได้อย่างเหมาะสม มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=3.79$ SD.= 0.506)

ตารางที่ 8 ผลการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบ Stepwise ในการพยากรณ์ ปัจจัยแรงจูงใจในการทำงานที่มีประสิทธิภาพของพนักงานบัญชีในรัฐวิสาหกิจ

ตัวแปรอิสระ(ตัวแปรพยากรณ์)	b	Beta	t-value	P value
ความก้าวหน้าในการทำงาน	0.397	0.406	4.973	<0.001
ด้านบรรยากาศในการทำงาน	0.139	0.175	2.783	<0.001
ด้านเงินเดือนและสวัสดิการ	0.185	0.235	2.724	<0.001
ค่าคงที่	1.135		5.370	<0.001
R = 0.694 R ² = 0.481 F = 51.895 p value = <0.001				

จากตารางที่ 8 การศึกษาปัจจัยที่สามารถร่วมกันทำนายปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการทำงาน ของพนักงานบัญชีในรัฐวิสาหกิจ พบว่า มีตัวแปร ด้านความก้าวหน้าในการทำงาน ด้านบรรยากาศในการทำงาน และด้านเงินเดือนและสวัสดิการ ที่ร่วมกันทำนาย ประสิทธิภาพของการทำงานได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (p value <0.001) ซึ่งตัวแปรทั้งสามสามารถอธิบายการผันแปรของประสิทธิภาพการทำงานได้ ร้อยละ 48.10 (R² = 0.481) สามารถเขียนสมการพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบได้ดังต่อไปนี้

$$\text{ประสิทธิภาพในการทำงาน} = 1.135 + 0.397 (\text{ความก้าวหน้าในการทำงาน}) + 0.139 (\text{บรรยากาศในการทำงาน}) + 0.185 (\text{ด้านเงินเดือนและสวัสดิการ})$$

เขียนสมการพยากรณ์ในรูปคะแนนมาตรฐานได้ดังนี้คือ

$$Z_{\text{ประสิทธิภาพในการทำงาน}} = 0.406_{(\text{ความก้าวหน้าในการทำงาน})} + 0.175_{(\text{บรรยากาศในการทำงาน})} + 0.235_{(\text{ด้านเงินเดือนและสวัสดิการ})}$$

อภิปรายผล

การศึกษา ปัจจัยแรงจูงใจในการทำงานที่มีประสิทธิภาพของพนักงานบัญชีในรัฐวิสาหกิจ เป็นการศึกษาลึกลับประกอบต่างๆที่ส่งผลให้เกิดแรงจูงใจในการทำงานที่มีประสิทธิภาพของพนักงานบัญชี โดยแบ่งปัจจัยเป็น 5 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านนโยบายและการบริหาร 2) ด้านการได้รับความยอมรับนับถือ 3) ด้านเงินเดือนและสวัสดิการ 4) ด้านความก้าวหน้าในการทำงาน และ 5) ด้านบรรยากาศในการทำงาน โดยมี การวัดประสิทธิภาพการทำงานใน 2 มิติ คือ 1) ด้านการทำงานทันเวลา และ 2) ด้านความถูกต้อง

ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยแรงจูงใจที่สามารถร่วมกันทำนายประสิทธิภาพการทำงานของพนักงานบัญชีมี 3 ด้านคือ 1) ด้านความก้าวหน้าในการทำงาน 2) ด้านบรรยากาศในการทำงานและ 3) ด้านเงินเดือนและสวัสดิการ โดยมีสมการการทำนายดังนี้คือ

$$Z_{\text{ประสิทธิภาพในการทำงาน}} = 0.406 \underset{\substack{\text{(ความก้าวหน้าในการทำงาน)} \\ \text{(ด้านเงินเดือนและสวัสดิการ)}}}{+} 0.175 \underset{\substack{\text{(บรรยากาศในการทำงาน)}}}{+} 0.235$$

ซึ่งหมายถึง หากองค์กรเพิ่มปัจจัยด้านความก้าวหน้าในการทำงาน ร้อยละ 40.6 เพิ่มปัจจัยด้านบรรยากาศในการทำงานร้อยละ 17.5 และ เพิ่มปัจจัยด้านเงินเดือนและสวัสดิการ ร้อยละ 23.5 จะสามารถเพิ่มประสิทธิภาพการทำงานได้ร้อยละ 100 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

สมการพยากรณ์ที่เป็นเช่นนั้นเพราะจากการทบทวนวรรณกรรม และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ปัจจัยแรงจูงใจในการทำงาน โดยเฉพาะในองค์กรรัฐวิสาหกิจ พนักงานให้ความสำคัญกับด้านความก้าวหน้าในการทำงาน เพราะองค์กรรัฐวิสาหกิจมีการกำหนดเส้นทางความก้าวหน้าในการทำงาน (career path) ไว้ค่อนข้างชัดเจน สอดคล้องกับงานวิจัยของ สาริต แก้วทึง (2560)ก ต่อมาคือปัจจัยด้านบรรยากาศในการทำงานจะมีความสำคัญต่อแรงจูงใจ เนื่องจากภาระงานขององค์กรมีเป็นจำนวนมาก ต้องทำงานประสานงานกันในแต่ละหน้าที่ และต้องให้บริการที่ดีแก่ประชาชน บรรยากาศที่ดี ได้แก่การทำงานเป็นทีม การประสานงานที่ดีจึงเป็นสิ่งสำคัญ และในปัจจุบันสุดท้ายคือด้านเงินเดือนและสวัสดิการก็มีความสำคัญเนื่องจากในองค์กรรัฐวิสาหกิจเป็นที่ทราบกันดีอยู่ว่ามีอัตราเงินเดือนที่สูงกว่าทางราชการ แต่อาจจะเป็นรองจากองค์กรเอกชน แต่มีสวัสดิการที่ดีกว่ามาทดแทนดังนั้นจึงเป็นปัจจัยแรงจูงใจในการทำงานอย่างมีประสิทธิภาพเช่นกัน สอดคล้องกับงานวิจัยของ วาสนา พัฒนานันท์ชัย (2553) และ เกศรินทร์ งามเลิศ (2559)

บทสรุป

งานวิจัยเรื่อง ปัจจัยแรงจูงใจในการทำงานที่มีประสิทธิภาพของพนักงานบัญชีในรัฐวิสาหกิจ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยแรงจูงใจในการทำงานที่มีประสิทธิภาพของพนักงานบัญชี และ เพื่อศึกษาระดับประสิทธิภาพในการทำงานของพนักงานบัญชี โดยเป็นการวิจัยเชิงปริมาณ เก็บข้อมูลจากพนักงานในหน่วยงานบัญชีของรัฐวิสาหกิจแห่งหนึ่ง โดยผลการวิจัย พบว่า ปัจจัยแรงจูงใจที่สามารถร่วมกันทำนายประสิทธิภาพการทำงานของพนักงานบัญชีมี 3 ด้านคือ 1) ด้านความก้าวหน้าในการทำงาน 2) ด้านบรรยากาศในการทำงานและ 3) ด้านเงินเดือนและสวัสดิการ

ข้อเสนอแนะการวิจัยในครั้งนี้ คือผลจากการวิจัยได้สมการการทำนายสามารถนำไปใช้เป็นข้อเสนอแนะให้องค์กรทั้งรัฐวิสาหกิจ และเอกชนนำปัจจัยจากสมการไปกำหนดนโยบายด้านการบริหารทรัพยากรมนุษย์เพื่อสร้างแรงจูงใจให้เกิดประสิทธิภาพในการทำงานของพนักงานบัญชี

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป คือ ควรศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความผูกพันต่อองค์กรของพนักงานบัญชี หรือ ปัจจัยที่ส่งผลต่อการย้ายงานของพนักงานบัญชี เป็นต้น

เอกสารอ้างอิง

- เกศรินทร์ งามเลิศ. (2559). *แรงจูงใจที่มีผลต่อประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของพนักงาน และลูกจ้างองค์การคลังสินค้า*. การค้นคว้าอิสระ บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยกรุงเทพ.
- ชาญเดช วีรกุล. (2552). *ความสัมพันธ์ระหว่างแรงจูงใจในการปฏิบัติงานกับขวัญในการปฏิบัติงานของบุคลากรสังกัดสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินภูมิภาคที่ 5 (จังหวัด อุบลราชธานี)*. วิทยานิพนธ์บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาการจัดการทั่วไป บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี.
- ชูบ กาญจนประกร. (2509). *ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์*. วารสารรัฐประศาสนศาสตร์ฉบับพิเศษ 2507, 2509.
- วาสนา พัฒนานันท์ชัย. (2553). *ปัจจัยที่มีผลต่อแรงจูงใจในการปฏิบัติงาน ของพนักงาน สำนักงานทรัพย์สินส่วนพระมหากษัตริย์*. งานนิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการพัฒนาสังคม คณะพัฒนาสังคมและสิ่งแวดล้อม สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- สุเมธ เดียววิศเรศ. (2527). *พฤติกรรมผู้นำทางการศึกษา*. กรุงเทพฯ : ศิลปาบรรณาการ.
- สุชาติ สุขบำรุงศิลป์. (2553). *แรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครูโรงเรียนวิศวกรรมแหลมฉบัง จังหวัดชลบุรี*. งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาการบริหารการศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- สุชาติ ประสิทธิ์รัฐสินธุ์. (2544). *สถิติสำหรับการวิจัยทางสังคมศาสตร์*. กรุงเทพฯ : บริษัท เพื่อองฟ้า พรินติ้ง จำกัด.
- Ryan & Smith. (1954) *Principle of Industrial Psychology*. New York : The Mcnanla Press Company.

การพัฒนาสมุดบัญชีรายรับรายจ่าย เพื่อวิเคราะห์พฤติกรรมการใช้จ่ายเงินและการออม
กรณีศึกษา นักศึกษาระดับปริญญาตรี ปี 1 คณะพาณิชยศาสตร์และการจัดการ
มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตตรัง¹

The Development of Cash Book for Behavioral Analysis of Spending and
Saving: A Case Study of Undergraduate Students – the First year at Faculty
of Commerce and Management, Prince of Songkla University,
Trang Campus

นราภรณ์ ไชยรัตน์¹ ผกาแก้ว พรหมศิริ¹ ปาริชาติ บุรพาศิริวัฒน์¹
Naraporn Chairat¹ Pakakaew Promsiri¹ Parichart Burapasirawat¹

บทคัดย่อ

การวิจัยมีวัตถุประสงค์ (1) ศึกษาและพัฒนารูปแบบของฟอร์มการบันทึกรายรับรายจ่าย (2) วิเคราะห์พฤติกรรมการใช้จ่ายเงินและการออม และ (3) วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่าง รายรับ รายจ่าย และเงินออม กลุ่มตัวอย่างคือนักศึกษาคณะพาณิชยศาสตร์และการจัดการ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตตรัง ที่ลงทะเบียนวิชาหลักการบัญชี 1 จำนวน 230 คน โดยใช้สมุดบัญชีรายรับรายจ่ายที่พัฒนา โดยการศึกษาแบบฟอร์มบันทึกรายรับรายจ่าย ปรับปรุงให้สอดคล้องกับรายรับรายจ่ายของนักศึกษา ให้ นักศึกษาทดลองบันทึกรายรับรายจ่าย สอบถามข้อคิดเห็น ได้ผลเป็นสมุดบัญชีรายรับรายจ่ายที่สอดคล้อง กับความต้องการใช้งาน ผลการวิจัยพบว่า นักศึกษามีพฤติกรรมการใช้จ่าย ประเภทรายจ่ายค่าอาหาร ขนม เครื่องดื่ม มากที่สุด 46.76% รองลงมาคือรายจ่ายฟุ่มเฟือย 20.70% ด้านจำนวนเงินรายจ่ายต่อสัปดาห์อยู่ใน ช่วง 500 – 1,000 บาท มากที่สุด 36.26% รองลงมาอยู่ในช่วง 1,001 – 1,500 บาท 32.27% ในส่วน พฤติกรรมการออมเงิน ส่วนใหญ่ไม่มีเงินออม 55.31% รองลงมาคือ มีเงินออมอยู่ในช่วง 1 – 50 บาท 21.63% โดยสาขาการจัดการการท่องเที่ยว มีเงินออมสูงที่สุด 31.84% รองลงมา สาขาการตลาด 21.27% สำหรับลักษณะทางกายภาพด้านเพศ ไม่มีผลต่อค่าเฉลี่ยของรายจ่ายประเภทจำเป็น ประเภทฟุ่มเฟือย และเงินออมของนักศึกษา ส่วนด้านสาขาวิชา มีผลต่อค่าเฉลี่ยของรายจ่ายประเภทฟุ่มเฟือยและเงินออม โดยรายรับกับเงินออม ไม่มีความสัมพันธ์กัน ส่วนรายจ่ายกับเงินออม และรายรับกับรายจ่าย มีความสัมพันธ์กันในทางบวก ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.01

คำสำคัญ : สมุดบัญชีรายรับรายจ่าย, พฤติกรรมการใช้จ่ายเงิน, การออม

¹ อาจารย์ประจำคณะพาณิชยศาสตร์และการจัดการ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตตรัง
Lecturer in Faculty of Commerce and Management, Prince of Songkla University, Trang Campus.

Abstract

The objectives of this research were (1) to study and develop the format of a cash book record form; (2) to analyze students' spending and saving behaviors; and (3) to examine the relationship between students' income, expenditures, and saving.

This study was conducted at Prince of Songkla University, Trang Campus. Two hundred and thirty students who registered in the subject "Principles of Accounting I" were invited to participate in this study. Participants were give modified cash books to record their spending and saving transactions. Participants were also asked to provide comments and suggestions regarding the format of a cash book record form. Results indicated that the majority of participants inclined to be the spending persons rather than saving ones. Almost half of participants spent their money on food, snacks, and beverages, followed by the extravagant expenditures (20.70%). Majority of participants have spending a week in the range of 500-1,000 baht 36.26%, followed by spending in the range of 1,001-1,500 baht 32.27%. Half of the participant did not have saving, followed by savings in the range of 1-50 baht (21.63%). With regards to students' majors, the results revealed that the participants who studied in Tourism Management had the highest average of saving (31.84%), followed by those who studied in Marketing Management (21.27%). The statistical outcomes displayed that there was no significant differences between the gender of participants and their spending behaviors on either necessary or extravagant expenditures, and their saving. There was no significant relationship between the income and the saving of the participants. However, the significant positive relationships were found between the expenditures and the saving of the participants, and the income and the expenditures of the participants respectively. The level of statistical significance 0.01.

Keyword : Cash Book, Behavior of Spending, Saving

บทนำ

การดำรงชีวิตของสังคมทุนนิยมในปัจจุบันได้ถูกปลูกฝังให้เกิดการใช้จ่ายอย่างเกินตัว ในเรื่องที่เกิดขึ้นเกินกว่าปัจจัยในการดำรงชีวิต เช่น การบริโภคเกินตัว ความบันเทิงหลากหลายรูปแบบ ความสวยงามแต่งตัวตามแฟชั่น การเสี่ยงโชค เป็นต้น ทำให้ไม่มีเงินเพียงพอเพื่อตอบสนองความต้องการเหล่านั้น ส่งผลให้เกิดการกู้หนี้ยืมสิน เป็นวัฏจักรที่บุคคลหนึ่งไม่สามารถหลุดออกมาได้ ถ้าไม่เปลี่ยนแนวทางในการดำเนินชีวิต (สุเมธ ตันติเวชกุล, 2552) จากเหตุผลดังกล่าวจึงก่อให้เกิดการนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้กันอย่างกว้างขวาง เนื่องจากเศรษฐกิจพอเพียงเป็นปรัชญาที่ยึดหลักทางสายกลางที่ชี้แนวทางในการดำรงอยู่และปฏิบัติของประชาชนในทุกระดับให้ดำเนินไปในทางสายกลาง มีความพอเพียงและพร้อมที่จะจัดการต่อผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลง จะต้องอาศัยความรู้ รอบคอบ และระมัดระวัง ในการวางแผนและดำเนินการทุกขั้นตอน (จิรายุ อิศรางกูร ณ อยุธยา, 2551) ทั้งนี้เศรษฐกิจพอเพียงเป็นการดำเนินชีวิตอย่างสมดุลและยั่งยืน

กรมการพัฒนาชุมชน กระทรวงมหาดไทย ได้มีการกำหนดยุทธศาสตร์การขับเคลื่อนปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ไปสู่การปฏิบัติเพื่อการแก้ไขปัญหาความยากจนและยกระดับคุณภาพชีวิตของคนในชุมชนให้ดีขึ้น (กระทรวงมหาดไทย, 2551) โดยเน้นให้ครัวเรือนและชุมชนได้พัฒนาตนเองสู่วิถีพอเพียง ด้วยการจัดทำบัญชีรายรับรายจ่าย (กรมการพัฒนาชุมชน, 2551) เป้าหมาย คือ สร้างการเรียนรู้ตนเอง วิเคราะห์การจัดการทางการเงินของครอบครัว ปรับพฤติกรรมการใช้เงินอย่างรอบคอบประหยัดและเกิดประโยชน์สูงสุด รู้จักเก็บออมเงินไว้ใช้ในยามจำเป็น และสามารถนำข้อมูลมาวางแผนการใช้เงินในอนาคตได้อย่างเหมาะสม ตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง (สมัย เชิงหอม, 2554)

ดังนั้นเพื่อเป็นการพัฒนารูปแบบฟอร์มการบันทึกรายรับรายจ่าย ให้สอดคล้องกับพฤติกรรมการใช้เงินและการออมเงิน ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาและพัฒนารูปแบบของฟอร์มการบันทึกรายรับรายจ่าย เพื่อนำข้อมูลมาวิเคราะห์พฤติกรรมการใช้เงินและการออม ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี คณะพาณิชยศาสตร์และการจัดการมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์วิทยาเขตตรังโดยใช้แนวคิดปรัชญา “เศรษฐกิจพอเพียง” (มูลนิธิชัยพัฒนา, 2550) เป็นแนวคิดสำคัญในการวิจัย

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาและพัฒนารูปแบบของฟอร์มการบันทึกรายรับรายจ่ายให้ตอบสนองต่อความต้องการของนักศึกษา
2. เพื่อวิเคราะห์พฤติกรรมการใช้เงินและการออมเงินของนักศึกษา
3. เพื่อวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างรายรับ รายจ่าย และเงินออมของนักศึกษา

ประโยชน์ที่รับจากการวิจัย

1. ได้แบบฟอร์มสมุดบัญชีรายรับรายจ่ายที่สอดคล้องกับความต้องการใช้งาน
2. ทำให้ทราบถึงพฤติกรรมใช้เงินและการออมของนักศึกษา
3. เป็นแนวทางสำหรับผู้สนใจนำไปใช้ในการบันทึกรายรับรายจ่ายต่อไป

การทบทวนวรรณกรรม

1. การประยุกต์การทำบัญชีใช้ตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง โดยการจัดทำ “สมุดบัญชีรายรับ รายจ่าย” สำหรับการบันทึกรายรับและรายจ่ายให้เหมาะสมกับวัยมีผลทำให้การใช้เงินของนักศึกษาเปลี่ยนแปลงไป นักศึกษาบางส่วนสามารถลดรายจ่ายที่ไม่จำเป็นได้ (นภาพร ลิขิตวงศ์ขจร, 2550) การจัดทำบัญชีครัวเรือนทำให้รับรู้รายรับรายจ่ายในครอบครัว สามารถบริหารการเงินในครอบครัว แบ่งรายรับรายจ่ายตามความสำคัญและความจำเป็นตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง (นวลจันทร์ สระทองทิพ, 2552) นอกจากนี้การจัดทำบัญชีครัวเรือนยังส่งผลต่อพฤติกรรมการออมให้เพิ่มสูงขึ้น (ฉัตรมณี กลางสวัสดิ์, 2552) รวมถึงการบันทึกบัญชีครัวเรือนทำให้สามารถลดรายจ่ายที่ไม่จำเป็น (สุคนธ์ เหลืองอิงคะสุต, 2551) แสดงให้เห็นว่าการทำบัญชีครัวเรือน เป็นเครื่องมือสำคัญที่ทำให้สามารถบริหารจัดการด้านการเงินของครัวเรือนให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

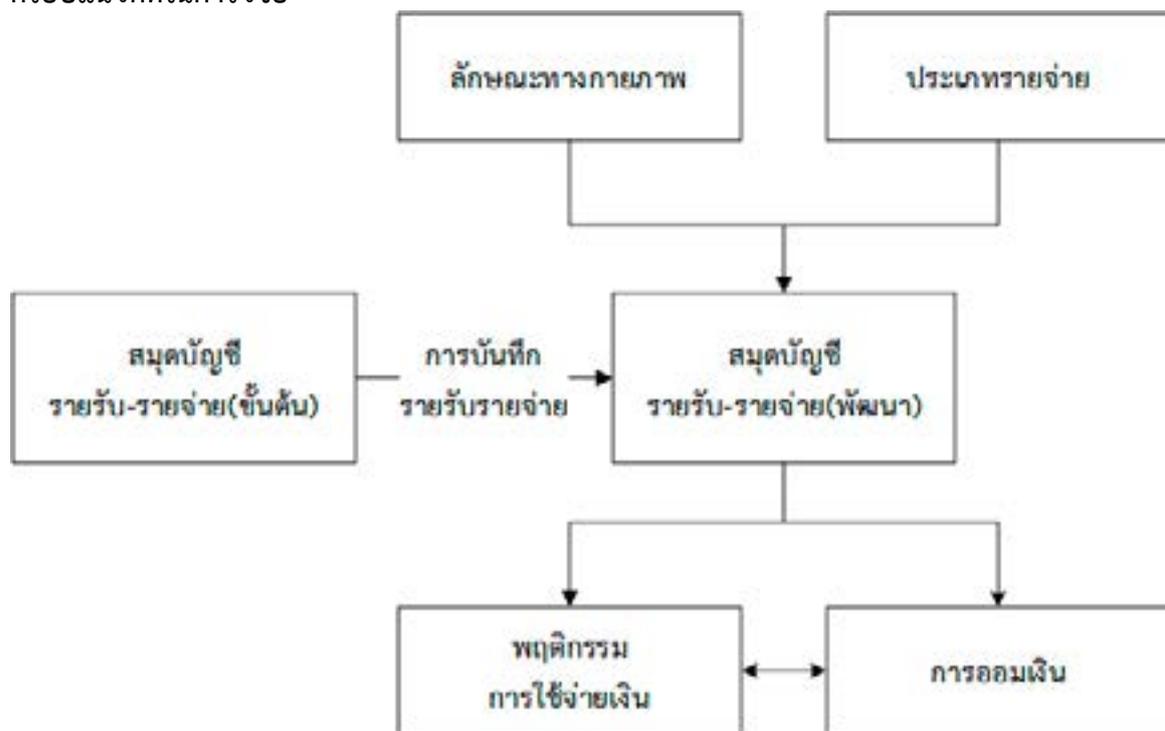
2. พฤติกรรมการใช้เงินเป็นการกระทำทางสังคมขึ้นอยู่กับมูลเหตุปัจจัยหลายประการ ประกอบกัน ช่วยสนับสนุนการตัดสินใจและเหตุผลนั้นอาจแปรเปลี่ยนไปตามแต่ละบุคคลในแต่ละสถานการณ์ (Davis, 1988) การใช้เงินเป็นพฤติกรรมที่เกิดจากสิ่งเร้าที่รวมอยู่ในปัจจัยต่างๆ เช่น ปัจจัยส่วนตัว ปัจจัยทางประชากร ปัจจัยทางจิตวิทยา ปัจจัยทางสิ่งแวดล้อม หากสิ่งเร้าใดในปัจจุบันมีแรงหรือมีอำนาจเหนือกว่าย่อนำไปสู่การตัดสินใจใช้เงิน โดยการใช้เงินของนักศึกษาเป็นพฤติกรรมที่แต่ละบุคคลจะปฏิบัติได้ตามเงื่อนไขทางความต้องการของพื้นฐานทางร่างกาย สังคม ชีวภาพและจิตวิทยา การใช้เงินของแต่ละบุคคลในแต่ละวัน มักมีความแตกต่างกัน ไม่ว่าจะใช้ไปเพื่อการอุปโภค หรือเพื่อการบริโภค

3. เศรษฐกิจพอเพียง (มูลนิธิชัยพัฒนา, 2550) เป็นปรัชญาชี้ถึงแนวการดำรงอยู่และปฏิบัติตนของประชาชนในทุกระดับ ทั้งในการพัฒนาและบริหารประเทศให้ดำเนินไปในทางสายกลาง ความพอเพียงหมายถึง ความพอประมาณ ความมีเหตุผล รวมถึงความจำเป็นที่จะต้องมีระบบภูมิคุ้มกันในตัวที่ดีพอสมควร ต่อการกระทบใดๆ อันเกิดจากการเปลี่ยนแปลงทั้งภายในภายนอก ทั้งนี้ จะต้องอาศัยความรอบรู้ ความรอบคอบ และความระมัดระวังอย่างยิ่งในการนำวิชาการต่างๆ มาใช้ในการวางแผนและการดำเนินการ ทุกขั้นตอน และขณะเดียวกัน จะต้องเสริมสร้างพื้นฐานจิตใจของคนในชาติให้มีสำนึกในคุณธรรม ความซื่อสัตย์สุจริต และให้มีความรอบรู้ที่เหมาะสม ดำเนินชีวิตด้วยความอดทน ความเพียร มีสติ ปัญญา และความรอบคอบ เพื่อให้สมดุลและพร้อมรองรับการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วและกว้างขวาง ทั้งด้านวัตถุ สังคม สิ่งแวดล้อม และวัฒนธรรมจากโลกภายนอกได้เป็นอย่างดี

4. การกั้นเงินรายได้ส่วนหนึ่งเอาไว้ โดยมีได้นำเงินรายได้ส่วนนี้ออกไปใช้จ่ายซื้อสินค้าหรือบริการในช่วงเวลาหนึ่ง ทั้งนี้ก็เพื่อจะเก็บเงินนั้นไว้ใช้จ่ายในอนาคต รายได้ส่วนนี้จึงเรียกว่า “เงินออม (Saving)” (ภราดร ปรีดาศักดิ์, 2549) นอกจากนี้การออมยังเป็นการเก็บสะสมเงินที่ละเล็กทีละน้อยให้พอกพูนขึ้นเมื่อเวลาผ่านไป โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเป็นการสะสมเงินเพื่อให้พอกพูนในระยะสั้น เมื่อไว้ใช้จ่ายยามฉุกเฉิน โดยมีวิธีการสะสมเป็นเงินฝากธนาคารและบริษัทเงินทุน ซึ่งการออมจะมีความเสี่ยงต่ำ มีสภาพคล่องสูง และมีผลตอบแทนเป็นดอกเบี้ย (ปรารธนา หลีกภัย, 2551) จากการศึกษาของ (ทองแท่ง ทองลิม, 2552) พบว่านักเรียนส่วนใหญ่ให้ความสำคัญต่อการออมโดยได้รับความรู้จากแหล่งต่างๆ เช่น บ้าน โรงเรียน เพื่อน และสื่อมวลชน นอกจากนี้รายรับและรายจ่าย เป็นปัจจัยหลักที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการ

ออมของนักเรียน (สุรัสวดี บุรณไพบูลย์, 2551) การวางแผนการใช้จ่ายเงิน เป็นการวางแผนการใช้จ่ายเงิน การออมเงินตลอดจนการลงทุนให้เกิดความสมดุลกับรายได้ที่ได้ของบุคคลนั้นๆ เพื่อสร้างนิสัยทางการเงินที่ดี (ศิริวรรณ ว่องวีรภูมิ และบุญชริก ศิริกิจจาจร, 2553) การศึกษาพฤติกรรมในการจัดการทางการเงิน รายรับ รายจ่าย รวมถึงการออมเงินของนักศึกษาเป็นสิ่งจำเป็น เพราะถือเป็นจุดเริ่มต้นในการวางแผนทางการเงิน อันเป็นทักษะการใช้ชีวิตในอนาคต (Ibrahim, Rabibah and Isa, 2009) ให้เป็นบุคคลที่มีคุณภาพและส่งผลกระทบต่อการพัฒนาเศรษฐกิจที่ยั่งยืนต่อไป

กรอบแนวคิดในการวิจัย

รูปที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

สมมติฐาน

สมมติฐานที่ 1 เพศที่แตกต่างกันของนักศึกษามีผลทำให้ รายจ่ายประเภทจำเป็น รายจ่ายประเภทฟุ่มเฟือย และเงินออมของนักศึกษาแตกต่างกัน

H1.1: เพศที่แตกต่างกันของนักศึกษามีผลทำให้รายจ่ายประเภทจำเป็นของนักศึกษาแตกต่างกัน

H1.2: เพศที่แตกต่างกันของนักศึกษามีผลทำให้รายจ่ายประเภทฟุ่มเฟือยของนักศึกษาแตกต่างกัน

H1.3: เพศที่แตกต่างกันของนักศึกษามีผลทำให้เงินออมของนักศึกษาแตกต่างกัน

สมมติฐานที่ 2 สาขาที่แตกต่างกันของนักศึกษามีผลทำให้ รายจ่ายประเภทจำเป็น รายจ่ายประเภทฟุ่มเฟือย และเงินออมของนักศึกษาแตกต่างกัน

H2.1 :สาขาวิชาที่แตกต่างกันของนักศึกษามีผลทำให้รายจ่ายประเภทจำเป็นของนักศึกษาแตกต่างกัน

H2.2: สาขาวิชาที่แตกต่างกันของนักศึกษามีผลทำให้รายจ่ายประเภทฟุ่มเฟือยของนักศึกษาแตกต่างกัน

H2.3: สาขาวิชาที่แตกต่างกันของนักศึกษามีผลทำให้เงินออมของนักศึกษาแตกต่างกัน

สมมติฐานที่ 3 รายรับและเงินออมของนักศึกษามีความสัมพันธ์กัน

สมมติฐานที่ 4 รายจ่ายและเงินออมของนักศึกษามีความสัมพันธ์กัน

สมมติฐานที่ 5 รายรับและรายจ่ายของนักศึกษามีความสัมพันธ์กัน

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรในการวิจัยนี้ คือ นักศึกษาที่ลงทะเบียนเรียนวิชาหลักการบัญชี 1 คณะพาณิชยศาสตร์และการจัดการ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตตรัง จำนวน 441 คน ประกอบด้วย นักศึกษาสาขาการบัญชี นักศึกษาสาขาาระบบสารสนเทศทางการบัญชี นักศึกษาสาขาการจัดการการท่องเที่ยว นักศึกษาสาขาการพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ และนักศึกษาสาขาการตลาด เป็นการเก็บรวบรวมข้อมูลจากหน่วยที่สนใจศึกษาโดยตรง การคำนวณขนาดตัวอย่าง คำนวณได้จากสูตรการหาขนาดของกลุ่มตัวอย่างของ Taro Yamane (Yamane, 1967) โดยกำหนดระดับความเชื่อมั่นที่ 95% และความคลาดเคลื่อนที่ 0.05 ได้กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยจำนวน 210 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยนี้คือ การพัฒนาสมุดบัญชีรายรับรายจ่าย โดยมีกระบวนการพัฒนาจากการศึกษาแบบฟอร์มการบันทึกบัญชีรายรับรายจ่าย โดยศึกษารูปแบบที่ใช้ทั่วไปจากหลายแหล่ง ข้อมูลพฤติกรรมการใช้จ่ายเงิน และนำมาปรับปรุงเป็นแบบฟอร์มบัญชีรายรับรายจ่ายต้นฉบับ ดังรูปที่ 2 นำแบบฟอร์มแจกให้กลุ่มตัวอย่างทดลองจดบันทึกรายรับและรายจ่ายประจำวัน เป็นระยะเวลา 5 สัปดาห์ พร้อมประเมินการใช้แบบฟอร์มโดยสอบถามข้อคิดเห็นและนำข้อมูลของกลุ่มตัวอย่างเสนอแนะไปพัฒนาเป็นแบบฟอร์มบัญชีรายรับรายจ่ายที่สอดคล้องกับความต้องการใช้งาน ดังรูปที่ 3

ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้มี 2 ประเภท คือ

1) ตัวแปรอิสระ (Independent Variable) คือ ตัวแปรที่สนใจศึกษา ซึ่งเป็นตัวแปรที่ส่งผลกระทบต่อตัวแปรตาม สามารถใช้อธิบายผลที่มีต่อตัวแปรตาม โดยในส่วนของตัวแปรที่สนใจศึกษาประกอบด้วย เพศ สาขาวิชา และประเภทรายจ่าย

2) ตัวแปรตาม (Dependent Variable) คือ ตัวแปรที่ได้รับผลกระทบจากตัวแปรอิสระ ซึ่งตัวแปรตามในการวิจัยครั้งนี้ คือ พฤติกรรมการใช้จ่ายเงิน และการออมเงิน

การวิเคราะห์ข้อมูลผู้วิจัยได้รวบรวมข้อมูลการบันทึกรายรับรายจ่ายของกลุ่มตัวอย่างจากแบบฟอร์มสมุดบัญชีรายรับรายจ่าย เป็นระยะเวลา 15 สัปดาห์ มาตรวจสอบความสมบูรณ์ และจำแนกเป็นส่วนประกอบสำคัญ 3 ส่วน คือ ส่วนที่หนึ่ง รายรับประกอบด้วย (1) รายรับจากผู้ปกครอง และ (2) รายรับอื่น ๆ ส่วนที่สอง รายจ่าย แบ่งเป็น 2 ประเภท คือ รายจ่ายจำเป็นและรายจ่ายฟุ่มเฟือย โดยรายจ่ายจำเป็นประกอบด้วย (1) ค่าอาหาร ขนม เครื่องดื่ม (2) ค่าเดินทาง ค่าน้ำมันรถ (3) ค่าโทรศัพท์ (4) ค่าของใช้ส่วนตัว (5) ค่าเอกสาร เครื่องเขียน (6) ค่ากิจกรรมนักศึกษา ส่วนรายจ่ายฟุ่มเฟือย คือ (7) รายจ่ายอื่น ๆ ที่ไม่ได้อยู่ในรายจ่ายประเภทจำเป็น ส่วนที่สาม คือ เงินออม นำข้อมูลมาวิเคราะห์โดยใช้โปรแกรม Microsoft Excel และโปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ เพื่อวิเคราะห์สถิติเชิงพรรณนา โดยนำความถี่ที่ได้ไปคำนวณค่าสถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ร้อยละ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และวิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติเชิงอนุมาน โดยสถิติที่ใช้ คือ การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One-Way ANOVA) เพื่อวิเคราะห์ความแตกต่างของ (1) เพศที่แตกต่างกันของนักศึกษามีผลทำให้ รายจ่ายประเภทจำเป็น รายจ่ายประเภทฟุ่มเฟือย และเงินออมของนักศึกษาแตกต่างกัน (2) สาขาที่แตกต่างกันของนักศึกษา มีผลทำให้ รายจ่ายประเภทจำเป็น รายจ่ายประเภทฟุ่มเฟือย และเงินออมของนักศึกษาแตกต่างกัน รวมถึงใช้สถิติสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson's Correlation Coefficient) เพื่อหาความสัมพันธ์ของตัวแปร คือ (1) รายรับและเงินออมของนักศึกษามีความสัมพันธ์กัน (2) รายจ่ายและเงินออมของนักศึกษามีความสัมพันธ์กัน (3) รายรับและรายจ่ายของนักศึกษามีความสัมพันธ์กัน

สรุปผลการวิจัย

ในการทดสอบสมมติฐานได้มีการตรวจสอบข้อมูลและเงื่อนไขการทดสอบแล้วว่า ข้อมูลมีการแจกแจงปกติ จากการทดสอบการแจกแจงข้อมูล โดยใช้สถิติ Kolmogorov – Smirnov Test พบว่าข้อมูลส่วนใหญ่มีการแจกแจงแบบปกติ จากนั้นจึงทดสอบสมมติฐานของการวิจัย ดังนี้

สมมติฐานที่ 1 เพศที่แตกต่างกันของนักศึกษามีผลทำให้ รายจ่ายประเภทจำเป็น รายจ่ายประเภทฟุ่มเฟือย และเงินออมของนักศึกษาแตกต่างกัน

ตารางที่ 1 เปรียบเทียบรายจ่ายประเภทจำเป็น รายจ่ายประเภทฟุ่มเฟือย และเงินออม ของนักศึกษา จำแนกตามเพศ

รายการ	เพศชาย (n = 40)		เพศหญิง (n = 190)		t	Sig
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.		
	รายจ่ายประเภทจำเป็น	1,061.68	285.25	1,142.91		
รายจ่ายประเภทฟุ่มเฟือย	340.83	776.75	285.02	328.87	.446	.658
เงินออม	67.64	113.35	47.16	91.40	1.233	.219

*Sig < .05

H1.1: เพศที่แตกต่างกันของนักศึกษามีผลทำให้รายจ่ายประเภทจำเป็นของนักศึกษาแตกต่างกัน เมื่อทดสอบความแตกต่างระหว่างเพศของนักศึกษาและรายจ่ายประเภทจำเป็นของนักศึกษา พบว่าไม่แตกต่างกันที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05

H1.2: เพศที่แตกต่างกันของนักศึกษามีผลทำให้รายจ่ายประเภทฟุ่มเฟือยของนักศึกษาแตกต่างกัน เมื่อทดสอบความแตกต่างระหว่างเพศของนักศึกษาและรายจ่ายประเภทฟุ่มเฟือยของนักศึกษา พบว่า ไม่แตกต่างกันที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05

H1.3: เพศที่แตกต่างกันของนักศึกษามีผลทำให้เงินออมของนักศึกษาแตกต่างกัน เมื่อทดสอบความแตกต่างระหว่างเพศของนักศึกษาและเงินออมของนักศึกษา พบว่า ไม่แตกต่างกันที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05

สรุปสมมติฐานที่ 1 ได้ว่า เพศที่แตกต่างกันของนักศึกษา มีค่าเฉลี่ยรายจ่ายประเภทจำเป็น รายจ่ายประเภทฟุ่มเฟือย และเงินออมของนักศึกษา ไม่แตกต่างกันที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05

สมมติฐานที่ 2 สาขาที่แตกต่างกันของนักศึกษามีผลทำให้ รายจ่ายประเภทจำเป็น รายจ่ายประเภทฟุ่มเฟือย และเงินออมของนักศึกษาแตกต่างกัน

ตารางที่ 2 แสดงการเปรียบเทียบรายจ่ายประเภทจำเป็น รายจ่ายประเภทฟุ่มเฟือย และเงินออม ของ นักศึกษาจำแนกตามกลุ่มสาขาวิชา

ประเภทรายจ่าย	กลุ่มสาขาวิชา ด้านการบัญชี (n = 144)		กลุ่มสาขาวิชา ด้านอื่นๆ (n = 86)		t	Sig
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.		
	ประเภทรายจ่ายจำเป็น	1,115.22	473.24	1,151.50		
ประเภทรายจ่ายฟุ่มเฟือย	164.02	191.54	513.59	615.94	5.117	.000*
เงินออม	38.71	77.50	70.83	117.81	2.253	.026*

**Sig < .05

H2.1: สาขาวิชาที่แตกต่างกันของนักศึกษามีผลทำให้รายจ่ายประเภทจำเป็นของนักศึกษาแตกต่างกัน เมื่อทดสอบความแตกต่างระหว่างสาขาของนักศึกษาและรายจ่ายประเภทจำเป็นของนักศึกษา พบว่า ไม่แตกต่างกันที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05

H2.2: สาขาวิชาที่แตกต่างกันของนักศึกษามีผลทำให้รายจ่ายประเภทฟุ่มเฟือยของนักศึกษาแตกต่างกัน เมื่อทดสอบความแตกต่างระหว่างสาขาของนักศึกษาและรายจ่ายประเภทฟุ่มเฟือยของนักศึกษา พบว่า นักศึกษากลุ่มสาขาวิชาด้านอื่นๆ มีค่าเฉลี่ยรายจ่ายประเภทฟุ่มเฟือยสูงกว่านักศึกษากลุ่มสาขาวิชาด้านการบัญชี ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05

H2.3: สาขาวิชาที่แตกต่างกันของนักศึกษามีผลทำให้เงินออมของนักศึกษาแตกต่างกัน เมื่อทดสอบความแตกต่างระหว่างสาขาวิชาของนักศึกษาและเงินออมของนักศึกษา พบว่า นักศึกษากลุ่มสาขาวิชาด้านอื่นๆ มีค่าเฉลี่ยเงินออมสูงกว่านักศึกษากลุ่มสาขาวิชาด้านการบัญชี ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05

สรุปสมมติฐานที่ 2 ได้ว่า นักศึกษากลุ่มสาขาวิชาด้านอื่นๆ มีค่าเฉลี่ยรายจ่ายประเภทฟุ่มเฟือย และเงินออมสูงกว่านักศึกษากลุ่มสาขาวิชาด้านการบัญชี ส่วนรายจ่ายประเภทจำเป็นไม่แตกต่างกัน ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05

สมมติฐานที่ 3 รายรับและเงินออมของนักศึกษา มีความสัมพันธ์กัน

จากการทดสอบสมมติฐานผลดังตาราง 3 พบว่า ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (Pearson Correlation) ระหว่างรายรับ และ เงินออม ของนักศึกษามหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตตรัง ไม่มีความสัมพันธ์กันที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.01

สมมติฐานที่ 4 รายจ่ายและเงินออมของนักศึกษามีความสัมพันธ์กัน

จากการทดสอบสมมติฐานผลดังตาราง 3 พบว่า ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (Pearson Correlation) ระหว่างรายจ่าย และ เงินออม ของนักศึกษามหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตตรัง มีความสัมพันธ์กันในทางบวกโดยมีค่าเท่ากับ 0.180 ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.01

สมมติฐานที่ 5 รายรับและรายจ่ายของนักศึกษามีความสัมพันธ์กัน

จากการทดสอบสมมติฐานผลดังตาราง 3 พบว่า ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (Pearson Correlation) ระหว่างรายรับ และ รายจ่าย ของนักศึกษามหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตตรัง มีความสัมพันธ์กันในทางบวกโดยมีค่าเท่ากับ 0.691 ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.01

ตารางที่ 3 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ ระหว่างรายรับ รายจ่าย และ เงินออม ของนักศึกษา

ค่าความสัมพันธ์	รายรับ	รายจ่าย	เงินออม
รายรับ	-	.691**	.126
รายจ่าย		-	.180**
เงินออม			-

** Sig < .01

Correlations

		ค่าเฉลี่ยรายรับ รวม 15 สัปดาห์	ค่าเฉลี่ยเงินออม รวม	รายจ่ายรวม
ค่าเฉลี่ยรายรับรวม 15 สัปดาห์	Pearson Correlation	1	.126	.691**
	Sig. (2-tailed)		.056	.000
	N	230	230	230
ค่าเฉลี่ยเงินออมรวม	Pearson Correlation	.126	1	.180**
	Sig. (2-tailed)	.056		.006
	N	230	230	230
รายจ่ายรวม	Pearson Correlation	.691**	.180**	1
	Sig. (2-tailed)	.000	.006	
	N	230	230	230

** . Correlation is significant at the 0.01 level (2-tailed).

อภิปรายผลและสรุปผลการวิจัย

ในการรวบรวมข้อมูลวิจัยในครั้งนี้มีนักศึกษาให้ข้อมูลที่สมบูรณ์ทั้งสิ้น 230 คน ข้อมูลพื้นฐานของนักศึกษาพบว่า ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง และเป็นนักศึกษากลุ่มสาขาด้านการบัญชี โดยผู้วิจัยได้จัดประเภทตามสาขาวิชาเป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มสาขาด้านการบัญชี และกลุ่มสาขาอื่น ๆ โดยกลุ่มสาขาด้านการบัญชี ประกอบด้วยสาขาการบัญชี และสาขาระบบสารสนเทศทางการบัญชี กลุ่มสาขาอื่น ๆ ประกอบด้วยสาขาการจัดการพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ สาขาการจัดการการท่องเที่ยว และสาขาการตลาด สามารถสรุปผลได้ดังนี้

ส่วนที่ 1 ลักษณะทางกายภาพของนักศึกษา พบว่า (1.) เพศของนักศึกษาที่แตกต่างกัน ไม่มีผลต่อค่าเฉลี่ยของรายจ่ายประเภทจำเป็น รายจ่ายประเภทฟุ่มเฟือย และเงินออมของนักศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ กวินวุฒิ กลั่นไพฑูรย์ (2546) ซึ่งพบว่าปัจจัยพื้นฐานที่แตกต่างกันในด้านเพศไม่มีผลต่อพฤติกรรมการออม ส่วนเพศ ไม่มีผลต่อ รายจ่ายประเภทฟุ่มเฟือยและเงินออมของนักศึกษา อาจเนื่องมาจากกลุ่มตัวอย่างที่เป็นเพศชายมีน้อย

ในส่วนของ (2.) สาขาวิชาของนักศึกษาที่แตกต่างกัน มีผลต่อค่าเฉลี่ยรายจ่ายประเภทฟุ่มเฟือย และเงินออม โดยนักศึกษากลุ่มสาขาวิชาด้านอื่น ๆ มีรายจ่ายประเภทฟุ่มเฟือย และเงินออม สูงกว่า นักศึกษากลุ่มสาขาวิชาด้านการบัญชี สอดคล้องกับผลการวิจัยของ มุกดา โค้วกุล (2559) พบว่าปัจจัยส่วนบุคคลด้านอาชีพมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการออม ส่วนรายจ่ายประเภทจำเป็นไม่แตกต่างกัน อาจเนื่องมาจากเป็นรายจ่ายพื้นฐานในการดำรงชีวิตที่ทุกคนจำเป็นต้องจ่าย

ส่วนที่ 2 พฤติกรรมการใช้จ่ายเงินและการออมเงิน พบว่า (1.) นักศึกษาส่วนใหญ่มีรายจ่ายประเภทค่าอาหาร ขนม เครื่องดื่มมากที่สุด คิดเป็น 46.76% ของค่าใช้จ่ายทั้งหมด รองลงมาคือรายจ่ายประเภทฟุ่มเฟือย คิดเป็น 20.70% ของค่าใช้จ่ายทั้งหมด และค่าของใช้ส่วนตัว คิดเป็น 13.33% ของค่าใช้จ่ายทั้งหมด

ในส่วนของ (2.) นักศึกษาส่วนใหญ่มีรายจ่ายรวมเฉลี่ยต่อสัปดาห์ อยู่ในช่วง 500 – 1,000 บาท มากที่สุด คิดเป็น 36.26% ของนักศึกษาทั้งหมด รองลงมาคือ มีรายจ่ายรวมอยู่ในช่วง 1,001 – 1,500 บาท คิดเป็น 32.27% ของนักศึกษาทั้งหมด และมีรายจ่ายรวมอยู่ในช่วง 1,500 – 2,000 บาท คิดเป็น 13.71% ของนักศึกษาทั้งหมด สำหรับรายรับรวมเฉลี่ยต่อสัปดาห์ นักศึกษาส่วนใหญ่มีรายรับรวม มากกว่า 2,000 บาท คิดเป็น 32.55% ของนักศึกษาทั้งหมด รองลงมาคือ มีรายรับรวมอยู่ในช่วง 1,001 – 1,500 บาท คิดเป็น 26.76% ของนักศึกษาทั้งหมด

ในส่วนของ (3.) จำนวนเงินออมเฉลี่ยต่อสัปดาห์ นักศึกษาส่วนใหญ่ไม่มีเงินออม คิดเป็น 55.31% ของนักศึกษาทั้งหมด รองลงมาคือ มีเงินออมอยู่ในช่วง 1 – 50 บาท คิดเป็น 21.63% ของนักศึกษาทั้งหมด และอยู่ในช่วง 51 - 100 บาท คิดเป็น 10.23% ของนักศึกษาทั้งหมด

ในส่วนของ (4.) การออมเงินของนักศึกษาในแต่ละสาขา พบว่า สาขาการจัดการการท่องเที่ยวมีจำนวนเงินออมโดยเฉลี่ยต่อสัปดาห์สูงที่สุด คิดเป็น 31.84% ของเงินออมทั้งหมด รองลงมาคือ สาขาการตลาด คิดเป็น 21.27% ของเงินออมทั้งหมด และ สาขาการจัดการพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ คิดเป็น 18.18% ของเงินออมทั้งหมด

ส่วนที่ 3 ความสัมพันธ์ระหว่างรายรับ รายจ่าย และเงินออมของนักศึกษา พบว่า (1.) รายรับ และเงินออม ของนักศึกษา ไม่มีความสัมพันธ์กัน อาจเป็นเพราะนักศึกษาส่วนใหญ่ไม่มีการวางแผนการออมเงิน สอดคล้องกับงานวิจัยของ กิตติยา ปั่นกลางและคณะ (2559) พบว่านักศึกษาไม่เห็นถึงความสำคัญของการออมเงิน

ในส่วนของ (2.) รายจ่าย และ เงินออม ของนักศึกษา มีความสัมพันธ์กันในทางบวก อาจเป็นผลมาจากนักศึกษาในรายที่มีการออมเงินจะมีการกันเงินไว้ส่วนหนึ่งสำหรับการออม สอดคล้องกับผลการวิจัยของ มุกดา โคหวกุล (2559) พบว่ารายจ่ายมีผลต่อจำนวนเงินออม

และส่วนของ (3.) รายรับ และ รายจ่าย ของนักศึกษามีความสัมพันธ์กันในทางบวก อาจเป็นผลมาจากนักศึกษาจะใช้จ่ายเงินตามรายรับที่ได้มา

ข้อเสนอแนะในการนำผลวิจัยไปใช้

- 1) นำสมุดบันทึกรับ-จ่าย ไปใช้ได้จริงกับนักเรียน นักศึกษา ส่งเสริมให้บันทึกบัญชีรายรับรายจ่ายของตนเองอย่างต่อเนื่อง
- 2) ส่งเสริมให้นักเรียน นักศึกษานำข้อมูลจากการจดบันทึกรายรับ-รายจ่าย มาวางแผนการใช้จ่าย สร้างวินัยในการออมเงิน
- 3) พัฒนารูปแบบการบันทึกรับ-จ่าย เป็นโปรแกรมปฏิบัติการ (Application) ใช้งานบนโทรศัพท์เคลื่อนที่ (Smart phone) ผู้ใช้งานสามารถทราบรายรับ รายจ่าย และเงินออม ได้ตลอดเวลา
- 4) จัดโครงการบริการวิชาการเกี่ยวกับบัญชีครัวเรือน เพื่อสนับสนุน ให้นักเรียน นักศึกษาได้ตระหนักถึงการบันทึกรายรับ รายจ่าย และการออมเงิน

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

- 1) ควรศึกษาพัฒนารูปแบบสมุดบันทึกรายรับ รายจ่าย ที่เหมาะสมกับกลุ่มประชากรในกลุ่มอื่น ๆ เช่น ประชากรในวัยทำงาน วัยเกษียณ เป็นต้น
- 2) ควรศึกษาตัวแปรอื่น ๆ ที่อาจจะมีความสัมพันธ์กับ รายรับ รายจ่าย และการออม เช่น ผลการเรียนรู้ของนักศึกษา ผลตอบแทนจากการออม เป็นต้น
- 3) ควรศึกษากลุ่มตัวอย่างนักศึกษาในชั้นปีที่ 2 – 4

เอกสารอ้างอิง

- กิตติยา ปั่นกลาง และคณะ. (2559). สภาพปัญหาและแนวทางการพัฒนาอาคารโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างวินัยการออม ของนักเรียนวิทยาลัยเทคโนโลยีวิบูลย์บริหารธุรกิจ กรุงเทพมหานคร [ข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์]. *Veridian E-Journal*. 9(1), 45 - 54.
- กรมการพัฒนาชุมชน. (2551). *แนวทางการดำเนินงานแก้ไขปัญหาค่าความยากจนกระทรวงมหาดไทย*. กรุงเทพมหานคร: บริษัท สุภูชนิทัศน์ พรินติ้ง กรุป จำกัด.
- กระทรวงมหาดไทย. (2551). *แนวทางการขับเคลื่อนปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง*. กรุงเทพมหานคร: บริษัท สุภูชนิทัศน์ พรินติ้ง กรุป จำกัด.
- กวิณวุฒิ กลั่นไพฑูรย์. (2546). *ปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการออมของนักศึกษาสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตพณิชยการพระนคร*. มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท บัณฑิต.
- จิรายุ อิศรางกูร ณ อยุธยา. (2551). “คำปรารภ” ใน *คำพ่อสอน ประมวลพระบรมราโชวาทและพระราชดำรัสเกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียง*. กรุงเทพมหานคร: มูลนิธิพระดาบส.
- ฉัตรมณี กลางสวัสดิ์. (2552). *การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมด้านการเงินของประชาชนที่จัดทำบัญชีครัวเรือน กรณีศึกษาในเขตพื้นที่ ตำบลอ่างทอง อำเภอเมือง จังหวัดกำแพงเพชร*. มหาวิทยาลัยนเรศวร. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท บัณฑิต.
- ตีรณ พงศ์มพัฒน์. (2542). *เศรษฐศาสตร์ครอบครัว*. กรุงเทพมหานคร: อักษรเจริญทัศน์.
- ทองแท่ง ทองลิ่ม. (2552). *การเปรียบเทียบความสำคัญต่อพฤติกรรมการออมของนักเรียนมัธยมศึกษาเขตพื้นที่การศึกษาเขต 1 ในจังหวัดราชบุรี*. มหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง. รายงานการวิจัย.
- นภาพร ลิขิตวงศ์ขจร. (2550). *บัญชีครัวเรือน: เครื่องมือสู่เศรษฐกิจพอเพียง*. *วารสารศูนย์บริการวิชาการ*. 15(3), 25 - 29.
- นวลจันทร์ สระทองทิว. (2552). *พัฒนาการจัดทำบัญชีครัวเรือนตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของประชาชนตำบลท่าเรือ อำเภอบ้านนาเดิม จังหวัดสุราษฎร์ธานี*. มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท บัณฑิต.
- ปรารธนา หลีกภัย. (2551). *การวิเคราะห์การออมของครัวเรือนในจังหวัดตรัง*. *วารสารสงขลานครินทร์*. 14(2), 321 - 332.
- มุกดา ไควหกุล. (2559). *การจัดการการเงินส่วนบุคคลที่มีผลต่อพฤติกรรมการออมของประชากรในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล*. *วารสารเศรษฐศาสตร์และบริหารธุรกิจปริทัศน์*. 12(1), 128 - 149.
- มูลนิธิชัยพัฒนา. (2550). *เศรษฐกิจพอเพียงและทฤษฎีใหม่* [ข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์]. สืบค้นจาก: <http://www.chaipat.or.th/chaipat/content/porpeing/porpeing.html> [18 สิงหาคม 2555]
- ภราดร ปรีดาศักดิ์. (2549). *พจนานุกรมเศรษฐศาสตร์*. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

- ศิริวรรณ ว่องวีรภูมิ, บุญทริก ศิริกิจจาจร. (2553). ทักษะคิดและพฤติกรรมในการจัดการทางการเงินส่วนบุคคล ของนักศึกษาปริญญาตรี คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยกรุงเทพ. *BU ACADEMIC REVIEW*. 9(2), 55 – 63.
- สมัย เชิงหอม. (2554). การพัฒนาการจัดทำบัญชีครัวเรือน เพื่อการพึ่งพาตนเองของประชาชนหมู่บ้านแอ่ ตำบลพันนา อำเภอสว่างแดนดิน จังหวัดสกลนคร. มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ.
- สุนันท์ เหลืองอิงคะสุต. (2551). ความสัมพันธ์ของความรู้ความเข้าใจในปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพระราชดำริกับการบันทึกบัญชีครัวเรือนของประชาชนในเขตพื้นที่ ตำบลหนองไผ่ อำเภอเมืองจังหวัดอุดรธานี. มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ.
- สุเมธ ตันติเวชกุล. (2552). เศรษฐกิจพอเพียง ทางเลือก...ทางรอด: ฝ่าอนาคตประเทศไทย. กรุงเทพมหานคร: บริษัท ฐานการพิมพ์ จำกัด.
- สุรัสวดี บูรณ์ไพบูลย์. (2551). การศึกษาพฤติกรรมการออมของนักเรียนระดับช่วงชั้นที่ 2 โรงเรียนประชาบำรุง สำนักงานเขตหนองแขม สังกัดกรุงเทพมหานคร. มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ.
- Alan M. Davis. (1988). A comparison of techniques for the specification of external system behavior. *Communications of the ACM*. 31(9), 1098 – 1115.
- Ibrahim, D., Rabibah, H., & Isa, Z. M. (2009). A study on financial literacy of Malaysian degree students. *Cross-cultural Communication*, 5, 51 - 59.
- Yamene, T. (1967). *Elementary sampling theory*, Englewood Cliffs, New Jersey: Prentice Hall.

การประเมินอัตราผลตอบแทนและความเสี่ยงของหลักทรัพย์ในอุตสาหกรรมบริการ กลุ่มธุรกิจการแพทย์ โดยใช้แบบจำลองสามปัจจัยของ Fama-French Rate of Return and Risk Evaluation of Health Care Services Securities Using Fama-French Three Factors Model

พินทุอร เกียรติมนิรัตน์¹ นพดล โตวิชัยกุล²

Pintuorn Kiatmaneerath¹ Noppadol Towichaikul PhD²

บทคัดย่อ

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อประเมินอัตราผลตอบแทนและความเสี่ยงของหลักทรัพย์ในอุตสาหกรรมบริการ กลุ่มธุรกิจการแพทย์ โดยใช้แบบจำลองสามปัจจัยของ Fama-French ผ่านการพิจารณาจากปัจจัย 3 ประการ ได้แก่ ปัจจัยด้านขนาดของหลักทรัพย์, ปัจจัยด้านมูลค่าตามบัญชีต่อมูลค่าตลาด และ ปัจจัยความเสี่ยงจากตลาด โดยรวบรวมข้อมูลราคาปิดของหลักทรัพย์รายเดือนจากตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย (SET) ตั้งแต่เดือนกรกฎาคม 2558 – มิถุนายน 2561 เนื่องจากเป็นระยะเวลาที่เหมาะสมในการประเมินอัตราผลตอบแทน รวมทั้งสิ้น 36 เดือน โดยผลการศึกษาพบว่า กลุ่มหลักทรัพย์ที่ให้ผลตอบแทนเฉลี่ยสูงที่สุดคือ กลุ่มหลักทรัพย์ที่มีมูลค่าตลาดสูงและอัตราส่วนมูลค่าตามบัญชีต่อมูลค่าตลาดต่ำ (BL) คิดเป็นร้อยละ 3.4543 และหลักทรัพย์ที่ให้ผลตอบแทนเฉลี่ยต่ำที่สุดคือ SL (กลุ่มหลักทรัพย์ที่มีมูลค่าตลาดต่ำและอัตราส่วนมูลค่าตามบัญชีต่อมูลค่าตลาดต่ำ) คิดเป็นร้อยละ -2.4165

คำสำคัญ : แบบจำลองสามปัจจัย, อัตราผลตอบแทนและความเสี่ยง, หลักทรัพย์

Abstract

This study aimed to evaluate the rate of return and risk of Health Care Services Securities using Fama-French's Three Factors Model by considering 3 factors including size risk, value risk, and market risk. Selected the sample group as a monthly return from The Securities Exchange of Thailand, since July 2014 – June 2018 which an appropriate time to evaluate the rate of return as a total of 14 securities. The study found that the portfolio in a big group with low book to market (BL) has the most average return is 3.4543 percent and the portfolio in a small group with low book to market (SL) has the least average return is -2.4165 percent.

Keywords: Three Factor Model, rate of return and risk, Securities

¹ นักศึกษาปริญญาตรี สาขาวิชาการจัดการธุรกิจทั่วไป คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยศิลปากร, E-mail: kiatmaneerath_p@su.ac.th
Bachelor's Degree General Business Management Faculty of Management Science Silpakorn University, E-mail: kiatmaneerath_p@su.ac.th

² อาจารย์ประจำคณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยศิลปากร, E-mail: TOWICHAIKUL_N@su.ac.th
Faculty of Management Science Silpakorn University, E-mail: TOWICHAIKUL_N@su.ac.th

บทนำ

นักลงทุนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยมีจำนวนเพิ่มขึ้นและมีแนวโน้มขยายตัว โดยสาเหตุหลักมาจากการลงทุนในตลาดหลักทรัพย์นั้นให้ผลตอบแทนที่สูงกว่าดอกเบี้ยเงินฝากธนาคารค่อนข้างมาก โดยในช่วง 3 ปีที่ผ่านมาจำนวนบัญชีที่มีการซื้อในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยเจริญเติบโตขึ้นถึงร้อยละ 26 โดยในเดือนมกราคม 2558 มีจำนวนบัญชีทั้งสิ้น 1,114,681 บัญชี และในเดือนธันวาคม 2560 มีจำนวนบัญชีทั้งสิ้น 1,510,053 บัญชี (เปรียบเทียบข้อมูลจากตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยในปี พ.ศ. 2558 และ พ.ศ.2560)

บริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย มีกลุ่มธุรกิจที่น่าสนใจและเป็นที่จับตามองของนักลงทุนจำนวนหนึ่ง ได้แก่ กลุ่มธุรกิจการแพทย์ เนื่องจากมีเสถียรภาพและการเจริญเติบโตอย่างต่อเนื่องรวมถึงโอกาสจากการรวมกลุ่มประเทศ AEC (พุลสุข,2560) สอดรับกับจำนวนผู้สูงอายุในประเทศไทยและประเทศเพื่อนบ้านที่มีจำนวนเพิ่มขึ้น จำนวนผู้สูงอายุในประเทศไทยจะเพิ่มสูงขึ้นถึง 20 ล้านคน ในอีก 15 ปีข้างหน้า (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ,2559)

นักลงทุนที่เข้ามาลงทุนในตลาดหลักทรัพย์ทราบดีว่าการลงทุนย่อมมาพร้อมกับความเสี่ยง ซึ่งหมายความว่านักลงทุนมีโอกาสที่จะไม่ได้รับผลตอบแทนตามที่คาดหวังไว้ โดยความเสี่ยงที่มีผลกระทบต่อหลักทรัพย์นั้นสามารถแบ่งได้ 2 ประเภท ได้แก่ ความเสี่ยงที่เป็นระบบ (systematic risk) ซึ่งเป็นความเสี่ยงที่มีผลกระทบต่อตลาดหลักทรัพย์ทั้งระบบ และความเสี่ยงที่ไม่เป็นระบบ (unsystematic risk) เป็นความเสี่ยงที่เกิดขึ้นเฉพาะกับหลักทรัพย์นั้นๆ อาจเกิดจากความสามารถในการบริหารงานของผู้บริหาร ความมั่นคงของกิจการ เป็นต้น โดยความเสี่ยงที่ไม่เป็นระบบนี้สามารถลดความเสี่ยงได้ด้วยการกระจายการลงทุนในหลักทรัพย์ ซึ่งความสัมพันธ์ระหว่างผลตอบแทนที่คาดหวังกับความเสี่ยงสามารถวิเคราะห์ได้จากแบบจำลองทางการเงินและแบบจำลองการประเมินราคาสินทรัพย์ส่วนทุนหรือ (Capital Asset Pricing Model: CAPM) ซึ่งเป็นการวิเคราะห์อัตราผลตอบแทนของหลักทรัพย์กับความเสี่ยงตลาด

แบบจำลอง CAPM นั้นถึงแม้จะเข้าใจง่ายและเป็นแบบจำลองที่เป็นที่นิยมแต่ก็เป็นการประเมินผลตอบแทนของหลักทรัพย์จากปัจจัยเพียงปัจจัยเดียวเท่านั้น (Single-factor model) คือความเสี่ยงตลาด แต่ในความเป็นจริงนั้นต้องคำนึงถึงปัจจัยด้านอื่นๆด้วย เช่น ภาวะเศรษฐกิจ เป็นต้น แบบจำลอง CAPM จึงมีการถูกโต้แย้งในงานวิจัยต่างๆ เช่น ในงานวิจัยของเกรียงไกร ก้อนคำ(2556) ในเวลาต่อมา Fama และ French ได้ศึกษาปัจจัยต่างๆและพบว่าปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อผลตอบแทนของหลักทรัพย์ประกอบไปด้วย 3 ปัจจัย ได้แก่ ความเสี่ยงจากตลาด (Marketing risk) ความเสี่ยงจากขนาด (Size risk) และความเสี่ยงจากมูลค่า (Value risk) และผลการทดสอบแบบจำลองของ Fama-French ปรากฏว่าสามารถอธิบายอัตราผลตอบแทนได้ดีกว่าปัจจัยตลาดของ CAPM นอกจากนี้การศึกษาดังกล่าวยังทำให้ทราบว่าปัจจัยด้านขนาด และปัจจัยด้านมูลค่ามีความสามารถในการอธิบายอัตราผลตอบแทนได้ดีที่สุด (ณัฐพงศ์ รุ่งชื่อ,2547)

ดังนั้นการศึกษานี้จึงเป็นวิเคราะห์อัตราผลตอบแทนและความเสี่ยงของหลักทรัพย์ในอุตสาหกรรมบริการ หมวดธุรกิจการแพทย์ โดยใช้แบบจำลองสามปัจจัยของ Fama-French เพื่อเป็นประโยชน์ต่อนักลงทุนในอนาคต

วัตถุประสงค์

เพื่อวิเคราะห์อัตราผลตอบแทนและความเสี่ยงของหลักทรัพย์ในอุตสาหกรรมบริการ หมวดธุรกิจ การแพทย์ โดยใช้แบบจำลองสามปัจจัยของ Fama-French

ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

ผลการวิจัยสามารถไปใช้เป็นแนวทางในการวิเคราะห์อัตราผลตอบแทนและความเสี่ยงของหลักทรัพย์ ด้วยแบบจำลองสามปัจจัยของ Fama-French ได้

ขอบเขตการวิจัย

การศึกษาครั้งนี้เป็นการศึกษาเฉพาะหลักทรัพย์กลุ่มอุตสาหกรรมบริการในหมวดธุรกิจการแพทย์ ที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ซึ่งมีทั้งหมด 22 หลักทรัพย์ ตั้งแต่เดือนกรกฎาคม 2558 – เดือนมิถุนายน 2561 ซึ่งจากการตรวจสอบเบื้องต้นพบว่า รายงานราคาปิดของหลักทรัพย์ที่มีข้อมูลครบถ้วนสมบูรณ์ ปรากฏข้อมูลราคาปิดรายเดือนของหลักทรัพย์ครบทุกเดือน จำนวน 14 หลักทรัพย์ ได้แก่

AHC	:	บริษัท โรงพยาบาลเอกชล จำกัด (มหาชน)
BCH	:	บริษัท บางกอก เซน ฮอสปิทอล จำกัด (มหาชน)
BDMS	:	บริษัท กรุงเทพดุสิตเวชการ จำกัด (มหาชน)
BH	:	บริษัท โรงพยาบาลบำรุงราษฎร์ จำกัด (มหาชน)
CHG	:	บริษัท โรงพยาบาลจุฬารัตน์ จำกัด (มหาชน)
CMR	:	บริษัท เชียงใหม่รามธุรกิจการแพทย์ จำกัด (มหาชน)
KDH	:	บริษัท ธนบุรี เมดิเคิล เซ็นเตอร์ จำกัด (มหาชน)
M-CHAI	:	บริษัท โรงพยาบาลมหาชัย จำกัด (มหาชน)
NTV	:	บริษัท โรงพยาบาลนนทเวช จำกัด (มหาชน)
RAM	:	บริษัท โรงพยาบาลรามคำแหง จำกัด (มหาชน)
SKR	:	บริษัท ศิครินทร์ จำกัด (มหาชน)
SVH	:	บริษัท สมิติเวช จำกัด (มหาชน)
VIBHA	:	บริษัท โรงพยาบาลวิภาวดี จำกัด (มหาชน)
VIH	:	บริษัท ศรีวิชัยเวชวิวัฒน์ จำกัด (มหาชน)

ทบทวนวรรณกรรม

Three Factor Model of Fama-French

ในปี 1993 Fama และ French ได้เสนอแนวคิดของแบบจำลองสามปัจจัย (Three Factor Model) ที่พัฒนามาจากแบบจำลอง CAPM เพื่อทดสอบปัจจัยที่มีผลกระทบต่อเส้นหลักทรัพย์ในตลาด (SML : Security Market Line) โดยมีปัจจัยที่เกี่ยวข้อง 3 ประการ ได้แก่ ปัจจัยค่าความเสี่ยงส่วนเกินของตลาด (Market Risk Premium), อัตราผลตอบแทนส่วนเกินของหลักทรัพย์ที่มีขนาดเล็กกับหลักทรัพย์ที่มีขนาดใหญ่ (SMB : Return of Small Size minus Return of Big Size) และปัจจัยด้านมูลค่าตามบัญชีต่อมูลค่าตลาด (HML : Return of High BE/ME Ratio minus Return of Low BE/ME Ratio)

Standard Multivariate Regression

การวิเคราะห์การถดถอยเป็นเทคนิคทางสถิติที่ใช้เพื่อหาค่าความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร ระหว่างตัวแปรตาม (Dependent variable) กับตัวแปรอิสระ (Independent variable) โดยการวิเคราะห์การถดถอยแบบพหุคูณนั้น ประกอบไปด้วยตัวแปรตาม 1 ตัวแปร และตัวแปรอิสระมากกว่า 1 ตัวแปร (เฉลิมพล จตุพร, 2560)

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

สุจิตรา จิตริเมต (2559) ศึกษาการประเมินอัตราผลตอบแทนและความเสี่ยงของหลักทรัพย์ เอ็ม เอ ไอ โดยใช้แบบจำลอง 3 ปัจจัยของ Fama-French ทั้งสิ้น 50 หลักทรัพย์ โดยใช้ข้อมูลรายเดือนของอัตราผลตอบแทนของหลักทรัพย์ ในช่วงเดือนมกราคม 2554 – เดือนธันวาคม 2558 รวมทั้งสิ้น 60 เดือน ผลการศึกษาปรากฏว่า 1. หลักทรัพย์ที่มีความเสี่ยงจากตลาดสูง อาจให้ผลตอบแทนต่ำกว่าหลักทรัพย์ที่มีความเสี่ยงจากตลาดต่ำ ในทางกลับกันกลุ่มหลักทรัพย์ที่มีขนาดเล็กจะมีความเสี่ยงสูงกว่ากลุ่มหลักทรัพย์ขนาดใหญ่ 2. หลักทรัพย์ขนาดเล็กอาจให้ผลตอบแทนสูงกว่าหลักทรัพย์ขนาดใหญ่ แต่หลักทรัพย์ที่มีขนาดใหญ่และมูลค่าตามบัญชีต่อมูลค่าตลาดต่ำยังมีโอกาสเติบโตและให้ผลตอบแทนเฉลี่ยที่สูงกว่า 3. หลักทรัพย์ที่มีมูลค่าตามบัญชีต่อมูลค่าตลาดสูง อาจให้ผลตอบแทนสูงกว่าหลักทรัพย์ที่มีมูลค่าตามบัญชีต่อมูลค่าตลาดต่ำ เพราะจากการศึกษาพบว่าในกลุ่มหลักทรัพย์ที่มีขนาดใหญ่และมีมูลค่าตามบัญชีต่อมูลค่าตลาดต่ำให้ผลตอบแทนเฉลี่ยสูงสุด

ธีรวิทย์ บุญช่วย (2559) ทำการวิเคราะห์ความเสี่ยงและอัตราผลตอบแทนของหลักทรัพย์หมวดเทคโนโลยีและสารสนเทศ ที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ในช่วงปี พ.ศ. 2554-พ.ศ. 2558 และนำอัตราผลตอบแทนที่ได้จากแบบจำลอง CAPM และ Fama-French มาเปรียบเทียบ พบว่ากลุ่มหลักทรัพย์ที่ให้อัตราผลตอบแทนเฉลี่ยรายเดือน คือ กลุ่มหลักทรัพย์ที่มีขนาดเล็ก และมีค่าอัตราส่วนมูลค่าบัญชีต่อมูลค่าตลาดต่ำ ซึ่งให้อัตราผลตอบแทนที่สูงกว่าผลตอบแทนตลาด และหลักทรัพย์ที่ให้อัตราผลตอบแทนต่ำที่สุดได้แก่กลุ่มหลักทรัพย์ที่มีขนาดเล็ก และมีค่าอัตราส่วนมูลค่าบัญชีต่อมูลค่าตลาดสูง

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้จัดทำขึ้นเพื่อประเมินตัวแบบสามปัจจัย โดยเก็บรวบรวมข้อมูลจากแหล่งทุติยภูมิ ตั้งแต่เดือนกรกฎาคม 2558 – มิถุนายน 2561 รวมทั้งสิ้น 36 เดือน ซึ่งมีข้อมูลดัชนีราคาหลักทรัพย์ (SET Index) และราคาปิดรายเดือนของหลักทรัพย์ที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยในอุตสาหกรรมบริการ กลุ่มธุรกิจการแพทย์ โดยรวบรวมจากฐานข้อมูล SETSMART จัดทำโดยตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย และได้ทำการจัดกลุ่มของหลักทรัพย์ตามมูลค่าของตลาด (Market Value) และอัตราส่วนมูลค่าตามบัญชีต่อมูลค่าตลาด (Book to market ratio) โดยมีขั้นตอนตามวิธีของ Fama-French (1997) ดังนี้

1. จัดกลุ่มหลักทรัพย์ตามขนาด โดยจัดเรียงมูลค่าตลาดของหลักทรัพย์ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างจากสูงไปต่ำและแบ่งออกเป็นสองกลุ่มเท่าๆกัน คือ ร้อยละ 50 ของหลักทรัพย์ที่มีมูลค่าสูงให้จัดเป็นหลักทรัพย์ขนาดใหญ่ (Big) และร้อยละ 50 ของหลักทรัพย์ที่มีมูลค่าต่ำให้จัดเป็นหลักทรัพย์ขนาดเล็ก (Small)

2. จัดกลุ่มหลักทรัพย์ตามมูลค่า โดยจัดเรียงตามมูลค่าจากของหลักทรัพย์ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จากสูงไปต่ำและแบ่งออกเป็น 3 ส่วน คือร้อยละ 30 ที่มีอัตราส่วนมูลค่าตามบัญชีต่อมูลค่าตลาดอัตราส่วนมูลค่าตามบัญชีต่อมูลค่าตลาดสูงที่สุด ให้จัดเป็นหลักทรัพย์ที่มีมูลค่าสูง (High), ร้อยละ 40 ที่มีอัตราส่วนมูลค่าตามบัญชีต่อมูลค่าตลาดอัตราส่วนมูลค่าตามบัญชีต่อมูลค่าตลาดรองลงมา ให้จัดเป็นหลักทรัพย์ที่มีมูลค่าปานกลาง (Medium), ร้อยละ 30 ที่มีอัตราส่วนมูลค่าตามบัญชีต่อมูลค่าตลาดอัตราส่วนมูลค่าตามบัญชีต่อมูลค่าตลาดต่ำที่สุด ให้จัดเป็นหลักทรัพย์ที่มีมูลค่าต่ำ (Low)

ตารางที่ 1 แสดงการจัดกลุ่มหลักทรัพย์ โดยแบ่งเป็น 6 กลุ่มย่อย

	Big : 50%	Small : 50%
High : 30%	BH	SH
Medium : 40%	BM	SM
Low : 30%	BL	SL

เมื่อทำการจัดกลุ่มหลักทรัพย์ตามขนาดและตามมูลค่าแล้ว จึงนำมาจัดกลุ่มหลักทรัพย์ตามลักษณะคาบเกี่ยวระหว่างมูลค่าตลาดกับอัตราส่วนทางบัญชีต่อมูลค่าตลาดซึ่งสามารถแบ่งได้เป็น 6 ประเภท ดังนี้

- SL (กลุ่มหลักทรัพย์ที่มีมูลค่าตลาดต่ำและอัตราส่วนมูลค่าตามบัญชีต่อมูลค่าตลาดต่ำ)
- SM (กลุ่มหลักทรัพย์ที่มีมูลค่าตลาดต่ำและอัตราส่วนมูลค่าตามบัญชีต่อมูลค่าตลาดปานกลาง)
- SH (กลุ่มหลักทรัพย์ที่มีมูลค่าตลาดต่ำและอัตราส่วนมูลค่าตามบัญชีต่อมูลค่าตลาดสูง)
- BL (กลุ่มหลักทรัพย์ที่มีมูลค่าตลาดสูงและอัตราส่วนมูลค่าตามบัญชีต่อมูลค่าตลาดต่ำ)
- BM (กลุ่มหลักทรัพย์ที่มีมูลค่าตลาดสูงและอัตราส่วนมูลค่าตามบัญชีต่อมูลค่าตลาดปานกลาง)
- BH (กลุ่มหลักทรัพย์ที่มีมูลค่าตลาดสูงและอัตราส่วนมูลค่าตามบัญชีต่อมูลค่าตลาดสูง)

3. นำข้อมูลที่ได้มาคำนวณค่าชดเชยความเสี่ยงจากปัจจัยขนาด (SMB) และ ค่าชดเชยความเสี่ยงจากปัจจัยมูลค่า (HML) ด้วยสมการได้ ดังนี้

ค่าชดเชยความเสี่ยงจากปัจจัยขนาด (SMB): $SMB = 1/3(S/L+S/M+S/H) - 1/3(B/L+B/M+B/H)$

ค่าชดเชยความเสี่ยงจากปัจจัยมูลค่า (HML): $HML = 1/2(S/L+S/M+S/H) - 1/2(B/L+B/M+B/H)$

ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย

1. อัตราผลตอบแทนของหลักทรัพย์ (R_i) คำนวณได้จาก $R_{it} = (P_{it} - P_{it-1})/P_{it-1}$

โดยที่ R_{it} = อัตราผลตอบแทนของหลักทรัพย์ i ณ เวลา t

P_{it} = ราคาปิดของหลักทรัพย์ i ณ เวลา t

P_{it-1} = ราคาปิดของหลักทรัพย์ i ณ เวลา t-1

2. อัตราผลตอบแทนของตลาด (R_m) คำนวณได้จาก $R_{mt} = (SET_{it} - SET_{it-1})/SET_{it-1}$

โดยที่ R_{mt} = อัตราผลตอบแทนของกลุ่มหลักทรัพย์ตลาด ณ เวลา t

SET_{it} = ดัชนีราคาตลาดหลักทรัพย์ ณ เวลา t

SET_{it-1} = ดัชนีราคาตลาดหลักทรัพย์ ณ เวลา t-1

3. อัตราผลตอบแทนที่ปราศจากความเสี่ยง (R_f) ใช้อัตราดอกเบี้ยของตั๋วเงินคลังอายุ 3 เดือน โดยเก็บข้อมูลจากธนาคารแห่งประเทศไทย
4. อัตราผลตอบแทนส่วนเกินของหลักทรัพย์ ($R_i - R_f$) คำนวณจากอัตราผลตอบแทนของหลักทรัพย์ลบด้วยอัตราผลตอบแทนที่ปราศจากความเสี่ยง
5. ค่าชดเชยความเสี่ยงจากปัจจัยตลาด ($R_m - R_f$) คำนวณจากอัตราผลตอบแทนของตลาดลบด้วยอัตราผลตอบแทนที่ปราศจากความเสี่ยง

การวิเคราะห์ข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูลโดยการนำข้อมูลเข้าโปรแกรม E-Views ซึ่งเป็นโปรแกรมคำนวณตามวิธีการวิเคราะห์ถดถอยแบบพหุคูณ (Standard Multivariate Regression) เพื่อหาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรตาม (Dependent variable) หรืออัตราผลตอบแทนของหลักทรัพย์ กับตัวแปรอิสระ (Independent variable) 3 ตัวแปร ประกอบด้วย ปัจจัยด้านขนาดของหลักทรัพย์, ปัจจัยด้านมูลค่าตามบัญชีต่อมูลค่าตลาด และ ปัจจัยความเสี่ยงจากตลาด ด้วยระดับความเชื่อมั่นที่ 95% และระดับความคลาดเคลื่อน 5%

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การศึกษาครั้งนี้เป็นการวิเคราะห์อัตราผลตอบแทนและความเสี่ยงของหลักทรัพย์ในอุตสาหกรรมบริการ หมวดสุขภาพโดยใช้แบบจำลองสามปัจจัยของ Fama-French โดยมีเครื่องมือที่ใช้ ดังนี้

แบบจำลองสามปัจจัยของ Fama – French โดยสามารถแสดงสมการได้ ดังนี้

$$R_i - R_f = a_i + b_i (R_m - R_f) + s_i (SMB) + h_i (HML) + e_{it}$$

เมื่อ R_i = อัตราผลตอบแทนของหลักทรัพย์ i

R_f = อัตราผลตอบแทนของหลักทรัพย์ที่ปราศจากความเสี่ยง

R_m = อัตราผลตอบแทนของตลาด

SMB = ค่าชดเชยความเสี่ยงจากปัจจัยขนาด

HML = ค่าชดเชยความเสี่ยงจากปัจจัยมูลค่า

a_i = ค่าคงที่ของหลักทรัพย์ i

e_{it} = ค่าความคลาดเคลื่อนของอัตราผลตอบแทนของหลักทรัพย์ i

b_i, s_i, h_i = ค่าความเสี่ยงจากปัจจัยตลาด ปัจจัยขนาด ปัจจัยมูลค่าของหลักทรัพย์

Standard Multivariate Regression

Standard Multivariate Regression เป็นวิธีหาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร 2 ชนิดเชิงสาเหตุ ได้แก่ ตัวแปรอิสระ (Independent variable) ที่มีจำนวนมากกว่าหรือเท่ากับ 2 ตัวแปร และตัวแปรตาม (Dependent variable) จำนวน 1 ตัวแปร ซึ่งในการศึกษาครั้งนี้จะหาความสัมพันธ์ระหว่างอัตราผลตอบแทนของหลักทรัพย์และปัจจัย 3 ปัจจัย ประกอบด้วย ปัจจัยด้านขนาดของหลักทรัพย์, ปัจจัยด้านมูลค่าตามบัญชีต่อมูลค่าตลาด และ ปัจจัยความเสี่ยงจากตลาด

ผลการวิจัย

ตารางที่ 2 แสดงอัตราผลตอบแทนเฉลี่ยรายปีของหลักทรัพย์ทั้ง 6 กลุ่มตั้งแต่เดือนกรกฎาคม 2558 – มิถุนายน 2561

	BH	BM	BL	SH	SM	SL
2558	11.4826	2.72	3.7964	-0.9624	2.4360	-0.1336
2559	4.0326	2.1922	1.9332	1.5445	2.4619	-6.5811
2560	-0.8923	0.0547	-0.1878	-2.3800	-1.0178	-2.9513
2561	-0.8057	-0.7244	0.2361	-6.2233	-0.7130	0
ค่าเฉลี่ย	3.4543	1.0606	1.4445	-2.0053	0.7918	-2.4165
S.D.	5.8260	1.6565	1.8161	3.2466	1.9176	3.092
ค่าสูงสุด (MAX.)	11.4826	2.72	3.7964	1.5445	2.4619	0
ค่าต่ำสุด (MIN.)	-0.8923	-0.7244	-0.1878	-6.2233	-1.0178	-6.5811

จากตารางที่ 2 แสดงอัตราผลตอบแทนเฉลี่ยรายปีของหลักทรัพย์ทั้ง 6 กลุ่ม พบว่ากลุ่มหลักทรัพย์ BH ให้ผลตอบแทนเฉลี่ยมากที่สุด คือ ร้อยละ 3.4543 ต่อเดือน และกลุ่มหลักทรัพย์ SL ที่ให้ผลตอบแทนเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ร้อยละ -2.4165

ตารางที่ 3 แสดงหลักทรัพย์ที่อัตราผลตอบแทนมีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญต่อปัจจัยด้านขนาด

Variable SMB	Coefficient	Std.Error	t-Statistic	Prob.
BCH	-0.301288*	0.128528	-2.344141	0.0254
CMR	1.058336*	0.169675	6.237417	0
KDH	0.251198*	0.10903	2.303938	0.0279
NTV	0.184266*	0.089391	2.061346	0.0475
SKR	0.627885*	0.261081	2.404943	0.0221

* หมายถึง ความมีระดับนัยสำคัญที่ร้อยละ 95

จากตารางที่ 3 สามารถอธิบายได้ว่าหลักทรัพย์ที่ปัจจัยด้านขนาดมีความสัมพันธ์กับอัตราผลตอบแทนส่วนเกิน มีทั้งหมด 5 หลักทรัพย์ ได้แก่ BCH, CMR, KDH, NTV และ SKR ซึ่งคิดเป็นร้อยละ 35.71 จากจำนวนหลักทรัพย์ทั้งหมด

ตารางที่ 4 แสดงหลักทรัพย์ที่อัตราผลตอบแทนมีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญต่อปัจจัยด้านมูลค่าตามบัญชีต่อมูลค่าตลาด

Variable HML	Coefficient	Std.Error	t-Statistic	Prob.
CMR	-0.9474*	0.122912	-7.70795	0
KDH	0.094774*	0.078981	1.199962	0.239
MCHAI	0.284163*	0.099142	2.86621	0.0073

* หมายถึง ความมีระดับนัยสำคัญที่ร้อยละ 95

จากตารางที่ 4 สามารถอธิบายได้ว่าหลักทรัพย์ที่ปัจจัยด้านมูลค่าตามบัญชีต่อมูลค่าตลาดมีความสัมพันธ์กับอัตราผลตอบแทนส่วนเกิน มีทั้งหมด 3 หลักทรัพย์ ได้แก่ CMR, KDH และ M-CHAI ซึ่งคิดเป็นร้อยละ 21.43 จากจำนวนหลักทรัพย์ทั้งหมด

ตารางที่ 5 แสดงหลักทรัพย์ที่อัตราผลตอบแทนมีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญต่อปัจจัยด้านผลตอบแทนที่ปราศจากความเสียง

Variable RP	Coefficient	Std.Error	t-Statistic	Prob.
ACH	-0.082769*	0.039645	-2.087765	0.0449

* หมายถึง ความมีระดับนัยสำคัญที่ร้อยละ 95

จากตารางที่ 5 สามารถอธิบายได้ว่าหลักทรัพย์ที่ปัจจัยด้านผลตอบแทนที่ปราศจากความเสียงมีความสัมพันธ์กับอัตราผลตอบแทนส่วนเกิน มีจำนวน 1 หลักทรัพย์ ได้แก่ ACH ซึ่งคิดเป็นร้อยละ 7.14 จากจำนวนหลักทรัพย์ทั้งหมด

หลักทรัพย์ที่ไม่มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญกับตัวแปรใด มีทั้งหมด 7 หลักทรัพย์ ได้แก่ BDMS, BH, CHG, RAM, SVH, VIBHA และ VIH ซึ่งสามารถอธิบายได้ว่าปัจจัยทั้ง 3 ปัจจัย (ปัจจัยขนาด, ปัจจัยมูลค่าตามบัญชีต่อมูลค่าตลาด และปัจจัยอัตราผลตอบแทนที่ปราศจากความเสียง) ไม่มีผลต่ออัตราผลตอบแทนของหลักทรัพย์ดังกล่าว

อภิปรายผล

จากการศึกษาเพื่อวิเคราะห์อัตราผลตอบแทนและความเสี่ยงของหลักทรัพย์ในอุตสาหกรรมบริการ หมวดธุรกิจการแพทย์ โดยใช้แบบจำลองสามปัจจัยของ Fama-French เก็บรวบรวมข้อมูลจากแหล่งทุติยภูมิ ตั้งแต่เดือนกรกฎาคม 2558 – มิถุนายน 2561 รวมทั้งสิ้น 36 เดือน นั้นสามารถสรุปได้ว่ากลุ่มหลักทรัพย์ที่ให้ผลตอบแทนเฉลี่ยสูงที่สุดคือ กลุ่มหลักทรัพย์ที่มีมูลค่าตลาดสูงและอัตราส่วนมูลค่าตามบัญชีต่อมูลค่าตลาดต่ำ (BL) คิดเป็นร้อยละ 3.4543 และหลักทรัพย์ที่ให้ผลตอบแทนเฉลี่ยต่ำที่สุดคือ SL (กลุ่มหลักทรัพย์ที่มีมูลค่าตลาดต่ำและอัตราส่วนมูลค่าตามบัญชีต่อมูลค่าตลาดต่ำ) คิดเป็นร้อยละ -2.4165 ซึ่งขัดแย้งกับสมมติฐานของ Fama-French (1993) ที่กล่าวว่ากลุ่มหลักทรัพย์ขนาดเล็กให้ผลตอบแทนที่สูงกว่า เนื่องจากกลุ่มหลักทรัพย์ขนาดเล็กนั้นมีความเสี่ยงสูงกว่ากลุ่มหลักทรัพย์ขนาดใหญ่ นอกจากนี้การศึกษายังพบว่าปัจจัยตามแนวคิดของ Fama-French ทั้ง 3 ปัจจัยมีความสัมพันธ์กับอัตราผลตอบแทนของหลักทรัพย์ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 ดังนี้ หลักทรัพย์ที่ปัจจัยด้านขนาดมีความสัมพันธ์กับอัตราผลตอบแทนส่วนเกินมีทั้งหมด 5 หลักทรัพย์, หลักทรัพย์ที่ปัจจัยด้านมูลค่าตามบัญชีต่อมูลค่าตลาดมีความสัมพันธ์กับอัตราผลตอบแทนส่วนเกินมีทั้งหมด 3 หลักทรัพย์ และ หลักทรัพย์ที่ปัจจัยด้านผลตอบแทนที่ปราศจากความเสียงมีความสัมพันธ์กับอัตราผลตอบแทนส่วนเกิน มีจำนวน 1 หลักทรัพย์

เอกสารอ้างอิง

- เกรียงไกร ก้อนคำ. (2560). ผลการลงทุนของหุ้นคุณค่าในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย. (จุฬาลงกรณ์
ธุรกิจปริทัศน์, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย)
- ณัฐพงศ์ รุ่งชื่อ. (2547). การทดสอบแบบจำลอง Fama-French ในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย.
(วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย).
- ธีรวิทย์ บุญช่วย. (2559). การวิเคราะห์ความเสี่ยงและอัตราผลตอบแทนของหลักทรัพย์หมวดเทคโนโลยี
สารสนเทศและการสื่อสารในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย. ()
- สุจิตรา จิตรเมต. (2559). การประเมินอัตราผลตอบแทนและความเสี่ยงของหลักทรัพย์ในตลาดหลักทรัพย์
เอ็ม เอ ไอ โดยใช้แบบจำลอง 3 ปัจจัยของ Fama-French. (การค้นคว้าอิสระเป็นส่วนหนึ่ง
ของการศึกษาตามหลักสูตร วิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาการเงิน มหาวิทยาลัยกรุงเทพ).
- เฉลิมพล จตุพร. (2560). การวิเคราะห์การถดถอย(Regression Analysis). สืบค้นเมื่อ 10 ธันวาคม
2561, จาก [https://cj007blog.files.wordpress.com/2017/08/01-regression-analy-
sis7.pdf](https://cj007blog.files.wordpress.com/2017/08/01-regression-analysis7.pdf)
- พูลสุข นิลกิจศรานนท์. (2560). ธุรกิจโรงพยาบาลเอกชน. สืบค้นเมื่อ 26 พฤษภาคม 2561, จาก
[https://www.krungsri.com/bank/getmedia/3308e1d8-3dd5-4799-848c-
b9ffea862dbe/IO_Private_Hospital_2017_TH.aspx](https://www.krungsri.com/bank/getmedia/3308e1d8-3dd5-4799-848c-b9ffea862dbe/IO_Private_Hospital_2017_TH.aspx)
- Fama, Eugene F and Kenneth R. French. Common risk factor in the returns on stocks and
bonds. Journal of Finance Economics. 33, 1993.

ความสัมพันธ์ของการลงทุนในนวัตกรรมกับผลการดำเนินงาน: หลักฐานเชิงประจักษ์จากบริษัทในกลุ่มอุตสาหกรรมเกษตรและอาหารที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

The relationship between innovation investments and firm performance: Empirical Evidence from the Agro and Food Industry Companies Listed on the Stock Exchange of Thailand.

ชัยดาณี ไกรทอง¹, บุรีศรี บุญรัตน์¹, วิภาส ทวีขศรี¹ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ปาริชาติ มณีมัย²

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาประเภทและระดับการลงทุนในนวัตกรรมของบริษัทในกลุ่มอุตสาหกรรมเกษตรและอาหารที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย และศึกษาความสัมพันธ์ของการลงทุนในนวัตกรรม ได้แก่ ด้านการตลาด ด้านผลิตภัณฑ์ ด้านกระบวนการ และด้านการจัดการ และผลการดำเนินงานทางการเงินของบริษัท ประกอบด้วย อัตรากำไรสุทธิ อัตราผลตอบแทนของผู้ถือหุ้น อัตราผลตอบแทนของสินทรัพย์ และการเติบโตของยอดขาย โดยเก็บรวบรวมข้อมูลจากรายงานประจำปีของบริษัทในกลุ่มอุตสาหกรรมเกษตรและอาหารที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย จำนวน 46 บริษัท ตั้งแต่ปี 2555 ถึง 2560 ผลการศึกษาแสดงให้เห็นว่าบริษัทในกลุ่มอุตสาหกรรมเกษตรและอาหารมีการลงทุนในนวัตกรรมทุกด้านเพิ่มขึ้น ผลการทดสอบสมมติฐานโดยวิธีถดถอยเชิงพหุแสดงให้เห็นว่าการลงทุนในนวัตกรรมด้านการตลาดมีความสัมพันธ์ในเชิงบวกกับอัตราการเติบโตของยอดขาย ในขณะที่การลงทุนในนวัตกรรมด้านผลิตภัณฑ์มีความสัมพันธ์ในเชิงบวกกับอัตรากำไรสุทธิและอัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์ นอกจากนี้การลงทุนในนวัตกรรมด้านกระบวนการมีความสัมพันธ์ในเชิงบวกกับอัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์ อย่างไรก็ตาม ไม่พบความสัมพันธ์ระหว่างการลงทุนในนวัตกรรมด้านการจัดการกับผลการดำเนินงานของบริษัท

คำสำคัญ : นวัตกรรม ผลการดำเนินงาน อุตสาหกรรมเกษตรและอาหาร

¹ นักศึกษาระดับปริญญาตรี สาขาวิชาการบัญชี คณะพาณิชยศาสตร์และการจัดการ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

² ผู้ช่วยศาสตราจารย์ประจำสาขาวิชาการบัญชี คณะพาณิชยศาสตร์และการจัดการ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

Abstracts

The objective of this study was to investigate the type and level of innovation investments (marketing, product, process and management) by the agro and food industry companies listed on the stock exchange of Thailand and the relationship with firm performance as measured by the net profit margin, return on equity, return on assets, and sales growth. The data were collected from the annual reports of the 46 listed agro and food industry companies from 2012 until 2017. The results show that the investments in innovation of those companies have gradually increased. Results of hypothesis testing conducted by the multiple regression analysis reveal that investments in marketing innovation have a positive relationship with the sales growth whereas the investments in product innovation have a positive relationship with the net profit margin and return on asset. Moreover the investments in process innovation have a positive relationship with the return on assets. However investments in management innovation have no relationship with firm performance.

Keyword: Innovation, Firm Performance, Agro and Food Industry

บทนำ

ธุรกิจเกษตรและการผลิตอาหารเป็นรากฐานสำคัญของเศรษฐกิจประเทศไทยซึ่งมีการเติบโตอย่างต่อเนื่องมาตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน โดยรัฐบาลได้มีนโยบายและมาตรการส่งเสริมธุรกิจเกษตรและอาหารหลายด้านจนทำให้ไทยสามารถผลิตอาหารเพียงพอต่อการบริโภคในประเทศ และสามารถส่งออกเป็นอันดับต้น ๆ ของโลกได้อุตสาหกรรมอาหารก่อให้เกิดมูลค่าเพิ่มสูงที่สุดเมื่อเทียบกับอุตสาหกรรมอื่น คิดเป็นมูลค่า 497.6 พันล้านบาท ในปี 2543 โดยกว่าร้อยละ 40 เกิดการเพิ่มมูลค่าให้ผลผลิตทางการเกษตร ปัจจุบันตลาดของธุรกิจเกษตรและอาหารขยายตัวเพิ่มขึ้น และตลาดอาหารโลกมีการแข่งขันที่รุนแรง ด้วยเหตุนี้ธุรกิจเกษตรและอาหารจึงได้รับความสนใจจากภาครัฐในการพัฒนาธุรกิจกลุ่มนี้ให้มีศักยภาพเพียงพอที่จะแข่งขันในเวทีโลกได้ ซึ่งการจะตอบสนองต่อความต้องการเหล่านี้ได้ จะต้องบูรณาการความร่วมมือจากทุกภาคส่วนทั้งจากภาครัฐ สถาบันวิจัย สถาบันการศึกษา ภาคการผลิต ซึ่งประกอบไปด้วยกลุ่มผู้ประกอบการ รวมถึงการสร้าง ความเข้าใจและการสนับสนุนจากภาคประชาสังคมในพื้นที่ต่างๆ

อย่างไรก็ตาม โครงสร้างอุตสาหกรรมของประเทศยังขาดความสมดุล เนื่องจากประชากรและแรงงานส่วนใหญ่ยังคงดำรงชีวิตอยู่ในภาคการเกษตร และอุตสาหกรรมขนาดเล็ก ซึ่งมีประสิทธิภาพปัจจัยการผลิตต่ำกว่ามาตรฐานอุตสาหกรรมในประเทศทั้งนี้เป็นเพราะผู้ประกอบการขนาดกลางและขนาดย่อมจะเน้นใช้ประสบการณ์และความชำนาญ นอกจากนี้ หลังจากการพัฒนาภาคอุตสาหกรรมมากกว่า 50 ปี อุตสาหกรรมหลายสาขาที่ได้รับการสนับสนุนอย่างต่อเนื่องยังคงไม่สามารถยืนหยัดอยู่ได้ด้วยตัวเอง ต้องพึ่งพาการนำเข้าวัตถุดิบ เครื่องจักร เทคโนโลยี และองค์ความรู้จากต่างประเทศในสัดส่วนที่สูงเพื่อการผลิต (สถาบันอาหาร, 2551) อีกทั้งในช่วงที่ผ่านมาประเทศไทยมุ่งเน้นแต่การผลิตแบบฐานวัตถุดิบทำให้ทรัพยากรที่เคยมีความอุดมสมบูรณ์ได้หายไปอย่างรวดเร็ว ประกอบกับปัจจัยภายนอกต่างๆ อาทิเช่น การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ ภัยพิบัติ โรคระบาด การแข่งขันจาก เศรษฐกิจโลก ตลอดจนปัญหาแรงงานที่มีคุณภาพขาดแคลน ทำให้ไทยยังไม่สามารถพัฒนาประเทศได้อย่างเต็มที่ ซึ่งหากเรายังไม่เปลี่ยนวิธีการขับเคลื่อนประเทศก็จะทำให้ประเทศไทยไม่สามารถรอดพ้นวิกฤติและปัญหาต่าง ๆ เหล่านี้ได้ ดังนั้น วิทยาศาสตร์เทคโนโลยีและนวัตกรรมจะเป็นเครื่องมือที่สำคัญ ที่จะช่วยป้องกันการเกิดปัญหาในระยะยาว และสามารถยกระดับในธุรกิจเกษตร และอาหารแปรรูปของไทยให้เป็นสาขาหลักในการพัฒนาประเทศให้ยั่งยืน และมั่นคงต่อไปได้” (พิเชฐ ดุรงคเวโรจน์, 2557)

การลงทุนด้านนวัตกรรมและการวิจัยและพัฒนาในภาคเอกชนนั้นถือเป็นองค์ประกอบหลักในการเผชิญความท้าทายของการก้าวสู่ระบบเศรษฐกิจฐานความรู้ โดยในปัจจุบันภาคเอกชนไทยตระหนักถึงความสำคัญในเรื่องการลงทุนด้านนวัตกรรมเพื่อเพิ่มความสามารถในการแข่งขันและสร้างมูลค่าให้กับสินค้ามากขึ้น งานวิจัยนี้จึงมุ่งเน้นจะศึกษารูปแบบการพัฒนาด้านนวัตกรรมของธุรกิจเกษตรและอาหารของประเทศไทย รวมถึงศึกษาหลักฐานเชิงประจักษ์ที่แสดงถึงอิทธิพลของการลงทุนด้านเทคโนโลยีและนวัตกรรมที่ส่งผลต่อผลการดำเนินงานของอุตสาหกรรมเกษตรและอาหารของไทย เพื่อบ่งชี้ถึงความสำคัญในการพัฒนานวัตกรรมและการวิจัยพัฒนาในภาคอุตสาหกรรมเกษตรและอาหาร

วัตถุประสงค์งานวิจัย

- 1) เพื่อศึกษารูปแบบและระดับการลงทุนในนวัตกรรมของบริษัทกลุ่มอุตสาหกรรมเกษตรและอาหารที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย
- 2) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ของการลงทุนในนวัตกรรมและผลการดำเนินงานของบริษัทกลุ่มอุตสาหกรรมเกษตรและอาหารที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

ประโยชน์ที่ได้รับจากงานวิจัย

เพื่อเป็นข้อมูลสนับสนุนให้แก่ภาครัฐกิจการวางแผนการลงทุนด้านนวัตกรรมและเทคโนโลยีรูปแบบต่าง ๆ เพื่อเพิ่มศักยภาพและความสามารถในการแข่งขันนำไปสู่ผลการดำเนินงานที่ดีขึ้น

ทบทวนวรรณกรรม

1. แนวคิดเกี่ยวกับนวัตกรรม

“นวัตกรรม” หมายถึง กระบวนการศึกษาเรียนรู้เพื่อนำไปสู่ขั้นตอนการสรรค์สร้างให้เกิดผลผลิตใหม่ ๆ ในด้านต่าง ๆ และผลผลิตนั้นก็สามารถสร้างประโยชน์ต่อเศรษฐกิจและสังคม (ปิยากร หวังมหาพร, 2552; สมนึก เอื้อจิระ พงษ์พันธ์ และ คณະ, 2553; อติสร ณ อุบล, 2558; สำนักงานนวัตกรรมแห่งชาติ, 2561) โดยนวัตกรรมถือเป็นความสามารถหลักขององค์กรในการสร้างความสามารถทางการแข่งขันและสร้างคุณค่าที่เหนือกว่าคู่แข่ง โดยในปัจจุบัน “นวัตกรรม” มีความสำคัญต่อองค์กรทุกประเภท

นวัตกรรมมีความสำคัญกับองค์กรทุกองค์กร ทุกหน่วยงาน เนื่องการกระบวนการดำเนินงานขององค์กรตั้งแต่เริ่มต้นจนจบนั้นล้วนจะต้องใช้นวัตกรรมเพื่อให้สามารถก้าวทันสู่ความสามารถในการแข่งขันขององค์กร จึงอาจกล่าวได้ว่านวัตกรรมเป็นสิ่งที่ก่อให้เกิดความสำเร็จขององค์กรในแต่ละด้าน ไม่ว่าจะเป็นด้านสินค้า ด้านการให้บริการ ด้านกระบวนการทำงาน ด้านการจัดการ หรือด้านการตลาด เนื่องจากนวัตกรรมเป็นการค้นหาสิ่งใหม่ ๆ เพื่อการเปลี่ยนแปลงที่ดีกว่า ดังนั้นการที่องค์กรใดก็ตามที่ยังขาดความสามารถในการพัฒนาด้านนวัตกรรมและการเปลี่ยนแปลง องค์กรนั้นก็ไม่สามารถประสบความสำเร็จหรือครองความเป็นที่หนึ่งได้ (กาญจนา โกศัย, 2555; พญุศักดิ์ชาติสุทธิผล, 2560)

จากบททบทวนวรรณกรรมสามารถแบ่งประเภทของนวัตกรรมได้หลากหลายเกณฑ์ ตามลักษณะรูปแบบ วัตถุประสงค์ขององค์กร ดังนั้นคณะผู้วิจัยจึงยึดตามผลการวิจัยด้านกิจกรรมนวัตกรรมและผลสัมฤทธิ์ด้านนวัตกรรม ได้แก่ ด้านผลิตภัณฑ์ ด้านการจัดการ ด้านกระบวนการ และด้านการตลาด (อติสร ณ อุบล, 2558)

- (1) นวัตกรรมด้านผลิตภัณฑ์ (Product Innovation) คือ การพัฒนาและนำเสนอผลิตภัณฑ์ใหม่ ไม่ว่าจะเป็นด้านเทคโนโลยี หรือวิธีการใช้ก็ดี รวมไปถึงการปรับปรุง ผลิตภัณฑ์เดิมที่มีอยู่ให้มีคุณภาพและประสิทธิภาพดียิ่งขึ้น
- (2) นวัตกรรมด้านการตลาด เป็นกระบวนการเพื่อให้ได้มาซึ่งวิธีการใหม่ๆ ในการจัดจำหน่ายผลิตภัณฑ์รวมทั้งมีการใช้สื่อหรือเทคนิคใหม่ๆ ในการส่งเสริมการขาย นวัตกรรมด้านการตลาดยังรวมถึงกลยุทธ์ในการกำหนดราคาผลิตภัณฑ์ การวิจัยและพัฒนาปรับเปลี่ยนรูปลักษณ์ของผลิตภัณฑ์ให้มีความน่าสนใจยิ่งขึ้น (Panita Phophon, 2555)

- (3) นวัตกรรมด้านการจัดการ (Management Innovation) คือการปรับเปลี่ยนโครงสร้างระบบการดำเนินงานใหม่ ๆ ภายในองค์กร เป็นการผสมผสานการทำงาน กับการสร้างสิ่งใหม่ ๆ ในการบริหารจัดการ และสิ่งที่เป็นโยชน์ต่อองค์กรในเชิงเศรษฐกิจ (Tanapol Kortana, 2012)
- (4) นวัตกรรมด้านกระบวนการ (Process Innovation) คือ กระบวนการที่ใช้แล้วปรับเปลี่ยนกรรมวิธีในการผลิตสินค้า วิธีการ หรือ รูปแบบ ในการให้บริการโดยรวมแล้วนวัตกรรมขึ้นอยู่กับความสามารถในการปรับเปลี่ยนองค์กรในทุกๆ ฝ่ายของห่วงโซ่คุณค่าให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลสูงขึ้น (สำนักงานนวัตกรรมแห่งชาติ, 2548) ในขณะที่ สำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ ให้ความหมายของ นวัตกรรมกระบวนการ หมายถึง การประยุกต์ใช้แนวคิดวิธีการหรือกระบวนการใหม่ๆ ที่ผลให้กระบวนการผลิต และการทำงานโดยรวมมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลสูงขึ้นอย่างเห็นได้ชัด

2. แนวคิดเกี่ยวกับผลการดำเนินงาน

การกำหนดตัวแปรวัดผลการดำเนินงานสามารถแบ่งได้เป็น 2 ประเภท ได้แก่ การวัดผลการดำเนินงานในรูปตัวเงิน และ การวัดผลการดำเนินงานที่ไม่อยู่ในรูปตัวเงิน (วัชรพงษ์ ยอดราช, 2558) โดยการวัดผลการดำเนินงานในรูปตัวเงินสามารถแบ่งได้หลายประเภทขึ้นอยู่กับวัตถุประสงค์ขององค์กร อย่างไรก็ตาม การวัดผลการดำเนินงานที่สำคัญของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ใช้อัตราส่วนทางการเงินและผลประกอบการที่สำคัญของบริษัทจดทะเบียน ดังนั้นในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ใช้อัตราส่วนทางการเงินในการวัดผลการดำเนินงาน ได้แก่

1. อัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์ (Return on Assets : ROA) อัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์เป็นอัตราส่วนที่วัดความสามารถในการทำกำไรของเงินลงทุนซึ่งมาจาก 2 ส่วน คือหนี้สินและส่วนของผู้ถือหุ้น
2. อัตราส่วนผลตอบแทนจากสินทรัพย์ (Return on Equity : ROE) คือเครื่องมือบ่งชี้ว่าบริษัทมีความสามารถในการนำกำไรกลับมาลงทุนเพื่อสร้างผลตอบแทนให้เติบโตขึ้นได้ดีมากน้อยแค่ไหน
3. อัตรากำไรสุทธิ (Net Profit margin) เป็นการวัดอัตราส่วนทางการเงินระหว่างผลกำไรสุทธิกับยอดขาย ซึ่งเป็นอัตราส่วนที่บอกถึงความสามารถในการทำกำไรสุทธิของกิจการ บอกถึงประสิทธิภาพการดำเนินงานของกิจการและความสามารถของผู้บริหาร
4. รายได้ที่เพิ่มขึ้น เป็นการวัดผลการดำเนินงาน จากรายได้ปีก่อนหักลบกับปีปัจจุบันเพื่อทราบจำนวนของรายได้ที่เพิ่มขึ้นและลดลง

3. บทบาทและความสำคัญของนวัตกรรมในธุรกิจ

Piyanart Singchoo (2555) กล่าวว่า นวัตกรรมขององค์กรในรูปแบบ ผลิตภัณฑ์หรือบริการใหม่ โครงสร้างองค์กรรูปแบบใหม่ ระบบการบริหารจัดการ กระบวนการทางเทคโนโลยีใหม่ๆ รวมถึงแผนงานใหม่ ๆ ที่มีความเกี่ยวข้องกับบุคลากรภายในองค์กรจะก่อให้เกิดความมั่นคงของธุรกิจในระยะยาวการเจริญเติบโตของอัตราผลกำไร ผลตอบแทนสำหรับผู้ถือหุ้น และความสามารถในการแข่งขันอย่างยั่งยืนรวมทั้งความสามารถในการรักษาตำแหน่งของผู้เล่นที่สำคัญในอุตสาหกรรมได้ และในขณะเดียวกันการสร้างสรรค่นวัตกรรมเป็นการสร้างรายได้ให้แก่ธุรกิจ พร้อมทั้งยังส่งผลให้คุณภาพของผลิตภัณฑ์และบริการดีขึ้นและทำให้ต้นทุนการผลิตลดลง

จากงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับบทบาทที่สำคัญของนวัตกรรม แสดงให้เห็นว่าในโลกปัจจุบัน ลักษณะการดำเนินงานของธุรกิจมีความหลากหลายมากขึ้นส่งผลให้เกิดการแข่งขันระหว่างกลุ่มธุรกิจเดียวกัน ในภาพรวมลักษณะการแข่งขันของธุรกิจจะส่งผลให้ระบบเศรษฐกิจมีการขยายตัวมากยิ่งขึ้น อย่างไรก็ตามในมุมมองของการแข่งขันระหว่างธุรกิจนั้นประสิทธิภาพที่ใช้ในการแข่งขันในแต่ละกระบวนการดำเนินงานขององค์กรล้วนจะต้องใช้นวัตกรรมทั้งสิ้น ทั้งนี้หากองค์กรในยุคปัจจุบันขาดศักยภาพในด้านการพัฒนาในนวัตกรรมก็จะส่งผลให้ธุรกิจเหล่านั้นไม่ประสบความสำเร็จและถ้าหากว่าองค์กรหลาย ๆ องค์กรภายในประเทศขาดการพัฒนาให้มีการก้าวหน้าก็จะส่งผลให้ระบบในเศรษฐกิจในภาพรวมของประเทศฝืดเคืองก็จะส่งผลกระทบต่อหลาย ๆ ส่วนด้วยกัน ผู้วิจัยจึงเห็นถึงบทบาทและความสำคัญของนวัตกรรมจึงได้ทำการศึกษาค้นคว้าและวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการลงทุนในนวัตกรรมที่ส่งผลต่อผลกรดำเนินงานของบริษัทในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

4. สมมติฐานความสัมพันธ์ของการลงทุนในนวัตกรรมกับผลการดำเนินงาน

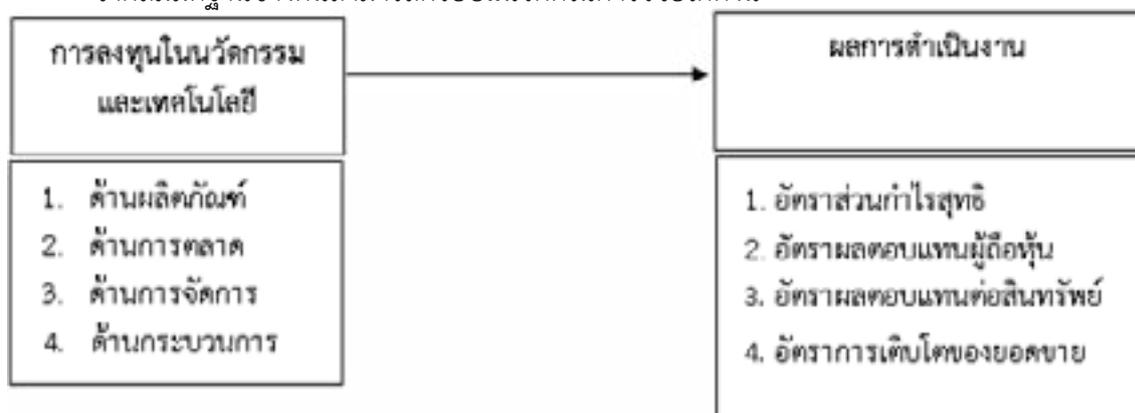
สมมติฐานที่ 1 การลงทุนในนวัตกรรมด้านผลิตภัณฑ์มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับการผลดำเนินงานของกิจการ

สมมติฐานที่ 2 การลงทุนในนวัตกรรมด้านการตลาดมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับการดำเนินงานของกิจการ

สมมติฐานที่ 3 การลงทุนในนวัตกรรมด้านการจัดการมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับการดำเนินงานของกิจการ

สมมติฐานที่ 4 การลงทุนในนวัตกรรมด้านกระบวนการมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับการดำเนินงานของกิจการ

จากสมมติฐานข้างต้นสามารถรอบแนวคิดในการวิจัยได้ดังนี้

รูปที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากร

กลุ่มประชากร คือ บริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยภาคธุรกิจอุตสาหกรรม การเกษตรเฉพาะบริษัทที่มีการลงทุนในนวัตกรรม จำนวน 46 บริษัท ระยะเวลา 6 ปี ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2555 – พ.ศ. 2560 โดยแบ่งเป็นการลงทุนด้านนวัตกรรม 4 ได้ ได้แก่ ด้านกระบวนการ ด้านการตลาด การจัดการ และ ด้านผลิตภัณฑ์ ของการลงทุนแต่ละปี คิดเป็น 276 ข้อมูล

2. การกำหนดค่าตัวแปร

ตัวแปรต้น ได้แก่ การลงทุนในนวัตกรรม 4 รูปแบบ ประกอบด้วย

1. การลงทุนในนวัตกรรมด้านผลิตภัณฑ์: ค่าใช้จ่ายด้านการวิจัยและพัฒนาผลิตภัณฑ์
2. การลงทุนในนวัตกรรมด้านการตลาด: ค่าใช้จ่ายด้านการวิจัยและพัฒนาด้านการตลาด
3. การลงทุนในนวัตกรรมด้านการจัดการ: ค่าใช้จ่ายด้านการวิจัยและพัฒนาการจัดการ
4. การลงทุนในนวัตกรรมด้านกระบวนการ: ชั่วโมงการอบรมพนักงาน

ตัวแปรตาม ได้แก่ ผลการดำเนินงาน ประกอบด้วย

1. อัตราส่วนกำไรสุทธิ (Net Profit Margin)
2. อัตราผลตอบแทนผู้ถือหุ้น (Return On Equity: ROE)
3. อัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์ (Return on Asset: ROA)
4. อัตราการเติบโตของยอดขาย (Sales Growth)

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

การวิจัยนี้เก็บรวบรวมข้อมูลจากแหล่งข้อมูลทุติยภูมิ ประกอบด้วย

1. งบการเงิน/ผลประกอบการ รายงานประจำปี บริษัทกลุ่มอุตสาหกรรมเกษตรและอาหารที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย
2. รายงานประจำปี งบกำไรขาดทุนรายไตรมาส งบกำไรขาดทุนประจำปี และ หมายเหตุประกอบงบการเงิน ของบริษัทกลุ่มอุตสาหกรรมเกษตรและอาหารที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

งานวิจัยนี้วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ความถี่ ค่าเฉลี่ย ร้อยละ และใช้สถิติอนุมานในการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร ได้แก่ การวิเคราะห์ถดถอยเชิงพหุคูณ โดยกำหนดค่าความเชื่อมั่นที่ 95%

ผลการวิจัย

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของบริษัทกลุ่มอุตสาหกรรมการเกษตรและอาหารที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

งานวิจัยนี้ทำการศึกษารูปแบบและระดับการลงทุนในนวัตกรรมและผลการดำเนินงานของบริษัทในกลุ่มอุตสาหกรรมอาหารที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยในช่วงปี 2555-2560 ประกอบด้วย 46 บริษัท แบ่งเป็นหมวดธุรกิจการเกษตร จำนวน 9 บริษัท และหมวดธุรกิจอาหารและเครื่องดื่ม จำนวน 37 บริษัท โดยบริษัทส่วนใหญ่มีทุนจดทะเบียนระหว่าง 200 – 1,000 ล้านบาท จำนวน 33 บริษัท คิดเป็นร้อยละ 71.74 ข้อมูลทั่วไปของบริษัทฯ แสดงดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของบริษัทกลุ่มอุตสาหกรรมการเกษตรและอาหารที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

ลักษณะของบริษัท	จำนวน	ร้อยละ
หมวดธุรกิจ		
การเกษตร	9	19.57
อาหารและเครื่องดื่ม	37	80.43
รวม	46	100
ทุนจดทะเบียน (บาท)		
มากกว่า 5,000 ล้าน	2	4.35
4,001 ล้าน – 5,000 ล้าน	2	4.35
3,001 ล้าน – 4,000 ล้าน	1	2.17
2,001 ล้าน – 3,000 ล้าน	2	4.35
1,000 ล้าน – 2,000 ล้าน	6	13.04
น้อยกว่า 1,000 ล้าน	33	71.74
รวม	46	100

ส่วนที่ 2 รูปแบบและระดับการลงทุนในนวัตกรรมของบริษัทกลุ่มอุตสาหกรรมการเกษตรและอาหารที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

ผลการศึกษารูปแบบและระดับการลงทุนในนวัตกรรมของบริษัทกลุ่มอุตสาหกรรมการเกษตรและอาหารที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ในช่วงปี 2555-2560 แสดงในตารางที่ 2

ตารางที่ 2 รูปแบบและระดับการลงทุนในนวัตกรรมของบริษัทกลุ่มอุตสาหกรรมการเกษตรและอาหารที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

การลงทุนในนวัตกรรม	2555		2556		2557		2558		2559		2560	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ด้านผลิตภัณฑ์	17	36.96	20	43.48	20	43.48	21	45.65	19	41.3	21	45.65
ด้านการตลาด	16	34.78	19	41.30	23	50	27	58.7	32	69.57	31	67.39
ด้านการจัดการ	15	32.61	11	23.91	10	21.74	12	26.09	14	30.43	14	30.43
ด้านกระบวนการ	17	36.96	17	36.96	26	56.52	25	54.35	25	54.35	25	54.35

ผลการศึกษารูปแบบและระดับการลงทุนในนวัตกรรมของบริษัทกลุ่มอุตสาหกรรมการเกษตรและอาหารที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ในช่วงปี 2555-2560 แสดงให้เห็นว่าบริษัทในกลุ่มอุตสาหกรรมการเกษตรและอาหารมีการลงทุนในนวัตกรรมทั้ง 4 ด้าน คือ ด้านผลิตภัณฑ์ ด้านการตลาด ด้านการจัดการ และด้านกระบวนการ โดยมีแนวโน้มการลงทุนในนวัตกรรมเพิ่มขึ้นทุกด้านในช่วงระยะเวลา 6 ปี ดังแสดงในตารางที่ 2

ส่วนที่ 3 การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างการลงทุนในนวัตกรรมและผลการดำเนินงานของบริษัทกลุ่มอุตสาหกรรมการเกษตรและอาหารที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

ผลการศึกษาบริษัทกลุ่มอุตสาหกรรมการเกษตรและอาหารที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย โดยพิจารณาตามช่วงเวลา ตั้งแต่ปี 2555 - 2560 โดยใช้วิธีการวิเคราะห์ถดถอยเชิงพหุในการทดสอบความสัมพันธ์ของข้อมูลตัวแปรต้น คือ การลงทุนในนวัตกรรมทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ ด้านการตลาด ด้านกระบวนการ ด้านการจัดการ และ ด้านผลิตภัณฑ์ และตัวแปรตาม คือ อัตรากำไรสุทธิ อัตราผลตอบแทนผู้ถือหุ้น อัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์ และอัตรากำไรสุทธิของยอดขาย แสดงดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 ตารางแสดงการทดสอบความสัมพันธ์การลงทุนด้านนวัตกรรมกับผลการดำเนินงาน

การลงทุนในนวัตกรรม	อัตรากำไรสุทธิ	อัตราผลตอบแทนผู้ถือหุ้น (ROE)	อัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์ (ROA)	อัตรากำไรสุทธิของยอดขาย
ด้านผลิตภัณฑ์	2.573** (0.023)	1.616 (0.425)	2.886*** (0.002)	-0.044 (0.466)
ด้านการตลาด	1.751 (0.117)	1.415 (0.480)	-0.245 (0.789)	0.172*** (0.004)
ด้านการจัดการ	1.821 (0.109)	2.064 (0.311)	-0.633 (0.496)	0.095 (0.119)
ด้านกระบวนการ	-0.617 (0.592)	-0.720 (0.728)	3.069*** (0.001)	0.019 (0.757)
Adjusted R2	0.031	-0.005	0.066	0.031
F-Statistic	3.222**	0.682	5.880***	3.234**
N	276	276	276	276

หมายเหตุ * ระดับนัยสำคัญ 0.10 ** ระดับนัยสำคัญ 0.05 *** ระดับนัยสำคัญ 0.005

ผลการวิเคราะห์แสดงให้เห็นว่าการลงทุนในนวัตกรรมด้านต่าง ๆ ส่งผลต่อผลการดำเนินงาน ดังนี้ การลงทุนในนวัตกรรมด้านผลิตภัณฑ์ (การวิจัยและพัฒนาผลิตภัณฑ์) มีความสัมพันธ์ในเชิงบวกกับอัตรากำไรสุทธิอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.005 และมีความความสัมพันธ์ในเชิงบวกกับอัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

การลงทุนในนวัตกรรมด้านการตลาด (การวิจัยและพัฒนาด้านการตลาด) มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับรายได้รวมที่เพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.005

การลงทุนในนวัตกรรมด้านกระบวนการ (การฝึกอบรมและพัฒนาพนักงาน) มีความสัมพันธ์ในเชิงบวกกับอัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.005

อย่างไรก็ตาม จากผลการวิเคราะห์แสดงให้เห็นว่าการลงทุนด้านการจัดการไม่มีความสัมพันธ์กับผลการดำเนินงานทั้ง 4 ด้านอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

อภิปรายและสรุปผลการวิจัย

จากการที่รัฐบาลได้ออกนโยบายที่ส่งเสริมภาคอุตสาหกรรม ภายใต้แนวคิด Thailand 4.0 โดยมุ่งเน้นในเรื่องการพัฒนาด้านนวัตกรรมที่ช่วยเพิ่มความสามารถทางการแข่งขัน ประกอบด้วย ด้านการตลาด ด้านกระบวนการด้านผลิตภัณฑ์ และด้านการจัดการ อันจะช่วยเพิ่มผลการดำเนินงานแก่ภาคธุรกิจ และจะช่วยยกระดับให้เศรษฐกิจเติบโตยิ่งขึ้น ผลการวิจัยนี้แสดงให้เห็นว่าการลงทุนในนวัตกรรมด้านต่าง ๆ จะส่งผลในเชิงบวกต่อผลการดำเนินงานของธุรกิจ โดยการลงทุนในนวัตกรรมด้านผลิตภัณฑ์จะส่งผลให้อัตรากำไรสุทธิและอัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์เพิ่มขึ้น ในขณะที่การลงทุนในนวัตกรรมด้านการตลาดจะส่งผลต่อการเพิ่มขึ้นของรายได้ของธุรกิจ นอกจากนี้การลงทุนในนวัตกรรมด้านกระบวนการก็จะช่วยให้อัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์เพิ่มขึ้นด้วย ดังนั้น บริษัทในกลุ่มธุรกิจอุตสาหกรรมเกษตรและอาหารจึงควรให้ความสำคัญกับการลงทุนในนวัตกรรม โดยเฉพาะอย่างยิ่งด้านผลิตภัณฑ์ ด้านการตลาด และด้านกระบวนการ รวมถึงหน่วยงานที่เกี่ยวข้องก็ควรส่งเสริมและสนับสนุนให้บริษัทกลุ่มอุตสาหกรรมเกษตรและอาหารในการพัฒนานวัตกรรมด้านต่าง ๆ ให้มากขึ้น

เอกสารอ้างอิง

- Panita Phophon. 2555. นวัตกรรมกระบวนการ : การบริหารคุณภาพทั้งองค์กร (TQM). สืบค้นเมื่อ 10 มีนาคม 2561, จาก <https://www.gotoknow.org/posts/501089>
- Piyanart Singchoo. 2555. ทศนคติและปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจซื้ออุปกรณ์สวมใส่ (Wearable device) ในรูปแบบสายรัดข้อมือผู้บริโภค ในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล. สืบค้นเมื่อ 10 มีนาคม 2561, จาก [file:///C:/Users/Administrator/Downloads/DigitalFile%231_320440%20\(1\).pdf](file:///C:/Users/Administrator/Downloads/DigitalFile%231_320440%20(1).pdf).
- Tanapol Kortana. 2555. Innovative Management นวัตกรรมการจัดการ. สืบค้นเมื่อ 10 มีนาคม 2561, จาก <https://www.gotoknow.org/posts/506666>.
- กาญจนา โกศัย. 2555. ไอเดียนวัตกรรม. สืบค้นเมื่อ 10 มีนาคม 2561, จาก <https://www.gotoknow.org/posts/501081>
- พยุงค์ศักดิ์ ชาตีสุทธิผล. 2560. สารสำคัญจากการเสวนาเรื่อง “ทิศทางเศรษฐกิจประเทศไทย”. ความสำคัญของนวัตกรรมกับองค์กร. สืบค้นเมื่อ 10 มีนาคม 2561, จาก <http://www.etatjournal.com/>
- พิเชฐ ดุรงควโรจน์, 2557 พลิกประเทศด้วยนวัตกรรม. สืบค้นเมื่อ 10 มีนาคม 2561, จาก <https://www.posttoday.com/politic/report/429019>
- ปิยากร หวังมหาพร . (2552). นวัตกรรมการเรียนรู้ตลอดชีวิตของสหภาพยุโรป . กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย สืบค้นเมื่อ 10 มีนาคม 2561, จาก <https://www.tci-thaijo.org/index>.
- ธนพนธ์ ตั้งตระกูล. 2526. ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจในการวิจัยและพัฒนา และความสัมพันธ์ต่อผลิตภาพการผลิตในภาคอุตสาหกรรมของไทย. สืบค้นเมื่อ 10 มีนาคม 2561, จาก <http://newtdc.thailis.or.th/docview.aspx?tdcid=263649>
- วิษณพงศ์ ยอดราช, 2558. ประสิทธิภาพของสารสนเทศทางการบัญชีที่มีผลต่อการดำเนินงานของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย. สืบค้นเมื่อ 10 มีนาคม 2561, จาก <https://www.spu.ac.th/account/files/2015/04/>
- วรพีพร รุ่งสีทอง. 2547 พฤติกรรมการลงทุนด้านนวัตกรรม และผลการดำเนินงานทางเศรษฐกิจของกิจการในอุตสาหกรรมผักและผลไม้แปรรูปในประเทศไทย. สืบค้นเมื่อ 10 มีนาคม 2561, จาก <http://dric.nrct.go.th/Search/SearchDetail/163038> .
- สถาบันอาหาร, 2551. ศักยภาพและประสิทธิภาพการผลิตของอาหารไทย. สืบค้นเมื่อ 10 มีนาคม 2561, จาก <http://www.nfi.or.th/home.php>.
- สมนึก เอื้อจิระพงษ์พันธ์ และ คณะ. 2553. นวัตกรรม: ความหมาย ประเภท และความสำคัญต่อการเป็นผู้ประกอบการ. สืบค้นเมื่อ 10 มีนาคม 2561, จาก <http://www.jba.tbs.tu.ac.th/files/Jba128/Article/JBA128Somnuk.pdf>
- สำนักงานนวัตกรรมแห่งชาติ. 2561. ยุทธศาสตร์นวัตกรรม. สืบค้นเมื่อ 10 มีนาคม 2561, จาก <http://www.nia.or.th/nia/th/home-th/>

- สำนักงานนวัตกรรมแห่งชาติ. 2548. สูดยอนนวัตกรรมไทย : กระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี.
สืบค้นเมื่อ 10 มีนาคม 2561, จาก <http://www.nia.or.th/nia/th/home-th/>
- สำนักงานคณะกรรมการนโยบายวิทยาศาสตร์เทคโนโลยีและนวัตกรรมแห่งชาติ. (มปป.) นโยบายและ
แผน วิทยาศาสตร์เทคโนโลยีและนวัตกรรมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑. ความหมายของนวัตกรรม.
สืบค้นเมื่อ 10 มีนาคม 2561, จาก <http://www.sti.or.th/uploads/conten>.
- วิชนพงศ์ ยอดราช. 2558. ประสิทธิภาพของระบบสารสนเทศทางบัญชีที่มีต่อผลการดำเนินงานของบริษัท
จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย. วิทยากรวิจัยและวิทยปัญญา ฉบับที่ 2.
มหาวิทยาลัยศรีปทุม. สืบค้นเมื่อ 10 มีนาคม 2561, จาก <https://www.spu.ac.th/account>.
- อดิสร ญ อุบล. 2558. a ปัจจัยด้านการจัดการนวัตกรรมขององค์กรธุรกิจที่มีผลต่อพฤติกรรมการสร้าง
สรรค์นวัตกรรมของพนักงาน. สืบค้นเมื่อ 10 มีนาคม 2561,
จาก <https://tci-thaijo.org/index.php/buacademicreview/article/view>
b การพัฒนาแนวทางในการส่งเสริมนวัตกรรมแบบเปิดในกระบวนการสร้างสรรค์นวัตกรรม
ของอุตสาหกรรมซอฟต์แวร์ในประเทศไทย. สืบค้นวันที่ 10 มีนาคม 2561.
จาก <http://202.28.199.105/tdc/index.php>

ปัจจัยการเลือกเรียนและความคาดหวังในการเข้าศึกษา สาขาวิชาชีพบัญชี ระดับ
ประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ของวิทยาลัยพาณิชย์การบางนา
Study selection factors and expectations for admission Accounting profes-
sion Vocational certificate of Bangna Commercial College

บุญยงช ยังกินนัง¹ นิพิพิชฌน์ กมลธีระวิทย์¹

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเข้าสู่วิชาชีพบัญชีในระดับอาชีวศึกษา และความคาดหวังของนักเรียนระดับอาชีวศึกษาในการเข้าสู่สาขาวิชาชีพบัญชี โดยเก็บข้อมูลจากนักเรียนระดับอาชีวศึกษา สาขาวิชาชีพบัญชี ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ของวิทยาลัยพาณิชย์การบางนาจำนวน 234 ราย ผลการศึกษาพบว่า การเลือกเข้าศึกษาต่อสาขาการบัญชี ปัจจัยด้านสถาบันเป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจมากที่สุดเป็นอันดับ 1 ปัจจัยด้านผู้เรียนเป็นปัจจัยอันดับสอง ด้านผู้ปกครองและการเงินเป็นปัจจัยที่มีความสำคัญเป็นอันดับสาม ด้านความคาดหวังพบว่า การเข้าศึกษาในหลักสูตรทางการบัญชี จะทำให้ผู้เรียนมีวิชาชีพที่มีอาชีพการงานที่ดี เป็นที่ต้องการของตลาดแรงงาน เป็นความคาดหวังที่มีมากที่สุด

การทดสอบความสัมพันธ์พบว่า ด้านผู้เรียนและปัจจัยด้านสังคมมีความสัมพันธ์กันในทางบวกอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.01 โดยมีความสัมพันธ์กันสูงถึง ร้อยละ 59.3 ด้านผู้เรียนและปัจจัยด้านความคาดหวัง มีความสัมพันธ์กันในทางบวกอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.01 โดยมีความสัมพันธ์กันสูงถึง ร้อยละ 47.7 และด้านผู้ปกครองและปัจจัยด้านสถาบันมีความสัมพันธ์กันในทางบวกอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.01 โดยมีความสัมพันธ์กันสูงถึง ร้อยละ 59.0

คำสำคัญ การตัดสินใจ ความคาดหวัง การเข้าสู่วิชาชีพบัญชี อาชีวศึกษา

¹ อาจารย์ประจำ คณะบัญชี มหาวิทยาลัยธนบุรี
Lecturer, Faculty of accountancy, Thonburi University

Abstract

This research aims to study factors affecting the decision to enter the accounting profession at the vocational level and the expectations of vocational students in entering the accounting profession. Data was collected from vocational students Accounting profession Vocational certificate level Of 234 Bangna Commercial College students. The results showed that Institutional factors are the number one. The factor of learners is the second factor and the parent and financial aspect is the third most important factor.

The relationship test found that the aspect of learners and social factors was positively correlated significantly at the level of 0.01, with a high correlation of 59.3 percent. The learners and expectations factors, which is a significant positive correlation at the level of 0.01, with a high correlation of 47.7 percent and the parents and institutional factors are positively correlated at 0.01 level together as high as 59.0 percent

Keywords Decision, expectation, entry into vocational , accounting profession

ไม่ให้นำเสนอในงานประชุมวิชาการ

บทนำ

การศึกษาในยุคสังคมปัจจุบันมีความสำคัญเป็นอย่างมากที่ประเทศชาติจะเจริญรุ่งเรืองในด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมือง และวัฒนธรรม จะต้องมีการวิจัยที่เอื้ออำนวยหลายด้านปัจจัยที่สำคัญอย่างหนึ่งก็คือการมีประชากรที่มีคุณภาพหรือมีความรู้ความสามารถที่ประชากรจะมีคุณภาพหรือมีความรู้ความสามารถจะต้องผ่านกระบวนการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ที่เรียกว่า การศึกษา วิชาชีพบัญชีเป็นวิชาชีพที่น่าสนใจ เพราะว่า วิชาชีพบัญชีเป็นวิชาชีพที่มีความสำคัญและจำเป็นต่อการพัฒนาทางเศรษฐกิจและสังคมในทุกส่วนทั้งภาคเอกชนและภาครัฐวิสาหกิจ ทั้งกิจการที่มุ่งหวังกำไร และกิจการที่ไม่มุ่งหวังกำไร โดยส่วนใหญ่คนไทยทั่วไปรู้จักและใช้บริการจากวิชาชีพบัญชีในวงแคบเฉพาะด้านการทำบัญชี และด้านการสอบบัญชีตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์และประมวลรัษฎากร ซึ่งกำหนดให้ธุรกิจหรือนิติบุคคลจัดทำบัญชี และรายงานทางการเงิน ต่อมาวิชาชีพบัญชีก็ให้บริการที่หลากหลายแก่สังคมไทยอย่างกว้างขวางมากขึ้นเรื่อย ๆ จนถึงปัจจุบัน การเลือกเรียนสาขาวิชาชีพบัญชีในปัจจุบันนั้น มีความมั่นคงเป็นอย่างมาก เพราะในยุคเศรษฐกิจปัจจุบัน ตัวเลข และการทำบัญชียุคนี้มีความสำคัญเป็นอย่างมาก ทำให้ตลาดแรงงานทั้งในประเทศและต่างประเทศ มีความต้องการพนักงานบัญชีเป็นอันดับต้น ๆ จึงเป็นที่มาของการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลให้มีการตัดสินใจเข้าสู่วิชาชีพของนักเรียนในระดับอาชีวศึกษา

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาถึงปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเข้าสู่วิชาชีพบัญชีในระดับอาชีวศึกษา
2. เพื่อศึกษาความคาดหวังของนักเรียนระดับอาชีวศึกษาในการเข้าสู่สาขาวิชาชีพบัญชี

ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

1. ได้ทราบถึงปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเข้าสู่วิชาชีพบัญชีในระดับอาชีวศึกษา
2. ได้ทราบถึงความคาดหวังของนักเรียนระดับอาชีวศึกษาในการเข้าสู่สาขาวิชาชีพบัญชี
3. เพื่อนำความรู้ดังกล่าวไปเสนอแนะแนวทางการปรับปรุงหลักสูตรให้สอดคล้องกับความต้องการ และความคาดหวังของผู้เลือกเรียนสาขาการบัญชี

ทบทวนวรรณกรรม

1. ความหมายและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการตัดสินใจ ได้มีผู้ให้ความหมายเกี่ยวกับ การตัดสินใจ ดังต่อไปนี้

การตัดสินใจ หมายถึง การเลือกกระหว่างทางเลือกซึ่งคาดหวังว่าจะนำไปสู่ผลลัพธ์ที่พึงพอใจจากปัญหาใดปัญหาหนึ่ง แม้ว่าการตัดสินใจในการบริหารไม่ได้เริ่มต้นหรือสิ้นสุดด้วยการ ตัดสินใจ เพราะต้องมีการกำหนดปัญหาท่อนจึงจะตัดสินใจแล้วจึงนำไปปฏิบัติ (ศิริวรรณ เสรีรัตน์ และคณะ, 2540, 231)

การตัดสินใจ หมายถึง กระบวนการพื้นฐานขององค์การ โดยผู้ที่ทำการตัดสินใจบนพื้นฐานของข้อมูลสารสนเทศที่ได้จากส่วนต่างๆ ขององค์การ จากพฤติกรรมของบุคคลและกลุ่มภายในองค์การ (Gibson, 1997, 447)

สรุปได้ว่า การตัดสินใจของบุคคล เกิดจากกระบวนการตอบสนองความคาดหวังหรือความต้องการ ความคิดที่เกิดขึ้นภายในตัวบุคคล โดยการตัดสินใจนั้นขึ้นอยู่กับจุดมุ่งหมาย ความเชื่อ ค่านิยม ข้อผูกพันต่างๆ อิทธิพลและสิ่งแวดล้อมรอบข้าง

1. ทฤษฎีความคาดหวัง

ทฤษฎีนี้เสนอโดย Vroom (1994) มีความคล้ายคลึงกับแนวคิดของ Lewin and Tolman (1985, p.213-215) แต่ได้ขยายความโดยเสนอในรูปของตัวแบบ (model) ของความคาดหวังในการทำงานที่เรียกว่า VIE Model หรือ VIE Theory $V = \text{Valance}$ คือ ระดับความรุนแรงของความต้องการของบุคคลในเป้าหมายรางวัลกล่าวอีกนัยหนึ่ง คือ คุณค่าความสำคัญของรางวัลที่บุคคลให้กับรางวัลนั้น $I = \text{Instrumentality}$ คือ ความเป็นเครื่องมือของผลลัพธ์ 1 ที่จะนำไปสู่ผลลัพธ์ 2 เช่นการทุ่มเทในการทำงานจะนำไปสู่การพิจารณาขั้นพิเศษเป็นต้น $E = \text{Expectancy}$ คือ ความคาดหวังถึงความเป็นไปของการได้ซึ่งผลลัพธ์หรือรางวัลที่ต้องการเมื่อแสดงพฤติกรรมบางอย่าง

คำอธิบายของวรูมเน้นใน 2 เรื่องด้วยกัน คือเรื่องค่านิยมในงานว่าทำงานแล้วคาดหวังว่าจะได้อะไร เช่น ทำงานให้ดี เพื่อหวังจะได้รับเงินเดือนเพิ่ม หรือบางคนหวังได้รับค่ายกย่อง ในที่นี้เงินและค่ายกย่องเป็นค่านิยม และอีกเรื่องที่เน้นคือแรงจูงใจซึ่งกำหนดทิศทางการกระทำเพื่อให้ได้ตามค่านิยมของตน คือคาดหวังว่าจะได้ตามค่านิยม เป็นแรงจูงใจให้บุคคลใช้ความพยายาม กระทำให้สำเร็จ และความสำเร็จของงานเกิดจากความพยายามบวกกับความสามารถของตน จากคำอธิบายดังกล่าวนี้ หลายคนเห็นว่าวรูมเน้นที่สิ่งจูงใจจากภายนอก คือความคาดหวังที่จะ ได้รับรางวัล ได้รับการยกย่อง ได้รับเงินเดือนเพิ่มขึ้น ฯลฯ แต่ถ้ามองทัศนยะของกลุ่มพุทธินิยม กลุ่มนี้จะกล่าวว่าความคาดหวังซึ่งเป็นความคิดของบุคคล เป็นจุดสำคัญของแรงจูงใจ

สรุปทฤษฎีของวรูมได้ว่าแรงจูงใจของบุคคล เกิดจากการตั้งความคาดหวังในสิ่งที่กระทำซึ่งความคาดหวังนั้นทำให้บุคคลพยายามทำให้ได้ หากสิ่งนั้นสอดคล้องกับความสามารถด้วย ก็จะเป็นแรงจูงใจที่มากขึ้นสำหรับบุคคล นอกจากนั้นผลการศึกษาดังกล่าวก็ช่วยสนับสนุนแนวคิด และยังได้ข้อสรุปเพิ่มขึ้นจากการที่บุคคลได้เข้าใจบทบาทการทำงานของตนเป็นอย่างดีจึงเห็นได้ว่า แนวทางในการสร้างแรงจูงใจให้บุคคลทำงาน คือการสร้างความคาดหวังให้ตระหนักในค่านิยมต่องาน การช่วยให้บุคคลเข้าใจบทบาทของตนในงานนั้นๆ และ เพิ่มความพยายามเสริมสร้างความสามารถในการทำงาน

2. ทฤษฎีที่เกี่ยวกับการลงทุนทางการศึกษา

Woodhall (1970) ได้รวบรวมแนวคิดเรื่ององค์ประกอบต้นทุนทางการศึกษาไว้ว่า ต้นทุน ในการศึกษาไม่ได้มีเฉพาะค่าใช้จ่ายที่เป็นตัวเงิน (money expenditure) เท่านั้นแต่ยังหมายรวมถึงค่าเสียโอกาสของสังคมและบุคคล ดังนั้นนอกจากต้นทุนจะแบ่งออกเป็นต้นทุนบุคคล (Private Cost) และต้นทุนสังคม (Social Cost) ดังนี้

1. ต้นทุนสังคม คือ ต้นทุนที่เกิดจากการใช้ทรัพยากรส่วนรวมทั้งในส่วนที่เป็นต้นทุนของ ผู้เรียน และส่วนของต้นทุนของรัฐหรือสถาบัน

2. ต้นทุนบุคคล คือ ต้นทุนที่เกิดจากการใช้ทรัพยากรส่วนตัวเพื่อการศึกษา ซึ่งในการลงทุนในการศึกษาผู้ลงทุนจะต้องเสียค่าใช้จ่ายทั้งทางตรงและทางอ้อม คือ

2.1 ค่าใช้จ่ายทางตรง หมายถึง ค่าใช้จ่ายโดยตรงที่ใช้จ่ายไปในการเข้ารับการศึกษา ประกอบด้วย ค่าลงทะเบียน ค่าหน่วยกิต ค่าบำรุงการศึกษา ค่าธรรมเนียมทางการศึกษาต่าง ๆ ค่าหนังสือตำราเรียน ค่าเดินทางไปสถานศึกษา อุปกรณ์ที่เกิดขึ้นอันเนื่องมาจากการศึกษานั้น ส่วนค่าใช้จ่ายในส่วนที่แม้ไม่ต้องการศึกษาก็ต้องจ่ายเป็นปกติธรรมดาอยู่แล้วจะไม่ถูกนำมาคำนวณ

2.2 ค่าใช้จ่ายทางอ้อม หมายถึง ค่าใช้จ่ายหรือต้นทุนอื่นใดนอกเหนือจากค่าใช้จ่ายทางตรง ซึ่งเป็นส่วนของผลกระทบภายนอกที่เกิดขึ้นเมื่อบุคคลนั้นเข้ารับการศึกษาในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.)

3. วิชาชีพบัญชี คำนิยาม “วิชาชีพบัญชี” หมายถึง วิชาชีพในด้านการทำบัญชี ด้านการสอบบัญชี ด้านการบัญชีบริหาร ด้านการวางระบบบัญชี ด้านการบัญชีภาษีอากร ด้านการศึกษาและเทคโนโลยีการบัญชี ทั้งนี้ ในภายหน้าหากเห็นว่ามีบริการเกี่ยวกับการบัญชีด้านใดที่มีความสำคัญ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์อาจออกกฎกระทรวงกำหนดบริการเกี่ยวกับการบัญชีด้านนั้นเพิ่มเติมขึ้นในคำนิยามวิชาชีพบัญชีก็ได้ เช่น การตรวจสอบภายใน เป็นต้น

4. มาตรฐานการศึกษาระหว่างประเทศสำหรับผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี ฉบับ IES ฉบับที่ 1-8 ได้แก่

ฉบับที่ 1 เรื่องข้อกำหนดเพื่อเข้าสู่โปรแกรมการศึกษาทางวิชาชีพบัญชี

ฉบับที่ 2 เรื่องเนื้อหาโปรแกรมการศึกษาทางวิชาชีพบัญชี

ฉบับที่ 3 เรื่องทักษะทางวิชาชีพ

ฉบับที่ 4 เรื่องคำนิยาม จรรยาบรรณ ทักษะทางวิชาชีพ

ฉบับที่ 5 เรื่องข้อกำหนดประสบการณ์การทำงานจริง

ฉบับที่ 6 เรื่องการวัดผลขีดความสามารถและสมรรถนะ

ฉบับที่ 7 เรื่องการพัฒนาวิชาชีพอย่างต่อเนื่องเกี่ยวกับโปรแกรมเพื่อการเรียนรู้ตลอด ชีวิตฯ

ฉบับที่ 8 เรื่องข้อกำหนดด้านสมรรถนะสำหรับผู้ประกอบวิชาชีพสอบบัญชี

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

อภิญา อิงอาจ และเจษฎา สุทธิอุดม. (2548). ศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจของนักศึกษาระดับ ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) ในการศึกษาต่อระดับปริญญาตรี ในสถาบันอุดมศึกษา เอกชน: กรณีศึกษาในเขต พบว่า สาเหตุที่นักศึกษาตัดสินใจเลือกศึกษา ต่อในสถาบันอุดมศึกษาเอกชนมาก เป็นอันดับที่ 1 คือ ชื่อเสียงและคุณภาพของสถาบันอุดมศึกษาเอกชน รองลงมาคือ มีเพื่อนหรือรุ่นพี่แนะนำและการรับทราบข่าวสารของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงเกี่ยวกับการรับเข้าศึกษาต่อใน ระดับปริญญาตรีในสถาบันอุดมศึกษาเอกชน ส่วนใหญ่จะทราบจากอาจารย์แนะแนวหรือรุ่นพี่หรือเพื่อนๆ ของนักศึกษาเอง รองลงมาคือรับทราบข่าวจากสื่อสิ่งพิมพ์และส่วนน้อยที่รับทราบข่าวจากการประชาสัมพันธ์โดยตรงของสถาบันอุดมศึกษา เอกชน และอินเทอร์เน็ต

วิธีดำเนินการวิจัย

รูปแบบการวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณโดยมีขั้นตอนการพัฒนากรอบแนวคิดด้วยการวิจัยเอกสาร (Documentary research) เพื่อศึกษาถึง ปัจจัยที่ส่งผลให้นักเรียนระดับอาชีวศึกษาเลือกเรียนและความคาดหวังในการเข้าศึกษา สาขาวิชาชีพบัญชี เพื่อนำข้อมูลมาเป็นแนวทางการพัฒนาแก้ปัญหาประชากร และ กลุ่มตัวอย่าง ในการวิจัยครั้งนี้ คือ นักเรียนอาชีวศึกษา สาขาวิชาชีพบัญชี ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ของวิทยาลัยพณิชยการบางนา จำนวน 561 คน กลุ่มตัวอย่าง คำนวณจากสูตรของ ทาโร่ ยามาเน่ ได้ขนาดตัวอย่าง 234 ราย ซึ่งสุ่มตัวอย่างโดยวิธี Random sampling การกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างจากสูตรของทาโร่ ยามาเน่ (Yamane, 1973 อ้างใน อังฉวี ฤทธิ เอกะกุล, 2543) ได้จำนวน 234 คน

เครื่องมือที่ใช้ คือ แบบสอบถาม (Questionnaire) โดย กำหนดตัวแปรที่ได้จากการศึกษาจากทฤษฎี เอกสาร บทความ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องโดยวิเคราะห์ตัวแปร ลักษณะของเครื่องมือคือแบบสอบถาม แบ่งเป็น 3 ส่วนดังต่อไปนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วย เพศ อายุ ระดับการศึกษา

ส่วนที่ 2 แบบสอบถามวัด ปัจจัยที่ส่งผลให้นักเรียนระดับอาชีวศึกษาเลือกเรียน และความคาดหวังในการเข้าศึกษา สาขาวิชาชีพบัญชี ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ของวิทยาลัยพณิชยการบางนา ประกอบด้วย

1. ปัจจัยด้านผู้เรียน
2. ปัจจัยด้านผู้ปกครอง และ ด้านการเงิน
3. ปัจจัยด้านสังคม
4. ปัจจัยด้านสถาบันการศึกษา

การวิเคราะห์ข้อมูล

หลังจากรวบรวมข้อมูลแล้วจะนำข้อมูลมาทำการประมวลผล โดยแบ่งการวิเคราะห์ข้อมูลออกเป็น 3 ส่วน ดังนี้

แบบสอบถามส่วนที่ 1 จะนำมาวิเคราะห์โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) เพื่ออธิบายข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วย ความถี่ (Frequency) และร้อยละ (Percentage)

แบบสอบถามส่วนที่ 2 และ ส่วนที่ 3 จะนำมาวิเคราะห์โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) เพื่อวัดระดับแรงจูงใจในการปฏิบัติงาน และประสิทธิภาพในการทำงาน ประกอบด้วย ความถี่ (Frequency) และร้อยละ (Percentage) โดยเกณฑ์การแปลผลจะพิจารณาจากค่าเฉลี่ยที่ได้จากการวัดระดับความรู้สึกจากนั้นนำค่าเฉลี่ยมาแปลผลตามเกณฑ์ ดังนี้

ค่าเฉลี่ย	4.21 - 5.00	แสดงว่ามีการประเมินในระดับสำคัญมากที่สุด
ค่าเฉลี่ย	3.41 - 4.20	แสดงว่ามีการประเมินในระดับสำคัญมาก
ค่าเฉลี่ย	2.61 - 3.40	แสดงว่ามีการประเมินในระดับสำคัญปานกลาง
ค่าเฉลี่ย	1.81 - 2.60	แสดงว่ามีการประเมินในระดับสำคัญน้อย
ค่าเฉลี่ย	1.00 - 1.80	แสดงว่ามีการประเมินในระดับสำคัญน้อยที่สุด

การสร้างและทดสอบประสิทธิภาพของเครื่องมือ จะทำการทดสอบประสิทธิภาพของเครื่องมือ ก่อนเก็บข้อมูล โดยมีขั้นตอนดังต่อไปนี้

การทดสอบความตรงและความเที่ยงของข้อคำถาม

ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาและสำรวจข้อมูลเบื้องต้นเพื่อกำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัย โดยศึกษา จากเอกสาร แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ขั้นตอนที่ 2 การสร้างแบบสอบถาม ปัจจัยแรงจูงใจในการทำงานที่มีประสิทธิภาพต่อพนักงาน บัญชีในรัฐวิสาหกิจ โดยการสังเคราะห์ผลที่ได้จากขั้นตอนที่ 1 มาสร้างแบบสอบถาม

ขั้นตอนที่ 3 นำแบบสอบถาม เรื่อง ปัจจัยแรงจูงใจในการทำงานที่มีประสิทธิภาพต่อพนักงาน บัญชีในรัฐวิสาหกิจแห่งหนึ่ง เพื่อวัดความสอดคล้องของข้อคำถามในแบบสอบถามกับ วัดคุณสมบัติ (Index of item-Objective Congruence : IOC) ซึ่งผลที่ได้ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) อยู่ที่ 0.67-1.00

ขั้นตอนที่ 4 เก็บข้อมูลจากกลุ่มที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างจำนวน 30 ชุด (Try out) มาวิเคราะห์หาค่า ความเที่ยง (Reliability Test) ซึ่งเป็นการวัดค่าความสอดคล้องภายใน (Internal Consistency Method) ด้วยวิธีการของสัมประสิทธิ์แอลฟา ครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) ผลที่ได้จากการทดสอบ ความเที่ยงของมาตรวัดโดยวิธีการนี้ จะช่วยให้ค่าสัมประสิทธิ์ของความเที่ยงที่สูงขึ้น รวมทั้งช่วยให้ผู้ วิจัย ตัดรายการคำถามที่มีค่าความเที่ยงต่ำออก (Alpha if Item Deleted)(สุชาติ ประสิทธิ์รัฐสินธุ์, 2544, น. 248-257; เยาวดี วิบูลย์ศรี, 2540 น. 101-121; ณรงค์ ศรีสวัสดิ์ , 2545) เพื่อนำแบบสอบถามมา ปรับปรุงแก้ไข เพื่อจัดทำแบบสอบถามให้เป็นฉบับที่สมบูรณ์ก่อนนำไปเก็บข้อมูล โดยผู้วิจัยได้นำ แบบสอบถามไปทดสอบ (Try out) 30 ชุด จากกลุ่มตัวอย่างในวิทยาลัยเทคโนโลยีศรีวัฒนาบริหารธุรกิจ การทดสอบได้ค่า สัมประสิทธิ์แอลฟา ครอนบาค 0.826

สรุปผลการวิจัย

การวิเคราะห์จากแบบสอบถาม ผู้ตอบแบบสอบถามโดยส่วนใหญ่เป็นหญิง จำนวน 177 คน (คิด เป็นร้อยละ 75.6) มีอายุระหว่าง 17 ปี เป็นส่วนใหญ่ มีจำนวน 85 คน (คิดเป็นร้อยละ 36.3) รองลงมา มีอายุ 16 ปี มีจำนวน 68 คน (คิดเป็นร้อยละ 29.1) โดยมีระดับชั้นปีการศึกษา ส่วนใหญ่ ปวช.2 จำนวน 94 คน (คิดเป็นร้อยละ 40.2)

ตารางที่ 1 ปัจจัยด้านผู้เรียน

1. ปัจจัยด้านผู้เรียน	$\bar{X}$	SD	ระดับ	ลำดับที่
1.1 คะแนนเฉลี่ยสะสมระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น เป็นปัจจัยในการตัดสินใจศึกษาต่อ	4.33	0.6215	มากที่สุด	1
1.2 ความต้องการในการเรียนรู้วิชาชีพบัญชีที่สามารถ ต่อยอดการศึกษาระดับที่สูงขึ้น	4.21	0.6612	มากที่สุด	3
1.3 สาขาวิชาชีพบัญชีที่เลือกเรียนเป็นที่ต้องการของ ตลาดแรงงาน	4.09	0.7714	มาก	8
1.4 สาขาวิชาชีพบัญชีที่เลือกเรียน เมื่อเรียนจบแล้ว สามารถทำงานได้ในหลายหน้าที่งาน	4.20	0.6490	มาก	4

1. ปัจจัยด้านผู้เรียน	$\bar{X}$	SD	ระดับ	ลำดับที่
1.5 เมื่อสำเร็จการศึกษาแล้วสามารถประกอบอาชีพอิสระได้ เพราะมีลักษณะ เป็นวิชาชีพ	4.20	0.6794	มาก	5
1.6 การมีความสนใจและชอบในสาขาวิชาชีพบัญชี เนื่องจาก เกี่ยวข้องกับการให้ข้อมูลทางธุรกิจ และการคำนวณตัวเลข	4.24	0.6456	มากที่สุด	2
1.7 แรงจูงใจที่จะศึกษาต่อในวิชาชีพบัญชี เพราะเมื่อสำเร็จการศึกษาแล้วได้ทำงานที่มีรายได้สูง	4.18	0.6274	มาก	6
1.8 การมีทักษะ ในสาขาวิชาชีพบัญชีสามารถฝึกฝนได้ ได้แก่ การคิดอย่างมีเหตุผล หลักการณ และ การคิดคำนวณตัวเลขที่น่าสนุก	4.17	0.6566	มาก	7

จากตารางที่ 1 การวิเคราะห์ค่าสถิติพื้นฐาน ด้านผู้เรียน พบว่า คะแนนเฉลี่ยสะสมระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นเป็นปัจจัยในการตัดสินใจศึกษาต่อ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}$ =4.33 SD.= 0.621) รองลงมาคือ การมีความสนใจและชอบในสาขาวิชาชีพบัญชี เนื่องจาก เกี่ยวข้องกับการให้ข้อมูลทางธุรกิจ และการคำนวณตัวเลข มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}$ =4.24 SD.= 0.645) ถัดมาคือ ความต้องการในการเรียนรู้วิชาชีพบัญชีที่สามารถต่อยอดการศึกษาระดับที่สูงขึ้น มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}$ =4.21 SD.= 0.661)

ตารางที่ 2 ปัจจัยด้านผู้ประกอบการ และ ด้านการเงิน

2. ปัจจัยด้านผู้ประกอบการ และ ด้านการเงิน	$\bar{X}$	SD	ระดับ	ลำดับที่
2.1 ผู้ปกครองเห็นว่าเรียนสาขาวิชาชีพบัญชีแล้วสามารถหางานทำได้เร็วเป็นที่ต้องการของตลาดแรงงาน	4.20	0.7299	มาก	4
2.2 ผู้ปกครองมีความคาดหวังและสนับสนุนให้เรียนต่อสาขาวิชาชีพบัญชี	4.25	0.6764	มากที่สุด	1
2.3 ระดับการศึกษาของผู้ปกครองมีผลต่อการตัดสินใจศึกษาต่อ	4.22	0.7025	มากที่สุด	3
2.4 ผู้ปกครองเห็นว่าค่าใช้จ่ายในการเรียนวิชาชีพบัญชีนี้เหมาะสม และสามารถจ่ายค่าเล่าเรียนได้จนสำเร็จการศึกษา	4.22	0.6776	มากที่สุด	2
2.5 ผู้ปกครองมีอาชีพที่มั่นคงมีรายได้พอเลี้ยงชีพในครอบครัว และมีความสามารถในการสนับสนุนค่าใช้จ่ายทางการศึกษา	4.16	0.6824	มาก	5
2.6 การเข้าศึกษาในสาขาวิชาชีพบัญชี สามารถกู้กองทุนกู้ยืมเพื่อการศึกษาได้ง่ายกว่าสาขาอื่น	4.14	0.7326	มาก	6

จากตารางที่ 2 การวิเคราะห์ค่าสถิติพื้นฐาน ด้านผู้ปกครอง และ ด้านการเงิน พบว่า ผู้ปกครองมีความคาดหวังและสนับสนุนให้เรียนต่อสาขาวิชาชีพบัญชี มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}=4.25$ SD.= 0.676) รองลงมาคือ ผู้ปกครองเห็นว่าค่าใช้จ่ายในการเรียนวิชาชีพบัญชีนี้เหมาะสม และสามารถจ่ายค่าเล่าเรียนสำเร็จการศึกษา มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}=4.22$ SD.= 0.677) ถัดมาคือ ระดับการศึกษาของผู้ปกครองมีผลต่อการตัดสินใจศึกษาต่อ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}=4.22$ SD.= 0.702)

ตารางที่ 3 ปัจจัยด้านสังคม

3. ปัจจัยด้านสังคม	$\bar{X}$	SD	ระดับ	ลำดับที่
3.1 ผู้ปกครอง ญาติพี่น้องให้คำปรึกษาและแนะนำให้เลือกเรียนสาขาวิชาชีพบัญชี	4.14	0.7027	มาก	4
3.2 ครูแนะนำให้คำปรึกษาและแนะนำให้เลือกเรียนสาขาวิชาชีพบัญชี	4.17	0.6781	มาก	3
3.3 ความสำเร็จของศิษย์เก่าหรือเห็นตัวอย่างจากรุ่นพี่ที่ประสบความสำเร็จ	4.17	0.6822	มาก	2
3.4 เพื่อนส่วนมากเลือก หรือชักชวนให้เรียนบัญชี การตัดสินใจเลือกเรียนตามเพื่อน	4.19	0.6755	มาก	1
3.5 การตัดสินใจเลือกเรียนสาขาวิชาชีพบัญชี เพราะต้องการเป็นที่ยอมรับของผู้ปกครอง	4.17	0.6822	มาก	2

จากตารางที่ 3 การวิเคราะห์ค่าสถิติพื้นฐาน ด้านสังคม พบว่า เพื่อนส่วนมากเลือก หรือชักชวนให้เรียนบัญชี การตัดสินใจเลือกเรียนตามเพื่อน มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}=4.19$ SD.= 0.675) รองลงมาคือ การตัดสินใจเลือกเรียนสาขาวิชาชีพบัญชี เพราะต้องการเป็นที่ยอมรับของผู้ปกครอง ค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}=4.17$ SD.= 0.682) และ ความสำเร็จของศิษย์เก่าหรือเห็นตัวอย่างจากรุ่นพี่ที่ประสบความสำเร็จ ค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}=4.17$ SD.= 0.682)

ตารางที่ 4 ปัจจัยด้านสถาบัน

4. ปัจจัยด้านสถาบัน	$\bar{X}$	SD	ระดับ	ลำดับที่
4.1 สถานศึกษามีชื่อเสียงเป็นที่ยอมรับของสังคม บริษัท หรือหน่วยงานต่าง ๆ	4.29	0.7326	มากที่สุด	2
4.2 สถานศึกษามีบุคลากรทางการศึกษาที่มีคุณภาพเป็นที่ยอมรับของสังคม และให้การดูแลนักศึกษาได้ดี	4.27	0.7010	มากที่สุด	3
4.3 สถานศึกษามีสภาพแวดล้อมที่ร่มรื่น สวยงาม เหมาะกับการศึกษา	4.18	0.7999	มาก	5
4.4 สถานประกอบการให้การยอมรับสถานศึกษา และสามารถฝึกงาน หรือทำงานต่อได้	4.26	0.7399	มากที่สุด	4
4.5 การประชาสัมพันธ์ทำให้นักเรียนอยากเรียนสาขาวิชาชีพบัญชี	4.32	0.6711	มากที่สุด	1

จากตารางที่ 4 การวิเคราะห์ค่าสถิติพื้นฐาน ด้านสถาบัน พบว่า การประชาสัมพันธ์ทำให้นักเรียนอยากเรียนสาขาวิชาชีพบัญชี มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}=4.32$ SD.= 0.671) รองลงมาคือ สถานศึกษามีชื่อเสียงเป็นที่ยอมรับของสังคม บริษัท หรือหน่วยงานต่าง ๆ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}=4.29$ SD.= 0.732) ถัดมาคือ รสถานศึกษามีบุคลากรทางการศึกษาที่มีคุณภาพ เป็นที่ยอมรับของสังคม และให้การดูแลนักศึกษาได้ดี มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} =4.27$ SD.= 0.701)

ตารางที่ 5 ปัจจัยด้านความคาดหวังในการศึกษา

5. ปัจจัยด้านความคาดหวังในการศึกษา	$\bar{X}$	SD	ระดับ	ลำดับที่
5.1 การเข้าศึกษาในหลักสูตรทางการบัญชี จะทำให้ผู้เรียนมีวิชาชีพที่มีเกียรติ มีศักดิ์ศรี จรรยาบรรณทางวิชาชีพที่ได้รับการยกย่อง	4.14	0.7088	มาก	4
5.2 การเข้าศึกษาในหลักสูตรทางการบัญชี จะทำให้ผู้เรียนมีวิชาชีพที่มีอาชีพการงานที่ดี เป็นที่ต้องการของตลาดแรงงาน	4.17	0.7151	มาก	1
5.3 การเข้าศึกษาในหลักสูตรทางการบัญชี จะทำให้ผู้เรียนมีวิชาชีพที่สามารถสร้างรายได้ ได้พอเพียงต่อการเลี้ยงตนเองดูแลครอบครัว และมีสถานะทางการเงินที่ดีขึ้น	4.15	0.6781	มาก	3
5.4 การเข้าศึกษาในหลักสูตรทางการบัญชี จะทำให้ผู้เรียนมีวิชาชีพที่มั่นคง มีความก้าวหน้า ได้รับโอกาสที่ดีในการพัฒนาความรู้อย่างต่อเนื่อง	4.09	0.6868	มาก	5
5.5 การเข้าศึกษาในหลักสูตรทางการบัญชี จะทำให้ผู้เรียนมีวิชาชีพที่ยอมรับในสังคม มีสถาบันทางวิชาชีพให้การยอมรับ และมีสังคมทางวิชาชีพที่เป็นที่ยอมรับ	4.16	0.6948	มาก	2

จากตารางที่ 5 การวิเคราะห์ค่าสถิติพื้นฐาน ด้านความคาดหวัง พบว่า การเข้าศึกษาในหลักสูตรทางการบัญชี จะทำให้ผู้เรียนมีวิชาชีพที่มีอาชีพการงานที่ดี เป็นที่ต้องการของตลาดแรงงาน มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}=4.17$ SD.= 0.715) รองลงมาคือ การเข้าศึกษาในหลักสูตรทางการบัญชี จะทำให้ผู้เรียนมีวิชาชีพที่ยอมรับในสังคม มีสถาบันทางวิชาชีพให้การยอมรับ และมีสังคมทางวิชาชีพที่เป็นที่ยอมรับ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}=4.16$ SD.= 0.694) ถัดมาคือ การเข้าศึกษาในหลักสูตรทางการบัญชี จะทำให้ผู้เรียนมีวิชาชีพที่สามารถสร้างรายได้ ได้พอเพียงต่อการเลี้ยงตนเอง ดูแลครอบครัว และมีสถานะทางการเงินที่ดีขึ้น มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}=4.15$ SD.= 0.678)

ตารางที่ 6 แสดงค่าเฉลี่ยของตัวแปรปัจจัยทั้ง 5 ด้าน

	$\bar{X}$	SD	ระดับ	ลำดับที่
1. ด้านผู้เรียน	4.21	0.45	มากที่สุด	2
2. ด้านผู้ประกอบการ และด้านการเงิน	4.20	0.52	มาก	3
3. ด้านสังคม	4.17	0.52	มาก	4
4. ด้านสถาบัน	4.27	0.56	มากที่สุด	1
5. ด้านความคาดหวัง	4.15	0.54	มาก	5

จากตารางที่ 6 การวิเคราะห์ค่าสถิติพื้นฐาน ค่าเฉลี่ยของปัจจัยแต่ละด้าน พบว่า ปัจจัยด้านสถาบันมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}=4.27$ SD.= 0.56) ด้านผู้เรียนมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}=4.21$ SD.= 0.45) ด้านผู้ปกครองและการเงิน มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}=4.20$ SD.= 0.52) ด้านสังคม มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}=4.17$ SD.= 0.52) และด้านความคาดหวัง มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}=4.15$ SD.= 0.54)

ตารางที่ 7 แสดงความสัมพันธ์ของตัวแปรด้านผู้เรียน และผู้ปกครองที่มีความสัมพันธ์กับตัวแปรด้านสังคม สถาบัน และความคาดหวัง

		Correlations				
		ผู้เรียน	ผู้ปกครอง	สังคม	สถาบัน	ความคาดหวัง
ผู้เรียน	Pearson Correlation	1	.405**	.593**	.364**	.477**
	Sig. (2-tailed)		.000	.000	.000	.000
	N	234	234	234	234	234
ผู้ปกครอง	Pearson Correlation	.405**	1	.370**	.590**	.354**
	Sig. (2-tailed)	.000		.000	.000	.000
	N	234	234	234	234	234

** . Correlation is significant at the 0.01 level (2-tailed)

จากตารางที่ 6 การทดสอบความสัมพันธ์พบว่า ด้านผู้เรียนและปัจจัยด้านสังคมมีความสัมพันธ์กันในทางบวกอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.01 โดยมีความสัมพันธ์กันสูงถึง ร้อยละ 59.3

ด้านผู้เรียนและปัจจัยด้านความคาดหวัง มีความสัมพันธ์กันในทางบวกอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.01 โดยมีความสัมพันธ์กันสูงถึง ร้อยละ 47.7

ด้านผู้ปกครองและปัจจัยด้านสถาบันมีความสัมพันธ์กันในทางบวกอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.01 โดยมีความสัมพันธ์กันสูงถึง ร้อยละ 59.0

อภิปรายผล

การศึกษา ปัจจัยที่ส่งผลให้นักเรียนระดับอาชีวศึกษาเลือกเรียน และความคาดหวังในการเข้าศึกษา สาขาวิชาชีวะบัญชี ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ของวิทยาลัยพณิชยการบางนา เป็นการศึกษาดังต่อไปนี้ เป็นปัจจัยให้เลือกเรียนสาขาการบัญชี โดยมีปัจจัยดังนี้คือ 1) ด้านผู้เรียน 2) ด้านผู้ปกครองและการเงิน 3) ด้านสังคม 4) ด้านสถาบัน และ 5) ด้านความคาดหวัง โดยผลการวิจัยพบว่า ค่าเฉลี่ย ด้านสถาบันมีค่าสูงสุดเป็นอันดับ 1 ด้านผู้เรียน เป็นอันดับสอง และด้านผู้ปกครองและการเงิน เป็นอันดับ 3 ซึ่งหมายถึงการเลือกเข้าศึกษาต่อสาขาการบัญชี ปัจจัยด้านสถาบันเป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจมากที่สุดเป็นอันดับ 1 เนื่องจาก การจัดการเรียนการสอนของสถาบันจะทำให้ผู้เรียนประสบความสำเร็จ มีความรู้และทักษะตามที่ต้องการของตลาดแรงงาน หากเป็นสถาบันที่มีชื่อเสียงเป็นที่ยอมรับของสถานประกอบการโดย สถาบันต้องมีการประชาสัมพันธ์ที่ดี ปัจจัยด้านผู้เรียนเป็นปัจจัยอันดับสองซึ่งหมายถึงตัวเรียนจะเป็นผู้ตัดสินใจจากปัจจัยเหตุผลของตนเอง โดยผู้เรียนต้องมั่นใจว่ามีความสามารถในการเรียนได้ เพราะการเรียนในสาขาการบัญชีมีความยากในระดับหนึ่งซึ่งผู้เรียนจะพิจารณาจากเกรดเฉลี่ยที่เรียนในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น และ มีความสนใจและชอบในสาขาวิชาชีวะบัญชี เนื่องจาก เกี่ยวข้องกับ

การให้ข้อมูลทางธุรกิจ และการคำนวณตัวเลข ส่วนในด้าน ผู้ปกครองและการเงินเป็นปัจจัยที่มีความสำคัญเป็นอันดับสาม โดยมีเหตุผลสนับสนุนโดยพิจารณาจากค่าใช้จ่ายในการเรียนไม่สูงมากนัก เป็นสาขาวิชาชีพที่ตลาดแรงงานต้องการ ที่ผู้ปกครองมีความคาดหวังเพราะสำเร็จแล้ว สามารถหางานทำได้ง่าย สอดคล้องกับงานวิจัยของ อภิญา อิงอาจ และเจษฎา สุทธิอุดม

สำหรับการวิเคราะห์ ความสัมพันธ์ของตัวแปรด้านผู้เรียน และผู้ปกครองที่มีความสัมพันธ์กับตัวแปรด้านสังคม สถาบัน และความคาดหวัง พบว่า ด้านผู้เรียนและปัจจัยด้านสังคมมีความสัมพันธ์กันในทางบวกอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.01 โดยมีความสัมพันธ์กันสูงถึง ร้อยละ 59.3 ซึ่งด้านผู้เรียน มีปัจจัยด้านสังคมช่วยสนับสนุน ได้แก่ เพื่อน ญาติพี่น้อง หรือศิษย์เก่า ที่ช่วยให้คำแนะนำ

ด้านผู้เรียนและปัจจัยด้านความคาดหวัง มีความสัมพันธ์กันในทางบวกอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.01 โดยมีความสัมพันธ์กันสูงถึง ร้อยละ 47.7 ซึ่งด้านผู้เรียนเองมีความคาดหวังว่าวิชาชีพบัญชีจะช่วยให้มีอนาคตที่ดี มีรายได้ดี และความก้าวหน้าในอาชีพ

ด้านผู้ปกครองและปัจจัยด้านสถาบันมีความสัมพันธ์กันในทางบวกอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.01 โดยมีความสัมพันธ์กันสูงถึง ร้อยละ 59.0 ซึ่งด้านผู้ปกครองให้ความสำคัญกับปัจจัยด้านสถาบันที่น่าเชื่อถือที่จะเป็นปัจจัยสำคัญในความสำเร็จของลูกหลานที่ผู้ปกครองไว้วางใจให้เข้าศึกษา

ข้อเสนอแนะการวิจัยในครั้งนี

ผลที่ได้จากการวิจัยในครั้งนี้จะ เป็นข้อเสนอแนะให้สถาบันการศึกษาอาชีวศึกษา สาขาวิชาการบัญชี ได้จัดการเรียนการสอน การปรับปรุงหลักสูตร ให้สอดคล้องกับปัจจัยด้านต่างๆที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเข้าเรียน และความคาดหวังของผู้เรียน

ข้อเสนอแนะการวิจัยในอนาคต

สำหรับข้อเสนอแนะเพื่องานวิจัยในครั้งต่อไปนั้นผู้สนใจสามารถนำผลจากการวิจัยครั้งนี้เป็นแนวทางหรือข้อมูลพื้นฐานทางด้านวิชาการเพื่อนำไปพัฒนาประยุกต์ใช้ในงานวิจัยครั้งต่อไปให้เป็นประโยชน์มากขึ้น ดังต่อไปนี้

1) การศึกษาครั้งนี้จำกัด เฉพาะ ปัจจัยที่ส่งผลให้นักเรียนระดับอาชีวศึกษาเลือกเรียน และความคาดหวังในการเข้าศึกษา สาขาวิชาชีพบัญชี ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ของวิทยาลัยพณิชยการบางนา เท่านั้น ผู้สนใจอาจขยายการศึกษาวิจัยไปยังพื้นที่อื่นๆ หรือในระดับประเทศ

2) การศึกษาครั้งนี้เป็นการศึกษา เฉพาะ ความคาดหวังในการเข้าศึกษา สาขาวิชาชีพบัญชี ผู้สนใจอาจเลือกศึกษาความรู้ ความคาดหวังในการเข้าศึกษา สาขาวิชาชีพอื่นๆ เช่น สาขาโลจิสติกส์ สาขาการตลาด ฯลฯ

เอกสารอ้างอิง

- ธีรวุฒิ เอกะกุล. (2543). ระเบียบวิธีวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์. อุบลราชธานี: สถาบันราชภัฏอุบลราชธานี.
- ศิริวรรณ เสรีรัตน์และคณะ. (2550). *การจัดการและพฤติกรรมองค์การ*. กรุงเทพฯ : ธีระฟิล์ม และไซเทกซี
- สุชาติ ประสิทธิ์รัฐสินธุ์. (2544). สถิติสำหรับการวิจัยทางสังคมศาสตร์. กรุงเทพฯ : บริษัท เฟื่องฟ้า พรินต์ติ้ง จำกัด.
- อภิญญา อิงอาจ และเจษฎา สุทธิอุดม. (2548). ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) ในการศึกษาต่อระดับปริญญาตรี ในสถาบันอุดมศึกษาเอกชน: กรณีศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยกรุงเทพ.
- Gibson, James L., Ivancevich, John M. and Donnelly, James H., Jr. (1997). *Organizations, Behavior Structure Processes*. International Edition. United States of America : Irwin/McGraw-Hill.
- Vroom, H Victor. 1964. *Work and Motivation*. Now York : Wiley and Sons Inc.
- Woodhall, M. (1970). *Cost and Benefit Analysis in Education Planning*. UNESCO.

ไม่ให้นำเสนอในงานประชุมวิชาการ

**ปัจจัยเชิงสาเหตุที่มีผลกระทบต่อต้นทุนการจัดการโลจิสติกส์และผลการดำเนินงานของ
วิสาหกิจชุมชนในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ของประเทศไทย**
**Causal factors affecting logistics cost management and performance of
community enterprises in the northeastern region of Thailand**

สุภัทรา สงครามศรี¹
Supattra Songkramsri

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) ศึกษาอิทธิพลรวม อิทธิพลทางตรง และอิทธิพลทางอ้อม ของปัจจัยเชิงสาเหตุที่มีต่อต้นทุนการจัดการโลจิสติกส์ และผลการดำเนินงาน (2) ตรวจสอบความสอดคล้อง แบบจำลองปัจจัยเชิงสาเหตุกับข้อมูลเชิงประจักษ์ (3) พัฒนาแบบจำลองปัจจัยเชิงสาเหตุที่มีผลกระทบต่อ ต้นทุนการจัดการโลจิสติกส์ และผลการดำเนินงาน ของวิสาหกิจชุมชนในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ประเทศไทย กลุ่มตัวอย่างจำนวน 448 ตัวอย่าง เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามที่มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.975 ตั้งแต่เดือนพฤษภาคมถึงเดือนกันยายน 2561 วิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปสำเร็จ โดยใช้เทคนิคการวิเคราะห์แบบจำลองสมการโครงสร้าง ผลการวิจัยพบว่า (1) สภาพแวดล้อมภายนอก มีอิทธิพลรวมสูงสุดต่อผลการดำเนินงาน เท่ากับ 0.68 เป็นอิทธิพลทางตรง 0.60 อิทธิพลทางอ้อม 0.08 รองลงมาคือสภาพแวดล้อมภายใน มีค่าอิทธิพลรวม เท่ากับ 0.34 เป็นอิทธิพลทางตรง 0.14 อิทธิพลทางอ้อม 0.20 และต้นทุนการจัดการโลจิสติกส์ มีค่าอิทธิพลรวม เท่ากับ 0.30 ซึ่งเป็นอิทธิพลทางตรงทั้งหมด อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 (2) แบบจำลองสอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์ โดยค่าดัชนีความกลมกลืนทั้ง 8 ดัชนีผ่านเกณฑ์การยอมรับทุกค่า คือ ค่า Chi-Square = 20.51, df=31, p =0.92413, CFI = 1.00, GFI = 0.99, AGFI = 0.97, RMSEA = 0.000, SRMR = 0.0093 และ Chi-Square/df = 0.66 และค่า Largest Standardized Residual เท่ากับ 1.97 (3) แบบจำลองที่พัฒนาชื่อ L-COST Model มี 4 องค์ประกอบหลัก และ 16 องค์ประกอบย่อย

คำสำคัญ : ต้นทุนการจัดการโลจิสติกส์, ผลการดำเนินงาน วิสาหกิจชุมชน และภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

¹ อาจารย์ ดร. ประจำหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต มหาวิทยาลัยเวสเทิร์น
Course Instructor of Doctor of Business Administration Western University

Abstract

This research aimed to study (1) The overall influences, direct and indirect of model representing (2) Verify the consistency of the causal model with empirical data. (3) A Development of causal factors affecting logistics cost management and performance of community enterprises in the Northeastern region of Thailand. 448 Sample size. Data was collected by a questionnaire with reliability 0.975, during the period May 2018 to September 2018. The data was analyzed using technical analysis, structural equation model. The results of the research showed that: (1) The most influential factors were the external environment, 0.68 with direct influence of 0.60 and indirect influence of 0.08, followed by the internal environment. Influence 0.34, with direct influence of 0.14 and indirect influence of 0.20, and cost of logistics management 0.30. Statistically significant at 0.01 level (2) The model is consistent with the empirical data based on a harmonized index of 8 indexes of accepted criteria. The index is Chi-Square = 20.51, df=31 , p value = 0.9413, CFI = 1.00, GFI = 0.99, AGFI = 0.97, RMSEA = 0.000, SRMR = 0.0093, Chi-Square/df = 0.66 and Largest Standardized Residual = 1.97 (3) The model developed by the researcher is L-COST Model which includes 4 core elements and 16 sub-elements.

Keywords : Logistics cost management, Performance, Community enterprises and Northeastern

บทนำ

ธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (Small and Medium Sized-Enterprises) หรือ SMEs เป็นธุรกิจอีกประเภทหนึ่งที่เกี่ยวข้องกับการจัดการโลจิสติกส์ และห่วงโซ่อุปทาน (Logistics) ที่สนับสนุนอุตสาหกรรมขนาดใหญ่ ทั้งในแง่การเป็นผู้ผลิตวัตถุดิบ ผู้จัดจำหน่าย และผู้บริการ โดยเฉพาะในลักษณะการรับช่วงการผลิต เช่น SMEs ผลิตชิ้นส่วนของรถยนต์แล้วจำหน่ายให้โรงงานอุตสาหกรรมเพื่อนำไปประกอบเป็นรถยนต์ เมื่อประกอบเสร็จ SMEs ประเภทจัดจำหน่ายก็จะรับไปจำหน่ายในท้องที่ต่าง ๆ อีกทอดหนึ่ง ก่อให้เกิดรายได้กับชุมชนและประเทศ ทำให้เกิดการแข่งขันในการผลิตสินค้าและบริการให้มีประสิทธิภาพ มีความสำคัญและมีลักษณะที่โดดเด่น (สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม, 2552) และมีส่วนเกี่ยวข้อง กับการจัดการโลจิสติกส์และห่วงโซ่อุปทาน ในทุก ๆ ขั้นตอน หากผู้ประกอบการธุรกิจ SMEs สามารถบริหารจัดการโลจิสติกส์ และห่วงโซ่อุปทานได้อย่างมีประสิทธิภาพ ย่อมจะส่งผลให้ธุรกิจประสบความสำเร็จได้เช่นกัน (ค่านายอภิปรัชญาสกุล, 2550)

ภาคตะวันออกเฉียงเหนือของไทย ประกอบด้วย 20 จังหวัด ได้แก่ ขอนแก่น อุดรธานี เลย หนองคาย มุกดาหาร นครพนม สกลนคร กาฬสินธุ์ นครราชสีมา ชัยภูมิ ยโสธร อุบลราชธานี ร้อยเอ็ด บุรีรัมย์ สุรินทร์ มหาสารคาม ศรีสะเกษ หนองบัวลำภู อำนาจเจริญ และบึงกาฬ จากการศึกษาอุปสรรคในการดำเนินธุรกิจ SMEs ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ของสำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (สสว.) พบว่าส่วนใหญ่จะขาดวิธีการจัดการบริหารงานที่เป็นระบบและทันสมัย โดยในช่วง 5 ปีที่ผ่านมา การประกอบธุรกิจของ SMEs ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีความยากลำบากในการทำธุรกิจมากขึ้นเป็นลำดับ จากเดิมที่ต้องแข่งขันกับธุรกิจขนาดใหญ่ในพื้นที่แล้ว ยังต้องแข่งขันกับธุรกิจขนาดใหญ่จากส่วนกลางที่ขยายกิจการ มาลงทุนในภาคตะวันออกเฉียงเหนือมากขึ้น SMEs ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือจึงมีความเสียเปรียบในการแข่งขันหลายด้าน โดยเฉพาะอย่างยิ่งด้านการจัดการการลงทุนให้เกิดความคุ้มค่า (กิตติมา จึงสุวดี, 2561)

ดังนั้นผู้วิจัยจึงสนใจศึกษา ปัจจัยเชิงสาเหตุที่มีผลกระทบต่อต้นทุนการจัดการโลจิสติกส์ และผลการดำเนินงานของวิสาหกิจชุมชนในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ว่ามีปัจจัยใดบ้างที่มีความสัมพันธ์และมีผลกระทบต่อต้นทุนการจัดการโลจิสติกส์ และผลการดำเนินงานของวิสาหกิจชุมชน ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ของประเทศไทย

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาอิทธิพลรวม อิทธิพลทางตรง และอิทธิพลทางอ้อม ของปัจจัยเชิงสาเหตุที่มีผลกระทบต่อต้นทุนการจัดการโลจิสติกส์ และผลการดำเนินงานของวิสาหกิจชุมชนในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ของประเทศไทย
2. เพื่อตรวจสอบความสอดคล้องของแบบจำลองปัจจัยเชิงสาเหตุที่มีผลกระทบต่อต้นทุนการจัดการโลจิสติกส์ และผลการดำเนินงาน ของวิสาหกิจชุมชนในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ของประเทศไทย กับข้อมูลเชิงประจักษ์
3. เพื่อพัฒนาแบบจำลองปัจจัยเชิงสาเหตุที่มีผลกระทบต่อต้นทุนการจัดการโลจิสติกส์ และผลการดำเนินงาน ของวิสาหกิจชุมชนในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ของประเทศไทย

สมมติฐานการวิจัย

สภาพแวดล้อมภายนอก สภาพแวดล้อมภายใน มีอิทธิพลทางตรงต่อต้นทุนการจัดการโลจิสติกส์ และผลการดำเนินงาน ของวิสาหกิจชุมชนในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ของประเทศไทย

ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

1. องค์ความรู้ที่ได้จากการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ใช้เผยแพร่ให้แก่ผู้ประกอบการธุรกิจทั่วไปและประชาชนผู้สนใจทั่วไป ได้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับปัจจัยเชิงสาเหตุที่มีผลกระทบต่อต้นทุนการจัดการ โลจิสติกส์และผลการดำเนินงาน อีกด้วย
2. สามารถนำข้อมูลจากงานวิจัยครั้งนี้มาใช้ในการพัฒนาปรับปรุงการแนวทางการบริหารจัดการวิสาหกิจชุมชนให้มีประสิทธิภาพประสิทธิผลมากยิ่งขึ้น
3. หน่วยงานที่เกี่ยวข้องสามารถนำผลการวิจัยไปใช้ในการกำหนดนโยบายทั้งในระดับมหภาค และระดับจุลภาค เพื่อเพิ่มศักยภาพการแข่งขันของวิสาหกิจชุมชน ให้มีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผล ในทางปฏิบัติ ได้มากยิ่งขึ้น

การทบทวนวรรณกรรม

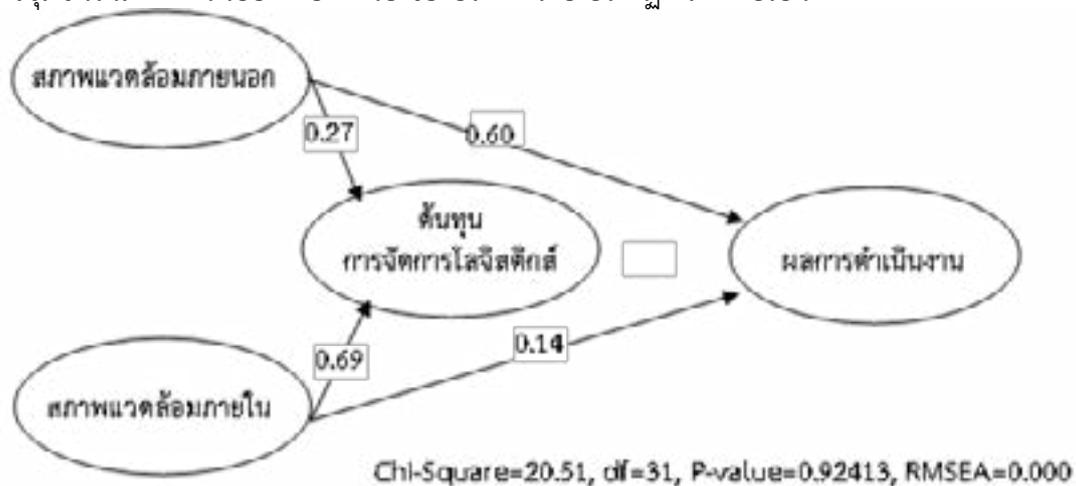
จากการทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง ผู้วิจัยศึกษาองค์ประกอบของสภาพแวดล้อมภายนอก (External Environmental) โดยประยุกต์ใช้แนวคิดของ Bright hup PM project management (2011) ประกอบด้วยขนาดขององค์กร(Organization) สถานที่/ทำเลที่ตั้ง(Location) สภาวะทางเศรษฐกิจ/สังคม (Economic/Social) กฎหมายที่เกี่ยวข้อง (Related Laws) ศึกษาองค์ประกอบของสภาพแวดล้อมภายใน (Internal Environment) โดยประยุกต์ใช้แนวคิดของ McKinney (2014) ประกอบด้วยโครงสร้างการบริหารจัดการองค์กร (Organizational Structure) การบริการ (Services) บุคลากร (Personnel) การเงิน (Finance) ศึกษาองค์ประกอบของต้นทุนการจัดการโลจิสติกส์ (Logistics cost management) โดยประยุกต์ ใช้แนวคิดของ Stocks and Lambert (2001) ประกอบด้วย ด้านคลังสินค้าและสินค้าคงคลัง (Inventory management) ด้านการขนส่งและกระจายสินค้า (Loading & unloading) ด้านการบริหารจัดการ (Management) ด้านเทคโนโลยีและสารสนเทศ (Information Technology) และศึกษาผลการดำเนินงาน (Performance) โดยประยุกต์ใช้แนวคิดของ Kaplan and Norton (1996) ประกอบด้วย ด้านการเงิน (Financial) ด้านลูกค้า (Customer) ด้านกระบวนการภายใน(Internal Process Perspective) ด้านการเรียนรู้และการเติบโต (Learning and growth) และจากงานวิจัยของหลายท่าน เช่น Adeoye & Elegunde (2012) Rahbek & Sudzina (2012) Gyepi-Garbrah & Binfor (2013) Lee (2013) Dragnić (2014) Ibrahim & Primiana (2015) กอแก้ว จันทร์กึ่งทอง. (2557) วงจิตร ภูพวก (2556) สุวรรณ หวังเจริญเดช (2558) และสุภัทรา สงครามศรี (2560) เป็นต้น

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรในการวิจัย คือ วิชาทฤษฎีชุมชนในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ที่ผ่านการคัดสรรสุดยอด หนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ไทย จำนวน 4,470 แห่ง (สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดสุรินทร์, 2560)
2. กลุ่มตัวอย่าง สำหรับการพิจารณาความเหมาะสมของกลุ่มตัวอย่างที่มีความเหมาะสมกับการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยเทคนิค Structural Equation Modeling (SEM) ซึ่งขนาดของกลุ่มตัวอย่าง (Sample Size) ต้องมี ขนาดใหญ่ เพราะหากใช้กลุ่มตัวอย่างขนาดใหญ่จะมีโอกาสที่ตัวแปรจะมีการแจกแจงเป็นปกติมากกว่ากลุ่มตัวอย่างที่เล็กกว่า โดยปกติในการวิเคราะห์สถิติประเภทพหุตัวแปร มีข้อเสนอแนะว่า ควรกำหนดกลุ่มตัวอย่างประมาณ 10-20 เท่าของตัวแปรในโมเดล (สุภมาส อังศุโชติ, สมถวิล วิจิตรวรรณ และ รัชณี กุล วิทยุภาณุวัฒน์, 2554) ซึ่งการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยมีตัวแปรสังเกตได้ในแบบจำลอง จำนวน 16 ตัว ผู้วิจัยจึงได้กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างเป็น 20 เท่าของตัวแปรสังเกตได้ในโมเดล ดังนั้นขนาดของกลุ่มตัวอย่างที่เหมาะสม และเพียงพอจึงควรมี 320 ตัวอย่าง ซึ่งเป็นจำนวนของขนาดกลุ่มตัวอย่างที่สามารถนำมาวิเคราะห์ข้อมูลด้วยเทคนิคสถิติ Structural Equation Modeling (SEM) ได้
3. นอกจากนี้การเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยการแจกแบบสอบถามส่งทางไปรษณีย์ (Mailing) ผู้ตอบมักไม่ให้ความร่วมมือ หรือหมายถึง สัดส่วนที่ผู้ตอบ จะส่งแบบสอบถามกลับคืน (Response Rate) ค่อนข้างต่ำ (กัลยา วาณิชย์บัญชา, 2550) ผู้วิจัยจึงได้ดำเนินการประมาณการอัตราการตอบกลับเป็น $320 \times 0.4 = 128$ ดังนั้นขนาดของกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ $320 + 128 = 448$
4. วิเคราะห์ข้อมูล ใช้โปรแกรมสำเร็จรูป LISREL ในการวิเคราะห์เส้นทาง (Path Analysis) เพื่อศึกษาอิทธิพลรวม อิทธิพลทางตรง และอิทธิพลทางอ้อม และวิเคราะห์ตรวจสอบความสัมพันธ์โครงสร้าง
5. การเก็บรวบรวมข้อมูล โดยใช้แบบสอบถามที่มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.975 ตั้งแต่เดือน พฤษภาคม ถึงเดือน กันยายน 2561 ได้รับแบบสอบถามกลับคืน 422 ฉบับ ตรวจสอบแล้วมีความสมบูรณ์ 415 ฉบับ คิดเป็นอัตราการตอบกลับคืนร้อยละ 92.63 ที่สามารถนำไปใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้

สรุปผลการวิจัย

ผลการวิเคราะห์ปัจจัยเชิงสาเหตุที่มีผลกระทบต่อต้นทุนการจัดการโลจิสติกส์ และผลการดำเนินงาน ของวิสาหกิจชุมชนในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ของประเทศไทย ปรากฏดังภาพต่อไปนี้

ภาพที่ 1 แบบจำลองปัจจัยเชิงสาเหตุที่มีผลกระทบต่อต้นทุนการจัดการโลจิสติกส์และผลการดำเนินงาน ของวิสาหกิจชุมชนในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ของประเทศไทย

จากภาพประกอบที่ 1 อธิบายโดยสรุปได้ดังต่อไปนี้

1. ผลการศึกษาอิทธิพลทางตรง อิทธิพลทางอ้อม และอิทธิพลรวม พบว่า ผลการดำเนินงาน ได้รับอิทธิพลรวมเชิงบวกสูงสุดจาก สภาพแวดล้อมภายนอก โดยมีขนาดอิทธิพลเท่ากับ 0.68 เป็นอิทธิพลทางตรง 0.60 และอิทธิพลทางอ้อมผ่านต้นทุนการจัดการโลจิสติกส์ เท่ากับ 0.08 รองลงมาคือ ได้รับอิทธิพลรวมเชิงบวกจาก สภาพแวดล้อมภายใน โดยมีขนาดอิทธิพลเท่ากับ 0.34 เป็นอิทธิพลทางตรง 0.14 และอิทธิพลทางอ้อมผ่านต้นทุนการจัดการโลจิสติกส์ เท่ากับ 0.20 และยังได้รับอิทธิพลรวมเชิงบวกจาก ต้นทุนการจัดการโลจิสติกส์ เท่ากับ 0.30 ซึ่งเป็นค่าอิทธิพลทางตรงทั้งหมด นอกจากนี้สภาพแวดล้อมภายนอก มีอิทธิพลทางตรงเชิงบวกต่อต้นทุนการจัดการโลจิสติกส์ มีขนาดอิทธิพลเท่ากับ 0.27 และสภาพแวดล้อมภายใน มีอิทธิพลทางตรงเชิงบวกต่อต้นทุนการจัดการโลจิสติกส์ มีขนาดอิทธิพลเท่ากับ 0.69 และ ต้นทุนการจัดการ โลจิสติกส์ ก็มีอิทธิพลทางตรงเชิงบวกต่อผลการดำเนินงาน โดยมีขนาดอิทธิพลเท่ากับ 0.30 ซึ่งเป็นค่าอิทธิพลที่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ตามลำดับ

2. ผลการตรวจสอบความสอดคล้องของแบบจำลองปัจจัยเชิงสาเหตุที่มีผลกระทบต่อต้นทุนการจัดการโลจิสติกส์และผลการดำเนินงาน ของวิสาหกิจชุมชน ในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ของประเทศไทยกับข้อมูลเชิงประจักษ์ พบว่า โมเดลมีความสอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์โดยมีค่าดัชนีความกลมกลืนทั้ง 8 ดัชนีที่ผ่านเกณฑ์การยอมรับ คือค่าดัชนี $\chi^2 = 20.51$, $df=31$, $p = 0.92413$ กล่าวคือ ค่า χ^2 แตกต่างจากศูนย์อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ อีกทั้งค่าดัชนี RMSEA=0.000 และ SRMR=0.0093 ค่าดัชนี GFI=0.99 และ AGFI=0.97 และ $\chi^2/df = 0.66$ ซึ่งมีค่าน้อยกว่า 2 ค่า Largest Standardized Residual เท่ากับ 1.97 แสดงว่า แบบจำลองมีความสอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์

3. ผลการพัฒนาแบบจำลอง พบว่า แบบจำลองที่พัฒนา L-COST Model มี 4 องค์ประกอบหลัก 16 องค์ประกอบย่อย ดังนี้ (1) สภาพแวดล้อมภายนอก มี 4 องค์ประกอบ คือ ขนาดขององค์กร, ขนาดของสถานที่/ทำเลที่ตั้ง, สภาวะทางเศรษฐกิจ/สังคม, กฎหมายที่เกี่ยวข้อง (2) สภาพแวดล้อมภายใน มี 4 องค์ประกอบ คือ โครงสร้างการบริหารจัดการบริการ, การบริการ, บุคลากร, การเงิน (3) ต้นทุนการจัดการ โลจิสติกส์ มี 4 องค์ประกอบ คือ คลังสินค้าและสินค้าคงคลัง, การขนส่งและกระจายสินค้า, การบริหารจัดการ, เทคโนโลยีและสารสนเทศ และ (4) ผลการดำเนินงาน มี 4 องค์ประกอบ คือ ด้านการเงิน, ด้านลูกค้า ด้านกระบวนการภายใน และด้านการเรียนรู้และการเจริญเติบโต มีความสอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์

อภิปรายผล

ผู้วิจัยมีประเด็นในการอภิปรายผลตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย ได้ดังต่อไปนี้

1. ผลการศึกษาอิทธิพลทางตรง อิทธิพลทางอ้อม และอิทธิพลรวม ของปัจจัยเชิงสาเหตุที่มีต่อต้นทุนการจัดการโลจิสติกส์ และผลการดำเนินงาน พบว่า ผลการดำเนินงาน ได้รับอิทธิพลรวมเชิงบวกสูงสุดจาก สภาพแวดล้อมภายนอก โดยมีขนาดอิทธิพลเท่ากับ 0.68 เป็นอิทธิพลทางตรง 0.60 และอิทธิพลทางอ้อมผ่านต้นทุนการจัดการโลจิสติกส์ เท่ากับ 0.08 รองลงมาคือ ได้รับอิทธิพลรวมเชิงบวกจากสภาพแวดล้อมภายใน โดยมีขนาดอิทธิพลเท่ากับ 0.34 เป็นอิทธิพลทางตรง 0.14 และอิทธิพลทางอ้อมผ่านต้นทุนการจัดการโลจิสติกส์ เท่ากับ 0.20 และได้รับอิทธิพลรวมเชิงบวกจากต้นทุนการจัดการโลจิสติกส์ เท่ากับ 0.30 ซึ่งเป็นค่าอิทธิพลทางตรงทั้งหมด นอกจากนี้สภาพแวดล้อมภายนอก ยังมีอิทธิพลทางตรงเชิงบวกต่อต้นทุนการจัดการโลจิสติกส์ โดยมีขนาดอิทธิพลเท่ากับ 0.27 และสภาพแวดล้อมภายใน ก็มีอิทธิพลทางตรงเชิงบวกต่อต้นทุนการจัดการโลจิสติกส์ โดยมีขนาดอิทธิพลเท่ากับ 0.69 และต้นทุนการจัดการโลจิสติกส์ ก็มีอิทธิพลทางตรงเชิงบวกต่อผลการดำเนินงาน โดยมีขนาดอิทธิพลเท่ากับ 0.30 ซึ่งเป็นค่าอิทธิพลที่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ตามลำดับ ทั้งนี้เป็นเพราะว่า สภาพแวดล้อมภายนอกองค์กรนั้นถือว่ามีผลกระทบกับธุรกิจต่างๆทั้งทางตรงและทางอ้อม เป็นสิ่งแวดล้อม ที่อยู่ภายนอกองค์กรซึ่งไม่สามารถควบคุมได้ (Uncontrollable) การประกอบธุรกิจไม่ได้ขึ้นอยู่กับเงินที่เพียงพอ หรือ ผู้ประกอบการที่มีความสามารถเพียงอย่างเดียว แต่ยังขึ้นอยู่กับสภาพแวดล้อมต่าง ๆ โดยเฉพาะสภาพแวดล้อมภายนอก (External Environment) ที่มีอิทธิพลต่อองค์กรธุรกิจหรือกิจการ (ทวิพล ไชยพงษ์, 2557) ไม่ว่าจะเป็น ปัจจัยทางด้านเศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรม การเมือง กฎหมาย และเทคโนโลยี (ชิตณรงค์ สิทธิยานันท์, 2553) เป็นสิ่งที่องค์กรไม่สามารถควบคุมได้และการประกอบธุรกิจยังต้องเผชิญกับความเสี่ยงที่มีโอกาสเกิดขึ้นได้ตลอดเวลา (Musselman and Jackson, 1984) สอดคล้องกับ ธนิตพงศ์ ไตรพัฒน์พัชร (2552) ได้กล่าวว่า สภาพแวดล้อมภายนอกองค์กร เป็นสภาวะแวดล้อมที่องค์กร ไม่สามารถ ควบคุมได้ และมีผลกระทบต่อการบริหารขององค์กร โดยที่ปัจจัยเหล่านี้มีบทบาท และอิทธิพลต่อองค์กร ธุรกิจ ในหลายด้าน ได้แก่ สภาพแวดล้อมทางด้านเศรษฐกิจ สภาพแวดล้อมทางสังคมและวัฒนธรรม สภาพแวดล้อมด้านการเมืองและกฎหมาย และสภาพแวดล้อมทางเทคโนโลยี และยังสอดคล้องกับงานวิจัย ของหลาย ท่าน เช่น งานวิจัยของ Adeoye & Elegunde (2012) และงานวิจัยของ Lee (2013) และงานวิจัยของ Ibrahim & Primiana (2015)

สภาพแวดล้อมภายใน (Internal Environment) เป็นสภาพแวดล้อมที่อยู่ในการควบคุมขององค์กร (Porter, 2007) ทั้งในการจัดการผลิต การตลาด การเงิน การวิจัย ระบบข้อมูลบุคลากร การสื่อสาร การลงทุน การดำเนินงานด้านต่าง ๆ ขององค์กร อาคารและสถานที่ การวิเคราะห์ สภาพแวดล้อมภายใน ขององค์กร ทำให้องค์กรทราบถึงความได้เปรียบในการบริหารองค์กรให้มีคุณภาพ ทำให้ทราบถึงจุดแข็ง จุดอ่อนขององค์กรเมื่อเปรียบเทียบกับองค์กรคู่แข่ง ทำให้้องค์กรสามารถกำหนดกลยุทธ์สอดคล้องกับสภาพแวดล้อมได้อย่างมีประสิทธิภาพ เพราะสภาพแวดล้อมภายในขององค์กรทั่วไปย่อมจะแตกต่างกัน ซึ่งสภาพแวดล้อมภายในที่แตกต่างกันนี้ ถือเป็นองค์ประกอบหนึ่งของกรอบการบริหารความเสี่ยงขององค์กร หากองค์กรมีสภาพแวดล้อมภายในที่ไม่มีประสิทธิภาพจะส่งผล กระทบต่อความสูญเสียทางการเงิน ภาพพจน์ขององค์กรต่อบุคคล/สังคมภายนอก รวมไปถึงอาจก่อให้เกิด ความล้มเหลวทางธุรกิจได้ (เมธา สุวรรณสารม 2561) และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของหลายท่าน เช่น งานวิจัยของ Rahbek & Sudzina (2012) และงานวิจัยของ Dragnić (2014) งานวิจัยของ Gyepi-Garbrah & Binfor (2013)

ต้นทุนถือได้ว่าเป็นส่วนสำคัญในการตัดสินใจทางธุรกิจต่าง ๆ เป็นมูลค่าของทรัพยากรที่ใช้ในการผลิต หรือ การให้บริการเป็นส่วนที่เรียกว่ามูลค่าของปัจจัยนำเข้า (Input Value) ของระบบเพื่อจะให้ได้มาซึ่งบริการ หรือผลผลิตในทางธุรกิจ (วันชัย ริจิรวนิช และสุทัศน์ รัตนเกื้อกังวาน, 2540) การบริหาร โลจิสติกส์ (Logistics Management) ซึ่งเป็นกระบวนการที่เกี่ยวข้องกับการวางแผน การดำเนินการ และ การควบคุม เพื่อให้เกิดการไหลของทรัพยากรได้อย่างมีประสิทธิภาพซึ่งรวมถึงประสิทธิภาพด้านต้นทุน การจัดเก็บสินค้าคงคลัง และ การไหลของสารสนเทศ ต้นทุนโลจิสติกส์จึงเป็นการคำนวณต้นทุนเกิดจากการดำเนินงานกิจกรรมโลจิสติกส์ในแต่ละกิจกรรมภายในองค์กร และสนับสนุนให้องค์กรมีขีดความสามารถ ในการแข่งขันทางธุรกิจได้ (Stocks and Lambert, 2001) ต้นทุนโลจิสติกส์จึงมีทั้งต้นทุนเป็นตัวเงินและ ไม่เป็นตัวเงินเป็นตัวบ่งชี้ถึงประสิทธิภาพ ของการบริหารจัดการด้านโลจิสติกส์ในองค์กรได้ และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของหลายท่าน เช่น งานวิจัยของ วงจิตร ภูพวก (2556) และงานวิจัยของ สุวรรณ หวังเจริญเดช (2558)

2. ผลการตรวจสอบความสอดคล้อง แบบจำลองปัจจัยเชิงสาเหตุกับข้อมูลเชิงประจักษ์ พบว่าผลการวิเคราะห์โมเดลครั้งแรก พบว่า ค่าดัชนีความกลมกลืนยังไม่สอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ หรือไม่ปฏิบัติตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ ผู้วิจัยจึงได้ดำเนินการปรับโมเดล (Model Modification) ด้วยการปรับพารามิเตอร์โดยยินยอมให้ผ่อนคลายข้อตกลงเบื้องต้นโดยให้ค่าความคลาดเคลื่อนสัมพันธ์กันได้ ผลการวิเคราะห์ค่าดัชนีความกลมกลืนของโมเดลโดยรวมหลังจากที่ผู้วิจัยได้ดำเนินการปรับโมเดล พบว่า โมเดลมีความสอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์โดยมีค่าดัชนีความกลมกลืนทั้ง 8 ดัชนีที่ผ่านเกณฑ์ การยอมรับ คือค่าดัชนี $\chi^2 = 20.51$, $df=31$, $p= 0.92413$ กล่าวคือ ค่า χ^2 แตกต่างจากศูนย์อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ อีกทั้งค่าดัชนี RMSEA=0.000 ค่า SRMR=0.0093 ค่าดัชนี GFI=0.99 ค่า AGFI=0.97 ค่า $\chi^2/df = 0.66$ ซึ่งมีค่าน้อยกว่า 2 และค่า Largest Standardized Residual เท่ากับ 1.97 แสดงว่า แบบจำลองมีความเที่ยงตรงหรือมีความสอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์ อดคล้องกับ สุภมาศ อังศุโชติ และคณะ (2554) สรุปไว้ว่า การทดสอบรูปแบบโครงสร้าง (Structure Model) กับรูปแบบการวัด (Measurement Model) ว่ามีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์นั้น พิจารณาได้จาก (1) สัดส่วนค่าไค-สแควร์ (Chi-Square) ทหารด้วยค่าชั้นความเป็นอิสระ (df) มีค่าน้อยกว่า 2.0 (2) ค่า RMSEA < 0.05 (3) ค่า Goodness of Fit Index (GFI) และค่า Goodness-of-Fit Index Index (AGFI) มีค่าตั้งแต่ 0.90 ถึง 1.00

ค่าดัชนีเมื่อคำนึงถึงความซับซ้อนของโมเดล (PGFI) มีค่าตั้งแต่ 0.05 ขึ้นไป (4) ค่าดัชนีความสอดคล้องสัมพัทธ์ (CFI) มีค่าตั้งแต่ 0.90 ถึง 1.00 (5) ค่าดัชนีค่าเฉลี่ยของความคลาดเคลื่อน (RMR) และค่าเฉลี่ยของความคลาดเคลื่อนในรูปคะแนนมาตรฐาน (SRMR) มีค่าน้อยกว่า 0.05 และ (6) และ Largest Standardized Residual (ไม่เกิน 2.00) ผลดังกล่าวสอดคล้องกับงานวิจัยของหลายท่าน เช่น งานวิจัยของ ก้องเกียรติ บูรณ์ศรี (2550) งานวิจัยของ กัลยารัตน์ ธีระธนชัยกุล และงานวิจัยของ ภัทราทิพย์ ทรงบุญญา (2558) และงานวิจัยของ สุภัทรา สงครามศรี (2559)

3. ผลการพัฒนาแบบจำลองปัจจัยเชิงสาเหตุที่มีผลกระทบต่อ ต้นทุนการจัดการโลจิสติกส์ และผลการดำเนินงาน ของวิสาหกิจชุมชนในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ประเทศไทย พบว่า แบบจำลอง ที่พัฒนา L-COST Model มี 4 องค์ประกอบหลัก 16 องค์ประกอบย่อย ดังนี้ (1) สภาพแวดล้อมภายนอก มี 4 องค์ประกอบ คือ ขนาดขององค์กร, ขนาดของสถานที่/ทำเลที่ตั้ง, สภาพทางเศรษฐกิจ/สังคม, กฎหมาย ที่เกี่ยวข้อง (2) สภาพแวดล้อมภายใน มี 4 องค์ประกอบ คือ โครงสร้างการบริหารจัดการบริการ, การบริการ, บุคลากร, การเงิน (3) ต้นทุนการจัดการโลจิสติกส์ มี 4 องค์ประกอบ คือ คลังสินค้าและสินค้าคงคลัง, การขนส่งและกระจายสินค้า, การบริหารจัดการ, เทคโนโลยีและสารสนเทศ และ (4) ผลการดำเนินงาน มี 4 องค์ประกอบ คือ ด้านการเงิน, ด้านลูกค้า ด้านกระบวนการภายใน และด้านการเรียนรู้และการเจริญเติบโต มีความสอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์ โดยมีค่าดัชนีความกลมกลืนทั้ง 8 ดัชนีที่ผ่านเกณฑ์ การยอมรับ คือ ค่าดัชนี χ^2 ไม่มีนัยสำคัญ (p -value= 0.78151) $\chi^2/df = 0.789$, CFI = 1.00, GFI = 0.99, AGFI = 0.97, RMSEA = 0.000 SRMR = 0.011 และ Largest Standardized Residual (ไม่เกิน 2.00) = 1.91 แสดงว่า แบบจำลองมีความสอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์ สอดคล้องกับ สุขมาส อังศุโชติ และคณะ (2554) สรุปได้ว่า การทดสอบรูปแบบโครงสร้าง (Structure Model) กับรูปแบบการวัด (Measurement Model) ว่ามีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์นั้น พิจารณาได้จาก (1) สัดส่วนค่าไค-สแควร์ (Chi-Square) ทหารด้วยค่าชั้นความเป็นอิสระ (df) มีค่าน้อยกว่า 2.0 (2) ค่า RMSEA < 0.05 (3) ค่า Goodness of Fit Index (GFI) และค่า Goodness-of-Fit Index Index (AGFI) มีค่าตั้งแต่ 0.90 ถึง 1.00 ค่าดัชนีเมื่อคำนึงถึงความซับซ้อนของโมเดล (PGFI) มีค่าตั้งแต่ 0.05 ขึ้นไป (4) ค่าดัชนีความสอดคล้องสัมพัทธ์ (CFI) มีค่าตั้งแต่ 0.90 ถึง 1.00 (5) ค่าดัชนีค่าเฉลี่ยของความคลาดเคลื่อน (RMR) และค่าเฉลี่ยของความคลาดเคลื่อนในรูปคะแนนมาตรฐาน (SRMR) มีค่าน้อยกว่า 0.05 และ (6) และ Largest Standardized Residual (ไม่เกิน 2.00) ผลดังกล่าวสอดคล้องกับงานวิจัยของหลายท่าน เช่น งานวิจัยของ กอแก้ว จันทร์กิงทอง (2557) งานวิจัยของกัลยารัตน์ ธีระธนชัยกุล (2555) และงานวิจัยของ สุภัทรา สงครามศรี (2560)

บทสรุป

1. ผลการดำเนินงาน ได้รับอิทธิพลรวมเชิงบวกสูงสุดจาก สภาพแวดล้อมภายนอก โดยมีขนาดอิทธิพลเท่ากับ 0.68 เป็นอิทธิพลทางตรง 0.60 และอิทธิพลทางอ้อมผ่านต้นทุนการจัดการโลจิสติกส์ เท่ากับ 0.08 รองลงมาคือ ได้รับอิทธิพลรวมเชิงบวกจาก สภาพแวดล้อมภายใน โดยมีขนาดอิทธิพลเท่ากับ 0.34 เป็นอิทธิพลทางตรง 0.14 และอิทธิพลทางอ้อมผ่านต้นทุนการจัดการโลจิสติกส์ เท่ากับ 0.20 และยังได้รับอิทธิพลรวมเชิงบวกจากต้นทุนการจัดการโลจิสติกส์ เท่ากับ 0.30 ซึ่งเป็นค่าอิทธิพลทางตรงทั้งหมด นอกจากนี้ สภาพแวดล้อมภายนอก ยังมีอิทธิพลทางตรงเชิงบวกต่อต้นทุนการจัดการโลจิสติกส์ โดยมีขนาดอิทธิพลเท่ากับ 0.27 และ สภาพแวดล้อมภายใน ก็มีอิทธิพลทางตรงเชิงบวกต่อต้นทุนการจัดการโลจิสติกส์ โดยมีขนาดอิทธิพลเท่ากับ 0.69 และต้นทุนการจัดการโลจิสติกส์ ก็มีอิทธิพลทางตรงเชิงบวกต่อผลการดำเนินงาน โดยมีขนาดอิทธิพลเท่ากับ 0.30 ซึ่งเป็นค่าอิทธิพลที่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ตามลำดับ

2. แบบจำลองสอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์ โดยมีค่าดัชนีความกลมกลืนทั้ง 8 ดัชนีที่ผ่านเกณฑ์การยอมรับ คือค่าดัชนี $\chi^2 = 20.51$, $df=31$, $p= 0.92413$ กล่าวคือ ค่า χ^2 แตกต่างจากศูนย์อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ อีกทั้งค่าดัชนี CFI = 1.00, RMSEA=0.000 ค่า SRMR=0.0093 ค่าดัชนี GFI=0.99 ค่าAGFI=0.97 และ $\chi^2/df = 0.66$ ซึ่งมีค่าน้อยกว่า 2 และค่า Largest Standardized Residual เท่ากับ 1.97 แสดงว่า แบบจำลองมีความเที่ยงตรงหรือมีความสอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์

3. แบบจำลองที่พัฒนา L-COST Model มี 4 องค์ประกอบหลัก 16 องค์ประกอบย่อย ดังนี้ (1) สภาพแวดล้อมภายนอก มี 4 องค์ประกอบ คือ ขนาดขององค์กร, ขนาดของสถานที่/ทำเลที่ตั้ง, สภาวะทางเศรษฐกิจ/สังคม, กฎหมายที่เกี่ยวข้อง (2) สภาพแวดล้อมภายใน มี 4 องค์ประกอบ คือ โครงสร้างการบริหารจัดการบริการ, การบริการ, บุคลากร, การเงิน (3) ต้นทุนการจัดการโลจิสติกส์ มี 4 องค์ประกอบ คือ คลังสินค้าและสินค้าคงคลัง, การขนส่งและกระจายสินค้า, การบริหารจัดการ, เทคโนโลยีและสารสนเทศ และ (4) ผลการดำเนินงาน มี 4 องค์ประกอบ คือ ด้านการเงิน, ด้านลูกค้า ด้านกระบวนการภายใน และด้านการเรียนรู้และการเจริญเติบโต มีความสอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์

เอกสารอ้างอิง

- กอกแก้ว จันทร์กึ่งทอง. (2557). แบบจำลองโครงสร้างความสัมพันธ์ของพฤติกรรมที่ส่งผลต่อการปฏิบัติงานของข้าราชการตำรวจในจังหวัดชายแดนภาคใต้. วารสารวิทยาการจัดการมหาวิทยาลัยหาดใหญ่, 33(1), 6-21.
- กัลยา วานิชย์บัญชา. (2550). การวิเคราะห์สถิติ สถิติสำหรับการบริหารและวิจัย. พิมพ์ครั้งที่ 10. กรุงเทพมหานคร: ภาควิชาสถิติ คณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- กัลยารัตน์ ธีระธนชัยกุล. (2555). การพัฒนาแบบจำลองการจัดการความรู้ของมหาวิทยาลัยเอกชน ในประเทศไทย. คุษณินิพนธ์การจัดการคุษณินิพนธ์ (การจัดการทรัพยากรมนุษย์) มหาวิทยาลัยศรีปทุม
- กัลยารัตน์ ธีระธนชัยกุล และภัทราทิพย์ ทรงบุญญา. (2558). การศึกษาปัจจัยเชิงสาเหตุที่มีอิทธิพลต่อผลการปฏิบัติงานของอาจารย์สถาบัน อุดมศึกษาเอกชนในประเทศไทย. วารสาร ธุรกิจปริทัศน์. ปีที่ 7 ฉบับที่ 2 (กรกฎาคม - ธันวาคม 2558) หน้า 115-136.

- กิตติมา จิงสุวดี. (2561). ศึกษาแนวทางการปรับกลยุทธ์การบริหารของผู้ประกอบการธุรกิจขนาดกลาง และขนาดย่อม ในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 2. วารสารบริหารธุรกิจ เศรษฐศาสตร์ และการสื่อสาร ปีที่ 13 ฉบับที่ 1 (มกราคม - เมษายน 2561)
- คำนาย อภิปรัชญาสกุล. (2550). โลจิสติกส์และการจัดการซัพพลายเชนกลยุทธ์สำหรับลดต้นทุนและเพิ่มกำไร. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์ ซี. วาย. ซีเอสเอ็มพริ้นติ้ง
- ชิตณรงค์ สิทธิยานันท์. (2553). สภาพแวดล้อมทางธุรกิจ. (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก http://153utccbf302g1-thegang.blogspot.com/2010/09/blog-post_2763.html สืบค้นเมื่อ 11 ตุลาคม 2559
- ทวีพล ไชยพงษ์. (2557). แนวทางการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศด้วยจักรยาน ณ วนพุดอุทยาน น้ำตกเขาอีโต้ จังหวัดปราจีนบุรี. วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาวิทยาศาสตร์ การออกกำลังกายและการกีฬา คณะวิทยาศาสตร์การกีฬา มหาวิทยาลัยบูรพา
- ธนิตพงศ์ ไตรพัฒนพัชร. (2552). ผลกระทบจากปัจจัยสภาพแวดล้อมและปัจจัยการแข่งขันในอุตสาหกรรมส่งออกอัญมณีและเครื่องประดับของผู้ประกอบการในกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม
- เมธา สุวรรณสาร. (2561). แนวทาง/กรอบการบริหารความเสี่ยงทั่วทั้งองค์กร. เข้าถึงเมื่อ 15 เมษายน 2561. เข้าถึงได้จาก <https://itgthailand.wordpress.com/tag/สภาพแวดล้อม/>
- วงจิตร ภูพวก. (2557). กระบวนการจัดการโลจิสติกส์ของอุตสาหกรรมผนังคอนกรีตมวลเบา กรณีศึกษา บริษัทไฮมีสโโคโลโก้จำกัด. วารสารวิชาการ Veridian E-Journal SU 7, 2 (พฤษภาคม-สิงหาคม).
- วันชัย ริจิรวนิช และสุทัศน์ รัตนเกื้อกังวาน. (2540). การวิเคราะห์ต้นทุนอุตสาหกรรมและงบประมาณ. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดสุรินทร์. (2560). การคัดสรรสุดยอดหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ไทย ปี พ.ศ. 2559. สุรินทร์ สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดสุรินทร์.
- สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม. (2552). เกี่ยวกับ สสว. <http://www.sme.go.th/Pages/home.aspx> 15 สิงหาคม 2554.
- สุภมาส อังศุโชติ, สมถวิล วิจิตรวรรณ และ รัชนิกุล ภิญโญภาณุวัฒน์. (2554). สถิติวิเคราะห์สำหรับการวิจัยทางสังคมศาสตร์และพฤติกรรมศาสตร์: เทคนิคการใช้โปรแกรม LISREL. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพมหานคร: เจริญดีมีนคองการพิมพ์.
- สุภัทรา สงครามศรี. (2560). การพัฒนาแบบจำลองประสิทธิภาพผลร้านค้าทองรูปพรรณ ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง. วารสาร Veridian E- Journal Silpakorn University ฉบับภาษาไทย สาขามนุษยศาสตร์ สังคมศาสตร์ และศิลปะ ปีที่ 10 ฉบับที่ 2 เดือน พฤษภาคม-สิงหาคม 2560.
- _____. (2559). แบบจำลองความสัมพันธ์ของภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ ประสิทธิภาพการจัดการ ทรัพยากรมนุษย์ และผลการปฏิบัติงาน ของสถาบันการอาชีวศึกษา. วิทยานิพนธ์การจัดการ ศึกษาระดับปริญญาโท (การจัดการทรัพยากรมนุษย์) มหาวิทยาลัยศรีปทุม
- สุวรรณ หวังเจริญเดช. (2558). การบริหารต้นทุนโลจิสติกส์กับผลกำไรของธุรกิจ SMEs. วารสารวิชาการ มหาวิทยาลัยธนบุรี ปีที่ 9 ฉบับที่ 18 เดือนมกราคม – เมษายน 2558

- Adeoye, A. O., & Elegunde, A. F. (2012). Impact of External Business Environment on Organizational Performance on Food and Beverage Industry in Nigeria. **British Journal of Arts and Social Sciences**, 6(2), 56-65.
- Bright hup PM project management. (2011). **PESTLE Analysis history and application**. Retrieved from <http://www.brighthubpm.com/project-planning/100279-pestle-analysis-history-and-application/>
- Dragnić, D. (2014). Impact of internal and external factors on the performance of fast-growing small and medium businesses. **Management: Journal of Contemporary Management Issues**, 19(1), 119-159.
- Gyepi-Garbrah, T. F., & Binfor, F. (2013). An Analysis of Internal Environment of a Commercial-oriented Research Organization: Using Mckinsey 7S Framework in a Ghanaian Context. **International Journal of Academic Research in Business and Social Sciences**, 3(9), 87.
- Hansen, E., and Juslin, H. (2011). **Strategic marketing in the global forest industries**. 2nd ed. Corvallis, Oregon.
- Ibrahim, R., & Primiana, I. (2015). Influence Business Environment On The Organization-Performance. **INTERNATIONAL JOURNAL OF SCIENTIFIC & TECHNOLOGY RESEARCH VOLUME 4, ISSUE 04, APRIL 2015**.pp. 283-293.
- Kaplan, R. S., and Norton D. P. (1996). **The Balanced Scorecard : Translating Strategies into Action**. Boston : Harvard Business School Press.
- Lee, H. S. (2013). The impact of hospital selection factors between internal and external customers on hospital image. **Health Policy and Management**, 23(3), 281-288.
- McKinney. (2014). **McKinney 7 s Framework**. (Online) Accessed September 8, 2014 From http://www.mindtools.com/pages/article/newSTR_91.htm
- Musselman , Vernon A. and John H. Jackson. (1984). **Introduction to Modern to Business**. New Jersey : Prentice - Hall Inc.
- Porter, M. E. (2007). **แนวทางการวิเคราะห์ของ Michael E. Porter** : (Online) Available: <http://eternity-of-god.blogspot.com/2009/09/five-force-model.html> 6/10/2016
- Rahbek G. P., E., & Sudzina, F. (2012). Which firms use measures? Internal and external factors shaping the adoption of performance measurement systems in Danish firms. **International Journal of Operations & Production Management**, 32(1), 4-27.
- Stocks, J. R. and D. M. Lambert. (2001). **Strategic logistics management**. USA: McGraw-hill.

**การวิเคราะห์ต้นทุนและผลตอบแทนการผลิตพริกจินดาเขียวของเกษตรกร
ตำบลควนชะลิก และตำบลแหลม อำเภอกันทรวิชัย จังหวัดนครศรีธรรมราช**
**Cost-Benefit Analysis for Green Chilli Production of Farmers in Khun Chalik
Subdistrict, Hua Sai District, Nakhon Si Thammarat Province**

อานิตยา วัฒนกุล¹, กานต์มณี เพชรสังข์¹, กัญญารัตน์ พรหมคีรี¹, สมใจ นพูฝั่ง²
Anitaya Wattanakun¹, Kanmanee Petsung¹, Kunyarat Phromkheeree¹, Somjai Npueng²

บทคัดย่อ

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อวิเคราะห์ต้นทุนผลตอบแทนการปลูกพริกจินดาเขียวของเกษตรกรในพื้นที่ ตำบลควนชะลิก และตำบลแหลม อำเภอกันทรวิชัย จังหวัดนครศรีธรรมราช รวบรวมข้อมูลจากเกษตรกรจำนวน 41 ราย ปีการเพาะปลูก 2560 ผลการศึกษาพบว่า เกษตรกรมีต้นทุนในการปลูกพริกเฉลี่ยต่อไร่ค่อนข้างสูงเมื่อเทียบกับผลตอบแทนเบื้องต้นที่ได้รับซึ่งเกษตรกรจะมีต้นทุนคงที่สูง เนื่องจากเกษตรกรมีค่าวัสดุอุปกรณ์การปลูกพริกในราคาที่สูง เกษตรกรมีต้นทุนผันแปรสูง โดยมาจากค่าจ้างแรงงาน ด้านผลตอบแทน เกษตรกรมีผลผลิตต่อไร่อยู่ในเกณฑ์ค่อนข้างสูง ทำให้ได้ผลตอบแทนเบื้องต้นหรือกำไรต่อไร่อยู่ในเกณฑ์ปานกลาง มีต้นทุนผันแปรรวมเฉลี่ย 19,385.49 บาทต่อไร่ ต้นทุนคงที่รวมเฉลี่ย 2,824.07 บาทต่อไร่ และต้นทุนรวมต่อไร่เฉลี่ย 22,209.56 บาทต่อไร่ ปริมาณผลผลิตพริก 1,432.28 กิโลกรัมต่อไร่ รายได้เฉลี่ยที่ขายได้ต่อกิโลกรัม 28.75 บาทต่อกิโลกรัม รายรับเฉลี่ยต่อไร่ 41,178.28 บาทต่อไร่ รายได้เฉลี่ยเหนือต้นทุนผันแปร (รายได้สุทธิ) 21,792.79 บาทต่อไร่ รายได้เฉลี่ยเหนือต้นทุนเงินสด (รายได้ที่เป็นตัวเงิน) 23,275.76 บาทต่อไร่ รายได้เฉลี่ยเหนือต้นทุนรวมทั้งหมด (กำไรสุทธิ) 18,968.72 บาทต่อไร่ ระดับผลผลิตคุ้มทุนเฉลี่ยต่อไร่ เท่ากับ 772.51 กิโลกรัมต่อไร่ และ ราคาคุ้มทุน 15.51 บาทต่อกิโลกรัม

คำสำคัญ: ต้นทุน, ผลตอบแทน, พริก, หัวไช

¹ สำนักวิชาการจัดการ หลักสูตรเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์ Email: ning_anitaya@hotmail.com

² สำนักวิชาการจัดการ หลักสูตรเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์ Email: somjai.npueng@gmail.com

Abstract

The purpose of this study was the cost analysis of green chilli yield of farmers in the area. Khun Chalik Subdistrict and Laem Subdistrict, Hua Sai District, Nakhon Si Thammarat Province Collected data from 41 farmers, cultivated in 2018. In terms of cost, farmers have a high average cost of chilli cultivation per rai compared to the initial returns received, which farmers have a high fixed cost. Because farmers have a high price of chilli planting materials Farmers have high variable costs. Which comes from the wages of workers in return, farmers have a high yield per rai.

Resulting in preliminary returns or profit per rai is moderate with income above the total cost of 18,968.72 baht per rai.

The average variable cost is 19,385.49 baht per rai. The average fixed cost is 2,824.07 baht per rai and the total cost is 22,209.56 baht per rai. The green chilli yield is 1,432.28 kilograms per rai. The average income is 28.75 baht per kilogram. Average income per rai is 41,178.28 baht per rai, average income above variable costs (Net income) 21,792.79 baht per rai, average income above cash cost 23,275.76 baht per rai. Average income above total cost (net profit) 18,968.72 baht per rai. Break-even level per rai is 772.51 kilograms per rai and the break-even price is 15.51 baht per kilogram.

Keywords: Cost, Benefit, Chilli, Hua Sai

บทนำ

ประเทศไทยเป็นประเทศที่มีประชากรประกอบอาชีพเกษตรเป็นส่วนใหญ่ ภาคการเกษตรจึงมีบทบาทสำคัญต่อระบบเศรษฐกิจของประเทศ สินค้าเกษตรและผลิตภัณฑ์มีมูลค่า 1,211,163 ล้านบาท พริกก็ถือได้ว่าเป็นสินค้าเกษตรส่งออกที่สำคัญสินค้าหนึ่งสามารถสร้างรายได้ให้กับเกษตรกรที่ปลูกพริกได้ อาชีพ มีรายได้เลี้ยงครอบครัว พริกจึงเป็นพืชผักที่มีความสำคัญต่อคนไทยทั้งชีวิตความเป็นอยู่และเศรษฐกิจเป็นอย่างมาก ทั้งยังนำมาใช้ประกอบอาหารได้หลากหลายชนิด ซึ่งพริกมีหลายชนิด เช่น พริกชี้หนู พริกหยวก พริกชี้ฟ้า พริกไทย พริกเหลือง พริกหนุ่ม พริกหวาน พริกจินดา พริกสวน เป็นต้น ทุกวันนี้พริกที่ปลูกได้ในเมืองไทยจะใช้บริโภคเป็นพริกสดภายในประเทศถึง 87% หรือ ประมาณ 530,000 ตัน (ตระวันฉาย บ้านบางแก้ว เทคโนโลยี เกษตร)

ตลาดส่งออกพริกสดที่สำคัญได้แก่ สิงคโปร์และมาเลเซีย พริกแห้งเม็ดได้แก่ อเมริกา ออสเตรเลีย และไต้หวัน พริกแห้งป่นได้แก่ อเมริกา เนเธอร์แลนด์และออสเตรเลีย แต่จากสถานการณ์การปลูกพริกในประเทศไทยในปัจจุบันโดยทั่วไปเกษตรกรประสบกับปัญหาด้านการผลิตอยู่มาก เช่น ผลผลิตต่อพื้นที่ต่ำ ค่าจ้างแรงงานสูง การใช้สารเคมีกำจัดศัตรูพืชมากขึ้นทำให้ต้นทุนการผลิตสูง โรคกุ้งแห้ง โรคใบหงิก โรคเชื้อรา ปัญหาด้านการตลาด เช่น ด้านราคาพริกตามท้องตลาดผันผวน (ตลาดสี่มุมเมือง)

อาชีพปลูกพริกมีความสำคัญกับตำบลแหลมและตำบลควนชะลิก เนื่องจากมีพื้นที่ปลูกพริกเป็นอันดับ 1 และอันดับ 2 ของพื้นที่ในอำเภอหัวไทร ในอำเภอหัวไทรมีเนื้อที่ 417.733 ตารางกิโลเมตร มีจำนวนประชากรทั้งสิ้นรวม 71,971 คนมีผลผลิตทาง การเกษตรที่สำคัญ ได้แก่ ข้าว พริก กล้วย ตามลำดับ เกษตรกรตำบลควนชะลิกและตำบลแหลม อำเภอหัวไทร ปลูกพริกจินดาเขียวเป็นอันดับสองรองจากการปลูกข้าว ในปี 2559 ตำบลแหลมมีพื้นที่ในการปลูกพริกจำนวน 750.75 ไร่ ตำบลควนชะลิกมีพื้นที่มีพื้นที่ในการปลูกพริก 600 ไร่ (สำนักงานเกษตรอำเภอหัวไทร ปี 2560) นิยมการปลูกพริกจินดาเขียวและถือได้ว่าเป็นอาชีพรองของคนส่วนใหญ่ในพื้นที่เพราะเป็นพริกที่ให้ผลผลิตสูง ขายง่าย มีพ่อค้าคนกลางมารับซื้อถึงสวน และส่งออกไปตลาดมาเลเซียและสิงคโปร์ มีระยะเก็บเกี่ยวยาวนาน และมีสเน็ดน้อยกว่าพริกชี้หนูสวนแต่มีผลขนาดใหญ่กว่าและเก็บผลผลิตได้มากกว่าพริกชี้หนูสวน การปลูกพริกจินดาเขียวจึงเป็นพืชที่ช่วยให้ชุมชนมีรายได้ มีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น หน่วยงานภาครัฐในระดับท้องถิ่นมีการช่วยเหลือเกษตรกรโดยให้เกษตรกรไปขึ้นทะเบียนเกษตรกรที่อำเภอหากเกิดภัยพิบัติก็จะได้รับเงินช่วยเหลือในส่วนนั้น

จากการสอบถามเกษตรกรเบื้องต้นผู้ปลูกพริก พบว่าเกษตรกรบางรายยังคงประสบกับปัญหาขาดทุน ปัญหาด้านการผลิต เช่น โรคเชื้อรา โรคกุ้งแห้ง โรคใบหงิก ศัตรูพืช ผลผลิตที่เก็บได้ไม่ตรงตามที่ต้องการ ผลผลิตไม่มีประสิทธิภาพ ขาดแรงงานที่ใช้ในการเก็บ ผลผลิต ราคาปุ๋ยและราคายากำจัดวัชพืชมีราคาสูงขึ้น ขาดแรงงานในการเก็บผลผลิต เห็นได้ว่าปัญหาที่กล่าวมาข้างต้นล้วนแล้วแต่เป็นปัญหาที่ส่งผลกระทบต่อการเพิ่มขึ้นของต้นทุนในการปลูกพริกจินดาของเกษตรกรทั้งสิ้นเพื่อให้ได้ข้อเท็จจริงเกี่ยวกับปัญหาต่างๆ และแนวทางเพิ่มผลตอบแทนในการผลิต ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาต้นทุนและผลตอบแทนการปลูกพริกจินดาเขียวและวิเคราะห์โครงสร้างต้นทุนของการปลูกพริกจินดาของเกษตรกรเพื่อเป็นข้อมูลสำหรับเกษตรกรในการลดต้นทุนที่ไม่จำเป็นลงและหาแนวทางในการเพิ่มประสิทธิภาพในการผลิต เพื่อนำไปสู่คุณภาพชีวิตและความเป็นอยู่ที่ดีขึ้นได้

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. ศึกษาสภาพทั่วไปของเกษตรกรผู้ปลูกพริกจินดาเขียวในตำบลควนชะลิกและตำบลแหลม อำเภอกันทรวิชัย จังหวัดนครศรีธรรมราช
2. เพื่อวิเคราะห์ต้นทุนและผลตอบแทนการปลูกพริกจินดาเขียวของเกษตรกรในตำบลควนชะลิกและตำบลแหลม อำเภอกันทรวิชัย จังหวัดนครศรีธรรมราช
3. เพื่อวิเคราะห์ระดับผลผลิตค้ำทุนและระดับราคาค้ำทุนของการปลูกพริกจินดาเขียวของเกษตรกรในตำบลควนชะลิกและตำบลแหลม อำเภอกันทรวิชัย จังหวัดนครศรีธรรมราช

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

ได้ทราบถึงสภาพทั่วไปของเกษตรกรและข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับวิธีการและกิจกรรมการปลูกพริกจินดาเขียวของเกษตรกร ทราบถึงต้นทุนและผลตอบแทน รวมทั้งระดับผลผลิตค้ำทุนและระดับราคาค้ำทุนในการปลูกพริกจินดาเขียว ซึ่งสามารถนำข้อมูลผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์ในการลดต้นทุนและเพิ่มผลตอบแทนในการปลูกพริกจินดาเขียว และการวางแผนการผลิตการปลูกพริกจินดาเขียว แก่เกษตรกร ในตำบลควนชะลิกและตำบลแหลม อำเภอกันทรวิชัย จังหวัดนครศรีธรรมราชและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

แนวคิดและทฤษฎี

การวิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัยนำวิธีวิเคราะห์ทางเศรษฐศาสตร์ของต้นทุนผลตอบแทน การหาความค้ำทุนในการปลูกพริกจินดาเขียว ผู้วิจัยทบทวนแนวคิดและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องดังนี้

ทฤษฎีต้นทุนผลตอบแทนโดย Jules Dupuit (ค.ศ.1804-ค.ศ.1866) ให้ความสำคัญกับต้นทุนและผลประโยชน์จะพิจารณาจากต้นทุนของโครงการ การกำหนดมูลค่าของโครงการและผลกระทบต่างๆที่เกิดขึ้น ต่อมา อัลเฟรด มาร์แชล (ค.ศ.1842-ค.ศ.1924) ได้เสนอแนวคิดเกี่ยวกับอุปสงค์และอุปทานของอรรถประโยชน์หน่วยสุดท้ายและต้นทุนการผลิต

การวิเคราะห์ทางเศรษฐศาสตร์ของต้นทุนผลตอบแทนทางการเกษตรเป็นหลักหรือทฤษฎีเศรษฐศาสตร์ที่นำมาประยุกต์กับปัญหาการผลิตทางเกษตร คือ ทฤษฎีการผลิต ซึ่งถูกนำมาใช้เป็นเครื่องมือวิเคราะห์การตัดสินใจ การจัดการ หรือการวางแผนของผู้ผลิต

การวิเคราะห์ทางเศรษฐศาสตร์ของต้นทุนผลตอบแทนจากการผลิต จะวิเคราะห์จากสมการดังนี้

ต้นทุนทั้งหมด (TC)=ต้นทุนผันแปรทั้งหมด (TVC) + ต้นทุนคงที่ทั้งหมด (TFC)

รายได้รวมเบื้องต้น (TR)=จำนวนผลผลิตทั้งหมด (Q) × ราคาที่เกษตรกรได้รับ (P)

รายได้เหนือต้นทุนเงินสด = รายได้เบื้องต้น (TR) - ต้นทุนที่เป็นเงินสด (CC)

รายได้เหนือต้นทุนผันแปร (รายได้สุทธิ) (NR)=รายได้เบื้องต้น (TR) - ต้นทุนผันแปรทั้งหมด (TVC)

รายได้เหนือต้นทุนทั้งหมด (กำไรสุทธิ) (NP)=รายได้ทั้งหมด (TR) - ต้นทุนทั้งหมด (TC)

ระดับผลผลิตค้ำทุนเฉลี่ยต่อไร่ = ต้นทุนทั้งหมด (บาทต่อไร่) / ราคาขาย (บาทต่อกิโลกรัม)

ราคาค้ำทุนบาทต่อกิโลกรัม = ต้นทุนทั้งหมด (บาทต่อไร่) / ปริมาณผลผลิต (กิโลกรัมต่อไร่)

การทบทวนเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

สุภาวดี ขุนทองจันทร์ (2559) ได้ศึกษาวิเคราะห์ต้นทุนและผลตอบแทนของเกษตรกรผู้ปลูกพริก ฟันเมืองหัวเรือในเชิงเศรษฐกิจและสังคม จังหวัดอุบลราชธานี เกณฑ์ที่ใช้วัดผลตอบแทนจากการผลิตคือใช้ ผลผลิตต่อไร่ ราคาต่อกิโลกรัม รายได้ต่อไร่ กำไรสุทธิต่อไร่ รายได้เหนือต้นทุนผันแปรเงินสดต่อไร่ และ กำไรสุทธิเงินสดต่อไร่ ซึ่งภทรนันท์ พบว่า เกษตรกรมีรายได้จากการปลูกพริก 47,811.53 บาทต่อไร่ ต้นทุนการปลูก 29,509.29 บาทต่อไร่ และกำไรสุทธิ 18,302.24 บาทต่อไร่ พิชยะ (2556) ได้ศึกษาการ วิเคราะห์ต้นทุนและผลตอบแทนในการผลิตพริก ตามการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีของเกษตรกรตำบลยม อำเภอนาทอง จังหวัดน่าน และ กิ่งกาญจน์ ศรีอินทร์ (2557) ได้ทำการศึกษาการจัดการผลิตและต้นทุน การผลิตพริกทั่วไปและพริกปลอดภัยของเกษตรกรในจังหวัดชัยภูมิ ในส่วนของ Rajesh Madariya (2558) ได้ศึกษาการผลิตพริกเขียวในเทคโนโลยีที่ต่างกัน ในรัฐมัธยประเทศ ประเทศอินเดีย โดยใช้ทฤษฎีต้นทุน ทางเศรษฐศาสตร์สอดคล้องกับวิจัยของ สุภาวดี ขุนทองจันทร์ ภทรนันท์ พิชยะ และกิ่งกาญจน์ ศรีอินทร์ แต่มีการเพิ่มในการวิเคราะห์ B.C.rito และ Shehu A. Salau (2560) ได้ศึกษาการวิเคราะห์ทาง เศรษฐศาสตร์ของตลาดมะเขือเทศในโรงงานเมียร์ทราโพลีน, รัฐ KWARA, ประเทศไนจีเรีย ใช้ทฤษฎี Gross Margin Analysis ($GM = TR - TVC$) เป็นทฤษฎีที่วิเคราะห์เหมือนกับทฤษฎีต้นทุนทางเศรษฐศาสตร์ แตก ต่างกันคือไม่มีการนำต้นทุนที่ไม่เป็นตัวเงินมาวิเคราะห์

วิธีการดำเนินวิจัย

ทำการศึกษาจากกลุ่มเกษตรกรผู้ปลูกพริกจินดาเขียว ตำบลแหลมและตำบลควนชะลิก อำเภอกันตัง จังหวัดนครศรีธรรมราชจำนวนตัวอย่าง 41 ราย ปีการเพาะปลูก 2560 จาก ประชากรในการศึกษา คือ เกษตรกรผู้ปลูกพริกจินดาเขียวในตำบลควนชะลิกและตำบลแหลม ๆ จำนวน 50 และ 60 ราย ตาม ลำดับ โดยการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง ซึ่งเลือกจากกลุ่มตัวอย่างที่เป็นเกษตรกรที่มีประสบการณ์ การปลูกพริกจินดาเขียวมากกว่า 3 ปี และปลูกต่อเนื่องทุกๆปี ใช้แบบสอบถาม เป็นเครื่องมือที่ใช้ในการ เก็บรวบรวมข้อมูล แบ่งออกเป็น 3 ตอน ตอนที่ 1 เป็นข้อมูลทั่วไปของเกษตรกรผู้ปลูกพริกจินดาเขียวใน ตำบลควนชะลิกและตำบลแหลม อำเภอกันตัง จังหวัดนครศรีธรรมราช ตอนที่ 2 เป็นข้อมูลเกี่ยวกับวิธี การและกิจกรรมการปลูกพริกจินดาเขียว ตอนที่ 3 เป็นข้อมูลเกี่ยวกับต้นทุนการผลิตพริกจินดาเขียว และ ทำการวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ด้วยการประมวลผลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปทาง คอมพิวเตอร์ โดยการหาค่าความถี่ และค่าร้อยละ และการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับต้นทุนการผลิตพริก จินดาเขียว ใช้วิธีการวิเคราะห์ต้นทุนและผลตอบแทน และการนำเสนอข้อมูลในรูปแบบตาราง

ผลการวิจัย

การวิเคราะห์ข้อมูลสถานภาพและข้อมูลทั่วไปของเกษตรกรเกี่ยวกับ เพศ อายุ จำนวนสมาชิกในครัวเรือน ระดับการศึกษา อาชีพ พื้นที่ในการปลูกพริก แหล่งเงินทุน ภาระหนี้สิน ประสบการณ์ในการปลูกพริก พบว่าสถานภาพและข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิงจำนวน 25 ราย คิดเป็นร้อยละ 60.98 เพศชาย จำนวน 16 ราย คิดเป็นร้อยละ 39.02 อายุของเกษตรกรที่มีอายุน้อยกว่า 30 ปี จำนวน 3 ราย คิดเป็นร้อยละ 7.32 อายุ 31-40 ปี จำนวน 15 ราย คิดเป็นร้อยละ 36.59 อายุ 41-50 ปี จำนวน 14 ราย คิดเป็นร้อยละ 34.15 อายุ 51-60 ปี จำนวน 6 ราย คิดเป็นร้อยละ 14.63 และอายุมากกว่า 60 ปี จำนวน 3 ราย คิดเป็นร้อยละ 7.32 อายุเฉลี่ยของเกษตรกรที่ปลูกพริก คือ 43.30 เกษตรกรที่มีอายุสูงสุดคือ 67 ปี และเกษตรกรที่มีอายุน้อยสุดคือ 25 ปี จำนวนสมาชิกในครัวเรือนของเกษตรกรมีสมาชิกในครอบครัว 1-3 คน จำนวน 17 ราย คิดเป็นร้อยละ 41.46 สมาชิกในครอบครัว 4-6 คน จำนวน 22 ราย คิดเป็นร้อยละ 53.66 และมีสมาชิกในครอบครัวมากกว่า 6 คน จำนวน 2 ราย คิดเป็นร้อยละ 4.88 เกษตรกรที่มีจำนวนสมาชิกในครัวเรือนที่มากที่สุดคือ 7 คน และจำนวนสมาชิกในครัวเรือนของเกษตรกรที่น้อยที่สุดคือ 2 คน เกษตรกรจบการศึกษาระดับประถมศึกษาปีที่ 4 จำนวน 5 ราย คิดเป็นร้อยละ 12.20 จบประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 6 ราย คิดเป็นร้อยละ 14.63 จบมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 12 ราย คิดเป็นร้อยละ 29.27 จบมัธยมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 4 ราย คิดเป็นร้อยละ 9.76 จบระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) จำนวน 4 ราย คิดเป็นร้อยละ 9.76 จบระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) จำนวน 5 ราย คิดเป็นร้อยละ 12.20 จบปริญญาตรี จำนวน 5 ราย คิดเป็นร้อยละ 12.20 และไม่มีเกษตรกรคนใดที่ไม่ได้เรียนหนังสือและเรียนจบสูงกว่าระดับปริญญาตรี เกษตรกรมีอาชีพหลัก คือ ทำนา จำนวน 10 ราย คิดเป็นร้อยละ 24.39 ทำสวน/ไร่นาสวนผสม จำนวน 7 ราย คิดเป็นร้อยละ 17.07 ปลูกพริก จำนวน 5 ราย คิดเป็นร้อยละ 12.20 ค้าขาย จำนวน 6 ราย คิดเป็นร้อยละ 14.63 รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ จำนวน 1 ราย คิดเป็นร้อยละ 2.44 เลี้ยงสัตว์ จำนวน 2 ราย คิดเป็นร้อยละ 4.88 รับจ้าง จำนวน 5 ราย คิดเป็นร้อยละ 12.20 พนักงานประจำ จำนวน 3 ราย คิดเป็นร้อยละ 7.32 อื่นๆ จำนวน 2 ราย คือปลูกผักและเย็บผ้า ซึ่งคิดเป็นร้อยละ 4.88 และไม่มีเกษตรกรคนใดที่ทำอาชีพประมง อาชีพรองของเกษตรกรคือ ทำนา จำนวน 3 ราย คิดเป็นร้อยละ 7.32 ทำสวน/ไร่นาสวนผสม จำนวน 3 ราย คิดเป็นร้อยละ 7.32 ปลูกพริก จำนวน 33 ราย คิดเป็นร้อยละ 80.49 ค้าขาย จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 2.44 พนักงานประจำ จำนวน 1 ราย คิดเป็นร้อยละ 2.44 ส่วนอาชีพประมง รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ เลี้ยงสัตว์ และรับจ้าง ไม่มีเกษตรกรคนใดทำเป็นอาชีพรองหรืออาชีพเสริม เกษตรกรมีประสบการณ์ในการปลูกพริก 1-10 ปี จำนวน 40 คน คิดเป็นร้อยละ 97.56 มีประสบการณ์ในการปลูกพริก 11-20 ปี จำนวน 1 ราย คิดเป็นร้อยละ 2.44 และไม่มีเกษตรกรคนใดที่มีประสบการณ์ในการปลูกพริกมากกว่า 21 ปี ซึ่งจะเห็นได้เกษตรกรที่มีประสบการณ์ในการปลูกพริกที่สูงที่สุดจำนวน 11 ปี และมีประสบการณ์ในการปลูกพริกที่ต่ำที่สุดจำนวน 1 ปี สถานที่ปลูกพริก พบว่าเกษตรกรมีสถานที่ปลูกพริกในตำบลควนชะลิก จำนวน 18 ราย คิดเป็นร้อยละ 43.90 และตำบลแหลม จำนวน 23 ราย คิดเป็นร้อยละ 56.10 ลักษณะการถือครองที่ดินในพื้นที่ที่ใช้ในการปลูกพริก เกษตรกรที่ปลูกพริกมีที่ดินที่ใช้ทำการปลูกพริกเป็นของตนเอง จำนวน 23 ราย คิดเป็นร้อยละ 56.10 ที่ดินเช่าทำ จำนวน 3 ราย คิดเป็นร้อยละ 7.32 และใช้ที่ดินของตนเองและที่ดินเช่าทำจำนวน 2 ราย คิดเป็นร้อยละ 4.88 จำนวนพื้นที่ในการปลูกพริก พื้นที่ที่เกษตรกรใช้ในการปลูกพริก 1-5 ไร่ จำนวน 33 ราย คิด

เป็นร้อยละ 80.49 พื้นที่ 6-10 ไร่ จำนวน 8 ราย คิดเป็นร้อยละ 19.51 ไม่มีเกษตรกรคนใดใช้พื้นที่ในการปลูกพริกมากกว่า 11 ไร่ แหล่งเงินทุนที่เกษตรกรใช้ในการปลูกพริก คือ เงินลงทุนส่วนตัว และเงินกู้ยืมจากแหล่งต่างๆ โดยเกษตรกรใช้เงินลงทุนส่วนตัวจำนวน 30 ราย คิดเป็นร้อยละ 73.17 กู้ยืมจากญาติพี่น้องจำนวน 5 ราย คิดเป็นร้อยละ 12.20 กู้ยืมจากธนาคารเพื่อการเกษตร จำนวน 3 ราย คิดเป็นร้อยละ 7.32 กู้ยืมจากเงินกู้ธนาคารพาณิชย์ จำนวน 3 ราย คิดเป็นร้อยละ 7.32 และไม่มีเกษตรกรคนใดที่กู้ยืมเงินมาจาก สหกรณ์การเกษตร ธนาคารพาณิชย์ และกองทุนหมู่บ้าน ภาระหนี้สินที่เกิดขึ้นคือ เกษตรกรที่ไม่มีหนี้สิน มีจำนวน 11 ราย คิดเป็นร้อยละ 26.83 มีหนี้สินต่ำกว่า 10,000 บาท จำนวน 6 ราย คิดเป็นร้อยละ 14.63 มีหนี้สินระหว่าง 10,001 – 50,000 บาท จำนวน 10 ราย คิดเป็นร้อยละ 24.39 มีหนี้สินระหว่าง 50,001 – 100,000 บาท จำนวน 6 ราย คิดเป็นร้อยละ 14.63 มีหนี้สินระหว่าง 100,001 – 150,000 บาท จำนวน 3 ราย คิดเป็นร้อยละ 7.32 มีหนี้สินระหว่าง 150,001 – 200,000 บาท จำนวน 2 ราย คิดเป็นร้อยละ 4.88 และเกษตรกรที่มีหนี้สินมากกว่า 200,001 บาท มีจำนวน 3 ราย คิดเป็นร้อยละ 7.32 แหล่งน้ำที่เกษตรกรใช้ในการเพาะปลูก แหล่งน้ำฝน จำนวน 9 ราย คิดเป็นร้อยละ 21.95 แหล่งน้ำในคลองชลประทาน จำนวน 4 ราย คิดเป็นร้อยละ 9.76 แหล่งน้ำในสระขุด จำนวน 18 ราย คิดเป็นร้อยละ 43.90 และแหล่งน้ำในคลองธรรมชาติ จำนวน 10 ราย คิดเป็นร้อยละ 24.39 และปริมาณน้ำที่เกษตรกรได้รับจากแหล่งน้ำที่ใช้ในการปลูกพริก มีจำนวน 35 ราย ที่ได้รับปริมาณน้ำจากแหล่งต่างๆ ที่เพียงพอ คิดเป็นร้อยละ 85.37 และเกษตรกร จำนวน 6 ราย ที่ได้รับปริมาณน้ำที่ไม่เพียงพอ คิดเป็นร้อยละ 14.63

การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับวิธีการและกิจกรรมการปลูกพริกจินดาเขียวของเกษตรกรผู้ตอบแบบสอบถาม ซึ่งผู้ศึกษาได้นำมาวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับ วิธีการและกิจกรรมการเพาะปลูกพริกของเกษตรกร พบว่าข้อมูลเกี่ยวกับวิธีการและกิจกรรมการปลูกพริกจินดาเขียวของเกษตรกรมีการเตรียมพื้นที่และการเตรียมดิน โดยการถางที่ จำนวน 32 ราย คิดเป็นร้อยละ 78.05 และไม่ได้ถางที่ จำนวน 9 ราย คิดเป็นร้อยละ 21.95 การเผาแปลงคุ่มฟางมีเกษตรกรที่ตอบแบบสอบถามร้อยละ 100 หรือจำนวน 41 ราย ที่ไม่ได้ทำการเผาแปลงคุ่มฟาง การไถเปิดร่อง เกษตรกรมีการไถเปิดร่อง จำนวน 39 ราย คิดเป็นร้อยละ 95.12 และไม่ได้ไถเปิดร่อง จำนวน 2 ราย คิดเป็นร้อยละ 4.88 การไถขุดคูยก่อง เกษตรกรมีการไถขุดคูยก่องก่อนการปลูก จำนวน 36 ราย คิดเป็นร้อยละ 87.80 ส่วนเกษตรกรที่ไม่มีการไถขุดคูยก่องก่อนการปลูก จำนวน 5 ราย คิดเป็นร้อยละ 12.20 การปรับสภาพดิน เกษตรกรมีการทำการปรับสภาพดิน จำนวน 19 ราย คิดเป็นร้อยละ 46.34 และเกษตรกรที่ไม่ได้มีการทำการปรับสภาพดิน จำนวน 22 ราย คิดเป็นร้อยละ 53.66

การดูแลรักษาหลังการปลูก เกษตรกรที่ใส่ปุ๋ยครั้งที่ 1 และ ครั้งที่ 2 มีจำนวน 41 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 100 และเกษตรกรที่ใส่ปุ๋ยครั้งที่ 3 มีจำนวน 37 ราย คิดเป็นร้อยละ 90.24 ส่วนเกษตรกรที่ไม่ใส่ปุ๋ยในครั้งที่ 3 มีจำนวน 4 ราย คิดเป็นร้อยละ 9.76 การใช้ปุ๋ยชีวภาพ เกษตรกรที่มีการใช้ปุ๋ยชีวภาพ มีจำนวน 22 ราย คิดเป็นร้อยละ 53.66 และเกษตรกรที่ไม่ใช้ปุ๋ยชีวภาพ จำนวน 19 ราย คิดเป็นร้อยละ 46.34 การใช้สารเคมีกำจัดวัชพืช มีเกษตรกรที่ใช้สารเคมีกำจัดวัชพืช จำนวน 39 ราย คิดเป็นร้อยละ 95.12 และไม่ใช่สารเคมีกำจัดวัชพืช จำนวน 2 ราย คิดเป็นร้อยละ 4.88 การใช้สารเคมีกำจัดศัตรูพืช มีเกษตรกรที่ใช้สารเคมีกำจัดศัตรูพืช จำนวน 22 ราย คิดเป็นร้อยละ 53.66 และไม่ใช่สารเคมีกำจัดวัชพืช จำนวน 19 ราย คิดเป็นร้อยละ 46.34 การใช้สารเคมีกำจัดโรคพืช มีเกษตรกรที่ใช้สารเคมีกำจัดโรคพืช จำนวน 19 ราย คิด

เป็นร้อยละ 46.34 และไม่ใช่สารเคมีกำจัดวัชพืช จำนวน 22 ราย คิดเป็นร้อยละ 53.66 การใช้ฮอร์โมนและปุ๋ยน้ำ มีเกษตรกรที่ใช้ฮอร์โมนและปุ๋ยน้ำ จำนวน 37 ราย คิดเป็นร้อยละ 90.24 และไม่ใช่ฮอร์โมนและปุ๋ยน้ำ จำนวน 4 ราย คิดเป็นร้อยละ 9.76

การเก็บเมล็ดพันธุ์ เกษตรกรที่เก็บเมล็ดพันธุ์ไว้มีจำนวน 1 ราย คิดเป็นร้อยละ 2.44 และเกษตรกรที่ไม่เลือกเก็บเมล็ดพันธุ์ไว้มีจำนวน 40 ราย คิดเป็นร้อยละ 97.56 สาเหตุที่เกษตรกรไม่นิยมเลือกเก็บเมล็ดพันธุ์ไว้เพราะ เมล็ดพันธุ์เน่า เมล็ดพริกไม่งอก เป็นต้น

ระยะเวลาการเพาะปลูก พบว่าการเพาะชำต้นกล้าใช้ระยะเวลาประมาณ 45 วัน การเตรียมดินชุดหลุมประมาณ 3 วัน ตักกล้าลงหลุม ใช้ระยะเวลาประมาณ 2 วัน รดน้ำ-ใส่ปุ๋ย ใช้ระยะเวลาประมาณ 90 วัน หรือตลอดการเพาะปลูก และเก็บผลผลิต ใช้ระยะเวลาประมาณ 15 วันต่อรอบ

การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับต้นทุนการผลิตพริกจินดาเขียวของเกษตรกรผู้ตอบแบบสอบถาม ดังแสดงในตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ต้นทุนการผลิตพริกจินดาเขียวของเกษตรกร (บาท/ไร่)

รายการ	ค่าใช้จ่าย		รวม	ร้อยละของต้นทุนทั้งหมด
	เงินสด	เงินไม่สด		
ต้นทุนผันแปร				
1. ค่าแรงงาน				
1.1 การเตรียมดิน	657.80	35.83	693.63	3.12
1.2 การย้ายปลูก	222.54	44.62	267.16	1.20
1.3 การฉีดพ่นยา	95.37	27.05	122.42	0.55
1.4 การรดน้ำ	101.73	1,206.93	1,308.66	5.89
1.5 การเก็บผลผลิต	14,630.64		14,630.64	65.88
1.6 การให้ปุ๋ย	23.69	277.45	301.14	1.36
รวม	15,731.77	1,591.88	17,323.65	78.00
2. ค่าวัสดุ				
2.1 ปุ๋ยเคมี	688.26		688.26	3.10
2.2 ปุ๋ยชีวภาพ	51.96		51.96	0.23
2.3 สารเคมีกำจัดวัชพืช	170.80		170.80	0.77
2.4 สารเคมีกำจัดศัตรูพืช	99.71		99.71	0.45
2.5 สารเคมีกำจัดโรคพืช	67.05		67.05	0.30
2.6 ฮอร์โมนและปุ๋ยน้ำ	335.83		335.83	1.51
2.7 เมล็ดพันธุ์	246.24		246.24	1.11
2.8 ค่าน้ำมันในการสูบน้ำ	302.02		302.02	1.36
2.9 ค่าไฟฟ้าในการให้น้ำ	67.63		67.63	0.30
2.10 ปูนมาร์ล				
2.11 ปูนขาว	8.67		8.67	0.04
2.12 โคโลไมท์	23.69		23.69	0.11

รายการ	ค่าใช้จ่าย		รวม	ร้อยละของต้นทุนทั้งหมด
	เงินสด	เงินไม่สด		
รวม	2,061.84		2,061.84	9.28
รวมต้นทุนผันแปร	17,793.61	1,591.88	19,385.49	87.28
ต้นทุนคงที่				
1.ค่าเสื่อมราคา (ปี)				
1.1 รถแทรกเตอร์ (30ปี)		43.35	43.35	0.20
1.2 รถปิกอัพ (20ปี)		1,624.28	1,624.28	7.31
1.3 รถสามล้อ (10ปี)		132.08	132.08	0.59
1.4 รถเข็น (10ปี)		11.85	11.85	0.05
1.5 เครื่องสูบน้ำ (10ปี)		248.38	248.38	1.12
1.6 ท่อสูบน้ำ (15ปี)		99.23	99.23	0.45
1.7 จอบ (5ปี)		31.40	31.40	0.14
1.8 เสียม (3ปี)		20.81	20.81	0.09
1.9 เครื่องพ่นยา (5ปี)		70.52	70.52	0.32
1.10 สายยางรดน้ำ (2ปี)		93.67	93.67	0.42
1.11 มีดพรวน (5ปี)		7.79	7.79	0.04
1.12 ถาดเพาะต้นกล้า (2ปี)		331.82	331.82	1.79
2.ค่าภาษีที่ดิน (ปี)	7.73		7.73	0.03
3.ค่าเช่าที่ดิน (ปี)	101.16		101.16	0.46
รวมต้นทุนคงที่	108.89	2,715.18		12.72
รวมต้นทุนทั้งหมดต่อไร่	17,902.52	4,307.06		100.00
ปริมาณผลผลิต (กิโลกรัมต่อไร่)				
ราคาเฉลี่ยที่เกษตรกรขายได้ (บาทต่อ กิโลกรัม)			28.75	
รายได้ที่เกษตรกรได้รับ (บาทต่อไร่)				
รายได้เหนือต้นทุนผันแปร (บาทต่อไร่)				
รายได้เหนือต้นทุนเงินสด (บาทต่อไร่)				
รายได้เหนือต้นทุนรวม (บาทต่อไร่)				
ระดับผลผลิตคุ้มทุน (กิโลกรัมต่อไร่)				
ระดับราคาคูคุ้มทุน (บาทต่อกิโลกรัม)				

ที่มา: จากการสำรวจและการคำนวณ

จากการศึกษาต้นทุนการปลูกพริกเฉลี่ยต่อไร่ของเกษตรกร ปีการเพาะปลูก 2560 มีต้นทุนผันแปรรวมเฉลี่ย 19,385.49 บาทต่อไร่ ต้นทุนคงที่รวมเฉลี่ย 2,824.07 บาทต่อไร่ และต้นทุนรวมต่อไร่เฉลี่ย 22,209.56 บาทต่อไร่ ผลผลิตพริกของเกษตรกรมีค่าเฉลี่ยในปีการเพาะปลูก 2560 เท่ากับ 1,432.28 กิโลกรัมต่อไร่ ราคาเฉลี่ยทั้งปี 28.75 บาทต่อกิโลกรัม รายได้เฉลี่ยต่อไร่ 41,178.28 บาทต่อไร่ รายได้เฉลี่ยเหนือต้นทุนผันแปร (รายได้สุทธิ) 21,792.79 บาทต่อไร่ รายได้เฉลี่ยเหนือต้นทุนเงินสด (รายได้ที่เป็นตัวเงิน) 23,275.76 บาทต่อไร่ รายได้เฉลี่ยเหนือต้นทุนรวมทั้งหมด (กำไรสุทธิ) 18,968.72 บาทต่อไร่ ระดับผลผลิตค้ำทุ่นเฉลี่ยต่อไร่ เท่ากับ 772.51 กิโลกรัมต่อไร่ และ ราคาค้ำทุ่น 15.51 บาทต่อกิโลกรัม

สรุปผลการวิจัยและอภิปรายผล

ส่วนที่ 1 สภาพทั่วไปของเกษตรกรผู้ปลูกพริกจินดาเขียวในตำบลควนชะลิกและตำบลแหลมอำเภอกันทรวิชัย จังหวัดนครศรีธรรมราชเกษตรกรส่วนใหญ่ไม่ได้ใช้ความรู้ที่ได้จากการศึกษามาใช้ในการปลูกพริก แต่จะใช้ความรู้จากประสบการณ์การเรียนรู้ การรู้จักสังเกตและการศึกษาด้วยตนเอง อาชีพหลักของเกษตรกรส่วนใหญ่มาจากการทำนาและมีอาชีพรองคือการปลูกพริกมากที่สุดที่ดินส่วนใหญ่เป็นที่ดินของตัวเอง แบ่งเป็นพื้นที่ที่ใช้ในการปลูกพริก ประมาณ 1-5 ไร่ แหล่งเงินทุนส่วนใหญ่มาจากเงินลงทุนของตัวเอง จึงทำให้เกษตรกรไม่ค่อยมีปัญหาด้านภาระหนี้สินที่เกิดขึ้นในครัวเรือน และแหล่งน้ำที่เกษตรกรได้รับเพื่อการปลูกพริกมาจากสระที่ขุดขึ้นมาจึงทำให้เกษตรกรได้รับปริมาณน้ำที่เพียงพอแต่เกษตรกรบางรายก็ได้รับน้ำจากคลองธรรมชาติ และบางปีปริมาณน้ำก็ไม่เพียงพอต่อการการปลูก

ส่วนที่ 2 ด้านต้นทุนและผลตอบแทนจากการปลูกพริก เกษตรกรส่วนใหญ่ทำการถางที่ แล้วไถเปิดร่อง และไถคูยกร่องเพื่อพรวนดินให้ละเอียด ไม่ให้น้ำท่วมขัง โดยมีต้นทุนที่สูง ในส่วนของการใช้สารเคมีกำจัดศัตรูพืช วัชพืช และโรคพืช มีการใช้ฮอร์โมนและปุ๋ยน้ำเพื่อเร่งดอกเร่งผลผลิต ค่าต้นกล้า และค่าแรงงาน ส่วนผลตอบแทน พบว่าเกษตรกรมีผลผลิตต่อไร่อยู่ในเกณฑ์ค่อนข้างสูง ปีการเพาะปลูก 2560 มีต้นทุนผันแปรรวมเฉลี่ย 19,385.49 บาทต่อไร่ ต้นทุนคงที่รวมเฉลี่ย 2,824.07 บาทต่อไร่ และต้นทุนรวมต่อไร่เฉลี่ย 22,209.56 บาทต่อไร่ รายรับเฉลี่ยต่อไร่ 41,178.28 บาทต่อไร่ ดังนั้น รายได้เฉลี่ยเหนือต้นทุนผันแปร 21,792.79 บาทต่อไร่ รายได้เฉลี่ยเหนือต้นทุนเงินสด (รายได้ที่เป็นตัวเงิน) 23,275.76 บาทต่อไร่ รายได้เฉลี่ยเหนือต้นทุนรวมทั้งหมด (กำไรสุทธิ) 18,968.72 บาทต่อไร่ ซึ่งระดับกำไรใกล้เคียงกับการศึกษาของ (สุภาวดี, 2559) กำไรสุทธิของพริกพื้นเมืองหัวเรือ 18,302.24 บาทต่อไร่ ส่วนการศึกษาของ (กิ่งกาญจน์ และ ธนาภรณ์, 2554) พบว่า ผลตอบแทนสุทธิของพริกทั่วไปและพริกปลอดภัยในฤดูแล้ง เฉลี่ยเท่ากับ 2,285.44 และ 8,554.85 บาทต่อไร่ตามลำดับ ในฤดูฝนเฉลี่ยเท่ากับ 5,293.88 และ 14,694.02 บาทต่อไร่ตามลำดับ

ดังนั้น เกษตรกรควรวางแผนการเพาะปลูกว่าจะควรจะปลูกกี่ไร่ เพื่อดูแลรักษาอย่างทั่วถึง และลดต้นทุนการซื้อวัสดุ รวมทั้งการหาความรู้เพิ่มเติมในด้านการผลิตพริก เพื่อลดต้นทุนในการผลิตและเพิ่มผลตอบแทน นอกจากนี้ให้หน่วยงานภาครัฐเข้ามามีบทบาทในการควบคุมราคาของผลผลิตไม่ให้ต่ำจนเกินไปควรให้เกษตรกรมีการผูกขาดกับตลาดอย่างเสรีโดยไม่ผ่านการกีดราคาจากพ่อค้าคนกลางและสนับสนุนให้มีการรวมกลุ่มเกษตรกรเพื่อให้แก่เกษตรกรผู้ปลูกพริกมีกลุ่มสหกรณ์สามารถเพิ่มอำนาจการต่อรองในการซื้อเมล็ดพันธุ์ วัสดุ อุปกรณ์ และเครื่องมือทางการเกษตรในราคาถูก

เอกสารอ้างอิง

- กมลเนตร อำพันธ์. (2556). การเปรียบเทียบต้นทุนและผลตอบแทนของการปลูกพริกแดงระหว่างฤดูฝนกับฤดูหนาว ในอำเภอฮอด จังหวัดเชียงใหม่. วารสารมหาวิทยาลัยเชียงใหม่. 226 หน้า.
- กึ่งกาญจน์ ศรีอินทร์ และ ธนาภรณ์ อธิปัญญากุล. (2557). การจัดการการผลิตและต้นทุนการผลิตพริกทั่วไปและพริกปลอดภัยของเกษตรกรในจังหวัดชัยภูมิ. วารสารมหาวิทยาลัยขอนแก่น, 415-422.
- ชัยยศ สัมฤทธิ์สกุล. (2559). ทำการศึกษาต้นทุนและผลตอบแทนของเกษตรกรผู้ปลูกกระเพราและโหระพา. มหาวิทยาลัยแม่โจ้.
- ทศพร ไชยประคอง. (2559). ทำการศึกษาคำนวณต้นทุนและกำไรในการผลิตข้าวปลอดภัย 3 รูปแบบ บ้านป่าจี้ ตำบลทุ่งหลวง อำเภอพร้าว จังหวัดเชียงใหม่. วารสารราชชมงคลล้านนา ปีที่ 4 ฉบับที่ 1 มกราคม – มิถุนายน 2559. มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา.
- นิกข์นิภา บุญช่วย. (2560). ทำการศึกษาด้านต้นทุนและผลตอบแทนของการปลูกกล้วยน้ำว้าในเขตอำเภอท้ายาง จังหวัดเพชรบุรี.
- ฉบับภาษาไทย สาขามนุษยศาสตร์ สังคมศาสตร์ และศิลปะ ปีที่ 10 ฉบับที่ 1 เดือนมกราคม – เมษายน 2560. มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี.
- ปิยราช เตชะสืบ. (2557). ต้นทุนและผลตอบแทนของการลงทุน โครงการปลูกผักกูดช่วยปลอดสารพิษเพื่อการค้าในจังหวัดลำปาง. มหาวิทยาลัยเนชั่น.
- พบพร เศรษฐภักดษา. (2557). ทำการศึกษาคำนวณต้นทุนและผลตอบแทนของการพัฒนาน้ำบาดาลเพื่อการเกษตรในพื้นที่การเกษตรแบบพึ่งพาน้ำฝน อำเภอหนองหญ้าไซ จังหวัดสุพรรณบุรี. มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- ภัทรนันท์ พิชะ. (2556). ศึกษาวิเคราะห์ต้นทุนและผลตอบแทนในการผลิตพริก ตามการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีของเกษตรกรตำบลยม อำเภอท่าวังผา จังหวัดน่าน. มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช นนทบุรี.
- สุภาวดี ขุนทองจันทร์. (2559). ทำการศึกษาคำนวณต้นทุนและผลตอบแทนของเกษตรกรผู้ปลูกพริกพื้นเมืองหัวเรือในเชิงเศรษฐกิจและสังคม มีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์ต้นทุนและผลตอบแทนจากการปลูกพริกพื้นเมืองหัวเรือ จังหวัดอุบลราชธานี. วารสาร มหาวิทยาลัยศิลปากร ฉบับภาษาไทย ปีที่ 36(3) : 169-185, 2559. มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสาน.
- อุกฤษฏ์ พงษ์วานิชอนันต์. (2551). การศึกษาต้นทุน และผลตอบแทน การผลิตอ้อยโรงงาน ตำบลดอนเจดีย์ อำเภอพนมทวน จังหวัดกาญจนบุรี. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- B. Mohammed. (2016). Profitability in Chilli Pepper Production in Kaduna State, Nigeria.
- Rajesh Madariya. (2015). Economic Analysis of green chilli production under different technological status of farms in DHAR DISTRICT OF MADHYA PRADESH. 77. (การวิเคราะห์การผลิตพริกเขียวในเทคโนโลยี ที่ต่างกัน ในรัฐมัธยประเทศ)

- Shehu A. Salau. (2017). Economic analysis of tomato marketing in ILORIN METROPOLIS,
KWARA STATE, NIGERIA.
179-191. Department of Agricultural Economics and Extension Services, College of Agriculture,
Kwara State

การควบคุมต้นทุนของธุรกิจสปาใน อ.เมือง จ.นครศรีธรรมราช Cost Control of Spa Business in Muang, Nakhon Sri Thammarat

ฟอร์รีนา หะยียาบูกากาด¹ จันธศร อินทฤทธิ์¹ ณัฐริกา สุขสาลี¹ นิจวรรณ ศิริกุลชัยกิจ¹
ปาริสา บุญโสภาส¹ ศุภมาศ พัฒนาไพบูลย์¹ เยี่ยมดาว ณรงค์ชวนะ²

Foreena Hayeeabubakad¹ Janthasorn Intharit¹ Nadtarika Suksalee¹ Nijawan Sirikunchaikit¹
Parisa Boonsopas¹ Supamat Pattanapaibun¹ Yeamdao Narangajavana²

บทคัดย่อ

การศึกษาวิจัยเรื่อง “การควบคุมต้นทุนของธุรกิจสปาใน อ.เมือง จ.นครศรีธรรมราช” มีวัตถุประสงค์ (1) เพื่อสำรวจต้นทุนการดำเนินงานของธุรกิจสปา (2) เพื่อสำรวจรูปแบบวัตถุดิบของธุรกิจสปา (3) เพื่อศึกษาข้อดีและข้อด้อยของรูปแบบวัตถุดิบที่เลือกใช้ในธุรกิจสปา และ (4) เพื่อศึกษารูปแบบการควบคุมต้นทุนของธุรกิจสปา กลุ่มตัวอย่างเป็นสถานประกอบการธุรกิจสปาจำนวน 7 แห่ง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นการสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง

ผลการวิจัยพบว่า ธุรกิจสปาส่วนใหญ่ใช้ต้นทุนด้านแรงงานมากที่สุด และสัดส่วนของรูปแบบของวัตถุดิบที่ใช้ในการทำทรีตเมนต์สปาพบว่า สถานประกอบการเลือกใช้วัตถุดิบสำเร็จรูปมากที่สุด การวิเคราะห์ข้อมูลข้อดีข้อด้อยของรูปแบบในการเลือกใช้วัตถุดิบในธุรกิจสปา (1) ข้อดีของวัตถุดิบสำเร็จรูป คือ การผ่านการรับรองมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม (2) ข้อเสียของวัตถุดิบสำเร็จรูป คือ มีต้นทุนสูงกว่าวัตถุดิบสด (3) ข้อดีของวัตถุดิบสด คือ สามารถหาซื้อได้ง่ายตามท้องตลาด (4) ข้อเสียของวัตถุดิบสด คือ มีระยะเวลาในการจัดเก็บที่จำกัด ในส่วนของการวิเคราะห์ข้อมูลรูปแบบการควบคุมต้นทุนของธุรกิจสปา พบว่า (1) การควบคุมต้นทุนด้านวัตถุดิบโดยการสั่งซื้อวัตถุดิบตามความต้องการของลูกค้า (2) การควบคุมต้นทุนด้านค่าแรงงาน โดยการจ่ายค่าตอบแทนเป็นรายวัน ทำให้สถานประกอบการไม่ต้องจ่ายค่าตอบแทนในวันหยุด (3) การควบคุมต้นทุนด้านค่าใช้จ่ายการผลิตโดยการปิดแอร์และเปิดพัดลมเมื่อไม่มีลูกค้า

¹ นักศึกษาปริญญาตรี สำนักวิชาการจัดการ หลักสูตรอุตสาหกรรมท่องเที่ยว
Bachelor Student, School of Management Tourism Industry

² อาจารย์ประจำสาขา สำนักวิชาการจัดการ หลักสูตรอุตสาหกรรมท่องเที่ยว
Lecturer, School of Management Tourism Industry

Abstract

Research study “Cost control of spa businesses in Mueang District, Nakhon Si Thammarat Province” (1) to explore the operating costs of the spa business. (2) To explore the form of raw materials for the spa business (3) to study the advantages and disadvantages of the form of raw materials selected for use in the spa business and (4) To study the cost control model of the spa business. The sample group consisted of 7 spa business establishments. The research instruments were structured interviews.

The research found that most spa businesses use the most labor costs. And the proportion of the form of raw materials used in spa treatments. Establishments choosing to use the most finished raw materials Analysis of the advantages and disadvantages of the form of raw material selection in the spa business (1) The advantages of finished raw materials are Industrial product certification (2) Disadvantages of finished raw materials (3) the advantage of fresh raw materials is that they can be easily purchased in the market (4) the disadvantage of fresh raw materials is that there is limited storage time. In terms of data analysis, the cost control model of the spa business found that (1) controlling the cost of raw materials by ordering raw materials according to the needs of customers (2) controlling labor cost by paying compensation on a daily not have to pay compensation on holidays (3) Controlling the cost of production by closing the air conditioner and opening the fan when there are no customers.

บทนำ

ในปัจจุบันผู้คนมีแนวคิดในเรื่องของการดูแลสุขภาพองค์รวม ให้ความสำคัญกับความสมดุลของร่างกาย และจิตใจ จากวิถีธรรมชาติ มีวิธีการดูแลสุขภาพ และความงามในรูปแบบต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นจากภูมิปัญญาท้องถิ่นของแต่ละชนชาติ ปัจจุบันสปาถือเป็นบริการที่ขาดไม่ได้ของโรงแรมและ รีสอร์ทระดับหรูในเมืองไทย เพราะนอกจากจะเป็นบริการที่ดึงดูดลูกค้าชาวต่างชาติแล้ว กลุ่มนักท่องเที่ยวที่มีรายได้ระดับกลางขึ้นไป ส่วนใหญ่หันมาใส่ใจในเรื่องสุขภาพและบุคลิกภาพกันมากขึ้น รูปแบบในการให้บริการสปาในประเทศไทยส่วนใหญ่เน้นการให้บริการการนวดแผนไทย โดยการทำให้สปานั้นจะอิงกับเอกลักษณ์ความเป็นไทยและความเป็นธรรมชาติ ใช้สมุนไพรไทยเป็นผลิตภัณฑ์หลัก ซึ่งเป็นวัตถุดิบธรรมชาติภายในประเทศสามารถหาได้ง่าย ไม่ใช่สารเคมีและลูกค้าสามารถเลือกรูปแบบในการทำสปาได้ตามความต้องการของตนซึ่งจะมีหลากหลายรูปแบบ การเลือกสถานที่เพื่อรับบริการสปานั้น ส่วนใหญ่จะเน้นสปาที่มีมาตรฐานระดับสากล เป็นที่ยอมรับของนักท่องเที่ยวชาวไทยและชาวต่างประเทศ พนักงานมีความรู้ ความเชี่ยวชาญ และมีประสบการณ์ในการทำสปาเป็นอย่างดี ผลิตภัณฑ์สปาจะต้องมาจากวัตถุดิบที่มีคุณภาพ และผ่านการรับรองจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง (การท่องเที่ยวสปาในไทย., 2015)

ถึงแม้ในปัจจุบันธุรกิจสปา ทริทเมนต์ การเสริมความงามจะเป็นที่สนใจสำหรับนักท่องเที่ยวหรือผู้คนในขณะนี้ แต่ในจังหวัดนครศรีธรรมราชอาจจะไม่ได้รับความนิยมเหมือนจังหวัดหลักของการท่องเที่ยว เช่น ภูเก็ต สมุย ที่มีนักท่องเที่ยวเข้ามาตลอดแต่การใส่ใจธุรกิจสินค้าและการบริการของสถานประกอบการนั้น ๆ ยังคงสำคัญมาก เพราะเป็นปัจจัยที่ลูกค้าเลือกใช้บริการจากสถานประกอบการนั้น ๆ อีกทั้งในด้านของการบริการ การจ้างพนักงานที่มีศักยภาพและทักษะรวมไปถึงวัตถุดิบที่ต้องคัดสรรสิ่งที่ดีที่สุดให้กับลูกค้า และต้องเกิดประโยชน์หรือผลกำไรที่ดีในทางธุรกิจอีกด้วย ซึ่งสิ่งเหล่านี้ล้วนเป็นต้นทุนของธุรกิจ ดังนั้นการควบคุมต้นทุนจึงเป็นสิ่งสำคัญสำหรับธุรกิจสปา เพราะธุรกิจต้องควบคุมต้นทุนของค่าใช้จ่ายสำหรับพนักงาน ค่าสาธารณูปโภค ภาษีต่าง ๆ รวมไปถึงค่าใช้จ่ายสำหรับวัตถุดิบที่ต้องควบคุมในด้านต้นทุนและการจัดเก็บให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้นและเพื่อให้ธุรกิจลดต้นทุนปัจจัยข้างต้นแล้วเพิ่มผลกำไรให้ได้มากที่สุด

ดังนั้นวัตถุประสงค์ของการวิจัยในครั้งนี้จัดทำขึ้นเพื่อศึกษาการควบคุมต้นทุนของธุรกิจสปา เพื่อเป็นประโยชน์สำหรับสถานประกอบการทั้งในเรื่องของการลดต้นทุน การทำงานที่มีประสิทธิภาพและเพิ่มกำไรให้กับสถานประกอบการ

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อสำรวจต้นทุนการดำเนินงานของธุรกิจสปาใน อ.เมือง จ.นครศรีธรรมราช
2. เพื่อสำรวจรูปแบบวัตถุดิบของธุรกิจสปาใน อ.เมือง จ.นครศรีธรรมราช
3. เพื่อศึกษาข้อดีและข้อด้อยของรูปแบบวัตถุดิบที่เลือกใช้ในธุรกิจสปา อ.เมือง จ.นครศรีธรรมราช
4. เพื่อศึกษารูปแบบการควบคุมต้นทุนของธุรกิจสปาใน อ.เมือง จ.นครศรีธรรมราช

ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

1. ทราบถึงสัดส่วนต้นทุนการดำเนินงานของธุรกิจสปาใน อ.เมือง จ.นครศรีธรรมราช
2. ทราบถึงสัดส่วนรูปแบบวัตถุดิบของธุรกิจสปาใน อ.เมือง จ.นครศรีธรรมราช
3. ทราบถึงข้อดีและข้อด้อยของรูปแบบวัตถุดิบที่เลือกใช้ในธุรกิจสปา อ.เมือง จ.นครศรีธรรมราช
4. ทราบถึงรูปแบบการควบคุมต้นทุนของธุรกิจสปาใน อ.เมือง จ.นครศรีธรรมราช

การทบทวนวรรณกรรม

1. แนวคิดเกี่ยวกับต้นทุน

ต้นทุนมีความสำคัญอย่างมากในการดำเนินงานของธุรกิจ เพราะเป็นเสมือนจุดเริ่มต้นของการดำเนินธุรกิจ อีกทั้งยังเป็นปัจจัยหลักของธุรกิจในการกำหนดราคาขาย การยกเลิกผลิตภัณฑ์ การเลือกกรรมวิธีการผลิตและประเภทสินค้า ดังนั้น ข้อมูลเกี่ยวกับต้นทุนสินค้าจึงจะช่วยให้ธุรกิจสามารถวิเคราะห์ทางเลือกต่าง ๆ ได้อย่างถูกต้องและมีประสิทธิภาพ (เฉลิมขวัญ คุรุบุญยงค์, 2554: 72)

1.1 ความหมายของต้นทุน

อนุรักษ์ ทองสุโขวงศ์ (2559) ได้ให้ความหมายของต้นทุน หมายถึง มูลค่าของทรัพยากรที่เสียไปเพื่อให้ได้มาซึ่งสินค้าและบริการ โดยมูลค่านั้นจะต้องวัดได้เป็นหน่วยเงินตรา ซึ่งเป็นลักษณะการลดลงในสินทรัพย์หรือเพิ่มขึ้นในหนี้สิน ต้นทุนใดที่กิจการได้ใช้ประโยชน์ไปแล้วนั้นจะถือเป็น “ค่าใช้จ่าย” (Expenses) ซึ่งต้นทุนนั้นอาจนำไปใช้ประโยชน์ทั้งในปัจจุบันหรือในอนาคตก็ได้ ดังนั้น ค่าใช้จ่ายจึงหมายถึงต้นทุนที่กิจการได้ใช้ประโยชน์ทั้งหมดไปแล้วในขณะนั้น แต่จะให้ประโยชน์แก่กิจการในอนาคตเรียกว่า “สินทรัพย์” (Assets)

สรุป ต้นทุน หมายถึง ค่าใช้จ่ายต่าง ๆ ที่ใช้จ่ายไปเพื่อดำเนินการผลิตหรือบริการ ซึ่งเป็นมูลค่าที่สามารถวัดได้เป็นจำนวนเงินของสินทรัพย์หรือความเสียหายของกิจการที่ลงทุนไปเพื่อวัตถุประสงค์หนึ่ง วัตถุประสงค์ใดเพื่อให้ได้สิ่งใดสิ่งหนึ่งมาซึ่งธุรกิจคาดว่าจะใช้ให้เกิดประโยชน์ได้ในภายหลัง

1.2 แนวคิดเกี่ยวกับการแยกประเภทต้นทุน

เมื่อธุรกิจเข้าใจความหมายของต้นทุนแล้วอีกสิ่งหนึ่งที่จะต้องทำความเข้าใจ คือประเภทของต้นทุนในลักษณะต่าง ๆ เพื่อนำไปประยุกต์ใช้ในเรื่องอื่น ๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการใช้ข้อมูลเพื่อบริหารต้นทุนของธุรกิจให้มีประสิทธิภาพ ต้นทุน (Cost) หมายถึง ค่าใช้จ่ายต่าง ๆ ที่ใช้จ่ายไปเพื่อดำเนินการผลิตหรือบริการ ซึ่งเป็น มูลค่าที่สามารถวัดได้เป็นจำนวนเงินของสินทรัพย์หรือความเสียหายของกิจการที่ลงทุนไปเพื่อวัตถุประสงค์หนึ่งวัตถุประสงค์ใดเพื่อให้ได้สิ่งใดสิ่งหนึ่งมาซึ่งธุรกิจคาดว่าจะใช้ให้เกิดประโยชน์ได้ในภายหลัง

ดังนั้น ความหมายของต้นทุนจะแตกต่างกันไปขึ้นอยู่กับวัตถุประสงค์ของการนำไปใช้ ในกระบวนการวางแผนและตัดสินใจ สิ่งที่สำคัญที่สุดคือการเลือกใช้ประเภทของต้นทุนให้เหมาะสมกับสถานการณ์ เพราะการนำต้นทุนไปใช้ผิดวัตถุประสงค์อาจทำให้การตัดสินใจผิดพลาดได้

ดังนั้นในการจำแนกต้นทุนที่ใช้ธุรกิจสปาจะประกอบด้วย

1. ด้านวัตถุดิบ ต้นทุนที่เกี่ยวกับการใช้วัตถุดิบของธุรกิจสปาถูกแบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ
1) วัตถุดิบทางตรง วัตถุดิบทางตรง (Direct materials) หมายถึง วัตถุดิบหลักที่ใช้ในการขายหรือบริการ และสามารถระบุได้อย่างชัดเจนว่าใช้ในสปาหรือสปาชนิดใดชนิดหนึ่งในปริมาณและต้นทุนเท่าใด รวมทั้งจัดเป็นวัตถุดิบส่วนใหญ่ที่ใช้ในการขายหรือบริการชนิดนั้น 2) วัตถุดิบทางอ้อม (Indirect materials) หมายถึง วัตถุดิบต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องโดยทางอ้อมกับการขายหรือบริการสินค้า แต่ไม่ใช่วัตถุดิบหลักหรือวัตถุดิบส่วนใหญ่
2. ค่าแรงงาน (Labor) ค่าแรงงาน หมายถึง ค่าจ้างหรือผลตอบแทนที่จ่ายให้แก่ ลูกจ้าง โดยปกติแล้วค่าแรงงานจะถูกแบ่งออกเป็น 2 ชนิด คือ ค่าแรงงานทางตรง (Direct labor) และค่าแรงงานทางอ้อม (Indirect labor)
3. ค่าใช้จ่ายการผลิต (Manufacturing Overhead) ค่าใช้จ่ายการผลิต หมายถึง แหล่งรวบรวมค่าใช้จ่ายต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการให้บริการซึ่งนอกเหนือจากต้นทุนวัตถุดิบและต้นทุนค่าแรงงาน ค่าใช้จ่ายในการผลิตทางอ้อมอื่น ๆ ได้แก่ ค่าน้ำ ค่าไฟ ค่าเช่า ค่าเสื่อมราคา ค่าประกันภัย ค่าภาษี เป็นต้น แต่อย่างไรก็ตามค่าใช้จ่ายเหล่านี้ก็ต้องเป็นค่าใช้จ่ายที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินการผลิตขายและบริการของธุรกิจเท่านั้น

1.3 แนวคิดเกี่ยวกับการลดต้นทุน

แนวคิดทั่วไปเกี่ยวกับการลดต้นทุน

ผู้บริหารควรให้ความสำคัญและความสนใจกับการแสวงหาแนวทางใหม่ ๆ ในการบริหารต้นทุน เพื่อรักษาผลกำไรและความอยู่รอดของกิจการ ซึ่งวิธีหนึ่งที่ทำได้คือ การลดต้นทุนการดำเนินงานและค่าใช้จ่ายให้น้อยลงและเพิ่มผลผลิตให้สูงขึ้นเท่าที่จะทำได้ อย่างไรก็ตาม ทั้ง 2 วิธีการนี้ไม่ควรจะเกิดขึ้นเฉพาะเมื่อธุรกิจประสบปัญหา แต่ผู้บริหารและพนักงานทุกระดับชั้นควรคำนึงอยู่ตลอดเวลาว่าจะปฏิบัติอย่างไรให้เกิดการลดต้นทุนและเพิ่มผลผลิตแก่ธุรกิจอยู่ตลอดเวลาไม่ว่าธุรกิจจะอยู่ในสถานะที่คล่องตัวหรือขาดทุน

แนวทางในการลดต้นทุน

ประเทือง จุลวาทีน (2554) ได้ศึกษาแนวทางการลดต้นทุน ดังนี้

1. การลดต้นทุนด้านวัตถุดิบ
  - 1.1 ใช้หลักวิศวกรรมคุณค่า กล่าวคือ ใช้หลักการวิเคราะห์วัตถุดิบว่ามีความเหมาะสมกับการผลิตและการใช้งานหรือไม่ หรือธุรกิจสามารถนำวัตถุดิบมาทดแทนและทำให้เกิดความสูญเสียในการผลิตน้อยที่สุด
  - 1.2 ขจัดความสูญเสียของวัตถุดิบ เช่น การจัดการกับกระบวนการจัดเก็บสินค้าคงคลังให้มีประสิทธิภาพและเกิดการสูญเสียที่น้อยที่สุด
2. ต้นทุนการทำงานของเครื่องจักร
  - 2.1 การดูแลรักษาและทำความสะอาดเครื่องจักรให้ถูกวิธีเพื่อให้เครื่องจักรอยู่ในสภาพพร้อมใช้งาน ซึ่งจะช่วยลดค่าใช้จ่ายในการซ่อมบำรุงส่งผลให้เครื่องจักรสามารถผลิตสินค้าได้อย่างต่อเนื่องและส่งมอบสินค้าได้ตรงตามเวลาที่กำหนดเวลา

2.2 ไม่ควรเปิดใช้งานเครื่องจักรหากไม่มีการผลิตเพราะทำให้เกิดการสูญเสียพลังงานโดยไม่เกิดประโยชน์

3. ต้นทุนที่เป็นค่าใช้จ่ายด้านแรงงาน การลดต้นทุนด้านแรงงานโดยการพัฒนาพนักงานให้สามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีคุณภาพ ซึ่งไม่ใช่การลดต้นทุนโดยการลดเงินเดือนของพนักงาน หรือปลดพนักงานออก โดยควรคำนึงถึงหลักการ ดังนี้

3.1 ฝึกอบรมพนักงานให้มีความรู้ ความเข้าใจและมีทักษะในการทำงาน

3.2 ปรับปรุงวิธีการทำงานให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น

3.3 ฝึกพนักงานให้มีทักษะการทำงานหลาย ๆ ด้านเพื่อให้สามารถทำงานทดแทนกันได้เมื่อพนักงานบางคนขาดงาน หรือทำงานไม่ทัน

ดังนั้นในการลดต้นทุนการดำเนินงานของธุรกิจสปา สามารถใช้แนวทางต่าง ๆ ตามผลวิจัยข้างต้น ซึ่งเป็นเครื่องมือที่สามารถนำมาวิเคราะห์ เพื่อหาแนวทางในการเพิ่มผลกำไรและลดต้นทุนลงได้อย่างมีประสิทธิภาพ อย่างไรก็ตาม การนำแนวทางต่าง ๆ ไปประยุกต์ใช้ ผู้บริหารธุรกิจจำเป็นต้องมีความรู้ ความเข้าใจในการบริหารและการลดต้นทุนเป็นอย่างดี เพราะท้ายที่สุดแล้ว ไม่ว่าจะเป็นการลดต้นทุน หรือการเพิ่มผลผลิต ก็ล้วนแต่เป็นกุญแจสู่ความสำเร็จของธุรกิจทั้งสิ้น

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ชนิดา เดชวิทยานุกัตต์ (2555) ศึกษาการบริหารจัดการบริการสปาเพื่อสุขภาพในจังหวัดภูเก็ต ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาด้านการบริหารจัดการทั้งหมด 7 ด้านเพื่อให้ลูกค้าได้รับการบริการอย่างมีคุณภาพเพื่อนำไปสู่การพัฒนาการบริหารจัดการบริการสปาเพื่อสุขภาพแบบยั่งยืนให้เติบโตอย่างมีคุณภาพและมีมาตรฐาน จากการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง คือ กลุ่มผู้บริหารที่มีตำแหน่งเป็นผู้บริหารหรือผู้จัดการธุรกิจสปาเพื่อสุขภาพในจังหวัดภูเก็ต ที่สถานประกอบการได้ผ่านการรับรองมาตรฐานของกระทรวงสาธารณสุขปี 2555 โดยการสัมภาษณ์แบบเชิงลึก

ผลการศึกษาด้านกลยุทธ์พบว่ามีการวางแผนกลยุทธ์ด้านการตลาดบริการโดยการใช้ปัจจัย ส่วนประสมทางการตลาด 7 ด้าน เช่น มีการบริการสปาที่หลากหลายขึ้นอยู่กับความต้องการของลูกค้า ส่วนใหญ่จะเน้นการนวดเพื่อผ่อนคลายและผลิตภัณฑ์ที่มาจากธรรมชาติ ในด้านของอัตราค่าบริการจะแตกต่างกันไปขึ้นอยู่กับประเภทของสปา ปัจจัยที่นำมาตั้งอัตราค่าบริการ คือ รูปแบบการให้บริการ ราคาห้องพัก และค่าจ้างพนักงาน เป็นต้น นอกจากนี้ทำเลที่ตั้งที่สำคัญคือนักท่องเที่ยวต้องเดินทางสะดวกและติดกับเส้นทางหลัก การประชาสัมพันธ์จะเน้นการโฆษณา ใบปลิวหรือแผ่นพับไปวางที่เคาน์เตอร์บริษัททัวร์เพื่อเป็นการส่งเสริมการขาย ด้านบริหารจัดการองค์กร ในด้านบุคลากรพบว่า ผู้บริหารหรือผู้จัดการธุรกิจสปาเพื่อสุขภาพ จะต้องได้รับใบอนุญาตดำเนินกิจการสปาเพื่อสุขภาพจากกระทรวงสาธารณสุขเช่นเดียวกับ ผู้ให้บริการสปาจะต้องผ่านเกณฑ์การอบรมด้านการนวดตามมาตรฐานที่กระทรวงสาธารณสุขกำหนด นอกจากนี้จำนวนบุคลากรจะขึ้นอยู่กับขนาดขององค์กร ซึ่งการสรรหาส่วนใหญ่จะเป็นการประกาศผ่านเว็บไซต์สปาหรือประกาศผ่านสำนักงานจัดหางานจังหวัด โดยการกำหนดคุณสมบัติของผู้สมัครส่วนใหญ่จะเน้นเรื่องบุคลิกภาพ การมีมนุษยสัมพันธ์และการมีใจรักงานบริการ ด้านการจัดการผลิตภัณฑ์สปา เน้นการตกแต่งเพื่อแสดงถึงวัฒนธรรมของท้องถิ่นผสมผสานกับธรรมชาติโดยรอบ การบริการน้ำสมุนไพร การใช้เพลงบรรเลงดนตรีไทยหรือดนตรีเลียนเสียงธรรมชาติในสปา นอกจากนี้ยังมีการอบรมพนักงานเรื่องวิธี

การนัดเพื่อผ่อนคลายและทัศนคติในการให้บริการลูกค้าเพื่อคุณภาพและมาตรฐานในการให้บริการ

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาวิจัยเรื่องการควบคุมต้นทุนของธุรกิจสปาในอำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช เป็นการศึกษเชิงพรรณนา (Descriptive Study) มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการควบคุมต้นทุนของธุรกิจสปาตลอดจนศึกษาถึงรูปแบบของวัตถุดิบที่เลือกใช้และรูปแบบการควบคุมต้นทุนของธุรกิจสปา ในอำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช โดยมีวิธีการดำเนินงานวิจัยดังต่อไปนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือ ผู้บริหารหรือผู้จัดการธุรกิจสปา (Day spa) ขนาดเล็กและขนาดกลางใน อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช จำนวน 7 แห่งจากทั้งหมด 14 แห่งเนื่องจากไม่สะดวกในการให้ข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ในงานวิจัยนี้ผู้วิจัยใช้เครื่องมือในการวิจัยซึ่งประกอบด้วย แนวคำถามสำหรับการสัมภาษณ์ ลักษณะแบบปลายเปิด

การรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลในการในการศึกษาครั้งนี้ โดยผู้วิจัยได้ทำการรวบรวมข้อมูลเบื้องต้น จากการเก็บข้อมูลแบบสัมภาษณ์ ดังนี้ (1) ผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้วิธีการสังเกตแบบมีส่วนร่วมและการสัมภาษณ์พูดคุย ทั้งนี้ การสัมภาษณ์จะอยู่ในประเด็นและกรอบที่สร้างไว้ จากการเก็บข้อมูลในครั้งนี้ผู้ศึกษาจะศึกษาถึงสภาพพื้นที่ทางสังคมและทางกายภาพ ของสถานประกอบการแบบกว้างๆ จากนั้นจะเข้าไปทำความเข้าใจกับกลุ่มตัวอย่าง รวมถึงการพูดคุยแลกเปลี่ยนข้อมูลเพื่อสร้างความเข้าใจ (2) การเข้าไปสัมภาษณ์และสังเกตการณ์ด้วยตนเอง โดยการสัมภาษณ์ผู้ประกอบการธุรกิจสปาในพื้นที่ อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช โดยจะใช้ระยะเวลาประมาณ 5 วัน ในช่วงเวลาประมาณ 13.00-18.00 น.ผู้วิจัยจะทำการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยการบันทึกเสียงและจัดบันทึก นอกจากนี้ ยังเก็บข้อมูลเพิ่มเติมโดยการติดต่อทางโทรศัพท์เพื่อให้ข้อมูลสมบูรณ์ขึ้นตามกรอบแนวคิดที่ผู้วิจัยได้วางไว้

การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้นำข้อมูลที่ได้จากการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยวิธีการสัมภาษณ์ซึ่งสามารถวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ 2 รูปแบบ ได้ดังนี้ 1. การวิเคราะห์เชิงปริมาณ เพื่อหาสัดส่วนของต้นทุนในแต่ละด้านของการดำเนินงานของธุรกิจสปาและสัดส่วนของรูปแบบวัตถุดิบที่ใช้ในการทำทรีตเมนต์สปา 2. การวิเคราะห์เชิงเนื้อหา เพื่อทราบถึงข้อดี ข้อด้อยของรูปแบบในการเลือกใช้วัตถุดิบในธุรกิจสปาและรูปแบบการควบคุมต้นทุนของธุรกิจสปา

สรุปผลการวิจัย

การศึกษาวิจัยเรื่อง การควบคุมต้นทุนของธุรกิจสปา ในอำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช ซึ่ง การศึกษาครั้งนี้เป็นการศึกษาจากผู้บริหารและผู้จัดการธุรกิจสปา จำนวนทั้งหมด 7 แห่ง ทำการเก็บข้อมูล ด้วยการสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง โดยใช้วิธีการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ ซึ่งผู้วิจัยได้ผลการศึกษา ดังนี้

ส่วนที่ 1 สัดส่วนของต้นทุนในแต่ละด้านของการดำเนินงานธุรกิจสปาใน อ.เมือง จ.นครศรีธรรมราช จากการศึกษพบว่า สถานประกอบการส่วนใหญ่มีต้นทุนด้านแรงงานมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 41 เนื่องจากสถานประกอบการต้องรับผิดชอบค่าแรงงานของพนักงานเองทั้งหมดขึ้นอยู่กับจำนวนพนักงานของแต่ละสถานประกอบการ รองลงมาคือต้นทุนด้านวัตถุดิบ ร้อยละ 40 ซึ่งสัดส่วนใกล้เคียงกับต้นทุนด้านแรงงาน เนื่องจากวัตถุดิบนับเป็นปัจจัยหลักที่สถานประกอบการต้องใช้ในการดำเนินงานด้านบริการ และ ต้นทุนที่ใช้ในการดำเนินงานน้อยที่สุดคือ ต้นทุนด้านค่าใช้จ่ายในการผลิต ร้อยละ 19 ส่วนที่ 2 สัดส่วนของรูปแบบของวัตถุดิบที่ใช้ในการทำสปา ใน อ.เมือง จ.นครศรีธรรมราช

จากการศึกษาพบว่า สถานประกอบการส่วนใหญ่เลือกใช้วัตถุดิบสำเร็จรูป ร้อยละ 73 เนื่องจากมีความเชื่อมั่นในมาตรฐานการตรวจสอบความปลอดภัยของผลิตภัณฑ์ รวมถึงความสะดวกสบายในการใช้งานและการสั่งซื้อ นอกจากนี้ยังประหยัดเวลาในการเตรียมผลิตภัณฑ์และสามารถเก็บรักษาได้ในระยะเวลาอันยาวนาน รองลงมาคือวัตถุดิบสด คิดเป็นร้อยละ 27 เนื่องจากต้นทุนไม่สูงมาก สามารถหาซื้อได้ง่ายตามท้องตลาด นอกจากนี้สถานประกอบการสามารถนำมาเป็นเอกลักษณ์ของร้านได้อีกด้วย

ส่วนที่ 3 ข้อดีและข้อด้อยของรูปแบบในการเลือกใช้วัตถุดิบในธุรกิจสปา ใน อ.เมือง จ.นครศรีธรรมราช

จากการศึกษาพบว่า ข้อดีของวัตถุดิบสำเร็จรูปที่สถานประกอบการเล็งเห็นคือ การผ่านการรับรองมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมทำให้วัตถุดิบที่สถานประกอบการเลือกมีความปลอดภัย นอกจากนี้ยังมีความสะดวกสบายในการใช้งานทำให้พนักงานประหยัดเวลาในการเตรียมผลิตภัณฑ์ก่อนการให้บริการลูกค้า ส่วนข้อด้อยของวัตถุดิบสำเร็จรูปคือ ต้นทุนที่สูงกว่าวัตถุดิบสด และมีความซับซ้อนในการสั่งซื้อและต้องใช้เวลาในการจัดส่งมายังสถานประกอบการ ข้อดีของวัตถุดิบสดที่สถานประกอบการเล็งเห็นคือ ต้นทุนที่ต่ำกว่าวัตถุดิบสำเร็จรูป สามารถหาซื้อได้ง่ายตามท้องตลาด และการนำวัตถุดิบสดมาเป็นเอกลักษณ์ของร้าน สำหรับข้อด้อยของวัตถุดิบสด คือ ระยะเวลาในการจัดเก็บซึ่งมีความจำกัด ไม่สามารถเก็บไว้ได้นาน และไม่มีการรองรับมาตรฐานด้านความปลอดภัย ซึ่งอาจจะไม่สามารถเข้าได้กับทุกสภาพผิวของลูกค้าทุกคน

ส่วนที่ 4 รูปแบบการควบคุมต้นทุนของธุรกิจสปาใน อ.เมือง จ.นครศรีธรรมราช

ด้านวัตถุดิบ ผู้ประกอบการส่วนใหญ่ทำการตรวจสอบยอดขายของผลิตภัณฑ์ทุก ๆ เดือนเพื่อต้องการทราบว่าผลิตภัณฑ์ชนิดใดได้รับความสนใจจากลูกค้าจำนวนมากทางร้านจะสั่งซื้อผลิตภัณฑ์ชนิดนั้นในจำนวนที่มากขึ้นในเดือนถัดไป การกำหนดปริมาณวัตถุดิบที่ให้บริการแก่ลูกค้าซึ่งจะมีความยืดหยุ่นตามสัดส่วนของลูกค้า นอกจากนี้สถานประกอบการส่งเสริมให้พนักงานช่วยกันดูแลรักษาอุปกรณ์ที่ใช้งานในแต่ละวันอย่างถูกวิธีเพื่อเป็นการถนอมสภาพของอุปกรณ์ให้อยู่ในสภาพพร้อมใช้งาน

ด้านค่าแรงงาน จากการศึกษาได้พบประเด็นที่น่าสนใจคือ สถานประกอบการทุกแห่งนิยมใช้การจ่ายค่าตอบแทนเป็นรายวัน เพราะทำให้สถานประกอบการไม่ต้องรับผิดชอบค่าตอบแทนในวันหยุดหรือวันลาของพนักงานหากมีการจ่ายค่าตอบแทนเป็นรายเดือน ซึ่งจะมีการจ่ายทุก ๆ 2 สัปดาห์ขึ้นอยู่กับการตกลงกันกับพนักงานและเจ้าของสถานประกอบการ นอกจากนี้ทางสถานประกอบการมีการจ่ายค่าตอบแทนในส่วนของการแบ่งส่วนของการให้บริการซึ่งเกิดขึ้นจริงในแต่ละวัน และมีการดูแลวัสดุอุปกรณ์อย่างสม่ำเสมอเพื่อไม่ให้เสียหาย รวมถึงการจ้างช่างซ่อมแซมจากภายนอกเพื่อลดต้นทุนในการจ้างช่างซ่อมแซมประจำร้าน

ด้านค่าใช้จ่ายการผลิต สถานประกอบการเน้นการควบคุมค่าสาธารณูปโภคโดยการปิดแอร์และเปิดพัดลมเมื่อไม่มีลูกค้า นอกเหนือจากนี้จะเป็นค่าใช้จ่ายค่าภาษีซึ่งทางสถานประกอบการไม่ได้มองเห็นว่าเป็นต้นทุนที่สูงมากนักเพราะเป็นการจ่ายค่าภาษีประจำปีและจำนวนน้อยทั้งนี้เป็นปัจจัยที่สถานประกอบการไม่สามารถควบคุมได้

อภิปรายผล

ส่วนที่ 1 สัดส่วนของต้นทุนในแต่ละด้านของการดำเนินงานธุรกิจสปาใน อ.เมือง

จากการศึกษาพบว่า สถานประกอบการส่วนใหญ่มีต้นทุนด้านแรงงานมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 41 เนื่องจากสถานประกอบการต้องรับผิดชอบค่าแรงงานของพนักงานเองทั้งหมดขึ้นอยู่กับจำนวนพนักงานของแต่ละสถานประกอบการ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ อนุรักษ์ ทองสุโขวงศ์ (2548) ที่กล่าวในการแยกประเภทต้นทุนว่า ค่าแรงงานทางตรง (Direct labor) หมายถึง ค่าแรงงานต่าง ๆ ที่จ่ายให้แก่พนักงานหรือลูกจ้างที่ทำหน้าที่ด้านการผลิตสินค้าหรือบริการให้กับธุรกิจโดยตรง รวมทั้งเป็นค่าแรงงานส่วนสำคัญและมีจำนวนมากเมื่อเทียบกับค่าแรงงานทางอ้อมในการผลิตสินค้า รองลงมาคือต้นทุนด้านวัตถุดิบ ร้อยละ 40 ซึ่งสัดส่วนใกล้เคียงกับต้นทุนด้านแรงงาน เนื่องจากวัตถุดิบนับเป็นปัจจัยหลักที่สถานประกอบการต้องใช้ในการดำเนินงานด้านบริการ และต้นทุนที่ใช้ในการดำเนินงานน้อยที่สุดคือ ต้นทุนด้านค่าใช้จ่ายในการผลิต ร้อยละ 19

ส่วนที่ 2 สัดส่วนของรูปแบบของวัตถุดิบที่ใช้ในการทำพริทเม้นต์สปาในอ.เมืองจ.นครศรีธรรมราช

จากการศึกษาพบว่า สถานประกอบการส่วนใหญ่เลือกใช้วัตถุดิบสำเร็จรูป ร้อยละ 73 เนื่องจากมีความเชื่อมั่นในมาตรฐานการตรวจสอบความปลอดภัยของผลิตภัณฑ์ รวมถึงความสะดวกสบายในการใช้งานและการสั่งซื้อ นอกจากนี้ยังประหยัดเวลาในการเตรียมผลิตภัณฑ์และสามารถเก็บรักษาได้ในระยะเวลาอันยาวนาน ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของประเทือง จุลวาทีน (2554) ที่กล่าวในแนวทางการลดต้นทุนด้านวัตถุดิบว่า ขจัดความสูญเสียน้อยที่สุด เช่น การจัดการกับกระบวนการจัดเก็บสินค้าคงคลังให้มีประสิทธิภาพและเกิดการสูญเสียน้อยที่สุด รองลงมาคือวัตถุดิบสด คิดเป็นร้อยละ 27 เนื่องจากต้นทุนไม่สูงมาก สามารถหาซื้อได้ง่ายตามท้องตลาด นอกจากนี้สถานประกอบการสามารถนำมาเป็นเอกลักษณ์ของร้านได้อีกด้วย

ส่วนที่ 3 ข้อดีและข้อด้อยของรูปแบบในการเลือกใช้วัตถุดิบในธุรกิจสปา ใน อ.เมือง จ.นครศรีธรรมราช

จากการศึกษาพบว่า ข้อดีของวัตถุดิบสำเร็จรูปที่สถานประกอบการเล็งเห็นคือ การผ่านการรับรองมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมทำให้วัตถุดิบที่สถานประกอบการเลือกมีความปลอดภัย นอกจากนี้ยังมีความสะดวกสบายในการใช้งานทำให้พนักงานประหยัดเวลาในการเตรียมผลิตภัณฑ์ก่อนการให้บริการลูกค้า ส่วนข้อด้อยของวัตถุดิบสำเร็จรูปคือ ต้นทุนที่สูงกว่าวัตถุดิบสด และมีความซับซ้อนในการสั่งซื้อและต้องใช้เวลาในการจัดส่งมายังสถานประกอบการ ข้อดีของวัตถุดิบสดที่สถานประกอบการเล็งเห็นคือ ต้นทุนที่ต่ำกว่าวัตถุดิบสำเร็จรูป สามารถหาซื้อได้ง่ายตามท้องตลาด และการนำวัตถุดิบสดมาเป็นเอกลักษณ์ของร้าน สำหรับข้อด้อยของวัตถุดิบสด คือ ระยะเวลาในการจัดเก็บซึ่งมีความจำกัด ไม่สามารถเก็บไว้ได้นาน และไม่มีการรองรับมาตรฐานด้านความปลอดภัย ซึ่งอาจจะไม่สามารถเข้าได้กับทุกสภาพผิวของลูกค้าทุกคน

ส่วนที่ 4 รูปแบบการควบคุมต้นทุนของธุรกิจสปาใน อ.เมือง จ.นครศรีธรรมราช

ด้านวัตถุดิบ

ผู้ประกอบการส่วนใหญ่ทำการตรวจสอบยอดขายของผลิตภัณฑ์ทุก ๆ เดือนเพื่อต้องการทราบว่าผลิตภัณฑ์ชนิดใดได้รับความสนใจจากลูกค้าจำนวนมากทางร้านจะสั่งซื้อผลิตภัณฑ์ชนิดนั้นในจำนวนที่มากขึ้นในเดือนถัดไป การกำหนดปริมาณวัตถุดิบที่ให้บริการแก่ลูกค้าซึ่งจะมีความยืดหยุ่นตามสัดส่วนของลูกค้า ซึ่งใกล้เคียงกับงานวิจัยของ ดวงสมร พักสังข์ (2555) ที่กล่าวในแนวทางการลดต้นทุนด้านการเงินว่า ควรใช้แนวทางการผลิตสินค้าให้เพียงพอกับความต้องการของลูกค้าเพื่อลดต้นทุนในการเก็บรักษาสินค้า ทั้งนี้เนื่องจากวัตถุดิบของกลุ่มตัวอย่างในงานวิจัยเป็นวัตถุดิบที่ต้องมีกระบวนการและมีค่าใช้จ่ายในการเก็บรักษาและสามารถกำหนดปริมาณที่แน่ชัดในการนำมาผลิตสินค้าได้ ซึ่งแตกต่างกับวัตถุดิบที่ธุรกิจสปานำมาใช้ในการให้บริการ สถานประกอบการจำเป็นต้องพิจารณาจากลักษณะทางกายภาพของลูกค้าเพื่อความยืดหยุ่นในการกำหนดปริมาณในการให้บริการ นอกจากนี้สถานประกอบการส่งเสริมให้พนักงานช่วยกันดูแลรักษาอุปกรณ์ที่ใช้งานในแต่ละวันอย่างถูกวิธีเพื่อเป็นการถนอมสภาพของอุปกรณ์ให้อยู่ในสภาพพร้อมใช้งาน

ด้านค่าแรงงาน

จากการศึกษาได้พบประเด็นที่น่าสนใจคือ สถานประกอบการทุกแห่งนิยมใช้การจ่ายค่าตอบแทนเป็นรายวัน เพราะทำให้สถานประกอบการไม่ต้องรับผิดชอบค่าตอบแทนในวันหยุดหรือวันลาของพนักงาน หากมีการจ่ายค่าตอบแทนเป็นรายเดือน ซึ่งจะมีการจ่ายทุก ๆ 2 สัปดาห์ขึ้นอยู่กับการตกลงกันกับพนักงานและเจ้าของสถานประกอบการ นอกจากนี้ทางสถานประกอบการมีการจ่ายค่าตอบแทนในส่วนบางส่วนแบ่งของการให้บริการซึ่งเกิดขึ้นจริงในแต่ละวัน และมีการดูแลวัสดุอุปกรณ์อย่างสม่ำเสมอเพื่อไม่ให้เสียหาย ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ ประเทือง จุลวาทีน (2554) ที่กล่าวในการลดต้นทุนการทำงานของเครื่องจักรการดูแลรักษาและทำความสะอาดเครื่องจักรให้ถูกวิธีเพื่อให้เครื่องจักรอยู่ในสภาพพร้อมใช้งาน ซึ่งจะช่วยลดค่าใช้จ่ายในการซ่อมบำรุง รวมถึงการจ้างช่างซ่อมแซมจากภายนอกเพื่อลดต้นทุนในการจ้างช่างซ่อมแซมประจำร้าน

ข้อเสนอแนะ

1. สถานประกอบการควรลดจำนวนพนักงานประจำลงและเพิ่มจำนวนพนักงานรายวันโดยให้ค่าตอบแทนเป็นรายชั่วโมงตามการจ้างของลูกค้า
2. สถานประกอบการควรเพิ่มสัดส่วนของวัตถุดิบสดเพื่อใช้ร่วมกับวัตถุดิบสำเร็จรูป เพื่อความมีประสิทธิภาพในการใช้งานมากยิ่งขึ้นและยังมีส่วนในการลดต้นทุนอีกด้วย
3. สถานประกอบการควรเป็นพันธมิตรกับสถานศึกษาเพื่อจัดอบรมให้นักศึกษาผ่านหลักสูตรที่รองรับมาตรฐานสมาคมแพทย์แผนไทยแห่งประเทศไทยและสามารถเข้ามาทำงานในสถานประกอบการ

เอกสารอ้างอิง

การท่องเที่ยวสปาในไทย. (2555). การท่องเที่ยวสปาในไทย. สืบค้นเมื่อวันที่ 1 พฤศจิกายน 2561.

สืบค้นจาก <http://www.facebook.com>

เฉลิมขวัญ ครุฑบุญยงค์. (2554). กิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการจัดทำงบกระแสเงินสดโดยวิธีทางอ้อม.

วารสารวิชาการ มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย, 31(1),

ประเทือง จุลวาทีน. (2554). ต้นทุน. สืบค้นเมื่อ 16 ธันวาคม 2561, สืบค้นจาก <http://49.231.10.54/uttvc/wbi2553/cost1.html>

อนุรักษ์ ทองสุโขวงศ์. (2559). การบัญชีต้นทุน(Cost Accounting) (พิมพ์ครั้งที่ 1). กรุงเทพฯ: ซีเอ็ดยูเคชั่น.

มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตตรัง
โทร: 075 201712 www.trang.psu.ac.th

www.psunc.trang.psu.ac.th